

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi szakmai tevékenységéről

Eger, 2018. 07. 19.

Rónai Kálmán

.....
Rónai Kálmánné
igazgató

A jelentést elfogadom.

Balczó Bertalan

.....
Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

2018 AUG. 14

Összeállította:

Rónai Kálmánné, Jósvári Mária, Horkay Ágnes, Dudás György
Baráz Csaba, dr. Barta Levente, Csikos Valéria, Csipkés Roland, Farkas Roland, Ferenczy Gergely,
Gombkötő Péter, Harmos Krisztián, Hegyi Tünde, Holló Sándor, Jónásné Kulcsár Enikő, Kovács
Károly, Kovács Krisztián, Kovács Mihály, Magos Gábor, Nagy Júlia, dr. Nagy Károly, Pongrácz
Ádám, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József, Szarvas Imre, Szögedi Zsuzsanna,
Szűcs Erzsébet, Urbán László, Vajda Zoltán, Veres Péter

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

1. BEVEZETÉS	4
2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY.....	5
3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI.....	7
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK ÉS EZEK VÁLTOZÁSAI.....	7
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek	7
3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek.....	13
3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek	15
3.1.4. Natura 2000 területek	17
3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek	19
3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei.....	25
3.2. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI.....	27
3.3. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEK	28
3.4. TERÜLET NÉLKÜL, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT ÉRTÉKEK	34
3.4.1. Védett mesterséges üregek	34
3.5. EGYÉB SPECIÁLISAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT VÉDELEMBEN RÉSZESÜLŐ TERÜLETEK.....	34
3.6. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK.....	35
4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS	38
4.1. KUTATÁS	38
4.2. MONITOROZÁS	39
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK	59
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG.....	60
5. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG	61
5.1. A) TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK	61
5.1.B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK.....	65
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS	65
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	65
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....	67
5.3. ÉLŐHELY-REHABILITÁCIÓ	74
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	75
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	75
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	78
5.5. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	87
5.6. GÉNMEGŐRZÉS.....	89
5.6.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében (nukleusz állományok)	94
5.6.2. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	95
5.7. ERDŐTERÜLETEK, ERDŐGAZDÁLKODÁS	96
5.7.1. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett vagy Natura 2000 erdőterületek	96
5.7.2. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése.....	96
5.8. VADÁSZTERÜLETEK, VADGAZDÁLKODÁS.....	101
5.9. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK	102
5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek.....	102
5.9.2. Védett természeti területen található halastavak	103
5.9.2. Védett természeti területen található halastavak	103

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

5.10. TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	103
6. TÁJVÉDELEM.....	106
6.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK (TELEPÜLÉSENKÉNTI KIMUTATÁS, VÁLTOZÁSOK	106
6.2. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEK, VALAMINT TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN, ADATSZOLGÁLTATÁS.....	111
6.3. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN	114
6.4. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK	114
7. PROJEKTEK.....	116
8. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG.....	130
8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára	130
8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	133
8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	134
8.2. SZABÁLYSÉRTÉS	135
8.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	135
8. 4. BÜNTETŐ ÜGYEK	136
8.5. POLGÁRI PEREK	137
9. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT	138
9.1. ALAPADATOK.....	138
9.1.1. Személyi feltételek	138
9.1.2. Technikai felszereltség	138
9.1.3. Polgári Természetőrök.....	138
9.2. FELADATELLÁTÁS	139
9.2.1. Hatósági feladatellátás	139
9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal	141
9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	141
10. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON	145
10.1. KIADÁSOK (TERÜLETKEZELÉSRE, VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK, NEM VÉDETT NATURA 2000 TERÜLETEK)	145
10.2. BEVÉTELEK	148
10.3. VAGYON.....	151
10.3.1. Befektetett eszközök.....	152
10.3.2. Forgóeszközök.....	153
10.4. ÉPÜLETEK	154
10.5. ESZKÖZÖK.....	157
11. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	158
11.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	158
11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	158
11.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek.....	161
11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....	168
11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek.....	169
11.1.5. Szálláshelyek	170
11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....	171
11.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	171

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

11.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák.....	171
11.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények	171
11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák.....	173
11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	173
11.2.5. Kiadványok.....	175
11.2.6. Látogatóstatisztika	190
11.3. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	192
11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyszo rendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	193
11.4. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK (2017).....	197
11.5. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	199
11.6. FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	202
12. KÖZFOGLALKOZTATÁS	203
12. 1. ALAPFELADATOK, SZEMÉLYI FELTÉTELEK	203
12. 2. ELVÉGZETT FELADATOK, EREDMÉNYEK	204
12. 3. TAPASZTALATOK.....	208
12. 4. JAVASLATOK	208
13. KAPCSOLATTARTÁS HAZAI PARTNERSZERVEZETEKSEL	209
14. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	210
15. ELLENŐRZÉS	212
16. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ÖSSZEFOGLALÁSA	219
17. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE (MUNKATERV)	224
17.1. KEZELÉSI TERVEK, FENNTARTÁSI TERVEK, VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁS, NATURA 2000 TERÜLETEK	224
17.2. KUTATÁS, ALAPÁLLAPOT-FELMÉRÉS, MONITOROZÁS.....	225
17.3. ÉLŐHELY-KEZELÉS, FENNTARTÁS	230
17.4. TERÜLETI VÉDETTSÉGTŐL FÜGGETLEN FAJMEGŐRZÉSI BEAVATKOZÁSOK.....	231
17.5. ÉLETTELEN TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME	232
17.6. OKTATÁS, BEMUTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	232
17.7. PÁLYÁZATOK TERVEZETT VÉGREHAJTÁSA	234

1. Bevezetés

2017-ben ünnepelte megalapításának 40. évfordulóját a Bükki Nemzeti Park. Az évforduló jó alkalmat adott a visszatekintésre, az eddigi eredmények számbavételére és ez alapján a jövőbetekintésre. Ezt az alkalmat nagyszabású rendezvénysorozattal ünnepeltük meg, mely nagy érdeklődést váltott ki a nagyközönség körében is. Jubileumi emlékülésünkön számos jeles személyiség vett részt, az esemény díszvendégei **Dr. Áder János köztársasági elnök** és **Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter** voltak.

2017-ben számos szakmai rendezvényt, hazai és nemzetközi konferenciát szerveztünk, társszervezői voltunk a magyar természetvédelmi biológia legnagyobb hazai rendezvényének, a több mint 300 érdeklődőt vonzó Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferenciának, mely Bükki Nemzeti Park 40. évfordulója alkalmából Egerben került megrendezésre. Rendezői voltunk a szintén Egerben megrendezett *“Impact of Common Agriculture Policy on grassland habitats in Continental, Pannonian and Steppic region”*, illetve *“Wooded rural landscapes in Central and Eastern Europe: biodiversity, cultural legacy and conservation “* nemzetközi konferenciáknak, illetve megrendeztük a **Nagyragadozók Magyarországon – I. Országos Szakmai Nap**-ot is.

Folytattuk hazai és nemzetközi pályázataink lebonyolítását, számos pályázatban partnerként veszünk részt. 2017-ben új támogatói szerződések aláírására is sor került.

Jelentős feladatunk volt a Bükki Nemzeti Park természetvédelmi kezelési tevének előkészítése és társadalmi egyeztetése. E mellett lefolytattuk 10 földtani alapszervény kezelési tervének társadalmi egyeztető tárgyalását, elkészítettük 2 db kiemelkedő földtani természeti érték, valamint 8 db földtani alapszervény kezelési tervét, 10 db forrás és forráscsoport (összesen 17 db forrás) felmérését és védetté nyilvánítási felterjesztési anyagát.

Véglegesítettük 6 darab Natura 2000 terület fenntartási tervét. Kilenc már elkészült fenntartási tervet a Földművelésügyi Minisztérium által felállított Szakmai Bizottság elfogadott.

Aktív, irányító szerepet vállaltunk a **Bükk-vidék Geopark** létrehozásának előkészítő munkálataiban, elnyertük **Csillagoségbolt-park** címet.

Jelentős feladatunk volt a **Település Arculati Kézikönyvek** véleményezése, gyakorlatilag az összes működési területünkön lévő település tervezetét véleményeztük.

Megkezdtuk igazgatóságunk honlapjának korszerűsítését, Ökoturisztikai kínálatunk felülvizsgálatát valamint kínálatunk fejlesztését mind szállás, mind termék (Nemzeti Parki Termék), mind szolgáltatás tekintetében. Ennek pozitív eredményei 2018 első negyedéves látogatóstatisztikáin már jelentősen meglátszanak.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerszervezetekkel, hanem külföldi természetvédelmi szervezetekkel is együttműködünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, közös pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az EUOPARC szövetségnek és alapító tagjai annak Kelet- Közép Európai Szekciójának, részt vettünk 2017. évi munkájában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

2. Személyi állomány

Megnevezés		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2017-ban szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormánytisztviselő	-	7	83	53	102
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	7	57	19	15	-
	Szerződéses	-	-	-	-	-
Összesen		7	64	102	68	102

1. A nemzeti park-igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők - teljes munkaidőben	-
1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	-
1.3. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	16
1.4. Kormánytisztviselők - részmunkaidőben	-
1.5. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	-
1.6. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	-
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	125
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	52
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	1.150
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	650-700
3.4. Egyéb	650

Jóváhagyott létszámunk 123 fő. Átlagos statisztikai létszámunk: 294 fő. Létszámunk a közfoglalkoztatottakat nem számítva 173 fő.

Az engedélyezett létszámtól való eltérést (átlagban + 171 fő) 125 fő közfoglalkoztatott, 28 fő pályázati forrásból foglalkoztatott, 9 fő megváltozott munkaképességű foglalkoztatott 2 fő GYED-en

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

és GYES-en lévő foglalkoztatott alkalmazása okozza. A megváltozott munkaképességű dolgozók esetén nem fizetünk rehabilitációs járulékot. Igazgatóságunkon a kormánytisztviselők beállási szintje 2017. december 31-én 114 %.

2017 - ben történt személyi változások:

- Kormánytisztviselőink közül 12 fő jogviszonya közös megegyezéssel (köztük osztályvezető is), 1 fő jogviszonya a nyugdíjazásával szűnt meg.
- 1 fő munkavállalónk munkaviszonya a munkavállaló halálával szűnt meg.
- 3 vezetői kinevezés történt a jóváhagyott SzMSz alapján,
- fizikai, állatgondozók felvétele,
- 1 fő gyeden lévő kollégánknak kiesését helyettesítéssel oldjuk meg.

2017-ben szervezetünkben nem történt létszámleépítés.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő, felsőfokú végzettségű kormánytisztviselőink aránya 92 %. Az elmúlt évben is változás történt a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknél. Jelenleg 3 fő felsőfokú továbbképzésben, 2 fő felsőfokú alapképzésben vesz részt. Betöltetlen álláshelyünk nincs.

Igazgatóságunkon a nyelvismereti szint javítása fontos feladat (nyelvismerettel rendelkezők aránya 40,5 %), ezért dolgozóink nyelvtanulását támogatjuk. Beszélt nyelvek a következők: angol, német, orosz és portugál.

2017-ben több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott. Ezek a következők:

- 8 fő alapvizsga
- 3 fő szakvizsga (ebből 2 volt sikeres)
- 2 fő felsőfokú képzés
- 90 fő tanfolyamon/képzésen (5. fő kötelező mérlegképes továbbképzésen) vett részt.

Kormánytisztviselőink csak részben teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket. A 4 év alatt a kötelezően megszerzendő kreditpontokat 1 fő kormánytisztviselőnek nem sikerült megszerznie.

Tárgyévben is sor került a 10/2013 (VI. 30.) KIM rendelet alapján a közszolgálati egyéni teljesítményértékelési rendszer (TÉR) használatára. Ez a központosított webes alkalmazás segíteni kívánja az értékelési folyamat végrehajtását. A teljesítményértékeléseket az értékelő vezetőknek január 31-ig kellett elkészíteniük. Az értékelés alapja az illetményeltérítéseknek is.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai
-

Működési terület (ha)	884 736					
Megnevezés	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	43.169	6.010	0	1	1.176
Tájvédelmi körzet	9	79.817	6.751	0	7	13.288
Természetvédelmi terület	14	1994,3	0	213,3	7	1.555
Természeti emlék	39	65,21	0	-0,2244*	8	9,2784
Védelemre tervezett földtani alapszelvények				-0,2230*	6	8,3969
Védelemre tervezett földtani képződmények				-0,0014*	2	1,1059
Összesen	63	125.045,51	12.761	213,1	23	16.028,3

- * - a 2017-ben véglegesített kezelési tervek alapján pontosítva

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Bükk Nemzeti Park	138/NP/76	43.169	6.010
Borsodi Mezőség TK.	212/TK/89	17.932,2	0
Hevesi Fűves Puszták TK.	258/TK/93	15.805	0
Hollókői TK.	141/TK/77	149,6	0
Karancs-Medves TK.	211/TK/89	6.619	519
Kelet-cserhádi TK.	210/TK/89	7.425	477
Kesznyéteni TK.	232/TK/90	6.083,9	0
Lázbérci TK.	118/TK/75	4.054,1	805
Mátrai TK.	180/TK/85	12.178,6	2436
Tarnavidéki TK.	260/TK/93	9.569,8	2514
Bél-kő TT.	318/TT/08	97,2	0
Erdőtelki arborétum TT.	19/TT/50	7,2	0
Erdőtelki-égerláp TT.	206/TT/89	18,1	0
Gyöngyösi Sár-hegy TT.	114/TT/75	402,6	0
Ipolytarnóci ősmaradványok TT.	54/TT/54	512	0
Kerecsendi-erdő TT.	72/TT/60	119,6	0
Kőlyuktető TT.	268/TT/98	117,5	0
Maconkai-rét TT.	327/TT/12	6	0
Márkházapusztai fás legelő TT.	314/TT/07	273,2	0
Siroki Nyírjes-tó TT.	79/TT/61	21	0
Sóshartyáni Hencse-hegy TT.	298/TT/04	104,7	0
Szomolyai kaptárkövek TT.	77/TT/60	4,6	0
Szőlőskei-erdő TT.	128/TT/76	27	0
Tardi-legelő TT.	313/TT/07	283,9	0
Béri Nagy-hegy földtani alapszelvény természeti emlék	376/TE/15	3	0
Dédestapolcsányi földtani alapszelvény természeti emlék	378/TE/15	2,1	0
Güdör-kert földtani alapszelvény természeti emlék	379/TE/15	0,813	0
Kőlyuk-oldali földtani alapszelvény természeti emlék	383/TE/15	1,9	0
Pappenheim-bánya földtani alapszelvény természeti emlék	391/TE/15	1,67	0
Síkfőkúti földtani alapszelvény természeti emlék	394/TE/15	0,364	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Szentkúti barátlakások földtani alapszelvény természeti emlék	396/TE/15	0,235	0
Bogácsi Hintó-völgy kaptárköve természeti emlék	336/TE/14	0,531	0
Cserépváraljai Furgál-völgy kaptárkövei természeti emlék	338/TE/14	1,74	0
Cserépváraljai Nyúl-völgy-oldal kaptárköve természeti emlék	339/TE/14	0,524	0
Cserépváraljai Setét-völgy kaptárköve természeti emlék	340/TE/14	1,03	0
Cserépváraljai Vén-hegy kaptárkövei természeti emlék	341/TE/14	0,471	0
Demjéni Bányaél kaptárköve természeti emlék	342/TE/14	0,664	0
Demjéni Hegyes-kő-tető és Ereszvény-völgy kaptárkövei természeti emlék	343/TE/14	8,09	0
Demjéni Remete-völgy kaptárköve természeti emlék	344/TE/14	0,968	0
Egerbaktai Szent-völgy kaptárköve természeti emlék	347/TE/14	1,54	0
Egerszalóki Menyecske-hegy kaptárkövei természeti emlék	348/TE/14	2,43	0
Egerszalóki Öreg-hegy kaptárköve természeti emlék	349/TE/14	0,099	0
Egri Cakó-tető kaptárkövei természeti emlék	350/TE/14	11,72	0
Egri Mész-hegy déli sziklacsoportjának kaptárkövei természeti emlék	351/TE/14	1,436	0
Egri Mész-völgy kaptárköve természeti emlék	352/TE/14	0,617	0
Egri Nyerges-hegy keleti oldalának kaptárköve természeti emlék	353/TE/14	0,261	0
Egri Nyerges-hegy nyugati oldalának kaptárkövei természeti emlék	354/TE/14	2,71	0
Kácsi Kecske-kő kaptárköve természeti emlék	355/TE/14	1,47	0
Noszvaji Dóc kaptárkövei természeti emlék	356/TE/14	1,5	0
Noszvaji Farkas-kő kaptárköve természeti emlék	357/TE/14	0,101	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Noszvaji Pipis-hegy kaptárköve természeti emlék	358/TE/14	0,541	0
Ostorosi Pajdos kaptárkövei természeti emlék	359/TE/14	2,215	0
Ostorosi Tag-gödör kaptárkövei természeti emlék	360/TE/14	0,591	0
Ostorosi Vizes-völgy kaptárköve természeti emlék	361/TE/14	0,479	0
Salgótarjáni Pécs-kő kaptárköve természeti emlék	363/TE/14	1,47	0
Siroki Földkunyhó-tető kaptárköve természeti emlék	364/TE/14	1,64	0
Siroki Rozsnak-völgy kaptárkövei természeti emlék	365/TE/14	2,74	0
Siroki Törökasztal és Bálványkövek kaptárkövei természeti emlék	366/TE/14	1,69	0
Siroki Várhegy kaptárkövei természeti emlék	367/TE/14	3,34	0
Szomolyai Csobánka kaptárköve természeti emlék	370/TE/14	0,612	0
Szomolyai Ispán-berki-tető kaptárkövei természeti emlék	371/TE/14	0,858	0
Tardi Pokol-oldal kaptárköve természeti emlék	372/TE/14	0,451	0
Tibolddaróci Ablakos-kő-völgy, Karud alja és Kőkötő kaptárkövei természeti emlék	373/TE/14	0,599	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Védelemre tervezett természeti területek adatai

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Bükki Nemzeti Park	bővítés	1.176		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Borsodi Mezőség TK.	bővítés	2.797		Középtávú terv
Hollókői TK.	bővítés	53		Középtávú terv
Ipolymenti TK.	egyedi	3.961		Középtávú terv
Kelet-cserháti TK.	bővítés	475		Középtávú terv
Kesznyéteni TK	bővítés	56		Középtávú terv
Mátrai TK.	bővítés	5.478		Középtávú terv
Tarnavidéki TK.	bővítés	468		Középtávú terv
Etesi Fás-legelő TT.	egyedi	67		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Mátraverebélyi Kőszirthegy és Meszes-tető TT.	egyedi	869		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Nagylóci-Kőhegy TT.	egyedi	172		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Szilvásváradi Aszaló TT.	egyedi	188		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Vécsi legelő TT.	egyedi	188		Középtávú terv
Kisnánai Szék-rét TT.	egyedi	70,8		Középtávú terv
Nógrádszakál, Páris-patak földtani alapszelvény természeti emlék	egyedi	6,4499		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Egyházasgerge, homokbánya földtani alapszelvény természeti emlék	egyedi	0,6128		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Sóshartyán (Kishartyán), Hencse-hegy földtani alapszelvény természeti emlék	egyedi (részben OJVTT részterülete)	0,0533*		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Nagyvisnyó, Mihalovics kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	egyedi	0,3868		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Miskolc (Bükkszentkereszt), Bagoly-hegy földtani alapszelvény természeti emlék	egyedi	0,5587		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Bükkszentkereszt, Lőrinc-hegy földtani	egyedi	0,1124		Kezelési terv alapidokumentációja

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
alapszelvény természeti emlék				elkészült
Kazár, riolittufa felszín (badland) kiemelkedő értékű földtani feltárás természeti emlék	egyedi	0,9910		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Kazár, Rzehakiás (Oncophorás) kiemelkedő értékű földtani feltárás természeti emlék	egyedi	0,1135		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült

* - A tervezési területhez tartozó Sóshartyán 043/5 helyrajzi számú ingatlan a 13/2004. (VII. 21.) KvVM rendelettel létesített a Sóshartyáni Hencse-hegy Természetvédelmi Terület része, melyből 0,2326 ha érintett. Csak a Kishartyán 090/23 hrsz-ú ingatlanból szükséges 0,0533 ha védetté nyilvánítása.

A 2017-ben végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása:

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

- A Bükki Nemzeti Park kezelési tervének társadalmi egyeztetése lezajlott.
- Természeti emlékként védetté nyilvánítani tervezett 2 db kiemelkedő földtani természeti érték, 4 db földtani alapszelvény és országos jelentőségű védett természeti területnek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként 4 db földtani alapszelvény kezelési tervei elkészültek 2017. május 30-ai határidővel a természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére.
- Lezajlott a természeti emlékként védetté nyilvánítani tervezett 1 db földtani alapszelvény és országos jelentőségű védett természeti területnek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként kihirdetni tervezett 9 db földtani alapszelvény társadalmi egyeztető tárgyalása 2017. november 29-én.
- Védett természeti területnek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként 10 db földtani alapszelvény kezelési tervének elkészítésére vállalkozói szerződést kötöttünk a természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére. A kezelési tervek elkészítésének határideje 2018. május 30.
- Elkészült 10 db forrás és forráscsoport (összesen 17 db forrás) felmérése és védetté nyilvánítási felterjesztési anyaga (természetvédelmi kezelési terve) 2017. május 30-ai határidővel a természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére.
- A 10 db forrás felmérése és védetté nyilvánítási felterjesztési anyag (természetvédelmi kezelési terv) elkészítésére vállalkozói szerződést kötöttünk a természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére. A kezelési tervek elkészítésének határideje 2018. május 30.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek:

2017-ben a mónosbéli gyümölcsös helyi védettségének kialakításában segítettük az önkormányzatot.

3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp	2	11,6598	39	968,3402
Szikes tó	0	0	0	0
kunhalom	14	nincs adat	91	nincs adat
földvár	43	nincs adat	117	nincs adat
forrás	788	nincs adat	676	nincs adat
víznyelő	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp			41	980
Szikes tó			0	0
kunhalom			123	Egyeztetés alatt
földvár			162	Egyeztetés alatt
forrás			2.923	Egyeztetés alatt
víznyelő			0	0

A források felmérése során a minisztérium és a nemzeti park-igazgatóságok által kidolgozott terepi adatfelvételi lapot töltöttünk ki, amely alapján a minisztériumban elkészített számítógépes adatbázisba kerülnek rögzítésre az adatok. A források helyszíni leírásán, GPS-el történő helymeghatározásán, fotódokumentálásán, hozamadatain túl a források fizikai paramétereit (pH, vezetőképesség, hőmérséklet) is rögzítjük. A forrás beazonosítását a program generálta kataszteri szám segíti, és számos egyéb adat is rögzítésre kerül.

A kártalanítási keretből a következő földvárak és kunhalmok kataszterezése fejeződött be 2017-ben vállalkozói szerződés szerint, 2016. évi keretből:

Földvárak:

1. Bükkszék, Pósvár – középkori, császárkori?
2. Felsőtárkány, Várhegy – őskori, középkori (KEHOP),
3. Kisnánai vár – középkori,
4. Parád, Veresvár – középkori,
5. Sajónémeti, Várhegy – középkori,

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

6. Sály, Latorvár – középkori,
7. Sály, Örsúr vára – középkori,
8. Sály, Latorvár-tető – őskori,
9. Sály, Léleklyuk-tető – középkori,

Kunhalmok:

10. Besenyőtelek, Kis-halom – őskori? (MePAR),
11. Mezőtárkány, Lapos-halom – őskori? (MePAR),
12. Mezőtárkány, Nagy-halom – őskori? (MePAR),

A kártalanítási keretből a következő földvárak és kunhalmok kataszterezése indult el 2017-ben vállalkozói szerződés szerint, 2018. május 30-i befejezési határidővel:

Földvárak:

1. Bükkaranyos, Földvár – bronzkori
2. Domoszló, Oroszlánvár – középkori
3. Egerszalók, Maklyánvár – középkori
4. Erdőtelek, Csörsz-árok (Kis-árok) – császárkori? (új felvétel)
5. Miskolc – Leányvár – bronzkori?, középkori?,
6. Szarvaskő, vár – középkori,
7. Tarnasádnagy, Csörsz-árok (Kis-árok, Majzik-folyóka) – császárkori? (új felvétel),
8. Verpelét, Földvár – középkori

Kunhalmok:

9. Boconád, Nagy-halom – őskori? (MePAR),
10. Boconád, Névtelen-halom – őskori?, császárkori? (MePAR),
11. Heves, Kapitány-halom – őskori? (MePAR),
12. Tarnaméra, Balázs-halom – őskori? (MePAR),
13. Heves, Vesszős-halom – őskori? (MePAR).

Feladatok:

A kunhalmok és földvárak teljes területének, változatos földművei, felszíni morfológiában jelentkező régészeti jelenségeinek minél részletesebb (a 2009-ben megjelent útmutató, adatlap és kitöltési segédlet szerinti) felvétele, megismerése, a földvár-kataszter teljesebbé, pontosabbá tétele.

Várható eredményként objektumonként egy komplett, sokirányú megalapozó adat- és dokumentumhalmaz jön létre, amely alapján a szükséges védelmi intézkedések jobban tervezhetőbbek, a szükséges védelmi intézkedések meghatározhatók lesznek, az esetlegesen szükséges védetté nyilvánítási kezdeményezést megalapozhatja, a kezelési terv leglényegesebb szakmai adatait biztosíthatja.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek

Megnevezés	Barlangok száma (db)	Felszíni védőövezet kiterjedése (ha), összes	Ebből fokozottan védett barlang (db)	Változás a tárgyévben (db)
Ex-lege védett barlangok	1.248		54	2
Összesen	1.248		54	2

• 3.1.3.1. Barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok lezárásának és biztosításának fenntartása

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 54 fokozottan védett barlang nyílik. Összesen 49 barlang lezárással ellátott, ami összesen 60 barlangajtó kezelését jelenti. Ezekből az alábbi 7 barlangi lezárást nem mi kezelünk:

- Diósgyőrtapolcai-barlang
- Garadna-forrásbarlang
- Királykúti-sziklaüreg
- Miskolctapolcai-tavasbarlang
- Szalajka-forrásbarlang
- Szinva-forrási-barlang
- Anna-barlang vízművek által lehatárolt táró bejárata (az eredeti bejárat).

Két barlang több bejáratral rendelkezik, melyek külön ajtót jelentenek; ezek a következők: Anna-barlang (4 db ajtó); Létrási Vizes-barlang (2 db ajtó).

Három barlangrendszer két külön bejáratral rendelkezik: Szepesi-Láner-barlangrendszer, Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer, Szivárvány-Sebes-barlangrendszer.

2017-ben a „Bükki barlangok megőrzését, természeti állapotának helyreállítását szolgáló beruházások IV. ütem” KEHOP pályázat előkészítési munkálatai megkezdődtek. Ennek megvalósítása során 2017-ben 7 barlang új lezárást kapott, 8 barlangban pedig a lezárás cseréjét valósítottuk meg. A munkálatok során 8 bejárat biztosítása történt meg. A KEHOP pályázatunk kivitelezése 2018-ban tovább folytatódik.

• 3.1.3.2. Hasznosítási jelentések

A vagyonkezelésünkben lévő, hasznosítási engedéllyel rendelkező barlangjainkban 2017-ben 58 hasznosítási jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Megnevezés	Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
------------	--------------	------------------	----------------------

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Megnevezés	Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Könnyű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang rövid túra	24	214
Könnyű barlangtúra	Kő-lyuk	11	99
Könnyű barlangtúra	Hillebrand Jenő-barlang	3	22
Könnyű barlangtúra	Lilla-barlang	4	38
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Létrási Vizes-barlang rövid túra	7	52
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang hosszú túra	2	13
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Kecske-lyuk	4	27
Overallos extrém nehézségű barlangtúra	Létrási Vizes-barlang hosszú túra	2	11
Overallos extrém nehézségű barlangtúra	Bolhási-víznyelőbarlang	1	4
Összesen		58	480

A fentiek alapján a résztvevők létszámának aránya a 2016-os év létszámához képest: 37,5 %-al csökkent.. A túrák száma a tavalyihoz képest 32,5%-kal csökkent.

A barlangokban lebonyolított túrák száma és a résztvevők létszáma egyaránt csökkent, a Kecske-lyuk kivételével.

Vagyonkezelői hozzájárulással lezajlott barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban 2017-ben 78 barlangtúra engedélykérelem érkezett be (2016-ban a túrákérelmek száma 83 volt, tehát annak arányában 6%-os a csökkenés), és 253 barlangtúra zajlott le (2016-ban 256 barlangtúra volt)) vagyonkezelői hozzájárulásunk alapján, amelyeken összesen 2.038 személy vett részt (a 2016-os létszám 2.078, így 1%-os csökkenés jelentkezik).

• 3.1.3.3. Dokumentációs tevékenységek

Dokumentációs tevékenységet elsősorban a közhiteles nyilvántartáshoz kapcsolódóan a barlangok és források felmérésével végez igazgatóságunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A barlangokkal kapcsolatos alapidokumentációs feladatokat a közhiteles barlangnyilvántartás keretéből illetve a minisztérium által biztosított kártalanítási keretből végeztették el. Ennek legnagyobb részét barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározására fordítottuk.

• 3.1.3.4. Térképezés

2017-ben a kártalanítási keretből, a közhiteles barlangnyilvántartás kialakítása céljára 1523 m barlangjárat felszín alatti meghatározására kötöttünk szerződést, melyek előreláthatóan 2018. május 10-éig készülnek el.

• 3.1.3.5. Állapotfelvevételek

A barlangok állapotfelvevételei munkatársunk helyszínelései során folyamatosan zajlottak és zajlanak. Ez a tevékenység azonban monitorozás jellegű, és a barlangok állapotfelvevételi nyomtatványa nem kerül kitöltésre. Támazkodunk az engedélyezett barlangtúrák, valamint a megbízási szerződések alapján barlangtérképezést végzők jelentéseire is.

• 3.1.3.6. Barlangfeltárások

Tárgyévben a kutatóegyesületek az Ilus-kúti-zsombolyban, a Maya-barlangban tártak fel új szakaszokat, kb. 80 m illetve kb. 200 m hosszúságban. Két új barlangot (Lélekforrás 1. sz. barlang, Lélekforrás 2. sz. barlang) a barlangkutatók felszíni bejárás során találtak.

3.1.4. Natura 2000 területek

A tárgyévben a Natura 2000 területek kiterjedése nem változott.

Megnevezés	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Különleges Madárvédelmi Terület	6	229.748	0	0	0
Különleges Természetmegőrzési Terület	60	80.850	0	0	0

A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) 2016-ban a természetvédelmi hatóság munkáját segítve számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára.

A természetvédelmi kártalanítási keretösszegeből 6 darab Natura 2000 fenntartási tervet készített el igazgatóságunk a tárgyévben:

HUBN20030 Hejő mente
HUBN20060 Sósartyáni Hencse-hegy
HUBN20063 Karancs
HUBN20064 Salgó
HUBN20065 Gortva-völgy

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

HUBN20067 Szilvásváradi Aszaló és Szilvás-patak mente

A öt terv esetében a területi és szakági egyeztetéseket is lefolytattuk, az ezek eredményeképp beérkezett észrevételeket bedolgoztuk a tervjavaslatokba, majd elküldtük a szaktárcának. A fórumon az érintettek számára kiosztott Natzra 2000 tájékoztató anyagok körét bővítettük, gy Natura 2000 gyepterületek kezelését bemutató leporellóval.

A 2017-2018. évi természetvédelmi kártalanítási keretből az alábbi területek esetében kiegészítő botanikai – zoológiai vizsgálatokat végeztünk, illetve elkészültek – külső kutatási partner bevonásával – a területek élőhelytérképei:

HUBN20037 Nagy-Hanyi
HUBN20036 Kétútközi-legelő
HUBN20035 Poroszlói szikések
HUBN20039 Pusztafogacs
HUBN20038 Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part

A 2016-2017. évben készült Natura 2000 fenntartási terveinket a Földművelésügyi Minisztérium által felállított Szakmai Bizottság véleményezte. A bizottsági véleményeket követően, a jórészt jogszabályi változásból adódó változásokat átvezettük, majd elfogadásra benyújtottuk a terveket. A Szakmai Bizottság 2017-ben az alábbi terveinket fogadta el (az elfogadó nyilatkozat kiadása 2018-ra húzódik át):

- 2018. november 21-i ülés:
HUBN20012 Egerbakta - Bátor környéki erdők
HUBN20032 Tiszakeszi-morotva
HUBN20056 Tepke
HUBN20057 Bézma
- 2017. szeptember 21-i ülés:
HUBN20007 Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy - Cseh-völgy
HUBN20020 Sátai Tőkés-völgy
HUBN20029 Girincsi Nagy-erdő
HUBN20055 Szentkúti Meszes-tető
HUBN20059 Szandai Várhegy

Két nagyobb kiterjedésű területnél (Borosdi-Mezőség KTT és Kesznyéteni Sajó-öböl KTT) folytattuk a 2015-ben megkezdett megalapozó dokumentáció elkészítéséhez szükséges kutatásokat (kiemelten az élőhelytérképezés tekintetében). E területek esetében az egyeztetési tervdokumentáció összeállítása 2018-ban várható.

A Natura 2000 szakmai feladatok során számos jelölő faj és élőhely felmérését végeztük el (a természetvédelmi kártalanítási keret részét képező „Natura 2000 monitorozás” célkeret felhasználásával), részben külső kutatók bevonásával. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai munkatervükbe beépítve botanikai (Natura 2000 jelölőfajok), gerinctelenzoológiai (elsősorban bogár), madártani és nagyragadozó felméréseket dolgoztak ki és hajtottak végre.

Elkészítettük a Natura 2000 adatbázis (Standard Data Form, SDF) 2017. évi felülvizsgálatát, melynek keretében – elsősorban a Natura 2000 fenntartási tervezéssel érintett területek vonatkozásában – módosításokat javasoltunk, elsősorban a közösségi jelentőségű fajok besorolásában, az állományadatok pontosításában, a hatások és veszélyeztető tényezők megadásában valamint új célkitűzések megfogalmazásában, pontosításában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A 2016-ban előkészített – a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. által koordinált – LIFE Integrát Projekt (IP) újratervezését elkészítettük. a pályázat benyújtásra került. Az európai Bizottság a LIFE IP pályázat koncepciónális vázlatát befogasta és felkérte a Herman Ottó Nonprofit Kft.-t a részletes pályázati anyag kidolgozására (a pályázat 2018. áprilisában kerül majd benyújtásra).

„A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” (KEHOP-4.3.0-15-2016-00001) projektnek „a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését szolgáló tudásbázis fejlesztése (NATURA)” fejlesztési elem keretében az eddig elkészült szakértői anyagok véleményezését végeztük. A projekt másik elemét képviselő „Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás térképezés és -értékelés (NÖSZTÉP)” keretében munkatársaink is bevonásra kerültek.

3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

Területvédelmi kategória	A terület adott kategória szerinti besorolását tábla jelzi (területek száma)	Az adott területkategórián működő tanösvények száma	Az adott területkategórián illetve azzal (térben és tematikailag) összefüggésben működő látogatóközpontok száma	Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók száma (és összes kiterjedése ha-ban)	Az adott területkategórián folytatott természetvédelmi kezelések összes kiterjedése (ha)
Natura 2000 terület	40	50	12	6 db, 256 ha	2.597,1
Ramsari terület	1	1	0	0	1136,3
MAB BR	0	0	0	0	0
Európa Diplomás terület	1	5	1	0	220
Világörökségi terület	1	2	1	1 (15 ha)	30
Geopark	1	>20	0	330,56 ha	220

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Megnevezés	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari területek	1	17.932	0	0	0
MAB bioszféra-rezervátumok	0	0	0	0	0
Európa diplomás területek	1	512	0	0	0
Világörökség/várományos területek	1/1	151/512*	0	0	0
Geopark	1	1.619 km ² **	2.800 km ²	1	2.800 km ²

*jelölt/puffer terület

**a nemzetközi Geopark magyar és szlovák oldali részeinek összterülete

• **Ramsari területek**

Az egyetlen Ramsari területünk teljes egészében átfed a Borsodi-mezőség Tájvédelmi Körzettel, ezért az ott folyó természetvédelmi munkák és élőhely-rekonstrukciós pályázatok a Ramsari terület kedvező ökológiai állapotának a kialakítását is szolgálták.

2017. október 18-án és 19-én, Ipolytarnócon tartotta ülését a Ramsari Egyezmény Magyar Nemzeti Bizottság. Az ülésen az igazgatóságunk vizes élőhelyekkel kapcsolatos tájékoztatásán és beszámolóján túl, az Ipoly ramsari terület bővítése témaként jelent meg. A jelenlegi, határon átnyúló ramsari terület 5 jelölő kritériuma mindegyikének megfelel a most javasolt bővítési terület, mely az ipoly-völgy ipolytarnóc és Balassagyarmet közötti szakaszát foglalná magába. A területre 2015-ben Natura 2000 fenntartási terv készült. A szakmai javaslat előkészítése – egyeztetve a társ nemzeti park igazgatósággal és a ramsari nemzeti bizottsággal - 2018-ban tervezett.

• **MAB bioszféra-rezervátumok**

MAB bioszféra rezervátum terület nincs a működési területünkön.

• **Európa Diplomás területek**

Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület

A terület 2016. évi jelentését az Európa Tanács ellenvetés nélkül elfogadta (T-PVS/DE (2017) 12). A jelentések utolsó pontja az Európa Tanács ajánlásaira tett intézkedéseket tárgyalja, ezért az érvényben levő előírások a kezelési tevékenységet mindenkor meghatározzák.

2010. szeptember 16-i határozatában (CM/ResDip(2010)15a) az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az 512 hektáros Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület Európa Diplomáját 2020. szeptember 11-ig meghosszabbította. A szakértői vélemények és alapos konzultációk figyelembevételével hozott döntés az ez idáig szokásos 5 éves időtartam helyett rendkívüli módon, 10 évre előlegezte meg a bizalmat.

A különleges határozatban a terület kezelőjének, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak kiemelkedő színvonalú geoturizmus fejlesztései és a terület térségben betöltött jelentős szerepvállalása is szerepet játszottak. Az 1995-ben először megítélt kitüntető címmel felelősség is jár, a döntéshez – miként minden megelőző határozatban - ajánlásokat is csatoltak. Ezen irányelveket a terület működtetője követni fogja, éves jelentésekben előrehaladásukról számot ad.

A kezelési tevékenység sarkalatos pontjait képező ajánlások közé tartoznak:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- a további kutatások, őslénytani feltárások folytatása, a természeti értékek megőrzésének, bemutatásának és a tudományos eredmények közzétételének elősegítése;
 - aktív szerepvállalás a szlovák-magyar Novohrad-Nógrád Geoparkban, a térség természeti értékeinek hatékony megőrzése és interpretálása, valamint az Ősmaradványoknak a geoturizmus többnyelvű információs központjává válása érdekében;
 - a terület határánál beléptető kapu létesítése a pufferzóna és központi terület turizmusának kontrollálása érdekében;
 - a geológiai tanösvény védőépületeinek további tájba illesztése, a falu és látogató központ közötti elektromos légvezeték földkábelre cserélése;
 - a régebben telepített akác és fenyvesek fokozatos visszaszorítása, őshonos fafajok térnyerésének elősegítése, erdőkben és védett állatfajokban kárt okozó vadállomány kontrollálása természetkímélő vadgazdálkodás révén;
 - zárt és nyílt területek egyensúlyának fenntartása a faluhatár menti tájképi mozaik szerkezet és a biológiai változatosság megőrzése érdekében;
- 2016-ban a geológiai tanösvényi vizes őslőhely feltárása folytatódott, 6-8 nemzettséggel bővült az alsó-miocén faunalista, melynek látogatói interpretációját új 3D és 4DX filmekkel színesebbé tettük. A kutatások a Tasnádi Kubacska Csarnokban tovább folytatódnak.

• Világörökségi területek

Hollókői Ófalu és környezete

Az 1977-ben létrehozott 151 hektáros Hollókői Tájvédelmi Körzet a műemlékvédelmi Ófalut és természeti környezetét foglalja magába. A területet 1987-ben az UNESCO *Hollókői ófalu és környezete* néven a Kulturális Világörökség részének nyilvánította. Fenntartása többszereplős, a BNPI a beerdősült és hagyásfás részekért, valamint az ófalui tájház kiállításának működtetéséért felelős, partneri viszonyban a helyi önkormányzattal. A világörökségi törvényből következően az új világörökségi kezelési terv sikeres elkészítéséhez a BNPI konzultációs szerepét 2014-ben is teljesítette.

A hollókői világörökségi terület világörökségi gondnokságát 2013-ban az EMMI miniszter határozta meg. A kijelölt gondnokkal a BNPI szoros kapcsolatot ápolva működik együtt. A Hollókői TK tervezett bővítése (*HTK 2003 évi kezelési tervének 15. sz. melléklete*) nem érinti a világörökségi terület lehatárolását. 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet Hollókői ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről rendelkezik, mely majd mindent felülír. Hollókői ófalu és környezete bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe is.

A 148/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1977. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított Hollókői Tájvédelmi Körzet védettségét fenntartja. A 2/1977. OTvH számú határozatban a terület rendeltetése az alábbi:

- Megőrizzze a jelenkor és elkövetkező nemzedékek számára a világörökség részeként a hollókői tájrészlet jellegzetes arculatát, ahol kis területen sajátos kultúrtörténeti, természeti és tájképi értékek ötvöződnek egybe.

- Őrizze meg az Ófalu népi építészetének és településszerkezetének, valamint a várromnak természeti környezetét, a fás legelő részeit.

- Gazdaságtörténeti értéként tartsa fent az egykori kisparaszti gazdálkodási módra jellemző keskenyparcellákat.

- Védje és kezelje a terület egyéb természeti értékeit.

- Lehetőséget nyújtson a látogatói megismeréshez, bemutatáshoz, aktív szerepet vállaljon a természet-megőrzési tudatformálásban, ismeretterjesztésben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

•Segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását; szolgálja a természeti és kultúrértékek megismerésére irányuló ökoturizmust olyan módon, hogy az a természeti értékeket és a kultúrtájat ne károsítsa.

A terület eredeti rendeltetésének fenntartása, valamint a világörökségi cím megtartása is kihívással jár, melyre a kezelési terv részletesen kitér. A BNPI fontos szereplője a megőrzésnek, a 15,2 hektáros hagyásfás rekonstrukció ennek bizonyítéka. Több projekt elképzelés célozza az elavult tanösvényhálózat és az Ófaluban levő tájház teljes felújítását, de addig is a Vártúra ösvény buszparkolótól a vári pihenőig vezető szakaszát felújítottuk 5 tábla kihelyezésével, és a TK-ról készített kétnyelvű geoturisztikai térképből is átadtunk egy jelentős készletet a helyi önkormányzatnak. Az Ófalui tájház elavult kiállítását a BNPI 2016. decemberében bezárta, 2017-ben csak jeles események kapcsán volt kinyitva.

Tarnóci Ősélőhely – Várományosi Listán

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület ősi világa világszínvonalú bemutató létesítményeivel 2001 óta az UNESCO világörökségi várományosi listán található. Központi részének (Tarnóci Ősélőhely, 104 hektár) 2003 évi nevezésére a Világörökségi Bizottság (28 COM 14B.13, 2004) további szakértői vizsgálatokig elnapolta a döntést, a terület a Tentative Listán szerepel. A terület önálló arculatú honlapja (osmaradvanyok.hu) háromnyelvű, a BNPI kezelésében van. A világörökségi várományos területek felülvizsgálata során megállapították, hogy a terület dokumentációja és lehatárolása összhangban van a világörökségi törvényből fakadó előírásokkal. Puffer területként a természetvédelmi terület teljes mértékben számításba került.

A legújabb őslénytani felfedezések is indokolják a várományosi listán tartást. A terület UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként is funkcionál, potenciális fejlesztési lehetőségei nemzetközi szinten is kiemelkedőek.

• UNESCO Geoparkok - Novohrad-Nógrád Geopark

A világ első, határokon átnyúló nemzetközi geoparkjának, az Európai Geoparkok Hálózatának (EGN) és a Globális Geoparkok Hálózatának tagságát 2010-ben elnyerő magyar-szlovák Novohrad-Nógrád Geopark (NNG) eredetileg 63 nógrádi települést és 28 szlovák oldali önkormányzatot foglalt magában. Vanyarc település időközbeni hozzácsatolásával területe a nevezési 1.585 km²-ről 1.619 km²-re nagyobbodott.

A kistérségi kezdeményezéssel 2008-ban alakult NNG az egykor szétszakadt tájat és palóc közösségeket öleli határok nélküli egységbe. Az ilyen alulról jövő kezdeményezések közös, egymást kiegészítő hálózati munkájának ösztönzése a térségi természetvédelem állami letéteményese (BNPI) számára is fontos feladat. A helyi lakosság aktív közreműködésével a természetvédelem missziója nagyobb hatékonysággal teljesíthető. Egy élő geopark létrehozása és működtetése a BNPI számára egy olyan erős társadalmi bázis kiépítését jelenti, melynek támogatása révén a természet-megőrzési törekvések hatékonyabban érvényesülhetnek. Ráadásul a polgárbarát természetvédelem példájával a BNPI jelenlétét regionális szinten is erősítheti.

A BNPI már a kezdetektől kezdeményezője és vezető partnere volt a nógrádi geológiai értékek közérthető interpretációjának. Az 1990-es évek óta a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és a Cerova Vrchovina CHKO (Szlovákia) szakértői szoros kapcsolatot ápoltak a földtani bemutatóhelyek fejlesztésében. A 2005-ben elkezdődött geoparki törekvéseket előmozdítva, a BNPI támogatásával, az Ipolytarnóci Ősmaradványok tt-n alakult meg a Nógrádi Geopark Egyesület (NGE), melyet a magyar oldali települések összefogására hoztak létre. A nemzetközi cím elnyeréséig tartó kooperációt mutatja, hogy a geopark nemzetközi vezetőségébe a BNPI képviselőjét delegálták.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Sajnos 2010 végétől, a nemzetközi cím elnyerése után a menet közben átalakított Geopark Nonprofit Kft megalakulásával a Geopark vezetőségéből a BNPI kiszorult. Ennek ellenére a BNPI közreműködött a Geopark irányításából szintén kiszorult Nógrádi Geopark Egyesülettel az ország első geoturisztikai térképének elkészítésében. A geoparki fejlesztésként megnyitott Baglyaskői Látogatóközpont időközben élő geoparki információs központtá vált, nemzetközi szakmai találkozóknak is teret adva, Ipolytarnócon az Európai Geoparkok Hete programot mindig lebonyolítottuk.

A BNPI az elmúlt néhány évben is számos projekt helyszínt képzett ki geoparki arculat szerint, a geosite megjelenés egységesítésével nagymértékben segítve az EGN felülvizsgálat sikerét. 2015 nyarán a Geopark Nonprofit Kft vezetőség átalakult, illetve 2016 júliusában újból vezető váltás volt. 2015 novemberében a Globális Geoparkok Hálózatainak tagjai - az NNG kivételével - UNESCO Geoparkká váltak. Igazgatóságunk és az NNG együttműködési megállapodását követően, a geopark 2016. február 15-én ugyancsak megkapta az UNESCO címet.

Novohrad-Nógrád Geopark UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozásának támogatását az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága az NNG és BNPI között létrejövő szorosabb együttműködéshez kötötte.

2016. január 26-án az FM székházában, az FM és az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága képviselőinek jelenlétében, a felek aláírták az együttműködési megállapodást. Ezzel egy időben az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága (Dr. Réthelyi Miklós elnök) is aláírta az NNG UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozását támogató levelét.

Novohrad - Nógrád Geopark Nonprofit Kft. új ügyvezető igazgatója, Dr. Oláh Péter kezdeményezésére az együttműködési megállapodást a felek 2016. szeptember 28-án módosították. A módosítás lényegi elemei a következők:

- A Geopark küldetését, az NNG Nonprofit Kft. hosszú távú céljait, szakmai feladatait, legalább egy évet elérő megvalósítási idejű projektjeit, kiemelkedő beruházásait érintő kérdésekben a BNPI számára teljes betekintést, szakmai ellenőrzési lehetőséget és előzetes egyetértési jogot biztosít. A BNPI szakmai előzetes egyetértési joga alapján hozott döntését indoklással köteles alátámasztani. Az NNG Nonprofit Kft. a fenti tárgyú döntéseiről a döntés meghozatalát megelőzően legalább nyolc munkanappal írásban tájékoztatja a BNPI-t. A BNPI egyetértési jogát a tájékoztatás kézhezvételét követő nyolc munkanapon belül írásban gyakorolja. A határidő eltelte után az egyetértés megadottnak tekinthető.
- Az NNG Nonprofit Kft.-t érintő külföldi szerepvállalás, kötelező megjelenés, kapcsolattartás esetében – különösen fórumokon, konferenciákon, tanácskozásokon, érdekképviseleti megbeszéléseken, döntéshozatali üléseken, az UNESCO szakmai szervezeteivel való kapcsolattartásban, a Globális Geopark Hálózat Koordinációs Bizottságának tagsági delegálásban – átadja a korlátozás nélküli, teljes körű szakmai képviseleti jogot a BNPI-nek. A BNPI részéről a joggyakorló személy Szarvas Imre TT vezető, melynek eleget is tett a Globális Geoparkok Hálózatainak 7. Kongresszusán. Az NNG Nonprofit Kft. biztosítja az e pontban meghatározott feladatok ellátásához szükséges információkat, anyagi és pénzügyi forrásokat a Felek által előzetesen jóváhagyott költségvetésnek megfelelően. 2016. év végén felmerült a Geopark teljes szerkezeti átrendezése, melynek eredményeként mind a szlovák, mind pedig a magyar oldalon nagyobb szerepet kapnának a természetvédelmi szervezetek. A struktúra átalakítás egyeztetési fázisba került, erről a Magyar Geopark Bizottság is tájékoztatást kapott. 2016 végén a Geopark szlovák oldala területi bővítési igénnyel lépett fel, melynek engedélyeztetési eljárása valószínűleg a Geopark 2018-ban esedékes felülvizsgálata utánra tolódik.

2017-ben az NNG Nonprofit Kft. részéről felmerült annak igénye, hogy a geopark irányítását a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság részére átadja. Az ezzel kapcsolatos egyeztetések jelenleg zajlanak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

• **Bükk-vidék Geopark**

Négy bükk-vidéki település (Borsodnádásd, Felsőtárkány, Répáshuta, Szomolya) kezdeményezésére 2017. július 20-án a Bükk-vidék települései nyilatkozatban kezdeményezték a Bükk-vidék Geopark létrehozását és egyben felkérték a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságot, hogy készítse el a felterjesztés szakmai anyagát, elsőként a Magyar Geopark Bizottság, majd az UNESCO, és a Geoparkok Európai Szövetsége felé, illetve a későbbiekben lássa el a program koordinálását és a kapcsolódó operatív feladatokat. Célunk az Európai Geoparkok Hálózatába és az UNESCO Globális Geoparkok közé kerülés.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szervezeti rendszeréhez kötődő Bükk-vidék Geopark 2.800 km² kiterjedésű területe magába foglalja a Bükk-vidék középtájon található Bükki Nemzeti Parkot, valamint a Lázberci Tájvédelmi Körzetet és a Tarna-vidéki Tájvédelmi Körzet egy részét, továbbá hat természetvédelmi területet. (A geopark 109 település közigazgatási területére terjed ki.)

A geopark földtudományi szempontból legkarakteresebb része a gyűrt, takarós szerkezetű Bükk hegység és az északról hozzá kapcsolódó Upponyi-hegység. A kréta időszakban kialakult hegységek kőzetei nagyrészt az ordoviciumtól a jura időszakig képződtek. Meghatározó ezen belül a triász mészkő, de különleges képződmények a jura párnalávák, melyek a mélytengeri vulkanizmus emlékei. A Bükk hegységet keretező dombságban harmad- és negyedidőszaki üledékes kőzetek, valamint robbanásos működéshez kapcsolódó miocén vulkanitok a jellemző felépítőközetek.

Az európai kontinensen a Bükkalja térségében történtek az elmúlt 20 millió év legnagyobb vulkánkitörései: több mint 4000 km³ vulkáni törmelék terült szét és tömörödött kőzetté, ún. piroklasztitá (ignimbrit és tufa) a Pannon–Kárpát-medencében, de még ezer kilométer távolságban is hullott vulkáni anyag. A Pannon–Kárpát-medence kialakulását kísérő robbanásos vulkánkitörések (18,2–14,4 millió év között) termékei a „Bükkalja vulkáni terület” felszínén teljes terjedelemben és nagy változatosságban tanulmányozhatók.

A geopark felszínalaktani, víztani karakterét a karsztformák (karrmezők, töbrök, víznyelők, barlangok), a karbonátos kőzetekben kialakult karszt-hidrodinamikai rendszer (stratégiai ivóvízbázis) és a mélyben meghúzódó termálkarszt (gyógyvizek) alkotják.

A kőzetekhez kötődő régészeti, történelmi, néprajzi örökség a régészeti lelőhelyekként nyilvántartott ősemberbarlangoktól a bányászat- és ipartörténeti emlékeken (bányatárók, őskohó, üveghuták) át a bükkaljai kőkultúráig (kaptárkövek, borospincék, barlanglakások) ível.

A geoturisztikai bemutatási tevékenységet földtudományi tematikájú tanösvények, valamint a BNPI és partnerei által indított, népszerű földtudományi témájú szakvezetések, tájséták (pl. a „bükkaljai kőkul-túra”) és egyéb ismeretterjesztő programok, előadások, vetélkedők egészítik ki. A térség felsőoktatási intézményeivel és a helyi közösségekkel megkötött földtudományi, természetvédelmi és geoturisztikai célú együttműködések közül példáulértékű a Kaptárkő Egyesülettel másfél évtizede zajló közös munka, ami tájértékek katasztrozézst, tanösvények kialakítását és gondozását, valamint térségfejlesztési tevékenységeket foglal magába.

A geopark területén lévő bemutatóhelyek közül számos tanösvény, idegenforgalmi barlang és kiállítóhely – részben vagy egészben – a földtudományi értékek köré szerveződött. Ilyen a Szarvaskői geológiai tanösvény, a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület, a Szent István-barlang, az Anna-barlang (mésztufabarlang), a Karszt és élővilága c. kiállítás a Nyugati kapu Látogatóközpontban, a miskolci Herman Ottó Múzeum ásványtára, a Pannon-tenger Múzeum stb.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által elnyert pályázatoknak köszönhetően jelentős földtudományi természetvédelmi beavatkozások is történnének a geopark területén. Ezek közül a barlangok, földtani alapszelvények, kaptárkövek, földtudományi vonatkozású védett természeti értékek, védett területek és terepi bemutatóhelyek kezelését, komplex megújítását emelhetjük ki.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

• Hungarikum

Hollókő ófalu és környezete, a különlegesen egyedi palóc értékeket ápoló terület a Hungarikumok Gyűjteményében szerepel. Célszerű lenne a világörökségi várományosi listán szereplő Ipolytarnóci Ósmaradványok gyűjteménybe vételének is, ennek informális javaslatát eljuttattuk a FM felé.

A Hungarikum Bizottság 2016. június 17-ei ülésén a „Kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra” természeti környezet kategóriaként a Hungarikumok Gyűjteményébe emeléséről, ezzel elnyerte a Hungarikum címet. Az ajánlást a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület tette, melyet előbb az Ágazati Értéktárba, majd a Magyar Értéktárba és végül a Hungarikumok Gyűjteményébe is elfogadták.

3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei

2014-ben kiemelt természetvédelmi oltalmat kapott hazánk valamennyi jelenleg ismert és ez idáig még nem védett kaptárkő-előfordulása, a kaptárkövek megővását szolgáló természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megővását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X. 27.) FM rendelet alapján. Igazgatóságunk területén 6 kaptárkő a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 6,082 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
1.	Cserépfalu Ördögtorony kaptárkő	Cserépfalu	055a hrsz.-ból az Y761980,X291757; Y762016,X291661; Y761931,X291626; Y761890,X291730 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,999 ha kiterjedésű rész	0,999 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
2.	Cserépváralja Csordás-völgy kaptárkövei	Cserépváralja	0105a hrsz.-ból az Y763695,X287738; Y763751,X287623; Y763654,X287575; Y763609,X287691 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,31 ha kiterjedésű rész	1,31 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
3.	Cserépváralja Koldustaszító kaptárköve	Cserépváralja	065a hrsz.-ból az Y764472,X289953; Y764419,X289860; Y764327,X289935; Y764390,X289985 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,931 ha kiterjedésű rész	0,931 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
4.	Cserépváralja Köves-lápa kaptárkövei	Cserépváralja	078 hrsz.-ból az Y764835,X288273; Y764840,X288196; Y764758,X288186; Y764759,X288263 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,613 ha kiterjedésű rész	0,613 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
5.	Cserépváralja Mangó-tető kaptárkövei	Cserépváralja	0103 hrsz.-ból az Y763931,X288094; Y763928,X288087; Y763812,X288125; Y763811,X288125; Y763817,X288133 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,1 ha kiterjedésű rész, 0104 hrsz.-ból az Y763928,X288087; Y763892,X288006; Y763763,X288066; Y763811,X288125 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,07 ha kiterjedésű rész, 0131b hrsz.-ból az Y763937,X288111; Y763931,X288094; Y763817,X288133; Y763831,X288150 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,227 ha kiterjedésű rész	1,40 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
6.	Cserépváralja Nagy-Bábaszék és Szőlő-tető kaptárkövei	Cserépváralja	082a hrsz.-ból az Y764473,X287985; Y764445,X287897; Y764429,X287829; Y764379,X287871; Y764412,X287986 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,811 ha kiterjedésű rész	0,811 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

2017-ben kezelési tevékenységet nem kellett a területeken végezni.

A földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről szóló 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet nyomán 2 alapszelvény a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 1,862 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
1	Bálvány északi földtani alapszelvény	P-03, T-70	Nagyvisnyó	0409/7f hrsz.-ból az Y756348,X307572; Y756303,X307533; Y756282,X307558; Y756327,X307598 EOV koordináták által kijelölt 0,202 ha kiterjedésű rész	0,202	Bükki Nemzeti Park
2	Tó-bérc-bánya földtani alapszelvény	J-76	Szarvaskő	070/6b	1,66	Bükki Nemzeti Park

2017-ben kezelési tevékenységet nem kellett a területeken végezni.

3.2. Területvásárlások, kisajátítások adatai

Tárgyi évben igazgatóságunknak a védett területek helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtására az alábbi pénzügyi források álltak rendelkezésre:

- Ügyvédi letéti számlán Poroszló 032/1 és 037/17 hrsz-ú ingatlanok kisajátítási eljárásához elhelyezett 1.407.000.- Ft összeg.
- Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 1. számú melléklet XII. Földművelésügyi Minisztérium fejezet 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 02 „Környezetvédelmi előirányzatok” alcím, 09 „Természetvédelmi kártalanítás” alapján a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtására biztosított 117.000.000 Ft;
- Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény 1. számú melléklet XII. Földművelésügyi Minisztérium fejezet 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 02 „Környezetvédelmi előirányzatok” alcím, 09 „Természetvédelmi kártalanítás” alapján a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtására biztosított 100.000.000 Ft;
- saját bevételi forrás.

Fenti forrásokból igazgatóságunk 2017-ben összesen 125 hektár területet vásárolt meg. A Hevesi Füves-puszták TK területén lévő poroszlói 032/1 és 037/17 hrsz-ú ingatlanok esetében az illetékes kormányhivatal 2017. évben a kisajátítási eljárást befejezte.

Elővásárlással 2017. évben egy esetben éltünk. A Hevesi Füves-puszták Tájvédelmi Körzet Dél-Hevesi Tájegységében 1 ha alatti terület esetében.

Földcsere útján a Magyar Állam tulajdonába került Sóshartyán 043/18 hrsz-ú ingatlan.

3.3. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Tárgyévi változás (ha)	Össz-kiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	14	4465	1.655	37	2.810	63
Gyep	-29	20.044	5.377	27	14.667	73
Kert	0	0	0	-	0	-
Szőlő	0	3	2	67	1	33
Gyümölcsös	0	19	19	100	0	0
Nádas	0	117	116	99	1	1
Halastó	0	0	0	-	0	-
Erdő	110	4.602	4.536	99	66	1
Kivett	4	1.613	1.557	97	56	3
Összesen	99	30.863	13.262	43	17.601	57

Birtokügyi feladatok

Folytattuk az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (továbbiakban OKIR) birtokügyi adatainak pontosítását. Az adatkezeléshez kapcsolódó munka gerincét a védett és a védelemre tervezett földrészek megosztásából keletkezett duplumok megszüntetése, valamint a tulajdoni lapra tévesen bejegyzett védettségi kategóriák egyeztetése (javítása) képezte. Munkánk során, a tulajdoni lapon észlelt védettségi bejegyzések hiányát vagy tévesen rávezetett védettség törlését is kértük. A zártkerti ingatlanok művelési ág ingyenesen kérhető változás átvezetését 2017-re meghosszabbították. A földhivatalok megküldik nekünk az illetékességi területünket érintő földrészekről a tulajdoni lapokat, ellenőrizzük, hogy a Natura 2000 jogi jelleg be van-e jegyezve, illetve tévesen rajta van-e. A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hivaltól kérjük a jogi jelleg bejegyzését, illetve a tévesen bejegyzett jogi jelleg törlését. Folytattuk az adatbázisban szereplő földrészekre vonatkozó tulajdoni lapok digitális állományainak rögzítését. A haszonbérleti szerződések rögzítése is megtörtént az OKIR 1.3.4-es programban és a beszkenelt szerződések is feltöltésre kerültek.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között kettő vagyonkezelési szerződés került aláírásra. SZT-42096/1 és a SZT42096/2 számú vagyonkezelési szerződés. A két vagyonkezelési szerződésben 7 földrészlet került a vagyonkezelésünkbe. A vagyonkezelési szerződés aláírása után, megkerestük az illetékes földhivatalokat, hogy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. tulajdonosi joggyakorlását, és az Igazgatóságunkat, mint vagyonkezelőt bejegyezze.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

2017-ben új vadásztársaságok alakultak 20 évre, az egyeztetések a vadásztársaságoknál valamint a nyilvántartásba vételünk folyamatban vannak. A 2017. évi többtelehasználati díjak beszedése is folyamatban van egy részük áthúzódik a 2018-as évre.

2017-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnál haszonbérleti pályázati eljárás nem került meghirdetésre.

Tárgyévben 48 db földhaszonbérleti szerződés került megkötésre. Pályázati eljárás kapcsán, a 2016-ban meghirdetett haszonbérleti pályázatokhoz kapcsolódóan 2017-ben 9 db szerződést kötöttünk, összesen 184,0023 ha területre.

A beérkező igények alapján pályázatás nélkül folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó bérleti szerződések kötését. 2017. évben 32 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre. 1 db szerződés 2021. december 31-ig, 5 db 2022. december 31-ig, 1 db 2025. december 31-ig hosszabbításra került. Az osztatlan közös tulajdon megszüntetése következtében 13 db szerződést módosítottunk.

A 2017. évben 2 db szerződés került közös megegyezéssel megszüntetésre, mivel a haszonbérlet a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásába került.

A 2017. évben megkötött szerződések haszonbérleti díjának kiszámítása esetén az NFA által ajánlott 1.250 Ft/AK/év összeget érvényesítettük.

Az Igazgatóság a régebben kötött, még élő szerződések haszonbérleti díjak fajlagos mértékét 2017-ben a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett 2016. évre vonatkozó inflációs ráta mértékével, azaz 0,4 %-al emelte meg. Az újonnan kötött szerződésekben az NFA által ajánlott 1.250 Ft/AK/év mértéket érvényesítettük. A meghosszabbított szerződések esetén a hosszabbítandó szerződésekben szereplő fajlagos mértéket, illetve infláció mértékével emelt fajlagos mértéket alkalmaztuk a bérleti díj számlázása során.

Kezelési tevékenység

Igazgatóságunk a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal (2017-től Magyar Államkincstár) kötött együttműködési megállapodás keretében évek óta közreműködik az AKG, a Natura 2000 kompenzációs kifizetések, a kölcsönös megfeleltetés élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelvein alapuló, JFGK 2., 3. kifizetések helyszíni ellenőrzésében. 2017-ban a Területkezelési Osztály koordinálásával a természetvédelmi őrszolgálat tagjai összesen 139 ilyen ellenőrzésen vettek részt. A 2017-es évben a Natura 2000 területek ellenőrzésében nem vehettek részt igazgatóságunk szakértői. Előre láthatóan a következő évben a Natura 2000 kompenzációs kifizetések, valamint Natura 2000 területeken a kölcsönös megfeleltetés keretében a közvetlen kifizetések feltételeként betartandó természetvédelmi célú előírások helyszíni ellenőrzését az Igazgatóság működési területén található, ellenőrzésre kijelölt területek esetében a Kincstár az igazgatóság szakértőjének bevonásával fogja végezni.

Területkezelési tevékenységünket 2017-ban már megnövekedett gépkapacitással, illetve jelentős állatlétszám bővüléssel kezdtük meg. A Dél-borsodi tájegységben kialakított Batúz-tanya környékén lévő gyepterületek természetvédelmi kezelését 94 Furioso-North Star fajtájú lóval, 2 Nóniusz lóval, valamint 150 db magyar merinó juh jérével kezdtük meg. Év elején beszerzésre került 3 törzskönyves magyar merinó kos, Tovább neveltük és vemhesítettük a 2016-ban vásárolt 44 db magyar tarka szarvasmarha üszőt is. A Dél-Hevesi szürkemarha gulya a szaporulatnak köszönhetően csaknem 300 darabra nőtt az elmúlt évben. A Mátrai Tájegységben, a Parádi állattartó telepünkön elhelyezett kárpáti borzderes szarvasmarha, illetve hortobágyi feketeracka juh állomány végzi a parádi hegyi legelők természetvédelmi kezelését, fenntartását.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Az egyre bővülő állatállományunk részére történő kaszáló és legelőterületek biztosítása, valamint a megfelelő mennyiségű és minőségű abraktakarmány előállítása során a természetvédelmi élőhelykezelési szempontok maximális figyelembevételével végezzük tevékenységünket.

A 2017-os évben összességében 2.739,4878 hektár területre nyújtottunk be egységes területalapú támogatási kérelmet.

A 2017-ban elvégzett kezelési tevékenységeket tájegységenként az alábbiakban mutatjuk be:

Nyugat-bükki Tájegység

A tájegységben jellemzően gyepterkezelési feladatok jelentkeztek 2017-ben, amelynek jelentős részét a korábbi KEOP pályázat keretében folytatott élőhely-rekonstrukciók további kezelése, fenntartási munkái tették ki. Az elvégzett szárzúzásokat, kaszálást saját gépparkunkkal hajtottuk végre. A fenntartási munkák keretében a felsőtárkányi Barát-réten, a bükkzsérci Ortás-réten, a cserépfalui Perpác-réten, az Oszla réten valamint Túr bucka környezetében a helyreállított rétekről a szénát értékesítettük helyi állattartó gazdálkodónak, összességében 15 hektárról. A rétre begyalogló erdő további térnyrésének megakadályozására szárzúzásokat végeztünk a rétek szegélyében. Az Oszla réten, az itt lévő tájházunk közvetlen környezetében kézi kaszálást végeztünk.

A Hidegkúti legelő visszacserjésedésének megakadályozására sikerült hosszútávú megállapodást kötnünk egy helyi állattartó gazdálkodóval, aki kecske- és juh állomány legeltetésével végzi el a természetvédelmi területkezelési feladatokat.

Ostoros határában, a Rétre-járó-dűlőben 5.000 négyzetméteren idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepterkezelés állapota javult.

Kelet-bükki Tájegység

A Kelet-bükki Tájegységben a kisgyőri Vár-völgyben lévő rét kezelését a korábbi évekhez hasonlóan a széna lábon történő értékesítésének formájában oldottuk meg idén is. 2016-tól a szántó hasznosítás teljesen megszűnt a Tájegység területén lévő saját vagyonkezelésű területein, az elmúlt években szántó művelési ággal bérbe adott területek esetén is kivétel nélkül kaszáló vagy legelő hasznosítást írnak elő a haszonbérleti szerződések.

További kezelési tevékenységet a szórványos elhelyezkedés, a terep adottságok, és a munka jellege miatt közmunka program keretében valósítottunk meg. Régi gyümölcsfajtaikat megőrző gyümölcsösök rekonstrukciója keretében Cserépváralja 0133 hrsz-on, és Tard 0196/4 hrsz-on cserjeirtást, gyümölcsös ápolást végeztünk. Legelő rekonstrukció, illetve élőhelyfenntartás keretében a Tard 0196/5 hrsz-on kézi cserjeirtást, sarjleverést, és kézi kaszálást végeztünk.

Dél-borsodi Tájegység

A tájegységben az Igazgatóság által vagyonkezelt területek aránya megközelíti a 80%-ot. A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, nem saját kezelésre tervezett területek legnagyobb része haszonbérbeadásra került, nagyrészt helyben élő, élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók részére. Saját kezelésű tevékenységet mintegy 3.500 hektáron végzünk. Az Igazgatóság saját kezelésű területeit 2 csoportra lehet bontani. Az egyik ahol aktív, rendszeresen ismétlődő természetvédelmi kezelés történik, jellemzően a gyepterületek, a szántóföldek, erdők és nádasok, kiterjedésük mintegy 2.000 hektár, melyből erdő mintegy 600 hektár. A másik kezelési csoportban tartoznak az aktív, rendszeres kezelést nem igénylő területek, pl. vizes élőhelyek, mocsarak, kivett területek, amelyek kiterjedése megközelíti az 1.500 hektárt.

A tájegységben a természetvédelmi élőhelykezelési feladatok ellátását a 2016-ban KEOP forrásból megépült Batúz tanyán lévő 94 Furoso-North Star egyeddel, 2 db Nóniusz kancával, 150 db magyar merinó juhval kezdtük meg. A mezőszéki állatállomány 2016 agusztusában kiegészült 44 db magyar tarka növendék üszővel, amelyek termékenyítése megkezdődött a 2017. évben. A

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

telepen 2 darab Deutz Fahr traktor, valamint kaszák, bálázó, gémes rakodó áll szolgálatban elsősorban gyepterületi feladatok, valamint telepi munkák elvégzésére. A saját kezelésben hagyott szántóföldi területek kezelése az élőhelyek fenntartásán túl elsősorban a tájegység állatállományának takarmány szükségletét voltak hivatottak kielégíteni. A 2016-os évben a Batúz tanya közelében 19,52 ha-on, Kesznyéteni TK-ban pedig 24 ha-on lucernát telepítettünk, mely területekben pár hektáron pótlásra volt szükség. 2017. évben 8,7 hektáron napraforgót, 5,09 hektáron rozsot, 17,55 zabot, 27,75 hektáron tavasz tritcalét és 11,49 hektáron őszi tritcalét termeltünk. A szemtermés betakarítás után a Batúz-tanya terménytárolójában helyeztük el. Az előző évekhez képest változatosabb vetésszerkezetünk táplálékforrást jelentett számos, fontosnak tartott állatfaj részére. A szántóföldi munkák jelentős részét vállalkozók bevonásával végeztük, de a gyepterületek kezelésénél is igénybe kellett vennünk sajátgépkapacitásunkon kívül helyi bér munkát is.

A nádas területek kezelése áthúzódott 2018. év elejére, amit szintén vállalkozó bevonásával tudunk megvalósítani.

Tarna-Lázberc Tájegység

A tájegységben saját vagyongezelt terület mindösszesen 717,3429 ha-t tesz ki. A Tarna-Lázberc Tájegységben csak néhány szántó van, amelyek kis (jellemzően 1 ha alatti, összesen 3,8 ha) kiterjedésűek. A felhagyás okozta visszagyepesedés miatt évek óta már a szántóként való művelés helyett természetvédelmi gyepterületi kezelést folyik rajtuk. A saját kezelésben lévő gyepterületek közül 50 hektár térmértékben mezőgazdasági kezelést nem igénylő terület található.

Szentdomonkoson mintegy 4 hektár, korábban szántóként (vadföld) hasznosított terület gyepp visszaalakítása folyik. A területen saját géppel végeztünk kaszálást. Idén a területen saját gépekkel történt a fenntartási tevékenység. Ezen felül a Borsodszentgyörgy 0111 helyrajzi számon, a Palina gyümölcsösben a tavaly eltelepített csemeték ápolása, szárazítás, kerítésjavítás, valamint kézi kaszálás történt. A gyümölcsösből a tavaszi fagyok okozta kár miatt idén nem történt betakarítás.

Tarnaszentmárián, a Verpeléti Vár-hegyen idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást, és újabb területet vontunk be a kezelésbe. Így már több mint 2.000 négyzetméteren végzünk gyepterületi kezelést. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepterület stabilizálódik, a virágzó egyedek száma sokszorosa a kezelés megkezdése előtti állapothoz képest.

Mátrai Tájegység

Élőhelykezeléseinket a Mátrai TK négy különböző élőhelyén, Mátraszentimre, Parád, Gyöngyössolymos települések közigazgatási területéhez tartozó legelőkön, illetve további négy település (Gyöngyös, Pálosvörösmart, Visonta, Abasár) közigazgatási területén található a Sár-hegyen végezzük állandó jelleggel. 2017 év végén és 2018 év elején összesen 41,86 hektáron végeztünk vállalkozók bevonásával gyepterületi kezelést a felerősödött fás szárú sarjak, siskanádtippán, stb leverésével, amit a nehéz terepviszonyok miatt csak kéziszerszerekkel lehetett elvégezni.

A mátraszentimrei területgységünkben mintegy 35 hektár területet kaszáltunk élőhely-fenntartási céllal a saját gépjárműnk bevonásával. A legértékesebb élőhelyek itt a sztyeppesedő hegyi rétek, illetve kis foltokban megtalálható kékperjés láprétek. A természetvédelmi kezelés során fontos szempont volt a kezelés mozaikosságának biztosítása a kaszálás időbeli és térbeli széthúzásával, illetve kisebb területrészek érintetlenül hagyásával. A keletkező szalmaszalmák takarmány bálázott formában került a parádi állattartó telepre.

A parádi állattartó telepünket körülvevő mezofil jellegű hegyvidéki gyepeinket a kárpáti borzderes valamint hortobágyi racka állományunkkal legeltettük, az attól távol eső területeket pedig kaszálással hasznosítottuk. Célunk a kárpáti borzderes állományunk növelése, ennek okán a legelőterületeinket 2016-ban 5 hektárral, mintegy 30 hektárra bővítettük, továbbá év végén

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

lehetőségünk nyílt szomszédos gyepterületek megvásárlására, ami 2018-ben fog realizálódni. A téli istállózó állattartáshoz a szálastakarmányt részben a mátraszentimrei területeinken, részben pedig a Nógrád-Ipoly valamint a Dél-hevesi Tájegységben állítottuk elő, továbbá a szükséges abraktakarmányt Dél-hevesi Tájegységből szállítottuk a telepre.

A hortobágyi racka törzsállományunkat év végén Ipolytarnócra helyeztük át, a selejtezett egyedeket értékesítettük.

Dél-hevesi Tájegység

A szántóföldek térségben jellemző, jelentős területi részesedésének megfelelően a szántóföldi gazdálkodás a tájegységben folyó vagyongazdálkodási és területkezelési tevékenység meghatározó eleme. A gazdálkodás speciális jellegét elsősorban két fontos szempontrendszer együttes érvényre juttatása adja, mely szerint a szántóföldi környezethez, mint élőhelyhez köthető életközösségek és kiemelt természeti értékek (pl. madárfajok) élőhelyi igényeinek megfelelő területkezelés valósuljon meg, gazdaságilag is fenntartható keretek között. Mindennek megvalósulását az elmúlt tíz évben az Agrár-környezetgazdálkodási Program zonális célprogramjaiban való részvétel nem csak segítette, de annak jellegét meg is határozta. A gazdálkodás során megtermelt termény mennyiségét a termőhelyi adottságokon és a természetstechnológiát meghatározó előírásokon túl a természetvédelmi jellegű prioritások korlátozták le.

A szántóföldi növénytermesztési feladatokat közbeszerzési eljárás keretében kötött keretszerződések alapján, vállalkozóval végeztettük el.

A 2017/18-es gazdálkodási évben is fontosnak tartjuk a természetvédelmi célú területkezelést mindazok ellenére, hogy a támogatási rendszer átalakulása az ilyen jellegű gazdálkodást nem segíti. Célunk, hogy a gazdasági fenntarthatóság elérése mellett a vagyongazdálkodás ezen szegmense ténylegesen természetvédelmi terület-, illetve élőhely kezelést jelentsen. Mindennek megvalósításához megkezdjük a gazdálkodás bizonyos fokú átalakítását, melynek legfontosabb elemei az alábbiakból tevődnek össze:

- átlagos táblaméretek csökkentése első lépésben a jelenlegi 15 hektárról 10 hektárra;
- a jelenlegi nagyobb parcellák felosztása 6-8 méter széles vetett mezsgyék kialakításával;
- a mezsgyék elsősorban évelő méhlegelő jellegű magkeverékekkel kerülnek elvetésre, melyek, mint önálló élőhely foltok, fontos természetvédelmi jelentőséggel bírnak;
- helyben termelt fűmagtermés begyűjtése és termesztése;
- a termesztett szántóföldi növénykultúrák diverzifikációja, mely érinti egyrészt az eddigiek fajtaválasztékát (pl. durum) és jelenti új, elsősorban pillangós takarmánynövények (baltacím, szarvaskerep, stb.), méhlegelők, valamint azok keverékeinek termesztését;
- évelő növénykultúrák vetésterületének növelése;
- a kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér-és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg.

Az elsődleges, élőhely kezelési cél mellett a növénytermesztési ágazat fontos feladata a saját állatállomány szálás és szemes takarmányigényének biztosítása, valamint a természetvédelmi célok elérése mellett lehetővé váló árunövény előállítás.

A szántóföldi növénytermesztéssel hasznosított terület mértéke 700 hektár, melyen a szükséges munkálatok elvégzését- tekintettel a tevékenység humán erőforrás és gépkapacitás igényére – továbbra is vállalkozói bémunkára alapozzuk.

Természetvédelmi célú gyepterületet a tájegységben mintegy 640 hektár területen végzünk, ebből Dormánd és Poroszló külterületén 240 hektárt kaszálóként hasznosítunk. A kaszálással

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

hasznosított területek esetében a kaszálás tér-és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása a célunk, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg. A megtermelt réti szénát a gulya téli takarmányozására használjuk fel.

A fennmaradó 400 hektáros egybefüggő területen, Tarnaszentmiklós határában alakítottuk ki a legeltetési állattartással végzett területkezelés feltételeit a „Kék vércse védelme a Kárpát-medencében” LIFE+ projekt segítségével. A magyar szürke szarvasmarhákkal történő legeltetés lényegében egy arra alapozott kísérleti területkezelés, melynek keretében a legeltetéssel kezelt területeken három különböző legeltetési nyomást alakítottunk ki. A magas legeltetési nyomás alatt tartott legelőszakaszon az egy hektárra eső nagyállat egység (NÁE) 1,5, a közepes intenzitású szakaszokon 0,75, míg az alullegettetett területen ez az érték 0,35 NÁE/ha. A kísérlet célja, hogy meghatározzuk a területen természetvédelmi szempontból legkedvezőbb legeltetési módot. A kísérlet zárása és az eredmények kiértékelése 2018-ban fog megtörténni.

Nógrád-Ipoly Tájegység

A 2015-ben pályázati forrásból a tájegységbe beszerzett, 3 erőgépet és a hozzájuk tartozó adaptereket, a szállításukhoz szükséges Unimog teherautót pótkocsival, önjáró kaszát és kézi eszközöket tartalmazó gép- és eszközparkunk használatba vétele nagyban segítette a területkezelési tevékenységünket. Az előző évben befejeződött élőhely-rekonstrukcióval érintett gyepterületek állapotfenntartási munkái közül a kaszálást és szárazúzást már a saját gépeinkkel végeztük el. A gépeink kapacitásával el nem látható feladatokat – mint az erdészeti szárazúzás, kézi cserjeirtás pedig vállalkozók bevonásával került sor.

Emellett a tájegységben tovább él a korábbi évek gyakorlata, mely szerint helybeli gazdálkodók részére takarmányt biztosítunk lábon értékesítés keretében.

Összességében a Kelet-Cserhát és a Karancs-Medves TK-ban 330 hektár, előzőleg élőhely-rekonstrukcióval érintett gyepek kezelése történt meg a fenti módokon.

A korábbi évekhez hasonlóan közfoglalkoztatott kollégáink 2017-ban is nagymértékben hozzájárultak az inváziós növények (parlagfű, selyemkóró, fehér akác) visszaszorításához, valamint az idegenforgalommal érintett területek hulladékmentesítéséhez.

Az ***Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen*** több helyszínen folyamatos kezelői feladatot láttunk el. Ezek keretében folytatódott a Holya-tanya környékén található öreg gyümölcsös felújítása, a vizes élőhelyek fenntartása, valamint az erdei tisztások kezelése is. Özönnövények visszaszorítására a közeli litkei Csádalj és az ipolytarnóci állattartó telep térségében került sor. Az év eleji bozótirtás után háromszori kaszálás és a széna összegyűjtése történt meg a mozaikos biotópok fenntartása érdekében.

Az élőhelyek mellett jelentős feladatot jelentett a bemutatóhely infrastruktúrájának állagmegőrzéséhez kapcsolódó munkák elvégzése.

2016 végén a hortobágyi racka juh törzsállományunkat Parádról Ipolytarnócra helyeztük vissza, így a génmegőrzési és fajtabemutató tevékenység továbbra is itt valósul meg.

Az ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységünk keretében Ipolytarnócon tartjuk a fekete törzskönyves puli párt.

A ***Hollókői Tájvédelmi Körzetben*** található tanösvények karbantartása folyamatos volt az év során a járhatóság és hulladékmentesítés biztosítása érdekében az andezit telér kőbánya bemutatóhely közelében.

A sérült és elhasználódott bemutató táblák és táblatartó szerkezetek egy részét eltávolítottuk, pótlásuk folyamatban van.

A vár alatti, rehabilitált fás legelő bemutatását célzó ismertető táblák állagmegóvására különös figyelmet fordítottunk. A fás legelő fenntartása haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségeknek köszönhetően hosszútávon biztosított.

3.4. Terület nélkül, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Védelemre tervezett mesterséges üregek	0	0

3. 4.1. Védett mesterséges üregek

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X. 16.) FM rendelet alapján 7 mesterséges üreg vált védetté igazgatóságunk működési területén.

	Név	Település	Bejáratnak helyt adó ingatlan helyrajzi száma	Bejárat koordináta	
				EOV X	EOV Y
1.	Antal-táró	Recsk	056/1	287021	726343
2.	Béke-táró	Parádsasvár	023/1	285963	717588
3.	Denevér-táró	Szarvaskő	05/22	293812	746570
4.	Ezüstbánya-táró	Gyöngyösoroszi	029/1	281012	711388
5.	Etelka I. táró	Parád	02	287060	725770
6.	Vizeslyuk-táró I.	Mátraszentimre	034/17	284024	709942
7.	Y-táró	Miskolc III. kerület	01049	305563	766778

3.5. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

- Erdőrezervátum**

A működési területünkön 10 erdőrezervátum található. Az erdőrezervátumok magterületén erdészeti beavatkozás nem folyik. Az erdőrezervátumok védőzónájában a Magyar Nemzeti Erdőrezervátum Bizottság kezelési irányelvei alapján a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok érvényesítésére törekszünk. Eljárásrendi hiba miatt két erdőrezervátum védőzónában véghasználatra került sor az elmúlt évben.

Ez az eljárásrendi hiba az az általunk már sokszor jelzett probléma, hogy az erdőtervezések folyamatában jogalkalmazási probléma tapasztalható. A körzeti erdőtervek ugyanis úgy kerülnek jóváhagyásra, hogy az abban megállapított jogok és kötelezettségek ellentétesek az ERDŐGAZDÁLKODÁSRÓL SZÓLÓ 2009. ÉVI XXXVII. TÖRVÉNY 22.§ (1), 24.§ (1), (3), (4) bekezdéseivel, ill. A TERMÉSZET VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ 1996. ÉVI LIII. TÖRVÉNY 5.§ ÉS 31.§ szakaszaival.

Az idézet jogszabályhelyek alapján tervezhető ugyan védett természeti területen lévő erdőben erdőgazdálkodási beavatkozás gazdasági célból is, azonban az nem lehet kedvezőtlen hatással a védett erdőterületeken folyó erdőgazdálkodás elsődleges céljára: a természetvédelemre. Amennyiben e fő feltétel teljesül, úgy az Erdőterv rendelet rendelkezései szerint lehet megtervezni, ill. végrehajtani az adott erdőgazdálkodási beavatkozást. A gyakorlatban azonban úgy tervezik meg az adott beavatkozásokat, hogy nem vizsgálják annak hatását az erdő rendeltetésére.

Ebből következően – minimális eltéréssel – a gazdasági rendeltetésű erdőkben alkalmazott keretek között folyik a gazdálkodás a természetvédelmi erdőkben is, aminek a módosítására csak eseti jelleggel, részletes indoklás kíséretében van mód – amennyiben azt a gazdálkodó és az

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

erdészeti hatóság is elfogadja. Így olyan célok nem teljesülnek, mint pl.: a biológiai sokféleség megőrzése, esetleges fejlesztése; a védett állatok és növények élőhelyének megóvása, életfeltételeinek biztosítása – hogy csak a legfontosabbakat említsük.

Fokozottan jelentkezik ez a probléma az erdőrezervátumok védőzónájában, amelyek feladata a magterület zavartalan biológiai folyamatainak biztosítása, azonban jogi státuszuk „pusztán” védett terület. A fent leírt gyakorlat (jogalkalmazási probléma) miatt ezért a gyakorlatban bármilyen fahasználatot megtervez(het)nek és megvalósítanak a védőzónákban – függetlenül a nevesített feladatuktól –, amik így egyáltalán nem töltik be az erdőrezervátumokban nekik szánt feladatot.

- **Nemzeti Ökológiai Hálózat**

Az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény felülvizsgálata kapcsán 2017-ben igazgatóságunk valamennyi településén megtörtént az ökológiai hálózat elemeinek külterületi helyrajzi számokhoz történő igazítása. Az adatok pontosítása során – az elmúlt évben végzett felmérések alapján - egyes területek (pl. intenzíven használt szántók, szőlők, beépített területek) kikerültek, míg a legutóbbi módosítás óta eltelt időszakban feltárt természeti értékeket magukba foglaló területeket a hálózat részévé tettük.

Összességében a Nemzeti Ökológiai Hálózat nagysága lényegesen nem változott, kiterjedése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 462.396 ha, ebből magterület 231.622 ha, ökológiai folyosó 116.067 ha, puffer terület 114.707 ha.

3.6. Magas Természeti Értékű Területek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területéhez 4 Magas Természeti Értékű Terület tartozik részben, vagy egészében.

Borsodi Mezőség MTÉT

Teljes területe 121.104 ha, melyből a támogatható terület 70.758 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 49%.

Bükkalja MTÉT

Teljes területe 18.372 ha, melyből a támogatható terület 13.110 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 19%.

Hevesi-sík MTÉT

Teljes területe 61.626 ha, melyből a támogatható terület 57.523 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 84%.

Taktaköz MTÉT

Teljes területe 39.206 ha, melyből a támogatható terület 27.189 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 58%.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A 2010 – 2014 időszakban a támogatott területek az alábbiaknak megfelelően alakultak.

Sorcímkék	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
AD1) Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	9.239,24	0,00	13.724,29	0,00	22.963,54
AD3) Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	260,70	837,79	1.739,85	1.945,78	4.784,12
AD4) Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhelyfejlesztési előírásokkal célprogram	70,67	0,00	178,64	0,00	249,30
BC1) Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	11.780,04	0,00	2.654,83	0,00	14.434,88
BC2) Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	68,64	286,39	1.184,03	2.448,40	3.987,46
BD2) Természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	18,81	188,91	62,32	420,67	690,71
Végösszeg	21.438,09	1.313,10	19.543,97	4.814,85	47.110,01

Az adatokból jól látszik, hogy az MTÉT zonális célprogramjait elfogadták a gazdálkodók és főként a két nagyterjedésű alföldi területen jelentős mértékben csatlakoztak is hozzá. a két kisebb kiterjedésű területen ugyan kisebb arányban, de még így is jelentős számban csatlakoztak a programhoz. A program kiváló lehetőséget biztosított a természetvédelmi célok elérésére és a két ágazat együttműködésére.

Az új támogatási ciklus pályázatát komoly várakozások előzték meg. A pályázók számáról és a megpályázott területek nagyságáról ugyan MTÉT bontású adatokkal nem rendelkezünk, de a gazdálkodói visszajelzések és az országos adatok alapján feltételezzük, hogy meghaladta az előző ciklus mértékét.

Az új támogatási ciklusban a támogatott területek aránya a rendelkezésünkre álló adatok alapján a következőeknek megfelelően alakult.

Sorcímkék	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
gyep alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	309,55		1.527,26		1.836,81
gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		121,31		963,25	1.084,56
gyep tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	2824,26		13,45		2.837,71
szántó alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	708,45		4.138,88		4.847,33

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

szántó hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"				1,58	1,58
szántó kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)"	778,79		12,84		791,64
szántó tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	480,11		214,60		694,71
Végösszeg	5.101,16	121,31	5.907,03	964,82	12.094,32

Az adatokból jól látszik, hogy a támogatott területek aránya jelentős mértékben lecsökkent, 47.110 ha-ról 12.094 ha-ra amely 75 %-os területvesztést jelent. A Bükkalja MTÉT-en gyakorlatilag megszűnt a program támogatása (a támogatható terület 1 %-ára csökkent), a Taktaközben az előző ciklus támogatott területeinek 20 %-ára csökkent az arány, ugyan ez a Borsodi Mezőségen 25 %, a Hevesi-síkon pedig 30 %. Az alacsony nyerési arány mellé társult az elhúzódtó értékelés és eredményhirdetés, melynek következtében egy év a ciklusból teljes mértékben kiesett. Az eredmények megjelenését követően a nemzeti park-igazgatóság az általa támogatott programban teljesen kiszolgáltatott eszköztelen helyzetbe került, hiszen a korábbi kommunikációval ellentétes eredmények születtek. A természetvédelmi érdekek érvényesítése jelentős hátrányt szenvedett a régióban, és a korábban a természetvédelemmel jó és egyre javuló kapcsolatban lévő gazdálkodók eltávolodtak az Igazgatóságtól és más gazdálkodási utakat kezdtek keresni. A korábban meglévő nagy kiterjedésű, összefüggő támogatási zónák, amelyeken a természetvédelmi érdekek érvényesültek, mára megszűntek és felaprózódtak, így a meglévő területek hatása is töredékére csökkent.

A késői eredményhirdetés következtében 2017 évben a gazdálkodókkal zajló érdemi kommunikáció is a töredékére csökkent. Az Igazgatóság területén az MTÉT ellenőrzések száma is elenyésző volt 2017-ben.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

No.	Kutatósi projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A kutatást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás
1.	Barlangok katasztterezése, járatok felszín alatti meghatározása, barlangok természetvédelmi alapállapot felvétele	1.523	Kft.	1.523 m barlangjárat felszín alatti meghatározása és térképi ábrázolása. A teljesítés áthúzódik 2018-ra.	Elemi költségvetés, saját felmérések, természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat
2.	Egyedi tájértékek felmérése	400	vállalkozó	4 település egyedi tájértékeinek felvétele (2016-os keret, 2017. április 30. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat
3.	Egyedi tájértékek felmérése	600	vállalkozó	5 település egyedi tájértékeinek felvétele (2017-es keret, 2018. május 30. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat

Barlangok közhiteles természetvédelmi nyilvántartására 1.530.000 Ft-ot használtunk fel a kártalanítási keretből barlangtérképezésre, mely teljesítés 2018. május 10-ig esedékes.

A közhiteles barlangnyilvántartás kialakítására 2016. évi pénzügyi lehetőségeinkből 1.530 m barlangjárat felszín alatti meghatározására kötöttünk szerződést, melyek 2017. április 20-ig készültek el.

A források közhiteles nyilvántartásának felülvizsgálatát folyamatosan végeztük. 2017-ben 17 db új forrás felmérése történt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

4.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
1.	Karcsú sisakvirág <i>Aconitum variegatum</i> ssp. <i>gracile</i> (Miskolc: Nagymező, Kismező, Zsérci-Nagy-dél, Felső-Szinva-völgy és Szinva-szurdok, Vadkert, Kis-Hetemér, Szilvásvár: Tarkő, Büszkés-hegy, Kisgyőr: Lófő, Bükkszentkereszt: Bika-rét)	15	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állományai stabilak, jelenleg 1.8371 egyed a teljes állomány.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
2.	Törpemandula <i>Amygdalus nana</i> (Eger-Felnémet: Gazsi-lápa)	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománya stabil, jelenleg 1.256 m ² az állomány nagysága.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
3.	Kisfészkű aszat <i>Cirsium brachycephalum</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	20	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 8 lelőhelyen 1.325 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
4.	Északi sárkányfü <i>Dracocephalum ruyschiana</i> (Bükk: Nagymező, Kismező)	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománya csökken, jelenleg 40 egyed a teljes állomány.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
5.	Piros kígyószisz <i>Echium maculatum</i> (Eger-Felnémet: Gazsi-lápa, Kisgyőr: Ásottfa-tető, Kerecsend: Lógó-part, Rimóc: Szél-hegy, Gyöngyös: Sár-hegy)	20	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 18 lelőhelyen 619 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
6.	Kakasmandikó <i>Erythronium dens-canis</i> (Miskolc: Lyukó-völgy, Nagysánc)	5	Pozsonyi András, Sulyok József (BNPI)	A növényfaj populációjának állománya ingadozó (1.443 egyed), az élőhely erőteljesen degradálódik, az átültetett tövek egy része túlélte (14 egyed)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
7.	Kockásliliom <i>Fritillaria meleagris</i> (Bükkszentkereszt: Lófő-tisztás Gyöngyössolymos: Nyerges-tető)	10	Magos Gábor, Nemes Krisztián, Pozsonyi András, Sulyok József, Urbán László (BNPI)	A növényfaj populációinak állománya növekvő, jelenleg 151 virágzó tő a teljes állomány, 1.883 meddő egyed mellett.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
8.	Kikeleti hóvirág <i>Galanthus nivalis</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	25	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 28 lelőhelyen 115.275 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
9.	Heverő iszapfű <i>Lindernia procumbens</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	10	BNPI dolgozói	A növényfajt 2 lelőhelyen észleltük, összesen 70 egyedet	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
10.	Pókbangó <i>Ophris sphegodes</i> (Eger: Kis-Eged, Nagy-Eged)	5	Kalmár Zsuzsa, Pozsonyi András (BNPI)	A populáció állománya stabil, jelenleg 469 egyed a teljes állomány	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
11.	Fehérmájvirág <i>Parnassia palustris</i> (Nagyvisnyó: Nagymező, Veres-sár-völgy- eleje, Hármasteber)	5	Kalmár Zsuzsa, Pozsonyi András (BNPI)	A csapadékszegény időjárás miatt a fajnak csupán egyetlen egyedét észleltük	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
12.	Leánykökörcsin <i>Pulsatilla grandis</i> (Ostoros- patak menti erdőpuszta, Verpeléti Vár-hegy, Kerecsend: Lógó-part, Pásztó: Görbe-bérc, Bükk: Nagymező)	10	Magos Gábor, Pozsonyi András, Urbán László (BNPI)	A növényfaj populációinak állománya ingadozó, jelenleg 2.540 egyed a teljes állomány	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
13.	Leánykökörcsin <i>Pulsatilla grandis</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	20	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 25 lelőhelyen 3.486 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
14.	Tarka nyúlfarkfü <i>Sesleria albicans</i> (Miskolc: Alabástrom-hegy, Angyal-kő, Jávor-hegy, Massai-tető, Ómassai Vörös-kő)	5	Magos Gábor, Pozsonyi András, Urbán László (BNPI)	A növényfaj populációinak állományai stabilak, jelenleg 57800 egyed a teljes állomány	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
15.	Janka-tarsóka <i>Thlaspi jankae</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	20	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 24 lelőhelyen 8501 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
16.	Mikroszatellit fejlesztés a magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>) természetvédelmi célú genetikai vizsgálatára	900	Dr. Sramkó Gábor	8 populáció 109 egyede alapján három fő csoportot találtunk: a dunántúli állományokat (amihez kapcsolódik a börzsönyi állomány is), az északi-középhegységi állományokat, és az erdélyit, mely a leginkább izolált. Természetvédelmi szempontból nem szerencsés a populációk összekeverése, ha ez elengedhetetlen, akkor a fenti három csoporton belül van értelme áttelepítéseknek.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A korábban kifejlesztett 13 primerpárral a populációk populációgenetikai karakterizálása

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
17.	Nagygomba közösségek monitorozása (Bükk Őserdő erdőrezervátum)	350	Dr. Benedek Lajos Krisztián	A mintavételi területeken összesen 118 fajt észleltünk, a termőtestszám 739 volt.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
18.	Erdőrezervátumok monitorozása	1.500	Horváth Soma Árpád	Az 2017-es évben a Hór- völgy és az Őserdő erdőrezervátumok magterületeinek állapotfelvétele készült el.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Faállomány- szerkezet vizsgálat, cserjeszint, gyepszint felmérés
19.	Természetvédelmi erdőkezelési kísérleti terület felmérése (Garáb: Varjú-bérc)	400	Vidéki Róbert	A holtfa térfogata a kezelések előtt 12 m3 volt, utána pedig 36 m3, tehát a mennyiség háromszorosára növekedett. A harkályok aktivitása a magas csonkokon volt legnagyobb, ezt követték az alacsony csonkok.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Faállomány szerkezet, cserjeszint, gyepszint, holtfa felmérés
20.	Nyílt szilikátsziklagyep (<i>Minuartio- Festucetum pseudodalmaticae</i>) társulás monitorozása (Szarvaskő)	80	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció- vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció- vizsgálat
21.	Magyar nyúlfarkfüves mészkősziklagyep (<i>Seslerietum heuflerianae-hungaricae</i>) társulás monitorozása (Lillafüred)	80	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció- vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció- vizsgálat

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
22.	Pacsirtafüves szálkaperjerét (<i>Polygalo-Brachypodietum</i>) társulás monitorozása (Szilvásvár)ad)	80	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
23.	Szőrfűgyep (<i>Festuco ovinae-Nardetum</i>) társulás monitorozása (Nagymező)	150	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 165 db 1 méter átmérőjű kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
24.	Gyertyános tölgyes (<i>Carici pilosae-Carpinetum</i>) társulás monitorozása (Vár-hegy)	150	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 165 db 1 méter átmérőjű kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
25.	Szubmontán bükkös (<i>Melittio-Fagetum</i>) társulás monitorozása (Csörgő-völgy)	150	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 165 db 1 méter átmérőjű kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
26.	Montán bükkös (<i>Aconito-Fagetum</i>) társulás monitorozása (Kékes, Öserdő)	300	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 165 db 1 méter átmérőjű kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
27.	Hór-völgy kvadrát (T5x5_068) élőhelytérképezése	120	Pozsonyi András (BNPI)	A vizsgált 2500 ha-on 338 db élőhelyfolt jellemzése történt meg az Á-NÉR élőhelyosztályozási rendszer alapján.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Élőhely-tipizálás, élőhelyek változásának nyomon követése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
28.	Inváziós növényfajok (bálványfa <i>Ailanthus altissima</i> , selyemkóró <i>Asclepias syriaca</i> , aranyvessző fajok <i>Solidago spp.</i>) monitorozása (Hór-völgy)	40	Pozsonyi András (BNPI)	A kvadrátban 4 inváziós növényfajt sikerült kimutatni: az aranyvessző fajokat, a bálványfát és a selyemkórót, összesen 7 élőhelyfoltban.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
29.	Közösségi jelentőségű gyepek élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal 5130-2008 P2bN, 6190-2003 G2, 6210-2010 H4, 6230-2003 E4, 6240-2006 H3a, 6240-2036 H5a, 6510-2007 E1, 6520-2016 E34	320	Dr. Vojtkó András (EKF)	Natura2000 gyepek növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata, az adatlapok kitöltése megtörtént	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Natura 2000 növénytársulások változásának nyomon követése
30.	Közösségi jelentőségű erdős élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal 9130-2019 K5, 9180-2007 LY1, 9180-2025 LY2, 91G0-2005 K2, 91G0-2012 K2, 91G0-2013 K2, 91G0-2028 K7b, 91G0-2030 K7b, 91H0-2005 L1, 91H0-2011 L1, 91H0-2039 M1, 91I0-2006 L2x, 91I0-2007 L2x, 91I0-2011 M2, 91M0-2003 L2a, 91M0-2011 L2a	640	Dr. Vojtkó András (EKF)	Natura2000 erdős növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata, az adatlapok kitöltése megtörtént	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Natura 2000 növénytársulások változásának nyomon követése
31.	Mésztufás források (Cratoneurion, élőhelykód: 7220) felmérése a Bükk-fennsík és a Lök-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen	350	Barina Zoltán	A Bükk-hegység 12, korábbi szintű mésztufa kiválásáról ismert forrásának, illetve vízfolyásának felmérésére került sor.	Mésztufás források (Cratoneurion, élőhelykód: 7220) felmérése a Bükk-fennsík és a Lök-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen	350

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
32.	Védett és közösségi jelentőségű csigafajok felmérése (Mátrai tájegység)	400	Kovács Tibor	A Mátrai Tájvédelmi Körzet területén kijelölt 30 mintavételi területen (mocsarak, forráslápok, montán bükkösök) történtek malakológiai vizsgálatok, melyek a védett, közösségi jelentőségű vagy természetvédelmi szempontból értékes csigafajokra irányultak.	Védett és közösségi jelentőségű csigafajok felmérése (Mátrai tájegység)	400
33.	Védett és közösségi jelentőségű szitakötő fajok felmérése (Mátrai tájegység)	400	Kovács Tibor	30 szitakötő fajt sikerült lárva és/vagy exuvium alakban kimutatni, melyek közül három Natura 2000 jelölőfaj, egy fokozottan védett, további hat pedig védett.	Védett és közösségi jelentőségű szitakötő fajok felmérése (Mátrai tájegység)	400
34.	Hegyzitakötő (<i>Cordulegaster bidentata</i>) felmérése (Bükk hegység, Upponyi hegység, Heves-Borsodi-dombság)	500	Fekete Judit	A vizsgált 148 potenciális élőhely közül 34 lelőhelyről került elő a faj lárvája, összesen 52 példány.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj elterjedésének pontosítása, új populációk keresése
35.	Rablópille (<i>Libelloides macaronius</i>) felmérés	300	Dr. Tóth János Pál	A vizsgált huszonegy gyepfolt közül tízből sikerült kimutatni a <i>Libelloides</i> <i>macaronius</i> -t	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj elterjedésének pontosítása, új populációk keresése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
36.	Gebhardt-vakfutrinka felmérés	500	Balázs Gergely	Három barlangban (Mexikó-völgyi-víznyelőbarlang, Vár-tetői-barlang, Speizi-barlang) tudtuk kimutatni a faj jelenlétét, mindhárom új előfordulási helynek számít.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj elterjedésének pontosítása, új populációk keresése
37.	Keop élőhelykezelések hatásait vizsgáló talajzoológia felmérések (Coleoptera / Carabidae)	200	Gyarmathy István	Cserjeirtásra szánt területeken, illetve kontroll réteken és kezeletlen cserjésekben a cserjeirtás előtt és után vizsgáltuk az ízeltlábú közösségeket, egyben monitorozva a cserjeirtás közvetlen hatásait. 13 védett Carabus faj került elő.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A gyepeket érintő élőhely-rekonstrukciók biodiverzitásra való hatásainak vizsgálata
38.	Xilofág és szaproxilofág rovarok felmérése (Garáb: Varjú-bérc)	250	INARI Bt.	A kezelések hatására elhalt fákat néhány bogárfaj tömegesen kolonizálta, kiváló táplálékbázist biztosítva védett és közösségi jelentőségű madárfajok (főként harkályfélék) számára. A közösségi jelentőségű bogárfajok közül a nagy hőscincér, nagy szarvasbogár és a skarlátbogár jelentős állományát sikerült kimutatnunk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A természetvédelmi célú erdőkezelések hatásainak monitorozása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
39.	Nedves élőhelyeken előforduló közösségi jelentőségű lepkefajok országos monitorozásának koordinációja, jelentés összeállítása	5.000	Ilonczai Zoltán (koordinátor)	A 2017-18. évben összesen 37 helyszínen 9 lepkefaj 47 populációját vizsgáltuk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
40.	Közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása (országos) (magyar tavaszi-fésűsbagoly <i>Dioszeghyana schmidtii</i> , keleti lápibagoly <i>Arytrura musculus</i> , magyar tarkabagoly <i>Polymixis rufocincta isolata</i> , magyar csuklyásbagoly <i>Cucullia mixta lorica</i>)	1500	Korompai Tamás (koordinátor)	A monitorozás keretében 2017-ben 4 lepkefaj vizsgálata valósult meg, új populációk kerültek elő, az egyes fajok országos elterjedése pontosításra került	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, egyes populációk állománybecslése
41.	Közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok felmérése (Bükk-fennsík és a Lök-völgy, Hór-völgy, Déli-Bükk)	400	Dr.Szövényi Zsolt Gergely	A 2017-es mintavételek során a vizsgált 77 lokalitásban összesen 58 egyenesszárnyú rovar faj 903 előfordulási adatát dokumentáltuk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, új populációk keresése, Natura2000 országjelentéshez adatgyűjtés
42.	Közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok felmérése (Kisgyőr Ásottfa-tető: <i>Stenobothrus eurasius</i> , Eger Nagy-Eged: <i>Paracloptenus caloptenoides</i> , Saga pedo, Derda-kaszáló: <i>Paracloptenus caloptenoides</i>)	250	Dr. Nagy Antal (Debreceni Egyetem)	<i>Stenobothrus eurasius</i> (Kisgyőr): 0,04-0,2 egyed/m ² <i>Paracloptenus caloptenoides</i> (Derda): 0,08 egyed/m ² , <i>Paracloptenus caloptenoides</i> (Nagy-Eged): 0,01-0,04 egyed/m ² <i>Saga pedo</i> (Nagy-Eged): 1 egyed	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok ismert állományainak nyomon követése, Natura2000 országjelentéshez adatgyűjtés

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
43.	Egyenesszárnyú közösségek monitorozása (Kisgyőr: Ásottfa-tető)	150	Dr. Nagy Antal (Debreceni Egyetem)	A mintavételek során 27 egyenesszárnyú faj összesen 393 identifikálható egyede került befogásra	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
44.	Makroszkópikus vízi gerinctelenek országos monitorozása	5000	BIOAQUA PRO Kft.	A vizsgált mintavételi szelvények száma 25 volt, a felmérések során 22.006 egyed (243 taxon) begyűjtésére és azonosítására került sor. A Natura 2000 Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben szereplő vízi makroszkópikus gerinctelenek vizsgálatára irányultan 44 mintavételi szelvényben folytak vizsgálatok.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, új populációk keresése, Natura2000 országjelentéshez adatgyűjtés
45.	Pannon gyík monitorozás (Kozárd, Szarvaskő)	20	Harmos Krisztián, Pongrácz Ádám (BNPI)	A faj populációinak állományai stabilak	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
46.	Fehérhátú harkály (<i>Dendrocopos leucotos</i>) felmérés	600	Bartha Csaba (BNPI)	A Tarna-Lázbérc tájegység 8.050 hektáros mintaterületén 139 megfigyelési adatunk alapján 32 revírt határoltunk le. Az erdőket vágásos üzemmódban szálalóvágással kezelték, a faj számára fontos, 20 cm átmérőt meghaladó álló holtfa kevés volt, a fekvő pedig hiányzott. Bár a harkályos erdők 86%- nak elsődleges rendeltetése természetvédelmi, védett vagy Natura 2000 területen feksznek és állami tulajdonban vannak, a tíz évre vonatkozó természetvédelmi érdekek alig 52%-ban tudtak érvényesülni. A jelenlegi erdőgazdálkodás – bár a természetközeli módszerek felé mozdult el – a gazdálkodók hozzáállása miatt továbbra sem segíti számottevően a fehérhátú fakopáncs életfeltételeinek javulását.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
47.	Országos Ürgemonitorozó Akció (Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér)	10	Pozsonyi András (BNPI)	A maklári reptéren és lőtéren ürgék jelenlétét nem észleltük. A miskolci reptéren a százas nagyságrendű állományt kiemelt beruházás miatt áttelepítették.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
48.	Pelemonitorozás (Kerecsendi erdő)	10	Sasvári János (BNPI)	A mintavételi területen két pelefaj (mogyorós pele, erdei pele) odúfoglalását tapasztaltuk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
49.	Pelemonitorozás (Tard: Kutya-hegy, Gelej: Kapocsi-rét, Mezőkövesd: Szilos-tető)	270	Szikra-Szabó Bt.	A mintavételi területen három pelefaj (mogyorós pele, erdei pele, nagy pele) odúfoglalását tapasztaltuk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
50.	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	250	BNPI őrszolgálat	A felmérések során a ritka fajok esetében 22 madárfaj összesen 528 költő párját figyeltük meg. A telepesen fészkelő fajok esetében 15 faj 2.543 fészkeről gyűjtöttünk adatokat.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
51.	Ragadozómadarak felmérése (országos)	2.300	Magyar Madártani Egyesület	14 ragadozómadár-faj állományainak országos felmérése keretében az igazgatóságunk működési területén előforduló fajok esetében is részletes és pontos fészkelőpár-adatokat gyűjtöttünk. Az egyes fajokhoz aktuális elterjedési térképek készültek.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
52.	Madáratlasz térképezés	2.000	BNPI őrszolgálat	A térképezés során 31 db, 2,5x2,5 km-es UTM négyzet került teljes felmérésre. Összesen 13.600 biotikai adatot gyűjtöttünk térinformatikai adatbázisba. Rögzítésre kerültek a bejárt útvonalak is.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
53.	Bagolyköpetek gyűjtése és kisemlős-határozás bagolyköpetből (Borsodi Mezőség, Tarnavidék)	800	dr. Estók Péter (EKF)	Borsodi-Mezőség: három mintavételi hely, 1.404 zsákmányállat (12 kisemlősfaj); Tarnavidék: 590 zsákmányállat (15 kisemlősfaj). Kiemelendő a magyar szöcskeegér (<i>Sicista trizona</i>) négy példányának megkerülése (Borsodi-Mezőség). További értékes adat a Tarnavidékről megkerült, fokozottan védett erdei pele (<i>Driomys nitedula</i>), mely a faj első adata a területről.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Kisemlősfajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
54.	Denevér közösségek monitorozása (Ny-Bükk, D-Hevesi, D-Borsodi Tájégség)	265	dr. Estók Péter (EKF)	Épületlakó denevérek: 7 épületből 2 faj 611 egyede, nászbarlangi monitorozás: 10 faj 278 egyede. Telelő denevérek monitorozása: Lök-völgyi-barlangból 2 faj 8 egyede, Istállósközi-bg-ban 2 faj 2 egyede. A hosszúsárnyú denevér mátrai kölykezőhelye (Antaltáró) mind a hosszúsárnyú, mind a közönséges denevérek nagyságrendileg hasonló arányban voltak jelen az előző évekhez viszonyítva. A hosszúsárnyú denevér gyülekezőhely monitorozás: Lök-völgyi-barlangnál 250 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
55.	Denevér közösségek monitorozása (K-Bükk, Tarna-Lázberc Tájégség)	485	Bükk Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Az épületlakó denevérek monitorozása során 22 épületből 8 faj 3.188 egyede került elő. A nászbarlangok monitorozása során három barlangból 16 faj 659 egyede került észlelésre. A telelőhelyek monitorozása során nyolc barlangból 8 faj 4.282 egyedét sikerült kimutatni. A hosszúszárnyú denevér felmérésénél négy barlangban a faj 1.380 egyede volt megfigyelhető.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
56.	Denevérmonitorozás országos elemzése	300	dr. Estók Péter (EKF)	Az NBmR keretében végzett denevérmonitorozás 2017-ben kilenc nemzeti park igazgatóság illetékességi területét érintette, az adatok egységes formátumba foglalása 218 objektum adatait tartalmazza.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
57.	Nagyragadozók felmérése (farkas, barnamedve, hiúz) Bükki NP működési területe	1.500	BNPI őrszolgálat	A nagyragadozók állománykövetését célzó munkánk során 2017. május 1. és 2018. április. 15. között több száz adattal bővítettük adatbázisunkat. Az adatok túlnyomó többsége farkastól (<i>Canis lupus</i>) származik, néhány hiúz (<i>Lynx lynx</i>), valamint egyetlen bizonyítottan tekinthető barnamedve (<i>Ursus arctos</i>) adattal rendelkezünk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, populációinak állománybecslése
58.	Magas Természeti Értékű Területek Monitorozása	2.500	Üröm Egyesület	Az élőhelyek struktúrájának elemzése során vizsgáltuk az egyed élőhelytípusok összterületét, felszínborítási arányát, az adott élőhelytípusba tartozó parcellák darabszámát és átlagos területét. Az eredmények alapján jól látszik, hogy a természetes élőhelyek aránya rendkívül alacsony, és azok is jellemzően szétszabdaltak. Az egyes tömbök közötti határokat az elmúlt	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Az MTÉT-ben résztevő agrárterületeken folytatott gazdálkodási módszerek természetvédelmi szempontú értékelése a Hevesi- síkon

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
				időszakban egyre inkább megszűntetik, amelynek eredménye az, hogy a szegélyen lévő, változatosabb életközösségek élettere beszűkül.		
59.	Ökológiai hálózat határának pontosítása	600	Szalakóta Egyesület	A vizsgált területen 42 védett növényfaj 78223 egyedének előfordulását rögzítettük. Az ökológiai hálózat pontosítása érdekében 155,2 hektárnyi terület bevonását javasoljuk a Nemzeti Ökológiai Hálózatba (Balaton 084/18, Bükkszentmárton 087/3, 089, Egerbakta 0131/2a, 0131/2b, 0131/2c, 0135/b, 0135/c Sirok 0176/1, 0176/9, 0258/1).	Ökológiai hálózat határának pontosítása	600
60.	Ex lege források és víznyelők felmérése	500	Nature Plan Természetvédelmi és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.	A BNPI működési területén összesen 6 db forrás és 4 db forráscsoport (összesen 15 db forrás) természetvédelmi kezelési tervének összeállítása készült el.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	10 forrás védelem alá vonásának szakmai előkészítése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
61.	Ex lege védett földvárak és kunhalmok felmérése	600	Nature Plan Természetvédelmi és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.	13 objektum felmérése készült el terepi adatrögzítő- lap kitöltésével és az objektumok területi kiterjedésének ingatlan- nyilvántartásra alkalmas módon történő meghatározásával.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A kunhalom- és földvárkataszterbe felvett objektumok újra vizsgálata
62.	Védelemre érdemes földtani alapszelvények, valamint ásvány- és ősmaradvány lelőhelyek felmérése	700	Nature Plan Természetvédelmi és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.	A BNPI működési területén összesen 10 db földtani alapszelvény természetvédelmi kezelési tervének összeállítása készült el.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Védetté nyilvánítás előkészítése, kezelési terv elkészítése.
63.	Egyedi tájérték kataszterezése	600	Kaptárkő Egyesület	Az egyedi tájértékek felvételére négy Borsod- Abaúj-Zemplén (Bükkmogyorósd, Csimcse, Gelej, Vatta) és egy Heves megyei településen (Egerbakta) került sor.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Egyedi tájértékek megállapítása és nyilvántartásba vétele

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
64.	Ex lege védett barlangok felmérése	2.000	Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület, Dr. Sümegi Pál	Megtörtént a Jáspis- barlangban 600 m hosszúságú barlangjárat felszín alatti kiterjedésének meghatározása és térképi ábrázolása, valamint a bükkszécsi Kőhádi Meander- barlang rétegsorának környezettörténeti feldolgozása.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása, barlangtérkép készítése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását a A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását a Földművelésügyi Minisztérium keretében működő Irányító Központ végzi. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásában álló koordinátor a kidolgozott protokollnak megfelelően készít tervet és végzi el – illetve megbízott kutatókkal végezteti - a feladatokat. 2017-ben az alábbi feladataink voltak: 14 védett és 4 inváziós edényes növényfaj monitorozása, a magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) genetikai vizsgálata, gombaközösségek, gerinces (*ürge, pannon gyík, madárfajok, kisemlősök, nagyragadozók, denevérfajok, pelefajok*) és gerinctelen állatfajok (*csigafajok, makroszkópikus vízi gerinctelenek, xilofág és szaproxilofág rovarok, egyenesszárnyúak, rablópille, lepkék, bogarak*) felmérése, 1 élőhely-térképezési kvadrát (Hór-völgy), 4 gyeptársulás és 3 erdőtársulás monitorozása, 2 erdőrezervátum-magterület alapállapot-felmérése, 1 természetvédelmi erdőkezelési kísérleti terület felmérése, 8 db közösségi jelentőségű gyes- és 16 db erdős élőhely felmérése extenzív adatlapokkal, valamint mésztufás források felmérése, Magas Természeti Értékű Területek Monitorozása és élettelen természeti értékek felmérése (*ex lege források és víznyelők, ex lege védett földvárak és kunhalmok, védelemre érdemes földtani alapszelvények, ásvány- és ősmaradvány lelőhelyek, egyedi tájértékek, ex lege védett barlangok*).

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok

TIR-be betöltött adatok

2017-ben jelentős adatfeltöltés a TIR-be nem történt, biotikai adatainkat alapvetően saját adatbázisunkban kezeljük.

Betöltésre előkészített adatok

NBmR élőhelytérképezési kvadrátok 2011. évi adatai

TIR-el kapcsolatos feladatok ellátása

- Részt vettünk a Természetvédelmi Informatikai Tanácsadó Testület ülésein.
- Az OKIR használata során észlelt hibákat folyamatosan jelentjük a Minisztériumi kapcsolatunknak, aki továbbítja ezeket a program fejlesztői felé.
- Az OKIR-al kapcsolatos üzemeltetési feladatainkat elláttuk.
- A saját készítésű vektoros térképeinket folyamatosan karbantartottuk, fejlesztettük.

Egyéb 2017-ben megvalósult informatikai tevékenységek

- Folytattuk a Windows XP-vel telepített gépek cseréjét, illetve frissítettük Windows 7-re.
- Folytattuk a Microsoft Office 2003-as verziójának cseréjét Microsoft Office 2007-re, illetve Microsoft Office 2013-ra.
- Elkészítettük a haszonbérleti szerződések térkép mellékleteit.
- Térképeket készítettünk a felhasználói igények szerint.
- Aktualizáltuk az igazgatóság informatikai biztonsági szabályzatát és mellékleteit
- A könnyebb használhatóság érdekében browseres hozzáférést igényeltünk a Hivatali Kapuhoz
- A nemzeti park igazgatósági internet sávszélesség fejlesztés tervezéséhez ajánlatokat kértünk a szolgáltatóktól
- 2018. január 1-től az államigazgatási szerveknek az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (E-ügyintézési tv.)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

rendelkezéseit kell alkalmazni a szervek közötti és az ügyféllel történő kapcsolattartás tekintetében egyaránt.

- A felkészülési ütemterv és információátadási szabályzat elkészítéséhez tájékoztatást adtunk az igazgatóság által vezetett nyilvántartásokról, űrlapokról.
- A Tájékepi Arculati Kézikönyv (TAK) feladatokhoz szükséges térinformatikai adatokat előkészítettük
- Az Országos Vadgazdálkodási Adattártól kapott újabb adatok felhasználásával frissítettük a vadászterület fedvényünket

4.4. Jelentési kötelezettség

Nemzeti jelentési kötelezettségünknek eleget tettünk (éves madárjelentés, NBmR feladatok jelentése)

A Natura 2000 területek hivatalos adatlapjainak (Standard Data Form) éves felújítását elvégeztük.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1. A) Természetvédelmi kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Kerecsendi-erdő TT	119,6	elkészült	elkészült	40/2016. (VI. 15.) FM rendelet
2	Bükk Nemzeti Park	42.269	elkészült	elkészült	elkészült, területi egyeztető tárgyalás lezajlott, utóegyeztetések zajlanak az egyet nem értekek feloldása érdekében (állami erdőgazdálkodók)
3	Lázbérci TK	3.633,8	folyamatban	-	-
4	Kelet-cserháti TK	7.425	folyamatban	-	-
5	Borsodi Mezőség TK	17.932	folyamatban	elkészült	-
6	Tarnavidéki TK	9.569,8	folyamatban	elkészült	-
7	Hollókői TK	141,2	elkészült	-	-
8	Kesznyéteni TK	6.083,9	folyamatban	elkészült	-
9	Szomolyai Kaptárkövek	4,8	elkészült	elkészült	folyamatban
10	Siroki Nyírjestő TT	21	elkészült	elkészült	28/2016. (IV. 11.) FM rendelete
11	Gyöngyösi Sárhegy TT	186	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
12	Kőlyuktető TT	A védetté nyilvánítás alapját képező érték (szőlőfajta génállomány) megszűnt, jövőjéről később születik döntés			
13	Erdőtelki Arborétum TT	3,04	folyamatban	elkészült	folyamatban
14	Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	513	folyamatban	-	-
15	Lázbérci TK bővítése		elkészült	elkészült	9/2008 (IV.10.) KvVM rendelet
16	Mátrai TK	11.841	elkészült	elkészült	15/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
17	Karancs-Medves TK	6.619	elkészült	elkészült	6/2010 (III.31.) KvVM rendelet
18	Hevesi Füves Puszták TK	16.114	elkészült	elkészült	15/2005 (VII.14.) KvVM rendelet
19	Hevesi Füves Puszták TK bővítés		elkészült	elkészült	26/2008 (X.22.) KvVM rendelet
20	Erdőtelki Égerláp TT	22,4	elkészült	elkészült	14/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
21	Bélkő TT (része lett a nemzeti parknak)	97,27	elkészült	elkészült	5/2008. (II.19.) KvVM rendelet
22	Márháza-pusztai Fáslegelő TT	273	elkészült	elkészült	19/2007 (VI.1.) KvVM rendelet
23	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	104,7	elkészült	elkészült	13/2004 (VII.21) KvVM rendelet
24	Szőllőskei-erdő TT	63,7	elkészült	elkészült	8/2009.(VI.9.) KvVM rendelet
25	Tardi legelő TT (része lett nemzeti parknak)	280	elkészült	elkészült	16/2007 (IV.20.) KvVM rendelet
26	Tervezett Szilvásvárad Aszaló-hegy TT	189	elkészült	elkészült	-
27	BNP tervezett nyugati bővítése	1192	elkészült	elkészült	-
28	Borsodi Mezőség TK bővítése	3.496	-	-	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
29	Tervezett Etesi Fáslegelő TT	67	elkészült	elkészült	-
30	Kesznyéteni TK tervezett bővítése	56	-	-	-
31	Maconkai-rét TT	6	elkészült	elkészült	16/2012. (II. 21.) VM rendelet
32	Mátrai TK déli bővítése	1.500	elkészült	folyamatban	-
33	Mátrai TK nyugati bővítése	kb. 3600	-	-	-
34	Tervezett Mátraverebély Kőszirt-Meszes-hegy TT	869	elkészült	elkészült	-
35	Tervezett Nagylóci Kőhegy TT	172	elkészült	elkészült	-
36	Sárhegyi TT tervezett bővítése	208	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
37	Tervezett Ipolymenti TK	kb. 4000	-	-	-
38	Tarnavidéki TK tervezett bővítése	468	-	-	-
39	32 helyszínen kaptárkövek mint természeti emlékek	55,128	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
40	6 helyszínen kaptárkövek védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	6,082	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
41	Természeti emlékké nyilvánított 7 db földtani alapszelvény	10,082	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
42	2 db földtani alapszelvény védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési terve	1,862	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
43	Védetté nyilvánított 7 db mesterséges üreg	-	elkészült	elkészült	63/2015. (X. 16.) FM rendelet
44	1 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	6,4499	elkészült	elkészült	folyamatban

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszámban megjelenő rész)
45	9 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	5,725	elkészült	elkészült	folyamatban
46	4 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	1,9470	folyamatban	folyamatban	folyamatban
47	4 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	4,7720	folyamatban	folyamatban	folyamatban
48	2 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó kiemelt földtani érték természetvédelmi kezelési tervei	1,1059	folyamatban	folyamatban	folyamatban

2016-ban 2 helyi védett kezelési terv kidolgozása: Ivád: Kápolna-völgy, Ivád: Kastélykert, Erdőkövesd: Dudar-hegyés további 2 terület előkészítés alatt.

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek

Különböző források felhasználásával elkészült 30 terv, amelyből 9 vár a Szakmai Bizottság elfogadására, a többit – a Szakmai Bizottság elfogadását követően – véglegesítettük. A tárgyévben megkezdtuk 6 területre a tervkészítési folyamatot (megalapozó kutatások, kezelési javaslatok kidolgozása).

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Gyepterületek

Az erdőgazdálkodók a hegyi rétek egy kisebb részét 2076-ben kaszálással, ahol a cserjésedés miatt szükséges volt, szárazúzással kezelték és kis kiterjedésben extenzív legeltetés is megvalósult. A Bükki Nagy-mező esetében a legeltetés 2014-ben is szünetelt, amely az eddig legelt területek gyeptípusainak regenerációját eredményezte. A legeltetés elmaradása viszont a vaddisznó kártételét növelte.

Erdők

A Natura 2000 területek erdőtervének felülvizsgálata során továbbra is problémát jelent, hogy a természetvédelmi szempontból jelentős edafikus társulások védelme érdekében a hatóságok továbbra is csak 5 % hagyásfát hajlandóak előírni az erdőtervben, holott ezen élőhelyek maradandó károsodást szenvednek az amúgy klímaváltozással sújtott területeken. Főleg a sziklai bükkösök azok, amelyekben a rendkívül értékes fajkészlet ellenére további fahasználatokat terveznek és amelyek továbbra is konfliktus forrást jelentenek a gazdálkodó és a természetvédelmi kezelő között.

Harkályfajok védelme érdekében mivel az erdős területeken nagy léptékű, intenzív erdőgazdálkodás folyik ezért az idős állományok területe csökken a hegységekben. Jelentős problémát jelentnek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedélyezett és engedély nélküli száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. További probléma a nem megfelelő fahasználati módok előtérbe kerülése. Sokszor száraló vágás helyett részterületes véghasználatot végeznek. Ezek a tevékenységek nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit. A harkályfajok védelme érdekében a holtfa visszahagyását, illetve folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módokat, hagyásfacsoportokat próbálunk meg elérni erdőtervezéseknél. Valamint 48 ismert fehérhátú harkály territóriumban kezdeményeztünk erészeti orlatozást a természetvédelmi hatóságoknál.

Vizes élőhelyek vízfolyások

2017-ben egy nagyszabású Országos Rákállomány Felmérés kezdődött, amelynek keretein belül a BNPI működési területére eső kisvízfolyások vizsgálata is megkezdődött. A felmérés célja a tízlábú rákok (*Decapoda*) országos helyzetének megismerése, valamint a projektben részt evő nemzeti parkoktól beérkező adatok alapján a taxon védelmének kidolgozása. A BNPI működési területén 90 kisvízfolyáson összesen 229 mintavételi szelvényben történt elektromos halászgéppel végzett kutatás. A magasabbrendű rákok mellett a halfauna mennyiségi szemléletű felmérése is megtörtént. Ezen felül több esetben végeztünk vizes élőhelyeket érintő beruházásokat megelőző, vagy azok hatását monitorozó vizsgálatokat.

E felmérések során sok problémával talákoztunk, amelyek közül az egyik legfontosabb a kisvízfolyások vízhozam-ingadozása, míg a másik a mederbe kerülő kommunális hulladék nagy

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

menyisége volt. A patakokra a villámárvizek és a meder teljes kiszáradása közötti állapotok mindegyike jellemző lehet a kiszámíthatatlan csapadékmegoszlás miatt.

A vizek ökológiai állapota és az ott élő védett fajok megőrzése szempontjából fontos kérdés a haltelepítés is. A védett, közösségi jelentőségű területeket érintő haltelepítések révén több esetben is kedvezőtlen változásokat észleltünk a halállomány összetételében (Szinva, Garadna, Szilvás-patak, Bán-patak).

Számos vízfolyáson található tározó alatt rendszeresen tapasztaljuk a vízszint jelentős csökkenését, vagy teljes eltűnését, mely alapvetően ütközik a természetvédelem érdekeivel (pl. Nyögő-patak). Ezen jelenségek a szélsőséges időjárási körülmények miatt egyre gyakrabban figyelhetők meg és a vízfolyásokban élővilágának akár a totális pusztulásával is járhatnak.

2017-ben is több halgazdálkodási terv érkezett Igazgatóságunkra. Az ezekre született határozatok minden esetben kielégítő eredménnyel zárultak. A Tiszalúci Holt-Tisza éves horgászrendjének kidolgozása 2017-ben is közösen és egyetértésben történt a Sporthorgász Egyesület Tiszalúc vezetőivel.

A saját vagyonkezelésű Tiszalúci-Holt-Tisza esetében 2017-ben is tovább folytatódtak az egyeztetések a víztér vízpótlásának a hosszútávú megoldásáról, valamint egyeztetések történtek a horgászati hasznosítást érintő horgászhelyek ügyében is. Ennek keretein belül új víziállás létesítési szabályzat került kidolgozásra, ami 2018-ban lépett hatályba.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-Borsodi Tájegység	1.210	legelő, kaszáló	Legeltetés, kaszálás a Borsodi Mezőségre jellemző életközösség megőrzése céljából
2.	Dél-Borsodi Tájegység	70,58	szántó	Abrak takarmány (zab, tritcale, rozs, napraforgó) előállítás a területen tartott állatállomány számára
3.	Dél-Borsodi Tájegység	52,99	szántó	Lucerna, füves lucerna - szálas takarmány előállítása céljából
4.	Nyugat-bükki Tájegység, Felsőtárkány	7,3	szántó	Visszagyepesített terület, kaszálás a kialakított kultúrállapot fenntartását érdekében
5.	Nyugat-bükki Tájegység, Cserépfalu 053/d	57,8	legelő	Tisztító kaszálás, legeltetés (juh, kecske állománnyal) vállalkozó bevonásával (fás legelő kultúrállapot megőrzése érdekében)
6.	Kelet-bükki Tájegység, Tard	1,7	szántó	Szórvány gyümölcsös ápolási munkái
7.	Tarna-Lázberc Tájegység, Borsodszentgyörgy	9	gyümölcsös	Gyümölcsös fenntartási munkái, csemeték ápolása, kézi kaszálás
8.	Tarna-Lázberc Tájegység, Szentdomonkos	12	legelő, kaszáló	Szárazzás a megfelelő kultúrállapot fenntartása érdekében
9.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre: Tugár- és Fallóskúti-rét	27	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással, a területszélek szárazzása.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
10.	Mátrai Tájegység, Parád: Somhegy-bükki legelő	30	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása legeltetéssel, a területszélek szárazítása, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása
11.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre: Hidegkút, Kutyatörő rét	8	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással, a területszélek szárazítása, a területszélek szárazítása, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása
12.	Mátrai Tájegység, Gyöngyösi Sár-hegy TT	41	sztyeprét	Kaszálás, sarjleverés
13.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	110	szántó	Őszi búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása
14.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	84	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése
15.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	33	szántó	Durumbúza talaj-előkészítése, vetése
16.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	13	szántó	Őszi káposztarepce telepítés
17.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	30	szántó	Őszi árpa betakarítása
18.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	110	szántó	Őszi búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
19.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	30	szántó	Sörárpa talaj-előkészítése, vetése
20.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	58	szántó	Napraforgó talaj-előkészítése, vetése, betakarítása
21.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	166	szántó	Lucerna kaszálása
22.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	10	szántó	Baltacim betakarítása
23.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	18	szántó	Szarvaskerep betakarítása
24.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	12	szántó	Facélia talaj-előkészítése, vetése, betakarítása
25.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	5	szántó	Méhlegelő mezsgyék telepítése
26.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	18	szántó	Bíborhere talaj-előkészítése, vetése
27.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	31	szántó	Zöldugar telepítések kaszálása
28.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	10	szántó	Tavaszi zab talaj-előkészítése, vetése, betakarítása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
29.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	23	szántó	Kukorica talaj-előkészítése, vetése, betakarítása
30.	Dél-hevesi Tájegység: Hamvajárás, Tarnaszentmiklós	400	legelő	Magyar szürke szarvasmarhával történő legeltetés
31.	Dél-hevesi Tájegység: dormándi, poroszlói, tarnaszentmiklói táblák	160	kaszáló	Széna betakarítás, bálakészítés
32.	Dél-hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély község határok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása
33.	Nógrád-Ipoly Tájegység pihenő és bemutatóhelyeinek hulladékmentesítése	20	létesítmény	A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
34.	Nógrád-Ipoly Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	160	létesítmény	A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
35.	Nógrád-Ipoly Tájegységben lévő rehabilitált bányák hulladékmentesítése	7	bányaterület	A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
36.	Nógrád-Ipoly Tájegységben legelő művelési ágú területek fenntartása	230	legelő	Nagy természeti értékű, korábban helyreállított gyepek fenntartása szárazúzással, tisztító kaszálással
37.	Nógrád-Ipoly Tájegységben legelő és kaszáló művelési ágú területek fenntartása	25	kaszáló	Kaszálás szénakészítés céljából

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
38.	Nógrád-Ipoly Tájegység területe, több helyszín és művelési ág, inváziós fajok visszaszorítása	20	gyep	A természeti és ökológiai állapot javítása, a lokálisan jelentkező inváziós növényfajok (parlagfű, feketéllő farkasfű, selyemkóró, fehér akác, neáncsvirág, kisvirágú őszirózsa, ezüstfa) visszaszorítása mechanikai módszerekkel
40.	Nógrád-Ipoly Tájegység területe, több helyszín	1	vizes élőhely, gyep	Védett kételtűfajok élő- és szaporodó helyeinek fenntartása, védett madárfajok odútelepeinek karbantartása
41.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont	1	létesítmény	Bel- és kültéri bemutatóhelyek karbantartása, madárménhely működtetése (14 faj 64 egyede időszakos befogadása)
42.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok, 12- 552010-202sz. vadászterület, Ipolytarnóc	507,9	erdő	Vadászterület kezelése
43.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	6	kivett	Őshonos rackaállomány fenntartása
44.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	5	vizes élőhely	Vizes élőhely fenntartása, kaszálás, karbantartási munkák
45.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Felső-Hólya tanya	1	gyümölcsös	Gyümölcsösök kezelése, fenntartási munkái
46.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	10	kivett	A látogatóközpont körüli parkolók és árkok, út menti területek folyamatos karbantartása, régi drótkerítések felszámolása
47.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	12	gyep	Ökoturisztikailag érintett térségek környezetének gyepkezelése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak természetvédelmi célból kezelések. Területnagyságban kiemelkedők a Dél-hevesi Tájegység és a Dél-borsodi Tájegység területén végzett területkezelési tevékenységek.

A Hevesi Füves Puszták TK-ban található tűzokvédelmi területeken található szántóinkon, mintegy 700 hektáron saját gazdálkodást folytattunk a tűzok és más fokozottan védett madárfajok számára ideális élőhely-struktúra kialakítása érdekében, a megfelelő művelési módok alkalmazásával.

A Dél-borsodi tájegységen belül jelentősen, 1.000 hektár fölé nőtt a saját kezelésben lévő területek kiterjedése a Batúz-tanyához kapcsolódóan. A Furioso-North Star lóállománynak a Borsodi Mezőség TK-ba kerülésével jelentős területek saját kezelését kezdhettük meg legeltetésre alapozott, extenzív állattartással.

Hegy- és dombvidéki területeinken kiemelhető a hagyományos tájhasználat által kialakított gyepterületek rekonstrukciója és fenntartása a Bükki Nemzeti Parkban, a Mátra, a Kelet-Cserhát, a Tarnavidéki, valamint a Hollókői Tájvédelmi Körzet területén.

A bükki és mátrai hegyi rétek kezelése esetében a korábbi évek során bebizonyosodott, hogy a kizárólag kaszálással történő hasznosítás természetvédelmi szempontból hosszú távon nem mindenütt célravezető. Egyes, gyengébb fűhozamú réteken a kaszálásokat hagyományos módon történő legeltetéssel kell kombinálni vagy felváltani.

Ostoros határában, a Rétre-járó-dűlőben 7.000 négyzetméteren idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást, és újabb területet vontunk be a kezelésbe. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek és a sztyepecserjések állapota tovább javult.

Tarnaszentmárián, a Verpeléti Vár-hegyen idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást, és újabb területet vontunk be a kezelésbe. Így már több mint 3.000 négyzetméteren végzünk gyepekkezelést. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek stabilizálódnak, a virágzó egyedek száma sokszorosa a kezelés megkezdése előtti állapothoz képest.

A Nógrád-Ipoly, Mátrai és Nyugat-bükki Tájegységünkben ennek megfelelően részben a természeti értékeket fenntartó extenzív legeltetéssel történő hasznosításra készítjük elő folyamatosan egyes területeinket. A Mátrai, és a Nyugat-bükki Tájegységünkben egyes területek tényleges legeltetési hasznosítása is megkezdődött. A Mátrai Tájegységben saját állatállománnyal, a Nyugat-bükki Tájegységben részben haszonbérlettel, részben bérlegeltetéssel.

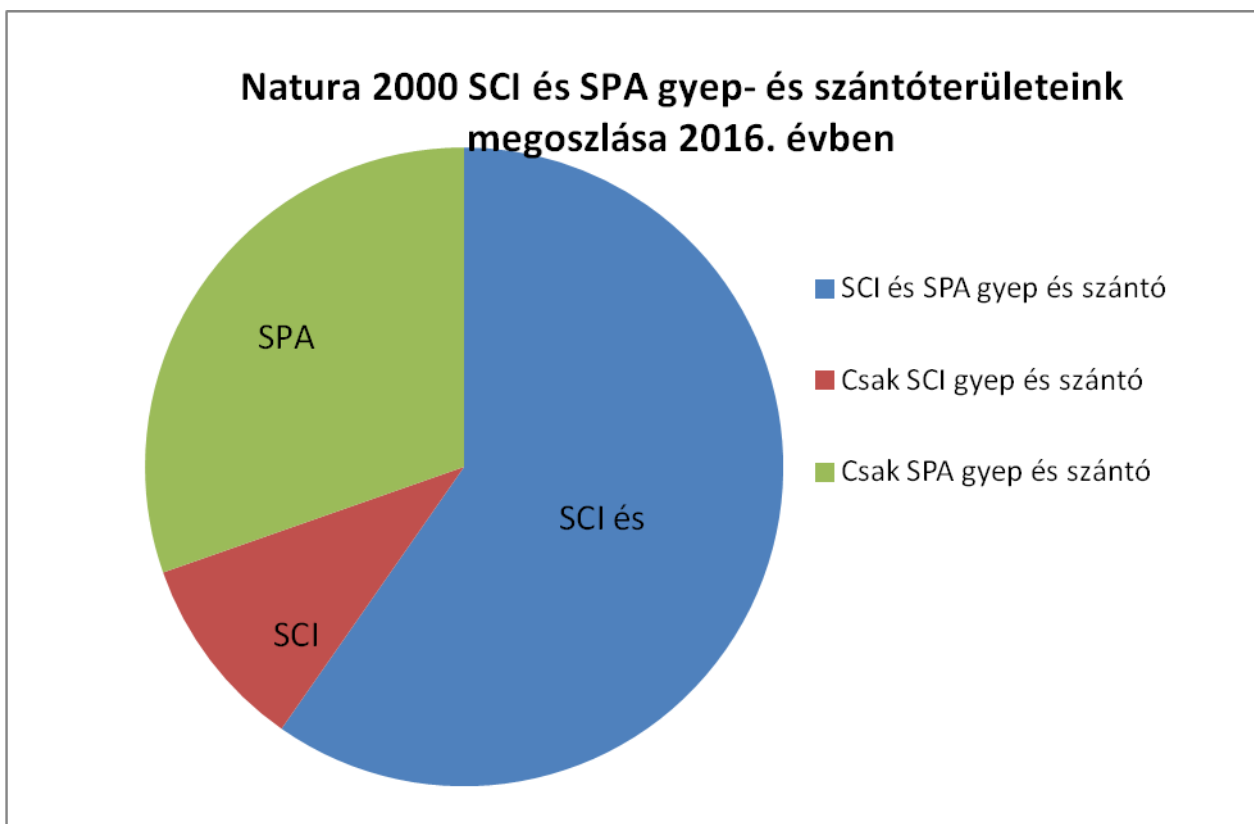
A kezelések részeként több védett területünkről távolítottuk el a nemcsak a tájképet rontó és szennyező forrásként funkcionáló, hanem ökológiai csapdaként is működő kommunális hulladékot.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – nagyrészt bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat. E helyszíneken – elsősorban tűzokvédelmi és ragadozómadár-védelmi célból – továbbra is a korábbi évben bevezetett látogatási korlátozást alkalmaztuk a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok, elsősorban a ragadozómadarak esetében kedvezőek, a korlátozás a természet-megőrzési cél mellett a terület tulajdonosai, bérlői számára is hasznosnak bizonyult. A korlátozás bevezetése előtt komoly gondot jelentett a területen megjelenő különböző gyűjtögető tevékenységek (kamilla, gomba) végzése által okozott zavarás. A korlátozás bevezetésével jogalapot teremtettünk a hatékony és jogszerű fellépésre, így a költségek zavartalanabbul valósulhatnak meg. A gazdálkodók ugyanennek révén nagyobb vagyonbiztonságot élvezhetnek, így a rendszert ők is támogatják.

Továbbra is folytattuk a vizes élőhely rehabilitációhoz kötődő fenntartási munkákat mind a Hevesi-sík, mind a Borsodi-Mezőség területén.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A saját kezelésű gyepterületeink Natura 2000 területekkel való érintettségét az alábbiakban illusztráljuk:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdeté, befejezése	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Tarna-Lázberc Tájegység Borsodszentgyörgy	14,5	száraz- és félsszáraz gyepek	elemi költségvetés	2014-2015	Szárazzás az ottani fajgazdag életközösség megőrzése érdekében
2	Tarna-Lázberc Tájegység Borsodszentgyörgy	9,0	gyümölcsös	elemi költségvetés	2014-2015	Gyümölcsfa ápolás, ritka alma- és szilvafajták génmegőrzése
4	Tarna-Lázberc Tájegység Borsodbóta, Bánhorváti, Uppony	24,0	száraz- és félsszáraz gyepek	KEOP, elemi költségvetés	2014-2015	Szárazzás, cserjeirtás, kaszálás a kaszálón található életközösség megőrzése érdekében
5.	Nógrád-Ipoly Tájegység: Ecseg, Kisbárcány, Kozárd, Márkháza, Sámsonháza községátárok	90	sztyeprét	KEOP	2014-2015.	Élőhely-rekonstrukció, a fajgazdag sztyeprétek eredeti életközösségének helyreállítása (szárazzás)
6.	Nógrád-Ipoly Tájegység: Kisbárcány, Kozárd, Márkháza, Nagybárcány, Sámsonháza	107	sztyeprét	KEOP	2014-2015.	Élőhely-rekonstrukció, a fajgazdag sztyeprétek eredeti életközösségének helyreállítása (kézi cserjeirtás)

2015-ben lezárultak élőhely-rehabilitációs programjaink, a 2017-es évben ezen területek fenntartását saját géppel, illetve vállalkozó bevonásával tudtuk végrehajtani. Voltak olyan mozaikosan elhelyezkedő, meredek kitettségű területek, amelyek gépi kezelését nem tudtuk megoldani, vállalkozóval, kézi erővel történő kezelése pedig forráshiány miatt nem megoldott.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Növények

2017-ben a növényfajokkal kapcsolatban jelentős ökológiai változást nem mutattunk ki.

Madarak

Madarak

Túzok (*Otis tarda*): 2017-ben egyedül a Hevesi-Borsodi- síkon volt jelen a faj; 5 tyúkot és két kakast sikerült csak felmérni költési időben.

Réti sas (*Haliaeetus albicilla*): A faj állománya kedvezően alakult; 2017-ben tovább növekedett a 13 ismert revírből 8 pár költött sikeresen melyből 12 fióka repült ki sikeresen. A fészkelőhelyek ökológiai igényeinek zavartalanságát sok esetben gazdálkodási korlátozások biztosították.

Parlagi sas (*Aquila heliaca*): (Bükk hegység és peremterületei, Mátra, Borsodi Mezőség, Hevesi-sík): 2017-ben a faj 51 ismert territóriumából 30 esetben volt bizonyíthatóan a költés, 10 esetben nem volt ismert a fészkelés eredménye. A fészkelőhelyek ökológiai igényeinek zavartalanságát sok esetben gazdálkodási korlátozások biztosították.

Békászó sas (*Aquila pomarina*): 2017-ben 14 költésből 11 sikeres költést ismertünk, melyekből összesen 11 fióka repült ki. A fészkelőhelyek ökológiai igényeinek zavartalanságát sok esetben gazdálkodási korlátozások biztosították.

Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*): Fészkelőállománya stabilnak mondható. 14 ismert revírből összesen 9 pár költött sikeresen. Ezeknél 9 fióka repült ki. A fészkelőhelyek ökológiai igényeinek zavartalanságát sok esetben gazdálkodási korlátozások biztosították.

Kerecsen sólyom (*Falco cherrug*): (Borsodi Mezőség, Kesznyéten, Hevesi-sík) A faj esetében továbbra is fontos tényező a biztonságos mesterségesen kialakított fészkelőhelyek kialakítása és fenntartása. Költési eredmények: 17 ismert territóriumából 11 sikeres költésből 31 fióka repült ki.

Füleskuvik (*Otus scops*) (Bükkalja, Mátraalja): A faj számára alkalmas fészkelőhelyeken kihelyezett odúkat ellenőriztük.

Harkályfajok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopus martius*): (Bükk hegység és peremterületei, Mátra): az erdős területeken nagy léptékű, intenzív erdőgazdálkodás folyik. Az idős állományok területe csökken a hegységeken. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedélyezett és engedély nélküli szaradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. További probléma a nem megfelelő fahasználati módok előtérbe kerülése. Sokszor száraló vágás helyett részterületes véghasználatot végeznek. Ezek a tevékenységek nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülés jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Gyurgyalag (*Merops apiaster*): (Nógrád, Heves, B.-A.-Z. megyék): a faj fészkelőhelyéül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént.

Szalakóta (*Coracias garrulus*): (Borsodi Mezőség, Hevesi-sík) A faj esetében továbbra is fontos tényező a biztonságos mesterségesen kialakított fészkelőhelyek kialakítása és fenntartása. A szalakóta állománya stabil, kis mértékű emelkedés tapasztalható.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*): (Borsod, Heves és Nógrád megyék) A faj esetében továbbra is fontos tényező a biztonságos mesterségesen kialakított fészkelőhelyek kialakítása és fenntartása.

Fekete gólya (*Ciconia nigra*): Összesen 32 pár került felmérésre 2017-ben. A fészkek közelében elrendelésre kerülő korlátozások biztosítják a fészkelőhelyek ökológiai állapotának megőrzését.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*): (Bükki Nemzeti Park, Mátrai Tájvédelmi Körzet): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota nem javult. A költését nem sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységekben. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Emlősök

Erdőlakó denevérfajok: Az erdős területeken jelenleg folytatott erdőgazdálkodási gyakorlat miatt a többkorú, vegyes fajösszetételű zárt erdőállományokhoz kötődő denevérfajok jelentős élőhely-vesztést (szálláshelyek – odvas fák, táplálkozóterületek – idős, zárt erdőállományok) szenvednek. E tényezők a táplálékbázison keresztül is visszahatnak a denevérállományokra, így közösségi kötelezettségeink teljesítése e téren jelentős problémákkal terhelt. Az elmúlt évben is számos adattal bővült az erdőlakó fajok ismertsége.

Barlanglakó denevérfajok: A Bükkben is felbukkantak fehér-orr-szindrómát (White-Nose Syndrome, WNS) tüneteket hordozó denevéregyedek, melyek az legnagyobb bükki denevér telelőállományt is érintik. A barlanglakó denevérállományokat az illegális barlangi turizmus mellett a barlangok közelében végzett kiterjedt fahasználatok miatt bekövetkező mikroklimatikus változások is veszélyeztetik.

Egyes természetes üregek lezárásával néhány faj részpopulációinak helyzete javult (István-lápai-víznyelőbarlang), azonban a legjelentősebb tradicionális élőhelyek fennmaradása a jelenlegi erdőgazdálkodási gyakorlat miatt még a védett területen is veszélyben van.

Épületlakó denevérfajok:

Az NBmR keretében rendszeresen ellenőrzött épületlakó kolóniák esetében több faj esetében állománycsökkenés figyelhető meg, melynek pontos oka nem ismert, de vélhetően összefüggésben áll az épületpadlások mikroklimájának szélsőségessé válásával, a környező idős erdőterületek, mint táplálkozóterületek csökkenésével és a környező vízfolyások emberi és klimatikus okok miatti állapotváltozásával is.

Az épületeket kezelő szervezetek jelentős forráshiánnyal küzdenek, így a denevérek számára szálláshelyet biztosító épületek rossz állapota a denevérállományokra is visszahat. Az épületek utóbbi évtizedben jellemző kivilágítása a hazai szakirodalom alapján is jelentős negatív hatással van

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

az épületlakó denevérfajokra. Kisebb épület átalakításokkal tettük kedvezőbbé a jelenlegi élőhelyi adottságokat és az állományok rendszeres felmérését biztosító feltételeket.

A panelépületekben előforduló denevérfajokkal kapcsolatos problémákat rendszeresen kezeljük. A panelépületekben élő denevérfajok megszűnő szálláshelyeinek ideiglenes pótlására több ezer denevér befogadására alkalmas mesterséges denevértoronyt építettünk és a denevérek telelésére is alkalmas denevérodúkat helyeztünk ki.

A fajcsoport megőrzése a jelenlegi erdőgazdálkodási gyakorlat megváltoztatását igényli.

Nagyragadozók

2017-ben a Bükk déli és nyugati lábánál a fokozottan védett farkasok problémákat okoztak a nem kellően felkészült állattartó telepeknél (örzés, technikai védelem hiánya, nem megfelelő döggkezelés). A környék korábbi hat gazdálkodóján túl további négy állattartót támogattunk a rendelkezésre álló kártalanítási keretből beszerzett, a nagyragadozók távoltartására is alkalmas villanypásztor rendelkezésre bocsátásával. A gazdálkodókat a Kuvasz-Őr program munkatársa is felkereste, aki kuvaszkölykök ingyenes biztosításával segítette a gazdálkodók tevékenységét. Igazgatóságunk kiemelten kezeli a nagyragadozók védelmét, az őshonos kutyafajták funkcióban történő megőrzését, és a legeltető állattartás, mint a gyepek természetvédelmi kezelési módjának egységben történő fenntartását.

2017-ben több, állattartók és vadgazdálkodók bevonásával történt rendezvényt szerveztünk, így erdélyi szakmai tanulmányutat a nagyságrendekkel nagyobb nagyragadozóállomány mellett folyó gazdálkodás megismerése, valamint széleskörű előadott érintő Nagyragadozók Magyarországon – I. Országos Szakmai Nap-ot, hogy hiteles tájékoztatást adjunk az állattartóknak, vadgazdálkodóknak és természetvédőknek a hazánkban élő nagyragadozókról.

A barnamedve és hiúz ismert hazai élőhelyeire vonatkozó ismeretek az idén is néhány friss megfigyelési adattal bővültek.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Túzok (Otis tarda)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	2017-ben csak a Hevesi-Borsodi- síkon 5 tyúkot és két kakast sikerült összesen felmérni költési időben. Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő feladatokat. A LIFE program terhére megvásárolt földterületeken tűzokkímélő gazdálkodást folytatunk. Az új LIFE program keretében elsősorban a fajt veszélyeztető predációs nyomást próbáljuk mérsékelni.
2.	Fekete gólya (Ciconia nigra)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád megye	Az ismert költőállománya ebben az évben újra növekedett. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.. Összesen 32 pár került felmérésre 2017-ben. 13 biztosan sikeres költés mellett 15 esetben nem volt lehetőség a sikeresség megállapítására.
3.	Fehér gólya (Ciconia alba)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék települései, lakott területei.	Az áramszolgáltatóval együttműködve folytattuk az aktív védelmi tevékenységet, összesen 20 db új fészkek került kihelyezésre. Az áramszolgáltatókkal közösen folytattuk a vezetékekre épült új fészkek fészektartókra történő áthelyezését. Ehhez a fészektartókat igazgatóságunk biztosította. A nagyméretű fészkek vékonyítását is több helyszínen elvégeztettük.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
4.	Réti sas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)		FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	2017-ben tovább növekedett a 13 ismert revírből 8 pár költött sikeresen melyből 12 fióka repült ki sikeresen. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
5.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 1000610005	2017-ben a faj 51 ismert territóriumából 30 esetben volt bizonyíthatóan a költés, 10 esetben nem volt ismert a fészkelés eredménye. Monitorozást végeztünk a faj védelme érdekében. A faj bizonyos fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
5.	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 10006	2017-ben 14 költésből 11 sikeres költést ismertünk, melyekből összesen 11 fióka repült ki. A faj fészkelőhelyein 2017-ben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését. Egy példány adult hímét továbbra is jeladóztunk a Bükk hegységben, táplálkozóterület vizsgálat céljából.
6.	Kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	Nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád Megye	Fészkelőállománya stabilnak mondható. 14 ismert revírből összesen 9 pár költött sikeresen. Ezeknél 9 fióka repült ki. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
7.	Kerecsensólyom (Falco cherrug)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	Költési eredmények: 17 ismert territóriumból 11 sikeres költésből 31 fióka repült ki. Két fészeknél táplálékvizsgálatokhoz pedig kameracsapdát helyeztünk ki az ürge LIFE+ program keretében. A MAVIR ZRT-vel közösen 15 esetben traverzes költőládák karbantartását, kavicspótlását végeztük el. A faj által lakott gally műfészkek közül 2-et újítottuk fel a biztonságos költések érdekében.
8.	Kékvércse (Falco vespertinus)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	Ismert költés 220 pár volt 31 költőtelepen. A fészkelőtelepeken folytattuk a színes gyűrűzést. A Hevesi-síkon 60 pár költését regisztráltuk, ami az előző évekhez képest az állomány megduplázódását jelenti. Ebben az évben folytatódott a faj védelmét szolgáló LIFE+ program.
9.	Gyöngybagoly (Tyto alba)		FV, Be.	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék településein.	2017-ben újabb költőládákat helyeztünk ki fajvédelem keretében.
10.	Uhu (Bubo bubo)	Nincs	FV,	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	11 ismert fészkelő pár volt 2017-ben.
11.	Kuvik (Athene noctua)	Nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	A fajvédelme érdekében költőládákat gyártattunk (50 db) és helyeztünk ki a működési területünkön.
12.	Urali bagoly (Strix uralensis)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt működési területünk potenciális élőhelyein. 2017-ben 52 fészkelő párról volt adatunk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
13.	Vízirigó (<i>Cinclus cinclus</i>)	nincs	FV	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	2017-ben nem volt ismert költési adata a fajnak.
14.	Fehérhátú fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	nincs	FV	Bükk, Mátra hegység, Tarnavidék, Karancs-Medves	Ebben az évben 69 revírt sikerült felmérni. A faj veszélyeztetett fészkelőhelyein korlátozást kezdeményeztünk az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
15.	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	2016-ban 500 db új mesterséges odút gyártattunk le a LIFE projekt keretében. Ezek kihelyezése jelenleg is folyamatban van. További 60 darab odú került legyártásra.
16.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	Van MME	FV, Be, Bo	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	Az idei évben is monitoroztuk az ismert fészkelőhelyeket.
17.	Haris (<i>Crex crex</i>)	Nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	Ebben az évben 68 revírt sikerült felmérni.
18.	Boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>)	Van	FV, NATURA 2000, Washingtoni	BNP	A felsőtárkányi élőhelyen őrzés valósult meg 2017. májusában. A parasznyai és a mályinkai élőhelyen tovább folytatattuk az élőhely aktuális kezelési feladatait (tisztítás, tájidegen fenyő eltávolítás).
19.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	Van	FV	BNP, Bélkő	Az élőhelyét a cserszömörce kezdi benőni, ami a klímaváltozás miatt indult meg. A cserszömörce kordában tartására egy kísérleti területen megtörtént a faj mechanikai és vegyszeres kezelése. Az eredmény egyenlőre teljes kudarc, még több lett belőle, mint amennyi eredetileg volt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Védett fajok tekintetében működési területünket érintően az alábbi külső személyek, intézmények végeztek kutatásokat:

A faj magyar és tudományos neve	Védettség foka	Személy/intézet	A kutatás célja
<i>Alga, makrofiton, makroszkópikus gerinctelen és hafajok</i>	V/FV	MTA Ökológiai Kutatóközpont Balatoni Limnológiai Intézet	Közösségek vizsgálata, faunisztika
<i>Nagyfejű csajkó (Lethrus apterus)</i>	V	Debreceni Egyetem	Genetikai variabilitás, szaporodásbiológia, utódgondozás
<i>Vándorsólyom (Falco peregrinus)</i>	FV	Pilisi Természetvédelmi Egyesület	Gyűrűs és műholdas jelölés
<i>Gyöngybagoly (Tyto alba)</i>	FV	MME Heves Megyei Csoport/ Dr. Solti Béla	Fém lábgyűrűs jelölés
<i>Dunai tarajos gőte (Triturus dobrogicus)</i>	V	MTTM	Populációgenetikai vizsgálatok
<i>Foltos szalamandra (Salamandra salamandra), Barna varangy (Bufo bufo)</i>	V	MTTM	Filogeográfiai kutatások
<i>Szalakóta (Coracias garrulus)</i>	FV	Szegedi Tudományegyetem MME Bükki Helyi Csoport	Ürülék és tollminta gyűjtése genetikai vizsgálatok céljából. Gyűrűzés.
<i>Parlagi sas (Aquila heliaca)</i>	FV	MME	LIFE+ projekt keretében színes gyűrűs jelölések, jeladózás, táplálék és genetikai vizsgálat.
<i>Planária-fajok (Tricladida)</i>	NV/V	Pannon Egyetem, Fülep Teofil	Faunisztikai és ökológia vizsgálatok
<i>Denevér-fajok (Chiroptera)</i>	V/FV	MTTM Denevérgyűrűzési Központ Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Faunisztikai, ökológiai és populációgenetikai vizsgálatok
<i>Magyar szöcskeegér (Sicista trizona)</i>	FV	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Élőhelyhasználat
<i>Vidra (Lutra lutra)</i>	FV	Kaposvári Egyetem	Post mortem vizsgálatok
<i>Ragadozók (Ursidae, Canidae, Felidae)</i>	FV	NAIK	Genetikai vizsgálatok

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A **boldogasszony papucs** (*Cypripedium calceolus*) felsőtárkányi élőhelyen őrzés valósult meg 2017. májusában. A parasznyi és a mályinkai élőhelyen tovább folytatott az élőhely aktuális kezelési feladatait (tisztítás, tájidegen fenyő eltávolítás).

A **magyarföldi husáng** (*Ferula sadleriana*) élőhelyét a cserszömörce kezdi benőlni, ami a klímaváltozás miatt indult meg. A cserszömörce kordában tartására egy kísérleti területen megtörtént a faj mechanikai és vegyszeres kezelése. Az eredmény egyenlőre teljes kudarc, még több lett belőle, mint amennyi eredetileg volt.

Mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) élőhelyén az éves kaszálás került végrehajtásra.

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett heggyvidéki területeink hegylábi szegélyei, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kigyászölyv*, *darázsölyv*, *feketególya*, *uhu*).

Heggyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ezek túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok kezelésében, illetve magántulajdonosok és azok közösségi tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslatban realizálódik. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt, amely sajnos a jogszabályi háttér változása miatt jelentős ellenállásba ütközött. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is megpróbáljuk érvényesíteni. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai síkvidéki agrár élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradáltak minősíthető agrár-területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek körébe vettük fel, de más módon is (például fajmegőrzési programok kivitelezése, hatósági eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer menedzsmentje) próbáltuk megőrizni.

Igazgatóságunk több fajmegőrzési program kidolgozásában, gyakorlati kivitelezésében is közreműködött, együttműködve más kutatóhelyekkel, társadalmi szervezetekkel.

A gerinces állatfajok védelme érdekében az alábbi védelmi feladatokat láttuk el:

Halak (Pisces): Elsősorban természetvédelmi kezelői tevékenységünk keretében számos kisvízfolyás halászati vízterületté nyilvánítása és víztestek halgazdálkodási terve egységes szempontrendszer szerint kerül megvalósításra, köztük országosan védett területek természetes halfaunájának megőrzésére tettünk javaslatokat. 2016-ban számos víztest halfaunisztikai vizsgálatára is sor került.

Kételtűek

A korábban végrehajtott, vonalas létesítmények mentén végzett, kételtűek védelmét szolgáló beruházások mellett a további problémás helyszínek felderítése is folyamatos.

Igazgatóságunk nemzeti parki törzsterületén jelentős számú kételtű élőhely rekonstrukcióját végezte el, melynek elsősorban az alpesi göte állományok stabilizálása volt a célja.

Madarak

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a fajmegőrzési tervnek és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhely-kezelési, fejlesztési munkákat (fateleptetés, illetve korábbi teleptetések megápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (ragadozómadarak, baglyok, szalakóta, énekesmadarak), zsákmányállat védelmet, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózaton történő védelmi munkákat, a sérült egyedek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük. A tűzokálomány megőrzése érdekében a fajmegőrzési program szinte minden ajánlását alkalmaztuk. A faj lokális védelmi helyzetének javulását várjuk a befejezett KEOP-pályázatok vezeték kiváltási, földkabel fektetési projektjeitől.

Sérült, valamint későn kelt madarak gondozását a BNPI egri, valamint salgótarjáni (Baglyaskő) központjában, valamint az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen állatorvos és közmunkaprogramban dolgozó személyek bevonásával végezzük. A sérült madarak kezelése érdekében szorosan együttműködünk a Miskolc Városi Vadasparkkal, a HNPI-vel, a Fővárosi Állat- és Növénykerttel valamint a Mályi Természetvédelmi Egyesülettel.

A parlagi sas-védelme Magyarországon (Conservation of imperial eagles by managing human-eagle conflicts in Hungary) LIFE+ pályázatot követően After LIFE programot folytattunk. Ennek keretében a fészkelések monitorozását folytattuk.

Kékvércse védelme a Kárpát medencében (Conservation of Falco vespertinus in the Carpathian Basin) 2012 szeptemberében indult ez az 5 éves LIFE+ projekt, amely a kékvércse védelmét szolgáló területhasználati módszerek kidolgozását támogatja. A program kedvezményezettje a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a BNPI mint partner vesz benne részt. Az Igazgatóság a Dél-hevesi Tájegység egyik kiemelt jelentőségű közel 400 ha-os területén, 300 szürke marhával történő legeltetési kezelést valósít meg. A projekt célja, hogy megvizsgáljuk, milyen legeltetési intenzitás és egyéb területhasználati módszerek (kaszálás, pihentetés, vizes élőhelyfoltok kezelése, stb.) alkalmazása mellett alakítható a terület a kék vércsék számára leginkább alkalmassá, miközben a gazdálkodás ökonómiai fenntarthatósága is biztosított marad. Ezek mellett a klasszikus védelmi tevékenységet is folytatni kívánjuk, ezek az állomány monitorozása, fészkelőládák kihelyezése, szárnyékerdők telepítése. A projekt eredményeit a természetvédelem mellett a gazdálkodók számára is hozzáférhetővé kívánjuk tenni, illetőleg olyan példával szeretnénk szolgálni, ami a természetvédelem (hangsúlyozottan a kékvércse) és a földhasználók igényeinek is egyaránt megfelel.

Kerecsensólyom afterLIFE program keretében igazgatóságunk működési területén felmértük a faj fészkelőállományát. 2017-ben 17 ismert territóriumból 11 sikeres költésből 31 fióka repült ki.. A MAVIR-ral és az ÉMÁSZ-szal együttműködésben fészkelő ládákat helyeztünk ki a magasfeszültségű oszlopokon, az itt költő pároknál pedig közösen történtek meg a gyűrűzések, illetve a táplálékmaradvány gyűjtések.

Az igazgatóság működési területén üzemtervezett erdős területeken korábban kidolgozott irányelveknek megfelelően a fészkelő fokozottan védett madárfajok esetében az illetékes kormányhivataloknál kezdeményeztük a fészkelőhely körüli korlátozás elrendelését költési időben és azon túl is az élőhelyek megőrzése céljából. Továbbá ezeket az információkat tájékoztatásul megküldtük az illetékes erdészeti igazgatóságok számára is.

Emlősök

Denevérvédelmi vonatkozásban a barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal biztosítottuk. Erdei élőhelyeken élő fajok védelmét a fahasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekeztünk megoldani, részben sikerrel. Panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett kisebb szakmai javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. Az épületek szigetelésével kapcsolatosan jelentős számú lakóingatlan került helyszínelésre.

Igazgatóságunk az SH/4/13 kódszámú, „*Erdi életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban*” című pályázat egyik partnerszervezetként jelentős denevérvédelmi tevékenységet tervezett. A projektben résztvevő partnerek (BEKE, ANPI) denevérvédelmi munkáját igyekeztük maximálisan összehangolni. A mintavételek során jelentős mennyiségű adatot gyűjtöttünk, melyek alapvetően az igazolták, hogy a jelenleg védett természeti területeken folyó, vágásterülettel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat nem összeegyeztethető a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

fajcsoport erdei élőhelyeken előforduló tagjainak megőrzésével. A fahasználatok a denevéreket és élőhelyeiket közvetlen pusztítják. Az idős, összefüggő erdei denevérfajok számára minden egyes véghasználat egyértelműen csökkenti az élőhelyek kiterjedését, melyet a következő idősebb állomány kialakulásáig (mintegy 80-90 évig hatóan) megsemmisít.

Kiemelt jelentőségű az újonnan faji rangra emelkedett, kizárólag hazánkban, a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben élő **magyar szöcskeegér** (*Sicista trizona*) megőrzése. A faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel. A faj maradványállományának megőrzésében kulcsfontosságú az élőhelyek megfelelő kezelése. A 2017-ben lefolytatott populációgenetikai vizsgálatok kimutatták, hogy a faj genetikai deiverzitása még megfelelő, a populáció nagyság a hatékony védelemhez elégséges. A 2017. évi terepi vizsgálatok során kollégáink a magyar szöcskeegér több új előfordulását is felfedezték. Tovább lépésként a megfelelő élőhely-kezelések mellett a faj szaporítási protokolljának kidolgozását tervezzük.

A nagyragadozókkal kapcsolatos adatgyűjtés és monitoring folyamatos.

Barna medve (*Ursus arctos*)

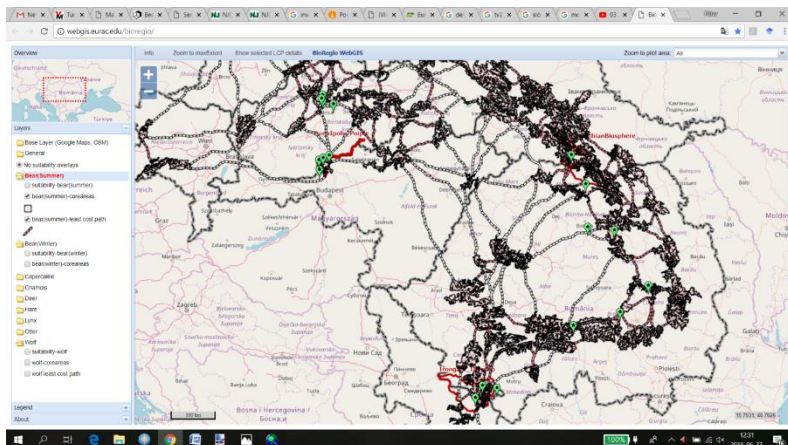

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területéről származó közel tíz éves adatsor alapján a fajnak egyre több észlelési adata van. A szlovák határ menti észlelések azt valószínűsítik, hogy egy-egy szlovák medve territórium, azok nagy kiterjedése miatt, hazai területeket is magában foglal. A faj hazai szaporodását ugyan nem sikerült még igazolni, de ennek valószínűsége egyre nagyobb.

A sorozatos előfordulások miatt a faj rendszeres nem invazív monitoringjának megkezdése indokolt. Ennek módszertana ismert és viszonylag alacsony költségigényű.

https://www.europarc.org/wp-content/uploads/2017/02/Monitoring-of-the-Pasvik-Inari-Pechenga-brown-bear-population-in-2015-using-hair-trapping_NIBIO_RAPPORT_2015_1_69.pdf

A fajjal kapcsolatos kezelési terv kialakítása egyre sürgetőbb, különös tekintettel a faj egyedeinek az Alföld irányába tett kóborlására, illetve azon jelenségekre, ami a faj kárpáti populációinak kapcsolatrendszerének regenerálódására is utalhat. (Lásd mellékelt térkép) Az Északi-középhegység alföldi peremterületein előforduló medvék előfordulása az elmúlt száz évben is igazolt volt.

A faj 2017-2018 évi élénk aktivitásának következtében és a közösségi oldalakon megjelent és ellenőrzött információk alapján több, mint nyolcvan új előfordulását ismertük meg a fajnak. A tervezett monitoring vizsgálatok során ennek további bővülése várható.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Hiúz (*Lynx lynx*)

A faj aktuális előfordulását friss adatok igazolták Nógrádi-Heves megye határáról, az Upponyi-hegység területéről és a Bükkből is.

A fajjal kapcsolatban az elmúlt egy évben - a kártalanítási keretből beszerzett kameracsapdáknak köszönhetően- többszörözödtek a rendelkezésre álló információk. A friss észlelések és adatok száma meghaladja az ötven lokalizációt. A jövőben a

kameracsapdák számának növelésével az élőhelyhasználatra vonatkozó információk is bővülni fognak.

A fajról tucatnyi új felvételt sikerült különböző élőhelyek készíteni, illetve a téli nyomkövetések során több kilométernyi új élőhelyről származó nyomát tudtuk beazonosítani. Az adatok bővülésében a külső adatszolgáltatók is hozzájárultak.

A farkas (*Canis lupus*)

A faj viszonylag jól ismert bükki élőhelyén kívül további két élőhelyét sikerült azonosítani. A faj előfordulása és szaporodása is bizonyított a Heves-Borsodi-dombság területéről. A rendelkezésre álló információink alapján a faj bükki állománya idén is szaporodott, amit még igazolni szükséges

A faj fiatal példányairól 2017-ben videófelvétel is készült Domaháza környékéről. Az itt élő család egyedei a magyar-szlovák határ mindkét oldalán megfordulnak. A másik farkas család, mely szintén a szlovák-magyar határ mindkét oldalán tartja territóriumát, Nógrád-megye északi részén él.

A faj egyedeiről többszáz friss adat került összegyűjtésre az elmúlt közel egy évben.

Ürge

Szirmabesenyőn egy kiemelt ipari beruházás területén állománymentés történt, ami az egyik, működési területünkön található legnagyobb ürgeállományt érintette. Az állomány egy része áttelepítésre került. A jelenleg álló beruházás miatt az ürgeállomány egy része a már mentesített területen ismételtelen megtelepedett, így a mentesítést ismételni szükséges. Az ürgék a mentesített területről védett területen található gyepre kerültek áttelepítésre.

Magyar szöcskegér (*Sicista trizona*)

A faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel (LIFE-projekt). A faj maradványállományának megőrzésében kulcsfontosságú az élőhelyek megfelelő kezelése.

Lepkefajok

Sztyeplepke (*Catopta thrips*): a 2017-ben a faj repülési idején (augusztus elején) találtuk a faj hernyóját. Ebből arra lehet következtetni, hogy nem egy éves fejlődésű a faj. Az idei évben a nevelési kísérletek ezt alátámasztották, mert a fogságban nevelt hernyó több hónapos inaktív időszak után kezdett el újra táplálkozni. Ez magyarázhatja azt a korábbi megfigyelést, miszerint nem lehet minden évben kimutatni a fajt egy adott élőhelyen. Lehetnek évek, amikor a kedvezőtlen körülmények miatt a hernyók nem tudnak vagy nem akarnak bebábozódni, hanem várnak egy

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

kedvezőbb évre, és ilyenkor sok imágó kel ki, míg a kedvezőtlen években nagyon kevés (az észlelési küszöb alatt marad a faj). Az idei évben ismertté vált új kutatási módszert (bábbőr keresés) kipróbáltuk a Mátraalján és a Bükkalján. Ezek eredményei azt mutatják, hogy azokon az élőhelyeken, ahol nem kaszálják a gyepet és több éves fűavar halmozódott már fel, ott nem lehet kimutatni a fajt ezzel a módszerrel. Az ilyen helyeken az imágókat kell keresni alkalmi lámpázással vagy vödörscapdák kihelyezésével.

Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*): 2016-ban is folytattuk a 2012-ben elkezdett intenzív kutató, monitorozó tevékenységet. Ennek köszönhetően számos új, a korábbi irodalmi megállapításokat nem igazoló ismeretre tettünk szert, melyeket a 2015-ös jelentésben ismertettünk. Az idei évben sem tapasztaltunk jelentős egyedszám változást a monitorozott populációkban. Az április közepi hideg, havas időjárás idején a faj már hernyó alakban volt. Lehetséges, hogy sok hernyó elpusztult a hideg időjárás következtében. Erre a 2018-as felmérések fognak adatokat szolgáltatni.

Magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*): Az elmúlt évtizedben jelentősen gyarapodtak a faj életmódjával és elterjedésével kapcsolatos ismereteink a BNPI működési területén végzett kutatások révén. Ezeket felhasználva megfogalmaztunk a faj védelmét segítő kezelési javaslatokat is. Ezen új ismeretek birtokában érdemes lenne a fajmegőrzési terv előkészítését megkezdeni. A terv elkészültéhez még szükség lenne az ország más területein további kutatások elvégzésére.

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Erdei élőhely-rekonstrukcióként említhető a tájidegen, illetve termőhelynek nem megfelelő faállományok szerkezetátalakításos felújítása (beleértve a fahasználatot, a sikeres első kivitelt, a pótlást és az erdősítések ápolását is). Elsősorban elegyetlen nemes nyárasokat és akácosokat kezelünk ezzel a viszonylag drasztikus módszerrel, mivel ezekben az állományokban az őshonos erdőállomány megjelenését csak nagyon hosszú időtávlatban tudnák a természetes folyamatok biztosítani.

A Nógrádi tájegység területén elsősorban parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) visszaszorítása történt meg a közmunkaprogram segítségével, a Mátrai tájegység területén japánkeserűfű-fajok (*Fallopia* spp.) kaszálása történt.

Az idegenhonos halfajokkal szembeni fellépést egyelőre nem tartjuk indokoltnak, az ismert állományok monitorozása (és új lelőhelyek feltárása) azonban folyamatos, így a folyamatba bármikor lehetőségünk van beavatkozni.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

2017-ben a következő fajok esetében történt beavatkozás

Tudományos név	Magyar név	Előfordulási terület	Kezelési tevékenység	Megjegyzés
<i>Asclepias syriaca</i>	Selyemkóró	egész működési területen	vegyszeres és mechanikai védekezés	többnyire sikeres, de több évre elhúzódó ismétléseket igényel
<i>Robinia pseudo-acacia</i>	fehér akác	egész működési területen gyakori	vegyszeres és mechanikai védekezés	többnyire sikeres, de több évre elhúzódó ismétléseket igényel
<i>Fallopia</i> spp.	japánkeserűfű-fajok	egész működési területen szórványos	mechanikai kezelés (kaszálas)	a módszer hatékonyságának megállapításához további idő szükséges
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	parlagfű	egész működési területen gyakori	mechanikai kezelés (kaszálas)	sikeres védekezés
<i>Impatiens glandulifera</i>	bíbor nebáncsvirág	Nógrád, Bükk	mechanikai védekezés (tövek kihúzása virágzás előtt)	tárgyi évben egy helyen történt (Szarvaskő), eredményessége következő években állapítható meg
<i>Solidago</i> spp.	aranyvessző-fajok	egész működési területen gyakori	mechanikai védekezés (kaszálas, szárazítás)	elsősorban saját vagyongazdálkodású területeken történt, elsősorban gazdálkodáshoz köthető kezelés

5.6. Génmegőrzés

Hortobágyi fekete racka

A hegyi rétek kezelését végző, egyúttal a racka génmegőrzésben is részt vevő ipolytarnóci és parádi racka juh állomány, melynek egy része törzstenyészet, az év kezdetén 54 egyedből állt. Év közben egy tenyész kos vásároltunk, azért, hogy a tenyészeretté váló jerkéket más vérvonalba tartozó kos termékenyítse. Év közben a tenyésztésre nem alkalmas egyedek egy részét értékesítettük. A szaporulat 15 egyed volt (8 jerke-, illetve 7 kosbárány), 2017. december 31-i állapot szerint 49 fekete rackánk van, amelyek közül Ipolytarnócon 41 egyed, Parádon pedig 8 egyed található.

megnevezés	Nyitó állomány	Bekerülés			Kikerülés				Záró állomány
	2017.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Átminősítés	Értékesítés	Vágás	Elhullás	Átminősítés	2017.12.31
tenyészanya	26	0	0	0	6	0	0	0	20
jerke	12	0	0	0	3	0	0	0	9
jerkebárány	0	8	0	0	0	0	0	0	8
Nőivarú	38	8	0	0	9	0	0	0	37
tenyészkos	4	0	1	0	1	0	0	2	2
egyéb kos	12	0	0	0	9	0	0	0	3
kosbárány	0	7	0	0	0	0	0	0	7
Hímivarú	16	7	1	0	10	0	0	2	12
Összesen	54	15	1	0	19	0	0	2	49

2017.12.31			
Ipolytarnóc	db	Parád	db
anya	15	anya	5
jerke	17	jerke	0
tenyész kos	2	tenyész kos	0
egyéb kos	0	egyéb kos	3
kos bárány	7	kos bárány	0
Összesen:	41	Összesen:	8

Magyar szürke szarvasmarha

A tarnaszentmiklósi állattartó telepen tartott magyar szürke szarvasmarha állományunkkal a „Kék vércse védelme a Kárpát-medencében” c. LIFE+ projekt keretében egy közel 360 ha-os egybefüggő gyepterületet kezelünk, mely más állatfaj legeltetésére adottságai, illetve sajátos vegetációja miatt nem alkalmas. A magyar szürke marha gulya a 2017-es évet 209 egyeddel kezdte meg, mely az év második felében születő borjakkal 301 egyedre nőtt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2017.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszer-vágás	Elhullás	2017.12.31
üsző	107	0	0	0	0	1	106
borjú	47	52	0	0	2	0	97
Nőivarú	154	52	0	0	2	1	203
bika	3	0	0	0	0	0	3
bikaborjú	52	44	0	0	1	0	43
Hímivarú	55	44	0	0	1	0	98
Összesen	209	96	0	0	3	1	301

A tarnaszentmiklósi magyar szürke szarvasmarha állományunk teljes létszáma átlépte a 300-at, a gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyész állományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben. A 2017-es évet 153 anyatehénnel zártuk, létszámukat a jövőben 200-ra szeretnénk növelni, tenyésztési tevékenységünket ennek megfelelően végeztük az év során.

Kárpáti borzederes szarvasmarha

A veszélyeztetetté vált, hagyományos hármasszűz szarvasmarha, a kárpáti borzederes, az érzékeny hegyvidéki gyepek természetvédelmi kezelésére és rehabilitációjára messzemenően alkalmas. Igazgatóságunk nagy örömmel vállalja föl e környezettel összhangban termelő, fenntartható módon tartható fajta újbóli meghonosítását lehetővé tevő génmegőrző tevékenységet. Parádi állattartó területünkre tehén és üszőállományunk párosításához az elmúlt évben egy központi lajstrom számmal rendelkező bikát szereztünk be, melynek 2017-ban 10 utóda született. 2017 évben egy db tinót értékesítettünk, egy üsző elhullott, így 2017 évben a záró létszám 30 db volt.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2017.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszer-vágás	Elhullás	2017.12.31
tehén	10	0	0	0	0	0	10
üsző	3	0	0	0	0	1	2
borjú	3	6	0	0	0	0	9
Nőivarú	16	6	0	0	0	1	21
bika	1	0	0	0	0	0	1
bikaborjú	5	4	0	0	1	0	8
Hímivarú	6	4	0	0	1	0	9
Összesen	22	10	0	0	1	1	30

Furioso-North Star ló

A 2015. január 1-től tulajdonunkba került és a Batúz-tanya Természetvédelmi Kezelési Központban tartott Furioso-North Star lóállomány révén 2016-ban is igen hatékonyan tudtuk megvalósítani a BMTK kiemelt természeti értéket képviselő gyepeinek kezelését, miközben e

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

sportban-, katonai-, illetve mezőgazdasági használatban elévülhetetlen érdemeket szerzett hagyományos magyar fajta genetikai állományának a megőrzését is szakszerűen biztosítjuk. 2016-ban negyvenkét – köztük kevés utóddal bíró kanca családokból származó – kancát fedeztettünk két, magas genetikai értéket és ritka ménvonalakat képviselő ménnel. Ezen pároztatás eredményként 2017 évben 27 csikó született, 15 kanca és 12 mén csikó. Az idős, tenyésztésre nem alkalmas kancákat kiselejteztük, illetve az ismeretlen származású csikókat értékesítettük. 2017. év végén 42 db kanca, 4 db tenyészmen, 9 db 3 éves kanca csikó, 6 db növendék mén csikó, 15 db választott kanca csikó, 12 db választott mén csikó, és 3 db herélt van, összesen 94 db.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2017.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszervágás	Elhullás	2017.12.31
kanca	45	0	0	0	2	1	42
kanca csikó	13	15	0	4	0	0	24
Nőivarú	58	15	0	4	2	1	66
mén	6	0	0	2	0	0	4
mén csikó	10	12	0	1	0	0	21
herélt	11	0	0	6	2	0	3
Hímivarú	27	12	0	9	2	0	28
Összesen	85	27	0	13	4	1	94

Nóniusz ló

A fajta tenyésztését Igazgatóságunk nem tervezi. A lovak képzése szakember híján nem valósult meg ezért a lovak eladásra kerültek.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2017.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszer-vágás	Elhullás	2017.12.31
kanca	2	0	0	2	0	0	0
kanca csikó	0	0	0	0	0	0	0
Nőivarú	2	0	0	2	0	0	0
mén	0	0	0	0	0	0	0
mén csikó	0	0	0	0	0	0	0
Hímivarú	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	2	0	0	2	0	0	0

Magyar merinó juh

A Dél-borsodi Tájegységben a természetvédelmi értékeinek védelme érdekében bizonyos legelő területek megfelelő kezelését juh állomány legeltetésével végezzük. Az Igazgatóságunk által 2015-ben a két vezető tenyésztőtől beszerzett 150 db, legnagyobb részét „A” minősítésű származási lappal rendelkező jérkéhez 2016-ban 3 pedigres tenyészkezt vásároltunk, ugyancsak a két nukleusz tenyészet egyikéből. A nyár folyamán az időközben anyává minősített jérké párosítása megtörtént, így november - december hónapban 23 anyától 25 bárány született, melyeket árubárányként

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

értékesítünk. 2017 évben az ivarérett jerekék párosítása után 183 db bárány született. 44 db jerke maradt növendéknek, amivel az anya létszámot kívánjuk növelni, a többi bárány értékesítésre került.

megnevezés	Nyitó állomány	Bekerülés			Kikerülés				Záró állomány
	2017.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Átminősítés	Értékesítés	Vágás	Elhullás	Átminősítés	2017.12.31
tenyészánya	146	0	0	0	0	0	2	0	144
jerke	0	0	0	44	0	0	0	0	44
jerkebárány	14	128	0	0	65	0	1	44	32
Nőivarú	160	128	0	44	65	0	3	44	220
tenyészkos	3	0	0	0	0	0	0	0	3
egyéb kos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kosbárány	11	55	0	0	66	0	0	0	0
Hímivarú	14	55	0	0	66	0	0	0	3
Összesen	174	183	0	44	131	0	3	44	223

Magyar tarka szarvasmarha

Igazgatóságunk a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet természetvédelmi célú legeltetési kezelésének diverzifikálása céljából úgy döntött, hogy a legelő állatállományt hústípusú magyar tarka szarvasmarhával egészíti ki. Ennek érdekében egy neves tenyésztő állományából, 2016 augusztusában 44 db üszőt vásároltunk, (ebből az év folyamán egy db elhullott) melyek továbbtenyésztésével az állományt a jövőben kb. 150 egyedre kívánjuk fejleszteni. 2017-ben vásároltunk 1 db „A” törzskönyves tenyész bikát. A 43 db üsző közül 18 db érte el a tenyészérettséget, ezek 2017-ben vemhesítésre kerültek. A vemhes üszők ellése 2018 tavaszán várható.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2017.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszer-vágás	Elhullás	2017.12.31
üsző	43	0	0	0	0	0	43
borjú	0	0	0	0	0	0	0
Nőivarú	43	0	0	0	0	0	43
bika	0	0	0	0	0	0	0
bikaborjú	0	0	0	0	0	0	0
Hímivarú	0	0	1	0	0	0	1
Összesen	43	0	1	0	0	0	44

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Ősi magyar kutyafajták tartása és tenyésztése

Igazgatóságunk 2017-ben is részt vett az őshonos magyar kutyafajták génmegőrzési programjában. 2017 évben az Ipolytarnócon tartott puli kan kutya elpusztult.

Ssz.	Fajta	Kennel név (hívó név)	Ivar	Születési idő	Szín	Tartási hely	Megjegyzés
1.	<i>komondor</i>	Beremendi-Bundás Ulrika (Bundás)	szuka	2015.06.11	fehér	Parád állattartó telep	Tanya őrzés
2.	<i>komondor</i>	Andaházi Tanyák öre Furge (Furge)	kan	2015.07.10	fehér	Batúz-tanya	Tanya őrzés
3.	<i>mudi</i>	Csehül Csaholó Bankó (Cifra)	kan	2015.04.25	cifra		Juhterelés
4.	<i>mudi</i>	Gulakuti Irgum Burgum Bögöly (Bögöly)	szuka	2014.10.10	fekete	Parádi állattartó telep	Szarvasmarha és juhterelés
5.	<i>mudi</i>	Királytanyai Észak (Böbe)	szuka	2015.06.06	fakó		
6.	<i>mudi</i>	Királytanyai Gerle (Gerle)	szuka	2009.12.23	fekete		
7.	<i>mudi</i>	Királytanyai Virág (Bojka)	szuka	2012.10.10	cifra		
8.	<i>puli</i>	Viharsarok Pusztá Vitéz (Pamacs)	kan	2013.03.27	fekete	Ipolytarnóc	Bemutató
9.	<i>puli</i>	Szép-Apáti Fény (Fény)	szuka	2015.05.09	fekete		
10.	<i>puli</i>	Fénybojtáros Ákos (Ákos)	kan	2004.06.06	fehér		

5.6.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében (nukleusz állományok)

2016 –ban a Dél-borsodi Tájegységben átadott Batúz-tanya Természetvédelmi Kezelési Központban folytattuk a Furioso-North Star lófajta genetikai állományának fenntartását. Ennek keretében a Furioso-North Star Országos Lótenyésztő Egyesülettel kialakult kapcsolatunk felhasználásával 2016. évtől kezdődően célpárosításokat hajtottunk végre. A génmegőrzési programunk keretében ritka, néhány esetben csak a mi állományunkban fellelhető származási vonalak állományának stabilizálása a célunk. 2017 évben a célpárosításnak köszönhetően 27 db csikó született 15 db kanca, és 12 db mén.

Jelenleg a fajta törzskanca állományának 20%-a, törzsmén állományának 10%-a található a tenyészetünkben.

A Batúz-tanyában 43 őshonos magyar tarka szarvasmarha növendék üsző, van, amihez 2017-ben vásároltunk egy tenyészbikát. A borjak megszületése 2018 tavaszán várható.

A magyar merinóállományunkban 2017 évben 183 bárány született melyből 44 jerke maradt az anya létszám növelésére a többi bárány értékesítésre került.

Az őshonos hortobágyi fekete rackajuh állományunk törzstenyésztésen kívüli részét Parádról Ipolytarnócra helyeztük át továbbtartásra, valamint itt van lehetőségünk a fajta bemutatására és megismertetésére. 2017 évben a racka állomány 15 db báránnyal növekedett, amiből 8 db nőivarú és ezzel az anya létszám növelése a cél. 2017-ben egy fiatal tenyészkos került beszerzésre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A tarnaszentmiklósi magyar szürke szarvasmarha állományunk teljes létszáma 2017. év végére 301, a gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyész állományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben. A 2017-ben a magyar szürke anyatehén állomány nem változott, maradt 107 db, az év során 96 db borjú született.

Parádon a 2017-ben a kárpáti borzderes szarvasmarha állomány 10 db fajtatiszta borjával növekedett. A hegyi legelők eltartó képességének függvényében az ottani állomány minimális növelését tervezzük. A fajta elismertetése jelenleg is folyamatban van.

Az nemzeti parkok ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységéről szóló döntés alapján Igazgatóságunk a puli fajta tenyésztésében vállalt feladatokat.

Ipolytarnócon törzskönyves pulikat, a többi állattartó telepünkön komondorokat és mudikat szintén tartunk a pásztoroló legeltetés feladatának ellátására. Mivel az említett fajtákban több, kiváló küllemű és a gyakorlati feladok végrehajtása során is bevált egyed is rendelkezésünkre áll, 2018-ban tervezzük ezek tenyésztését is.

5.6.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében (nukleusz állományok)

2016 –ban a Dél-borsodi Tájegységben átadott Batúz-tanya Természetvédelmi Kezelési Központban folytattuk a Furioso-North Star lófajta genetikai állományának fenntartását. Ennek keretében a Furioso-North Star Országos Lótenyésztő Egyesülettel kialakult kapcsolatunk felhasználásával 2016. évtől kezdődően célpárosításokat hajtottunk végre. A génmegőrzési programunk keretében ritka, néhány esetben csak a mi állományunkban fellelhető származási vonalak állományának stabilizálása a célunk. 2017 évben a célpárosításnak köszönhetően 27 db csikó született 15 db kanca, és 12 db mén.

Jelenleg a fajta törzskanca állományának 20%-a, törzsmén állományának 10%-a található a tenyészetünkben.

A Batúz-tanyában 43 őshonos magyar tarka szarvasmarha növendék üsző, van, amihez 2017-ben vásároltunk egy tenyészbikát. A borjak megszületése 2018 tavaszán várható.

A magyar merinóállományunkban 2018 évben 120 bárány született melyből 42 jerke maradt az anya létszám növelésére a többi bárány értékesítésre került.

Az őshonos hortobágyi fekete rackajuh állományunk törzstenyésztésen kívüli részét Parádról Ipolytarnócra helyeztük át továbbtartásra, valamint itt van lehetőségünk a fajta bemutatására és megismertetésére. 2017 évben a racka állomány 15 db báránnal növekedett, amiből 8 db nőivarú és ezzel az anya létszám növelése a cél. 2017-ben egy fiatal tenyészkos került beszerzésre.

A tarnaszentmiklósi magyar szürke szarvasmarha állományunk teljes létszáma átlépte a 200-at, a gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyész állományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben. A 2017-ben az anyatehén állomány nem változott, maradt 107 db, az év során 96 db borjú született.

Parádon a 2017-ben a kárpáti borzderes szarvasmarha állomány 11 db fajtatiszta borjával növekedett. A hegyi legelők eltartó képességének függvényében az ottani állomány minimális növelését tervezzük. A fajta elismertetése jelenleg is folyamatban van.

Az nemzeti parkok ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységéről szóló döntés alapján Igazgatóságunk a puli fajta tenyésztésében vállalt feladatokat.

Ipolytarnócon törzskönyves pulikat, a többi állattartó telepünkön komondorokat és mudikat szintén tartunk a pásztoroló legeltetés feladatának ellátására. Mivel az említett fajtákban több,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

kiváló küllemű és a gyakorlati feladok végrehajtása során is bevált egyed is rendelkezésünkre áll, 2018-ban tervezzük ezek tenyésztését is.

5.6.2. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Az Igazgatóságunk kezelésében lévő rekonstruált szórványgyümölcsösök:

1. Eger: Ostoros-völgy

Kiterjedése: kb. 6 ha

Leírás: KEOP forrásból történt meg a rekonstrukció. Jelenleg néhány idős gyümölcsfa található területen: bacsa körte (3 fa), ismeretlen körtefajta (4-5 fa) sóvári alma (1 fa), kanadai renet (1 fa), ismeretlen, magról kelt almák (5-6 fa) besztercei jellegű szilva (30-40 fa), dió idős magról fái (2-3 fa), cseresznye idős magról kelet fái (10-12 fa), konstantinápolyi jellegű birs (8-10 sarjtelep idős egyedekkel), házi berkenye (1 fa). Telepítésre került 400 db bereczki és konstantinápolyi birs, körte (28 db – kálmán, árpával érő, Liegle-vaj, Favréné), alma (58 db – batul, sóvári, fahéj, húsvéti rozmaring, aranyparmen, fontos), szilva (112 db besztercei, ageni, bódi, debreceni muskotály), cseresznye (2 db szomolyai).

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyéb génmegőrző tevékenysége:

1. Bükk-vidéken található régi fajták szaporítása

Jelenleg körülbelül 600 db almacsemetével rendelkezünk az alábbi fajtákból:

parker pepin, Entz rozmaring, húsvéti rozmaring, batul, jonathan, bauman renet, sóvári, téli aranyparmen, fontosalma, egri piros, boskoopi szép, delicious, bismark alma, hercegnő alma, sikulai, nagyasszony alma (nyári piros kálvil), sárga szépvirágú és további 5-6, eddig nem azonosított fajta. Kb. 30-40 db körte: kármán körte, zöldmagdolna, Favréné, Liegle-vajkörte, Paris körte, gyöngyörte, bacsa.

2. Szaporított fajták örökbeadási programja:

A nemzeti park által szaporított fajtákból magánszemélyeknek 1-2 db-ot, közintézményeknek, egyházi intézményeknek megegyezés szerinti mennyiségben adunk át oltványokat. Az oltványok átadását olyan feltételekhez kötjük, amelyek biztosítják a megőrzésüket és a nemzeti park „ellenőrzési jogát” a helyes kezeléssel kapcsolatban. Jelenleg templomkertekbe (Bér - evangélikus, Markaz - katolikus, Noszvaj – református templomok), iskolákba, óvodákba (Eger, Füzesabony), tájházakhoz (Mezőkövesd), szakiskolai tangazdaságba (Egri Kereskedelmi és Mezőgazdasági Szakközép- és Szakiskola), nemzeti park kezelésében lévő tanyák, épületek kertjeibe, Északerdő Zrt. bekényi bemutatókertjébe és magánszemélyeknek adtunk át oltványokat.

Nemzeti parki területen lévő Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő terület: Kács, Békaháza: 8-10 régi körtefajta és 6-8 régi almafajta körülbelül 100 öreg fával

Egererdő Zrt. által kezelt, Tarnavidéki TK részét képező Arló: Ivánkai vadászkastély almáskertje: 10-12 régi almafajta: boskoopi szép, Bismark alma, delicious, hercegnő alma, batul, fehér téli tafota, Simonffy piros és 3-4 meg nem határozott fajta.

Mónosbél, önkormányzati tulajdonú, helyi védelemre javasolt almáskert. 35-40 fa, batul, nyári piros kálvil, sárga szépvirágú, sikulai, Entz-rozmaring, aranyparmen, hercegnőalma, sóvári, jonatan, fontos és 1-2 azonosítatlan fajtával.

5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

5.7.1. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett vagy Natura 2000 erdőterületek

A védett és Natura2000 területeken található erdőtervezett erdőterületekkel és a fásításokkal kapcsolatos eljárásokban adatszolgáltatás, ill. belföldi jogsegély keretében tájékoztattuk az illetékes erdészeti és természetvédelmi hatóságokat az eljárásokban érintett terület természeti értékeiről, valamint a javasolt korlátozásokról. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően 2017-ben is minden, az Igazgatóság működési területén található védett erdőterületet érintő hatósági/szakhatósági engedélyhez adtunk szakvéleményt. A több szervezet együttműködését igénylő eljárások miatt jellemzően 5 napos ügyintézési határidővel kell dolgoznunk, ami nem teszi lehetővé előírásaink megfelelő kidolgozását, ill. adataink – ügyel kapcsolatos – rendszerbe foglalását.

A természetvédelmi hatóság helyett képviseljük a természetvédelmi érdekeket az Egri és a Dél-bükki körzet erdőtervezése során (mindkettő jelenleg is folyamatban van). Az erdőtervi tárgyalásokon az egyik legnagyobb probléma az, hogy az írott jogszabályokban foglaltak nem tudnak a gyakorlat részévé válni. A jelenlegi gyakorlat szerint ugyanis az erdészeti hatóság – minimális eltéréssel – ugyanazokat a szabályokat alkalmazza a védett erdőterületeken történő erdőgazdálkodás megtervezése során, mint a gazdasági erdőkben. Amennyiben a természetvédelem szervezete olyan korlátozásokat szeretne bevezetni, amelyek ettől jelentősen eltérnek – ám a tartamos gazdálkodást nem veszélyeztetik (pl.: folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módszerek üzemi szintű bevezetése) –, azt nem vezetik át az erdőterven arra hivatkozva, hogy nincsenek adatok, amik az adott erdőterület unikális voltát bizonyítanák. Eközben elfeledkeznek arról, hogy az Erdőtörvény szerint a védett erdőkön történő gazdálkodás célja a természetvédelem, és a gazdasági célú gazdálkodás csak olyan módon és mértékben gyakorolható, ami ezt a célt nem befolyásolja. Azaz: az erdészeti hatóságnak, ill. az erdőgazdálkodóknak kellene olyan adatokat, ill. tényeket bemutatni, amik bizonyítják, hogy az általuk javasolt beavatkozások nincsenek hatással a terület védett természeti értékeire. Amíg e témában nincs változás, addig nem várható, hogy a természetvédelem szempontja érvényesüljenek az erre kijelölt erdőterületeken.

A másik nagy probléma, a 2017. szeptember 1-től hatályba lépett módosított erdőtörvény, amelynek rendelkezései egyértelműen szembe mennek mind az erdészeti, mind a természetvédelmi szakmai elvekkel, ezáltal a gyakorlatban csökken a területek, élőhelyek, fajok védelmének szintje. A módosított erdőtörvény továbbá gyakran pontatlanul fogalmaz, rendelkezései sok helyen szövegszerűen és tartalmukban is ellentétesek a természetvédelmi törvény rendelkezéseivel, és sokszor még az erdőtörvény más rendelkezéseivel is.

5.7.2. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Az erdőkezelési tevékenységünk során az elsődleges célunk a természetes erdei élőhelyek és az élőhelyi elemek, illetve a kompozicionális összetétel fenntartása, állapotának javítása és/vagy rekonstrukciója.

Élőhely-fenntartást az erdőszerkezet-átalakítások második fázisában, a természeteshez közelítő fafajösszetétel megőrzésével végzünk, amit az ápolási tevékenységekkel érünk el.

Erdői élőhely-fejlesztést tudatos erdőkezeléssel a nevelővágások, szálalóvágások, valamint egyéb termelések során valósítottunk meg összesen 123,85 ha területen. A fahasználatok jelölése során a hagyományos, sematikus erdőkép kialakítása helyett a hiányzó strukturális és kompozicionális elemek megjelenése érdekében történt a beavatkozás.

A cserépfalui Mész-hegy északi oldalán a természetvédelmi erdőkezelés során ilyen erdőszerkezet javítását célzó beavatkozásokkal (léknyítás, alsósintű fák, elegyfajfajok, illetve nagyobb méretű faegyedek stb. megsegítésével) egyidőben a Cserépfalu 69 G erdőrészletben egy 100×100 m-es (1 ha-os) „Marteloscope” mintaterületet is kijelöltünk. Ez a terület érintetlenül

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

maradt a fakitermelések során. A rajta álló fák egyedileg meg lettek számozva, pozíciójuk bemérve, illetve a faállomány- és egyéb biotikai szempontból fontos jellemzőik is egyenként rögzítésre kerültek. A pozicionális, állományszerkezeti és biotikai adatokból készült térinformatikai adatbázis, illetve az azt kezelő szoftver segítségével a mintaterületen modellezhető a tervezett erdőkezelési beavatkozások gazdasági és biológiai (természetvédelmi) hatása. A mintaterületen 2017 őszén több turnusban tartottunk bemutatót külső szakmai érdeklődőknek az eltérő szemléletű jelölések hatásának modellezéséről. Az erdőrészlet többi részén 2017-ben részlegesen el lett végezve a fahasználat, melynek jelölése során egyrészt a holtfához kapcsolódó erdei élőlénycsoportok javára dolgoztunk (álló és fekvő holtfa jelölése, magas tuskók visszahagyása), másrészt a szerkezetileg és faállományában is differenciáltabb erdő kialakítására törekedtünk.

Az elmúlt évben több erdei tisztás, kopár helyreállítása (elsősorban akácmentesítése) is megtörtént, amely tevékenységet 2018-ben is folytatni fogunk. Ezzel a zárt erdőtömbökön belül olyan nyitott foltok, valamint a nyitott foltok és a zárt erdőterületek közötti átmeneti zónák keletkeznek, amelyek számos védett-, illetve Natura 2000 jelölő faj számára biztosíthatják a megtelepedést. Emellett csökken az idegenhonos, invazív fajok területaránya, és térnyerési esélyük.

Az előbbieket mellett a Svájci Alap támogatásával a Gyöngyösi Sár-hegy TT területén tovább folytattuk az állomány alatti őshonos újulatra alapozott lékes felújítások kivitelezését elegyes tölgyes és fenyves állományokban. A 2017-es évben a lékek közötti beavatkozások folytatása történt meg.

A 2017. április végi havazás egyes mátrai és bükki erdőterületeinken komolyabb károkat okozott. A Mátrai TE-ben inkább csak az útra dőlt fák jelentettek problémát a saját vagyongazdálkodású területeinken, ezt a tájegységi kollégák és a TKO erdész munkatársai gyorsan felszámolták. Verpelét községhatárban található bükkös tömbben történt 3 hektáron egybefüggően fakidőlés, de abban az erdőben vagyongazdálkodóként csak résztulajdonunk van, nem az Igazgatóság az erdőkezelő. A Ny-Bükki TE-ben, Bélapátfalva községhatárban szintén 3 hektáron egybefüggően, illetve néhány 0,3 ha alatti kisebb foltban történt dőlés. Emellett a magasabban fekvő állományokban nagyon sok korábban fakadó, vagy hónyomásra érzékenyebb faj, egyed (kecskefűz, gyertyán, berkenye, vadkörte, rezgőnyár, fenyők) szevedett kisebb-nagyobb töréskárt. A hókarral érintett területeinken a kidőlt, letört faanyagot nem termeltük össze (csak a meglevő utak járhatóságát biztosítottuk), teret adva így a nagyméretű, nagyobb tömegű holtfához kötődő élő szervezetek megjelenésének, elszaporodásának. Emellett ezek a területek a természetes bolygatás természetvédelmi és erdészeti hatásainak vizsgálataira is kitűnőek lehetnek. Tervezzük valamilyen együttműködés keretében a károsodott és szomszédos területek biológiai monitorozását.

Lakossági bejelentésre reagálva, valamint tanösvényeink biztonságos üzemeltetése okán több erdőrészletben kellett veszély elhárítása miatt erdőtervtől eltérő fahasználatot kérnünk az erdészeti hatóságtól.

A saját vagyongazdálkodásban lévő erdőtervezett területen bejegyzett erdőgazdálkodóként 4.659,30 ha kiterjedésű területet kezelünk, amelyből a faállománnyal borított terület 4.387,20 ha. Az egyéb részletek (tisztás, nyiladék, út, erdei vízállás, vízfolyás stb.) területe 281,10 ha-t tesz ki. Ezek az erdők 7 tájegységben, 5 megyében és összesen 62 községhatárban találhatóak. Az erdőterületek üzem mód szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti

Üzem mód	Vágásos	Szállaló	FANE	Átalakító	Összes:
Terület(ha)	1783,48	448,01	837,80	1308,91	4387,20
Megoszlás(%)	40,65	10,21	19,10	29,84	100,00

A zömében őshonos fajok alkotó termőhely honos erdőállományok területfoglalása mintegy 67%, míg az idegenhonos, illetve termőhely idegen faállománytípusok 33%-ot tesznek ki. A leginkább jellemző őshonos faállománytípusok a cseresek, gyertyános-tölgyesek, kocsánytalan

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

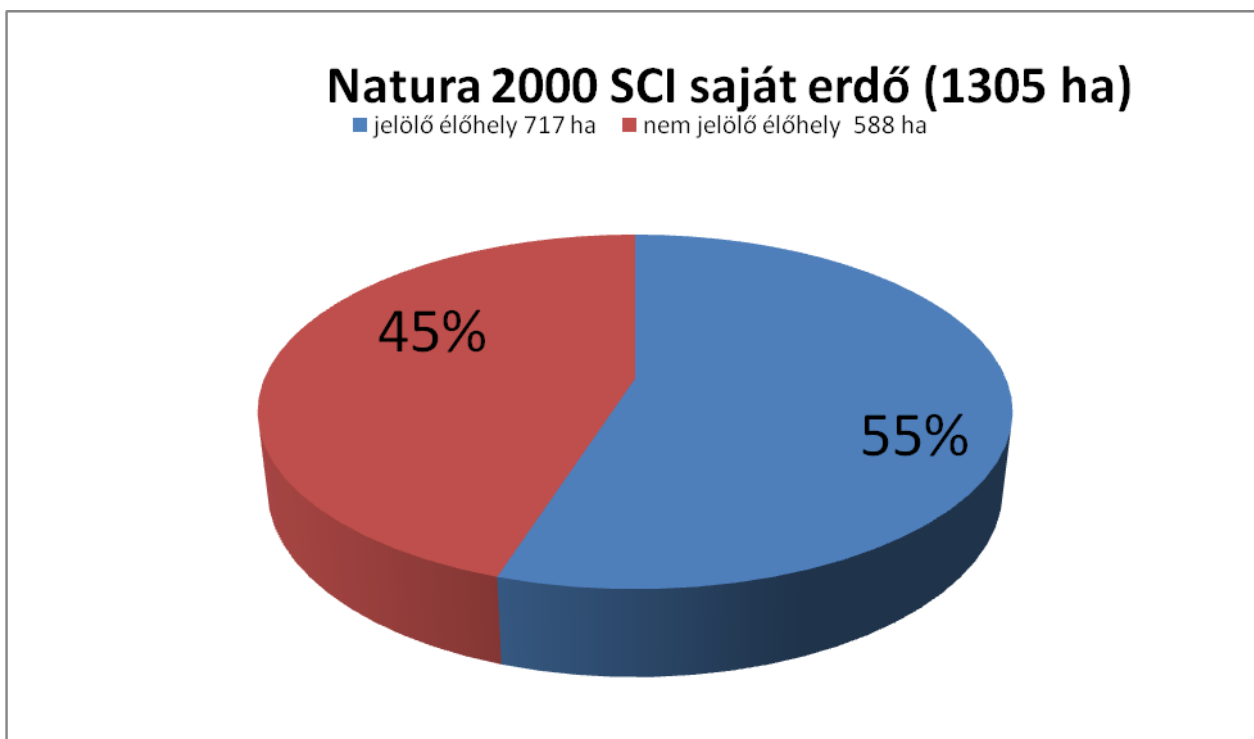
tölgyesek, bükkösök, gyertyánosok, míg az idegenhonosok közül legnagyobb arányban az akácok, nemes nyárasok és az erdei fenyvesek vannak jelen. Területi arányuk ugyan kevésbé szembetűnő, azonban kiemelt természetvédelmi jelentőségük miatt említést érdemelnek pl. a Tarna - Lázberci TK területén is megtalálható patak menti égeresek, vagy a Dél-Hevesi Tájegységben található lösztölgyes, a „Kerecsendi-erdő”. Ezek a kiemelt értékek erdőkezelés szempontjából is különleges területek.

A 2017-es évben területvásárlás folytán tovább növekedett az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő erdőterületek nagysága, amelyekre az erdőgazdálkodóként való bejelentkezés részben megtörtént, részben folyamatban van

Az erdőterület termőhelyi- és faállományviszonyai rendkívül változatosak. Termőhelyi viszonyok tekintetében szinte valamennyi, fásszáru vegetáció életfeltételeit biztosító termőhelytípus-változat jelen van.

A saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeink közel 1/3-ad része a Natura 2000 hálózat részeként Különleges Természetmegőrzési Terület, amelyből mintegy 717,0 ha a különböző jelölő élőhelyek térfoglalása. Ezek az élőhelyek az alábbiak:

- 9130 - Szubmontán és montán bükkösök
- 91EO - Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők
- 91GO - Pannon gyertyános-tölgyesek
- 91HO - Pannon molyhos tölgyesek
- 91IO - Euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek
- 91MO - Pannon cseres-tölgyesek

Mag- és csemetetermelés

A 2017-es évben a korábbi időszakban kipróbált és bevált, erdészeti szaporítóanyag termeléssel foglalkozó vállalkozóktól szereztük be az erdőfelújítások első kiviteléhez és pótlásához a szükséges mennyiségű és minőségű, származási igazolással ellátott magot, illetve csemetét. Továbbra is probléma egyes fafajok, illetve jobb gyökérzetű, alávágott, vagy iskolázott csemeték beszerzése. A későbbiekben meg kellene találnunk a módját, hogy a védett területeken folytatott erdei élőhely-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

rekonstrukció során a ritka fa- és cserjefajokat (amelyeknek szaporítóanyaga nehezen, vagy nem beszerezhető a piacon) vissza tudjuk vinni az eredeti termőhelyeikre, elsősorban azokba az edafikus társulásokba, amelyek jellemzően véderdők, illetve az idegenhonos fafajú faállományok szerkezet-átalakításaiba.

Erdőfelújítás, erdőtelepítés, erdőművelés

2017. évben a tavaszi és nyári időszak folyamán az erdőterületeinken a legsürgetőbb erdőművelési munkák (talajelőkészítés, ültetés, ápolás, pótlás stb.) elvégzése megtörtént. Elsősorban a korábbi szerkezetátalakításokban keletkezett erdőfelújítási kötelezettségeink teljesítése volt a feladat, illetve ezek ápolása. Saját gépjárművet a Dél-Borsodi Tájégségben lévő szerkezetátalakításos (hazai nyár, illetve elegyes kocsányos tölgyes, elegyes magyar kőris) erdőfelújításainkban használtunk a sorközi ápolások kivitelezéséhez. Antonio Carraro munkagéphez kapcsolt szárzúzóval, ill. tárcsával 25 ha ápolási tevékenységet végeztünk el. Közmunka program keretében foglalkoztatott munkások kézi ápolást (27 ha), valamint pótlást végeztek az erdősítésekben. 2017-ben hátralékos erdőfelújításunk nem volt, de a sikeresség több helyen elmaradt, részben a nyári aszálynak, részben biotikus károsításoknak (levelészek, vadkár) köszönhetően. A mesterséges erdőfelújításokban (I. kivitelek) - a természetvédelmi célok megvalósulása érdekében – a szokásos 1-2 helyett erdőrésztelenként 3-6 féle őshonos elegyfaját igyekszünk alkalmazni.

Az élőhelyeket erősen degradáló vadállomány károsító hatása miatti védekezést a mesterséges erdősítések, valamint a lékes természetvédelmi beavatkozások egy részénél vadkárelhárító kerítés, illetve villanypásztor építésével oldottuk meg.

Az őszi erdősítési időszakot a csemetebeszerzés problémái és a korán beköszöntő havazás, majd az erős és tartós fagyok miatt sajnos nem tudtuk kihasználni.

Erdőkezelés, fahasználat

1. Dél - Borsodi TE:

- Erdősítések ápolása (Tiszadob, Tizakeszi, Mezőcsát, Tizadorogma, Tizabábolna, Szentistván) – 150 ha
- Mesterséges erdőfelújítás első kivitele és a szükséges talajelőkészítés (nemes nyár szerkezet-átalakítások puhafás- és keményfás ligeterdőkkel) (Tiszadob, Tizakeszi, Mezőcsát, Mezőnagymihály) – 13,07 ha
- Erdősítések pótlása (Tiszadob, Mezőcsát, Tizakeszi) – 15,43 ha
- Nemes nyár és akác tarvágásos szerkezet-átalakítás (Tizabábolna, Tizakeszi) – 2,15 ha
- Faállomány nevelési munkák (Tiszadob, Kesznyéten, Tizabábolna, Tizadorogma) – 22,89 ha

2. Nógrád - Ipoly TE:

- Erdősítések ápolása (Mátraszőlős, Sámsonháza, Felsőtold) – 10,1 ha
- Pótlások (akác és fenyő szerkezet-átalakítások őshonos kemény lombos erdőkkel) (Sámsonháza, Felsőtold, Mátraszőlős) – 2,3 ha
- Idegenhonos fafajok eltávolítása vegyszeres kezeléssel (Salgótarján) – 2,5 ha
- Faállomány nevelési munkák (Ipolytarnóc, Salgótarján, Somoskőújfalu) – 41,24 ha
- Egyéb részlet rendeltetés szerinti állapotának visszaállítása (Ipolytarnóc) – 16,21 ha

3. Nyugat - Bükki TE:

- Pótlások (akác szerkezet-átalakítások őshonos kemény lombos erdővé) (Felsőtárkány) – 0,50 ha
- Egyéb részlet rendeltetés szerinti állapotának visszaállítása (Cserépfalu) – 0,5 ha
- Erdősítések ápolása (Bükkzsérc, Felsőtárkány, Cserépfalu) – 7,51 ha

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- Faállomány nevelési munkák (Bükkzsérc, Bélapátfalva) – 13,42 ha
- Természetes erdőkép kialakítását szolgáló fahasználatok (szálalás, szálalóvágás, egyenlőtlen erélyű, differenciált bontás; Cserépfalu) – 32,4 ha
- Idegenhonos fafaj tarvágása szerkezetátalakítás céljából (Bélapátfalva) – 0,05 ha

4. Kelet - Bükki TE:

- Erdősítések ápolása (Cserépváralja) – 10,02 ha
- Idegenhonos fafajok eltávolítása vegyszeres kezeléssel (Cserépváralja) – 3,34 ha
- Erdőtelepítés ápolása (Tard) – 12,8 ha
- Faállomány-nevelési munkák (Cserépváralja, Kisgyőr) – 8,52 ha

5. Dél - Hevesi TE:

- Erdősítések ápolása (Tarnaszentmiklós, Poroszló, Kerecsend) – 5,16 ha
- Pótlások (Kerecsend) – 0,5 ha
- Idegenhonos fafajok eltávolítása vegyszeres kezeléssel (Pély) – 7,0 ha

6. Mátrai TE:

- Természetközeli erdőállapot létrehozását szolgáló fahasználatok (egyenlőtlen erélyű, differenciált gyérítés, szálalóvágás) (Gyöngyös, Parád) – 3,24 ha
- Idegenhonos elegyfajok visszaszorítását szolgáló fakitermelések (egyéb termelés; Domoszló) – 26,3 ha

Az elvégzett erdőművelési és fahasználati munkák összesítő táblázata

Munkaművelet	Terület (ha)	Erdőterületről kihozott faanyag (nettó m ³)	Kitermelt faanyag (bruttó m ³)
Erdőfelújítások ápolása vállalkozóval*	161	-	
Erdőfelújítások ápolása saját gép*	25	-	
Terület előkészítés* (talaj előkészítés, tuskózás, cserjeirtás, stb.)	7,3	-	
Mesterséges erdőfelújítás első kivitele (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	6,77	-	
Pótlások (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	18,7	-	
Véghasználat (TRV, SZV, FVV)	8,84	838	1048
Faállomány nevelés (TI, TKG, NFGY, SZ, FVB, EÜ, ET)	166,62	1510	1820
Összesen:	-	2348	2868

* halmozott terület munkaműveletként

** egyszeres terület (padkázás, tányérozás, csemeteültetés)

A tervezett bruttó 7.700 m³ kitermelendő fatérfogatból csak fenti mennyiség realizálódott, melynek okai a következők:

1. Kedvezőtlen időjárási körülmények (sáros, átázott talaj, árvíz) miatt a Dél-borsodi Tájégségünkben maradtak el fakitermelések.

2. A fapiacra az általunk kínált választék értékesítése jelentős nehézségekbe ütközik:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- közel 1.000 m³ kijelölt lucfenyőnk maradt lábon, mert nem volt rá megfelelő kereslet,
- fekete és erdei fenyvesek gyérítési faanyagából csak kis tételek értékesíthetők,
- kevés a megbízható, kellően gondos fakitermelési munkát végző faanyag vásárló, vállalkozói díjért rakodóra termeltetni viszont nagy kockázat.

5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az Igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (nettó vadászterület ha)
1.	Nógrád megyei 12-552010-2-0-2 sz. vadászterület	497,9
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653300-2-0-5 sz. vadászterület	22.340
Összesen:		22837,9

Igazgatóságunk két vadászterületen érintett közvetlenül a vadgazdálkodásban.

A Nógrád megyei 12-552010-2-0-2 kódszámú, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület elnevezésű vadászterületen önálló vadászati joggal rendelkezünk. A vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze bruttó 507,9 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk. A terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyep. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabdalt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, így legfontosabb feladatunk a vaddisznóállomány szabályozása.

Az 507,9 hektár területű, különleges rendeltetésű ipolytarnóci vadászterületen bérvadászat és szakszemélyzeti vadászat keretében 14 db gímszarvas, 11 db őz, 42 db vaddisznó, 10 db róka és 7 db borz került terítékre. Erdei és mezőgazdasági vadkár nem történt a vadászterületen.

A Borsodi Mezőségben lévő vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen - ami 2008. óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik - kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. Alapvető feladatnak tartjuk - elsősorban a tűzok védelme érdekében – a róka és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett. A vadászterület működési költségeinek anyagi fedezetére 2 db területhez kötött (pausal) bérvadászati szerződést kötött igazgatóságunk. Ezekkel a szerződésekkel, valamint további egyéni bérvadászati szerződésekkel vadászati lehetőséget biztosítunk a vadászterülettel érintett földtulajdonosoknak.

A tavalyi évben 147 db őz, 196 db vaddisznó, 24 db fácán, 5 db nagy lilik, 14 db tőkés réce, 11 db dolmányos varjú, 102 db szarka, 11 db szajkó és 135 db róka, 12 db borz, 2 db nyest, 9 db aranysakál került terítékre (élő vad befogás nem volt).

Az új üzemtervi ciklus, mely 2017. március 1-ével indult a megváltozott jogszabályi háttér miatt új feladatokat is hozott igazgatóságunknak. A Nógrád megyei Kormányhivatal által a NO/FMO/928-2/2016. iktatószámú határozatával kijelölt 12-552010-202 ipolytarnóci vadászterület változatlan határvonallal és területtel lett kialakítva. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kormányhivatal BOH/01/2895-19/2016. iktatószámú határozattal kijelölt Dél-borsodi terület viszont az előző üzemtervi ciklushoz képest mintegy 1400 hektárral csökkent.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

2017. március 1-el induló üzemtervi ciklust összesen 7 fő hivatásos vadással kezdtük meg, akik közül öten a természetvédelmi őri feladatok elvégzése mellett kapták meg ezt a rendészeti feladatot is.

Igazgatóságunk 2015-től kezdődően az ellenőrzése alá tartozó vadgazdálkodási egységekben terítékre kerülő állatokból különböző termékek gyártását kezdte meg. A termékek között füstölt- és szárazáru kerül előállításra. A termékek előállításához vaddisznó és gímszarvas húst használunk fel. Szárazáruként szalámit és kolbászt gyártatunk, füstölt termékek közül paedig sonka kerül előállításra. A termékeket részben reprezentációs célokra használtuk fel, valamint a látogató helyeinken áruljuk őket. Az előállított termékek „Nemzeti Parki Termék” védjeggyel vannak ellátva.

5.9. Halgazdálkodási vízterületek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság nem végez klasszikus értelemben vett halgazdálkodási tevékenységet, a különleges rendeltetésű halgazdálkodási víztereken kívül csupán két olyan víztér van a működési területünkön, ahol a terület vagyonkezelője az Igazgatóság, a halgazdálkodási jogot pedig más gyakorolja. A Tiszalúci Holt-Tisza (hrs. Tiszalúc: 033, 032. Tiszadob: 0551, 0568, 0572) halászati hasznosítója a Sporthorgász Egyesület Tiszalúc, a Ludányhalászi Öreg-tó (Ludányhalászi 0423 hrsz) halászati hasznosítója pedig a II. Rákóczi Ferenc Horgászegyesület (Szécsény).

5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

Igazgatóságunk összesen 35 víztérre, illetve ezek vízrendszerére nyújtotta be a különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterülettel nyilvánítási igényét. A vizek kijelölése az adott vízterek élővilágának, természeti értékeinek, élőhelyi adottságainak mérlegelése alapján történt.

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterek listája, illetve a hozzájuk tartozó szerződések (amennyiben már aláírásra kerültek) az alábbi táblázatban kerültek összefoglalásra:

	Víznév	Víztérkód	Terület (ha)	NÉBIH határozat	Vagyonkezelési szerződés
1	Csernely-patak	05-292-2-2	?	04.3/4185-27/2016.	-
2	Csincse-patak és Csincse-övesatorna	05-013-2-1	6,9	04.3/4185-28/2016.	HHgF/958-3/2016.
3	Inérhádi-főcsatorna	05-156-2-1	10	04.3/1492-22/2016.	HhgF/322/2016.
4	Keringő-csatorna és Álom-zugi-csatorna torkolati szakasza	05-258-2-1	?	04.3/4185-56/2016.	-
5	Kulcsárvölgyi-patak	05-264-2-1	?	04.3/4185-62/2016.	-
6	Pecek-éri-csatorna	05-283-2-1	?	04.3/4185-81/2016.	-
7	Peres-Kígyós-ér	05-157-2-1	35,31	04.3/4185-33/2016.	HHgF/958-3/2016.
8	Prügyi-főcsatorna	05-158-2-1	69,86	04.3/4185-34/2016.	HHgF/958-3/2016.
9	Rigós-csatorna	05-286-2-1	?	04.3/4185-84/2016.	-
10	Sulymos-főcsatorna	05-288-2-1	?	04.3/4185-86/2016.	-
11	Tiszadobi-főcsatorna	05-159-2-1	24,96	04.3/4185-36/2016.	HHgF/958-3/2016.
12	Tiszalúci-csatorna	05-289-2-1	?	04.3/4185-87/2016.	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

	Víznév	Víztérkód	Terület (ha)	NÉBIH határozat	Vagyonkezelési szerződés
	(Ó-Takta)				
13	Tiszalúci-morotva	05-290-2-4	?	04.3/4185-88/2016.	-
	Összesen:	-	147,03	-	-

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a horgászatot egyik víztér esetében sem engedélyezi, valamint haltelepítést sem végez. A halfauna, illetve az élőhely értékessége miatt e vizeken 2-3 évente elektromos halászgéppel végzett kutató halászatot végzünk, míg egyes víztestek esetében (pl. Csernely-patak, Kulcsárvölgyi-patak, Rigós-csatorna) éves szintű monitorozó vizsgálatok zajlanak, szintén elektromos halászgéppel.

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak

Saját vagyonkezelésben lévő védett halastóval nem rendelkezünk, nem saját vagyonkezelésben lévő halastavak esetében pedig a halgazdálkodási tervek véleményezésénél érvényesítjük a természetvédelmi előírásokat. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számokon található „halastó” művelési ágba tartozó vizek érintenek egy, vagy több természetvédelmi szempontból jelentős területet.

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak

Saját vagyonkezelésben lévő védett halastóval nem rendelkezünk, nem saját vagyonkezelésben lévő halastavak esetében pedig a halgazdálkodási tervek véleményezésénél érvényesítjük a természetvédelmi előírásokat. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számokon található „halastó” művelési ágba tartozó vizek érintenek egy, vagy több természetvédelmi szempontból jelentős területet.

	Település	Hrsz	Natura 2000 SAC	Natura 2000 SPA	Védett terület	Fokozottan védett terület
1	Szilvásvár	0164/11d	Bükk-fennsík és Lök-völgy (HUBN20001)	Bükk-hegység és peremterületei (HUBN10003)	Bükki NP	igen
2	Kesznyétem	0166	Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069)	Kesznyéten (HUBN10005)	Kesznyéteni TK	-
3	Mezőnagymihály	0224/27b	Borsodi Mezőség (HUBN20034)	Borsodi-sík (HUBN10002)	Borsodi Mezőség TK	-
4	Gelej	032	-	Borsodi-sík (HUBN10002)	-	-

5.10. Természetvédelmi mentőtevékenység

A védett fajokkal kapcsolatban a BNPI természetvédelmi őrszolgálat az egész év során végzi a természetvédelmi mentési feladatokat. A mentés során hozzávetőlegesen több, mint 10.500 km került felhasználásra.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Az állatok elhelyezése, befogadóhoz kerülése szerteágazó. A védett fajok egy része A BNPI közfoglalkoztatottjához, Kelemen Tamáshoz került Egerbe. Itt nagy szakértelemmel történik a madarak felerősítése, feltáplálása majd szabadon engedése.

További befogadó helyek a távolság és a sürgősség figyelembe vételével kerülnek meghatározásra, ezek a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületének látogatóközpontja (Sasközpont), a Mályi természetvédelmi egyesület Madármentő Állomása, valamint a Miskolci Vadaspark. Alapvető feladatok ellátása lehetséges a Nógrád-Ipoly TE Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpontjában. A legkritikusabb állapotú, és legnagyobb természetvédelmi értéket képviselő példányok továbbra is a Fővárosi Állat és Növénykert (FÁNK), illetve a hortobágyi Madárkórház Alapítvány vendégei.

Sajnos gyakoriak azok az esetek, amikor a jószándékú bejelentők – nyilvánvalóan az ismeretek hiányában – olyan esetben is mozgósítják az őrszolgálatot, amikor az csak kismértékben, vagy egyáltalán nem indokolt. Ezt a széles tömegek felé történő ismeretterjesztéssel próbáljuk orvosolni.

VÉDETT FAJOK MENTÉSE 2017. ÉVBEN A BNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN			
	Fajok száma	Egyedszám	Mentett fajok
2017. január	8	18	kuvik, denevér, macskabagoly, vörös vércse, egerészölyv, szürkegém, uhu, erdei fülesbagoly, rőt koraidenevér, macskabagoly, süvöltő,
2017. február	4	11	rőt koraidenevér, macskabagoly, süvöltő, egerészölyv,
2017. március	1	2	fehérszélű törpedenevér
2017. április	6	12	macskabagoly, karvaly, énekes rigó, vándorsólyom, fehér gólya, kis kócsag,
2017. május	9	15	egerészölyv, macskabagoly, feketerigó, vörös vércse, meggyvágó, széncinege, fehér gólya, rézsikló, mocsári teknős,
2017. június	15	102	fehér gólya, egerészölyv, macskabagoly, vörös vércse, sarlósfecske, feketerigó, molnárfecske, denevér, erdei fülesbagoly, házi veréb, széncinege, mocsári teknős, tengelic, gyöngybagoly, énekes rigó,
2017. július	22	86	bagolyfióka, balkáni gerle, denevér, egerészölyv, fehér gólya, feketerigó, füstifecske, gyöngybagoly, gyurgyalag, karvaly, korai denevér, kuvik, macskabagoly, molnárfecske, nyest, sárgarigó, szajkó, sarlósfecske, törpegém, vízityúk, vörös vércse, vörösgém,
2017. augusztus	19	63	barna rétihélya, egerészölyv, erdei pinta, fehér gólya, füstifecske, galamb, gyöngybagoly, gyurgyalag, héja, karvaly, keleti sün, kuvik, macskabagoly, meggyvágó, molnárfecske, nagy kócsag, sárgarigó, sarlósfecske, széncinege, szürkegém,

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

VÉDETT FAJOK MENTÉSE 2017. ÉVBEN A BNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN			
	Fajok száma	Egyedszám	Mentett fajok
			<i>törpegém, vízisikló, vörösgém, vörös vércse,</i>
2017. szeptember	15	26	<i>parlagi sas, egerészölyv, magyar szöcskegér, törpegém, vörös vércse, sárgarigó, gyurgyalag, molnárfecske, uhu, karvaly, fehér gólya, gyöngybagoly, héja, törpegém, énekes rigó,</i>
2017. október	14	29	<i>gyöngybagoly, kuvik, egerészölyv, erdei szalonka, vörös vércse, kék cinege, csíz, tengelic, fehér gólya, molnárfecske, feketerigó, meggyvágó, korai denevér, uráli bagoly,</i>
2017. november	12	23	<i>mezei nyúl, bütykös hattyú, vetési varjú, gyöngybagoly, egerészölyv, kuvik, feketerigó, parlagi sas, meggyvágó, fehérszélű törpedenevér, macskabagoly, karvaly,</i>
2017. december	7	14	<i>egerészölyv, karvaly, fehértorkú denevér, korai denevér, kuvik, karvaly, parlagi sas,</i>
Összesen	54	401	

6. Tájvédelem

6.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Egyedi tájértékek	2.949	Egyeztetés alatt

**TIR – OKIR konvertáláskor pontosított adat*

A természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére 600.000 Ft-ot fordítottunk az egyedi tájértékek felvételezésére. Ebből 5 településen (Bükkmogyorósd, Csincse, Egerbakta, Gelej, Vatta) összesen 106 egyedi tájértéket regisztráltunk a Kaptárkö Természetvédelmi és Kulturális Egyesület bevonásával. Az egyedi tájértékek felvételének szerződés szerinti teljesítése 2018. május 30. Folyik az elkészült felvételei adatok minőségbiztosítása, ellenőrzése.

Település	Felmérés dátuma	Értékek száma
Bükkmogyorósd	2017	21
Csincse	2017	11
Egerbakta	2017	19
Gelej	2017	29
Vatta	2017	26
Összesen:	2017	106

Az egyedi tájértékek listáját a településrendezési tervekhez végzett előzetes adatszolgáltatás keretében megküldjük és felhívjuk a figyelmet az 1996. évi LIII. tv. 6. § (5) bekezdés szerint a *településrendezési tervekben* való szerepeltetésre. Az egyedi tájértékek között is szereplő, kulturális és földtani értékeket hordozó kaptárkövek megóvására kiemelt figyelmet fordítunk.

Egyedi tájértékek felmérése során is adatfelvételi lappal dolgozunk, amely a MSZ 20381:2009 szabvány szerint készült. Az adatlapon felvett információkat a minisztérium által kidolgozott Excel adatbeviteli táblázatban rögzítjük. Ennek segítségével kerülnek feltöltésre az adatok és fotó-dokumentációk az OKIR-be. A 2017-ben felvett egyedi tájértékek a minőségbiztosítás után 2018-ban kerülnek be az OKIR rendszerébe.

Az egyedi tájérték-felmérés során is szükséges az objektumok állapotának jellemzése, amely elsősorban csak szemrevételezés alapján elvégezett állapotfelmérésen alapul. Ezek az adatok is szerepelnek az egyedi tájérték OKIR-be feltöltött kataszteri lapján.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén eddig kataszterezett egyedi tájértékek számát település szerinti bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Adács	2016		55
Aldebrő	2001, 2014	2010	57
Alsótold	2010		14
Andornaktálya	2001	2010	8
Arló	2010		13
Átány	1990	2010	4
Balaton	2001	2010	16

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Bánhorváti	2000	2010	15
Bárna	2010		12
Bátor	2004	2010	28
Bekölce	2001	2010	7
Bélapátfalva	2001	2010	8
Bér	2010		21
Berkenye	2010		37
Berzék	2003	2010	9
Besenyőtelek	2001	2010	12
Boconád	2013		43
Bogács	2001	2010	14
Bokor	2010		11
Borsodbóta	2001	2010	5
Borsodgeszt	2001	2010	12
Borsodivánka	2001	2010	5
Borsodnádasd	2010		24
Borsodszentgyörgy	2010		12
Bőcs	2003	2010	20
Buják	2009		51
Bükkábrány	2001	2010	7
Bükkaranyos	2001	2010	3
Bükkmogyorósd	2017		21
Bükkszék	2001	2010	21
Bükkszenterzsébet	2001	2010	9
Bükkszentkereszt	2001	2010	9
Bükkszentmárton	2001	2010	4
Bükkzsérc	2001, 2005	2010	35
Cered	2010		18
Cserépfalu	2001	2010	12
Cserépváralja	2001	2010	9
Cserhátszentiván	2010		19
Csernely	2010		14
Csincse	2017		11
Csokvaomány	2000	2010	11
Dédestapolcsány	2000	2010	17
Demjén	2001	2010	9
Detk	2014		83
Domaháza	2010		10
Domoszló	2001	2010	10
Dormánd	2001	2010	6
Ecseg	2010		33
Eger	2001	2010	55
Egerbakta	2001	2010, 2017	27
Egerbocs	2001	2010	11

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Egercsehi	2001	2010	29
Egerfarmos	2001	2010	8
Egerlövő	2001	2010	7
Egerszalók	2001	2010	11
Egerszólát	2001	2010	7
Erdőkövesd	2001	2010	6
Erdőkürt	2010		26
Erdőtelek	2013		72
Erk	2015		26
Fedémes	2004	2010	20
Feldebrő	2001	2010	9
Felsőtárkány	2001	2010	12
Felsőtold	2010		9
Füzesabony	2001	2010	11
Garáb	2010		10
Gelej	2017		29
Gyöngyöshalász	2010		36
Halmajugra	2016		60
Hangony	2010		21
Harsány	2001	2010	5
Hernádkak	2003	2010	8
Hernádnémeti	2003	2010	8
Hevesaranyos	2004	2010	23
Hevesvezekény	1990	2010	10
Hollókő	2012		42
Ipolytarnóc	1997	2010	13
Istenmezeje (Szederkénypuszta)	2001	2010	5
Ivád	2001	2010	12
Járdánháza	2010		14
Kács	2001	2010	12
Kál	2012		18
Kápolna	2012		19
Karácsond	2016		27
Kerecsend	2001	2010	17
Királd	2001	2010	2
Kisfüzes	2001	2010	6
Kisgyőr	2001	2010	1
Kisköre	2013		26
Kisnána	2001	2010	6
Kissikátor	2010		7
Kompolt	2012		48
Kozárd	2010		24
Köröm	2003	2010	10

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Kutasó	2010		8
Lénárdaróc	2000	2010	10
Ludas	2014		31
Maklár	2001	2010	10
Mályinka	2000	2010	5
Markaz	2001	2010	8
Mátraballa	2001	2010	5
Mezőkeresztes	2001	2010	3
Mezőkövesd	2001	2010	9
Mezőnagymihály	2001	2010	2
Mezőnyárád	2001	2010	8
Mezőszemere	2001	2010	8
Mezőtárkány	2001	2010	17
Mikófalva	2001	2010	7
Mónosbél	2001	2010	6
Nagyfüged	2015		33
Nagyoroszi	2010		42
Nagytálya	2001	2010	3
Nagyút	2012		26
Nagyvisnyó	2000	2010	18
Négyes	2001	2010	2
Nekézseny	2000	2010	12
Noszvaj	2001	2010	16
Novaj	1999, 2001	2010	17
Ostoros	2001	2010	12
Parád	2004	2010	75
Pély	1990	2010	24
Pétervására	2001	2010	12
Poroszló	2010		27
Recsk	2001	2010	21
Répáshuta	2001	2010	5
Rétság	2010		39
Sajóhidvég	2003	2010	6
Sajómercse	2001	2010	28
Sajónémeti	2005	2010	15
Sajóvelezd	2001	2010	1
Sály	2001	2010	12
Sarud	2010		23
Sirok	2001	2010	21
Szajla	2004	2010	19
Szarvaskő	2004	2010	29
Szentdomonkos	2001	2010	9
Szentistván	2001	2010	4
Szihalom	2001	2010	10

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Szilaspogony	2001	2010	5
Szilvásvár	2004	2010	69
Szirák	2010		30
Szomolya	2001, 2004	2010	44
Szúcs	2001	2010	9
Tard	2001	2010	3
Tardona	2000	2010	4
Tarnalelesz	2001	2010	8
Tarnaméra	2013		48
Tarnaszentmária	2004	2010	15
Tarnaszentmiklós	1990	2010	23
Tenk	1990, 2013 (kiegészítés)	2010	25
Terpes	2004	2010	7
Tibolddaróc	2001	2010	11
Tiszabábolna	2001	2010	4
Tiszanána	2010		22
Tiszavalk	2013		11
Tófalú	2001	2010	5
Újlőrincfalva	2010		14
Vámosgyörk	2016		47
Vanyarc	2010		27
Vatta	2017		26
Váraszó	2001	2010	9
Vécs	2012		14
Verpelét	2001	2010	4
Visonta	2014		101
Visznek	2015		51
Zabar	2001	2010	8
Zaránk	2015		39

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

6.2. Településrendezési eszközök és településrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

BNPI településrendezési és területrendezési tervekkel kapcsolatos ügyiratainak összesítése:

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma
településrendezési terv, településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, környezeti vizsgálat (előzetes tájékoztatások, adatszolgáltatások, véleményezések, elfogadott tervek áttekintése, ügyirat áttétel)	109	502	132
területrendezési terv	1	3	1

Településrendezési terv felülvizsgálatával, illetve módosításával, településfejlesztési koncepcióval, integrált településfejlesztési stratégia készítésével és áttétellel érintett települések listája: (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye területéről, összesen 104 település):

Abaújkér, Aldebrő, Alsópetény, Balassagyarmat, Balaton, Bátonyterenye, Bekölce, Bélapátfalva, Bercel, Berente, Bogács, Boldogkőújfalu, Bükkábrány, Bükkszék, Bükkszentkereszt, Csány, Csincse, Csitár, Diósjenő, Drégelypalánk, Ecséd, Eger, Egercsehi, Egyházasdengeleg, Egyházasgerge, Erdőtelek, Fedémes, Feldebrő, Felsőzsolca, Gyöngyös, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöstarján, Halmajugra, Harsány, Hatvan, Hejókeresztúr, Hejőbába, Hejőkürt, Hejőpapi, Hercegkút, Heréd, Hernádbüd, Hét, Hort, Hugyag, Jászfényszaru, Kács, Kálló, Kerekharaszt, Királd, Kiseccet, Kisgyőr, Kisköre, Kistokaj, Legénd, Lőrinci, Mályi, Mátraszőlős, Mátraverebély, Mezőcsát, Mezőkeresztes, Mezőkövesd, Mezőnagymihály, Mikófalva, Miskolc, Mucsony, Nagyfűged, Nagyréde, Nézsza, Nógrádszakál, Noszvaj, Ónod, Ostoros, Oszlár, Órhalom, Pásztó, Petőfibánya, Radostyán, Recsk, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajóőrös, Salgótarján, Sály, Sirok, Szajla, Szendehely, Szentistván, Szilvásvár, Szirmabesenyő, Szomolya, Szúcs, Szurdokpuszti, Szügy, Tenk, Tibolddaróc, Tiszaújváros, Tolmács, Varbó, Verpelét, Visonta, Visznek

Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye területéről, 2017. évben összesen 104 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések. Megkeresés tárgya volt egy-egy település esetében, „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet értelmében előzetes tájékoztatás, adatszolgáltatás kérése, a településrendezési eszközök véleményezése, meghívó egyeztetési tárgyalásra és az elfogadott településrendezési terv megküldése. Előzetes terepbejárásokon, egyeztetéseken is résztvettünk, a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

megküldött településrendezési tervek tervezett módosításaihoz kapcsolódóan (pl. Eger, Miskolc, Szomolya településeken).

Számos településrendezési eszköz módosítása teljes eljárás helyett egyszerűsített eljárás, illetve tárgyalásos eljárás keretében történt.

A településrendezési eljárással és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleményeinek településrendezési tervekbe történő beépülésével kapcsolatos tapasztalatainkat az alábbiakban összegezzük:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 8. § (1) és (2) bekezdései alapján „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: kormányrendelet) 32. § (1) bekezdése szerint a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása teljes, egyszerűsített vagy tárgyalásos lehet. A teljes eljárás előzetes tájékoztatási, véleményezési, végső szakmai véleményezési, elfogadási és hatálybaléptetési szakaszokból áll.

A kormányrendelet alapján a települési önkormányzatok a településrendezési teljes eljárás keretében beküldik az igazgatóság részére a módosítási, illetve felülvizsgálati szándékot jelző megkereső levelüket előzetes tájékoztatási szakaszra. Igazgatóságunk az előzetes tájékoztatási szakaszban megküldi a települési önkormányzat részére a jogszabályokon alapuló, tervezési területeket érintő követelményeket, a településrendezési eszköz tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásokat és az adatszolgáltatást.

A kormányrendelet 32. § (6) bekezdése értelmében tárgyalásos eljárás útján történő véleményezés és a 40. § (4) bekezdése szerint összehívott településrendezési egyeztető tárgyalásokon 2017. évben az igazgatóság tájvédelmi referensei táj- és természetvédelmi értékeket, területeket érintő beruházások, tervezett terület-felhasználás váltások esetében részt vettek, szakmai véleményeiket rögzítették. Igazgatóságunk előzetes adatszolgáltatása, előzetes véleménye végül, néhány esetben többszöri egyeztetés, egyeztető tárgyalás után került be a településrendezési tervbe, a településtervezők az egyeztető tárgyaláson elhangzott javaslatainkat, korlátozó előírásainkat figyelembe vették, beépítve azokat a tervdokumentációba.

A véleményezési szakaszt követően a kormányrendelet 43. § (2) bekezdése előírja, hogy a polgármester kötelezettsége a településrendezési terv elfogadása után 15 napon belül a településrendezési tervek megküldése az eljárásban résztvevő államigazgatási szervek részére, illetve az elektronikus úton hitelesített dokumentumok elérésének biztosítása 15 napon belül, értesítve az államigazgatási szervet annak elérési lehetőségéről. A képviselő testület által elfogadott településrendezési eszközöket jelentős arányban megküldték igazgatóságunknak.

Jellemző hiányosság továbbra is, hogy a kisebb települések önkormányzatai nem töltik fel honlapjukra a rendelettel elfogadott helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet és a határozattal elfogadott településszerkezeti tervet, továbbá az alátámasztó munkarészeket az Étv. 8. § (4) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint.

A kormányrendelet. 43. § (2) bekezdése értelmében beérkezett településrendezési tervek tartalmazták az igazgatóság által kiadott, jogszabályon alapuló védett területekre vonatkozó előírásokat, övezeti lehatárolásokat, korlátozásokat, védett területeket felsorakoztató helyrajzi számos listákat, az ex lege védett értékek, természeti emlékek és az egyedi tájértékek listáját. A jogi normával nem alátámasztható természet-, táj- és településkép védelmi javaslatainkat, ajánlásainkat az önkormányzatok, tervezők nem minden esetben fogadják szívesen, emiatt ritkán épülnek be a településrendezés eszközeibe.

Jellemzően kis települések esetében, a 2004. előtt készült és máig hatályos településrendezési tervben még nem szerepeltek az ökológiai hálózat és a Natura 2000 területek, ezért a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

településrendezési tervmódosításoknál ezen övezetek nem kerültek ábrázolásra a településszerkezeti és a szabályozási terveken. Ezeket csak a településrendezési terv módosítása, felülvizsgálata alkalmával lehetett figyelembe vetetni. Több esetben az önkormányzat, valamint a tervezők is értetlenül álltak az előtt a tény előtt, hogy a településrendezési tervet összhangba kell hozni az Országos Területrendezési Tervvel, valamint a megyei területrendezési tervvel. Igazgatóságunk az előzetes adatszolgáltatás keretében ezeket a területeket térképen, vagy a jogszabályra hivatkozva, helyrajzi számos listával megküldte. A településrendezési tervek módosításai azonban jellemzően nem önkormányzati kezdeményezésre, hanem magánbefektetők részéről indulnak, ezért ezeket az övezeteket, területeket a teljes közigazgatási területre a külterületi településszerkezeti és szabályozási tervek nem vezetik át. Ebből adódóan minden egyes módosításnál újból fel kell hívunk a figyelmet az ökológiai hálózatra, illetve a Natura 2000 területekből adódó fejlesztési korlátozásokra, esetleg már a terület új tulajdonosának nehezítése ellenére is.

Az országos ökológiai hálózat kijelölésekor nem ingatlan határokhoz igazodott, annak övezetei ezért több esetben a településrendezési tervekben még a tervezők által is nehezen kezelhetők, különösen nagy területű ingatlanoknál, például külterületi mezőgazdasági területeknél az építési terület csak a magterületen, vagy az ökológiai folyosó övezetén kívül jelölhető ki, ami nem minden esetben felel meg a földterület tulajdonosának, fejlesztési szándékának. Az új adatszolgáltatások előtt ezért az ökológiai hálózatot az ingatlanhatároknak megfelelően frissítjük. A változásokat megfelelő időszakonként az eljárásrendnek megfelelően a BNPI Természetmegőrzési Osztályának munkatársa megküldi az FM illetékes osztályának.

A környezeti értékelésekkel kapcsolatos észrevételünk, hogy a munkarész sokszor hiányos volt, nem tért ki valamennyi környezet- és természetvédelmi szempontból jelentős módosítási szándékra.

A biológiai aktivitásérték számítások esetében több alkalommal kértünk kiegészítést (pl. helyrajzi számok, terület nagyságának szerepeltetése), illetve pontosítást a biológiai aktivitás érték kompenzációja érdekében, amelyet a tervezők a jogszabálynak megfelelően javítottak.

Az egyedi tájértékek felmérése még nem készült el minden település közigazgatási területére. Amely település esetében elkészült, abban az esetben a településrendezési terv módosításához is előzetes véleményünkben, táblázatos formában megküldtük a település teljes közigazgatási területére az egyedi tájértékek adatait, azonban ezeket jellemzően csak a helyi építési szabályzat egyik függelékében, illetve a tájvédelmi alátámasztó munkarészben szerepeltették. Kivétel, ha a településrendezési terv felülvizsgálata a teljes közigazgatási területre készült. Jogszabályi előírás hiányában az egyedi tájértékek csak igen ritkán kerültek ábrázolásra a településszerkezeti terveken.

Igazgatóságunk 2017-ben településrendezési eszköz jogszerűtlen tartalma miatt nem kezdeményezte törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását.

Területrendezési hatósági eljárási ügyekben „a területrendezési hatósági eljárásokról” szóló 76/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet alapján az illetékes megyei kormányhivatal jár el hatóságként. 2017-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatósághoz jogsegélykérelem nem érkezett a kormányhivataltól, lefolytatott eljárásról nem volt tudomásunk.

A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben és a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben szabályozott településképi arculati kézikönyvvel és településképi rendelettel kapcsolatos adatszolgáltatási és véleményezési feladataink 2017-ben jelentkeztek elsőként., amely feladatokat más osztályokon tevékenykedő kollégák (3 fő, az osztályunkon dolgozó kollégákkal összesen: 8 fő) közreműködésével teljesítettük. A résztvevő kollégákat nyáron előadások megtartásával készítettük fel az előttünk álló nagy volumenű, rövid határidőkkel, 2017. december 31-ei végső határidővel szabályozott összetett feladatra.

A településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatos adatszolgáltatások és vélemények feltöltését, azaz továbbítását a megkereső önkormányzatok felé, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Lechner Tudásközpont online egyeztetési felületén keresztül oldottuk meg. Amennyiben hiányosságot és a jogszabályoktól való

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

eltérést tapasztaltunk (pl. megkereső levelek és adatfeltöltések kapcsán), hozzászólásainkat rögzítettük a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületén. A beérkező megkereső levelek és válaszleveleink legfontosabb adatait (pl. beérkezés dátuma, kimenő vélemények dátuma, Lechner Tudásközpont egyeztető felületére történő feltöltések pontos dátumai) folyamatosan rögzítettük saját adattábla segítségével.

A településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletekkel kapcsolatos feladatok Települések száma összesen: 377	kimenő ügyiratok száma 2017.
adatszolgáltatások a településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek készítéséhez	369
településképi arculati kézikönyvek véleményezése	298
településképi rendeletek véleményezése	271
beérkezett végleges településképi arculati kézikönyv letöltése	22
beérkezett végleges településképi rendelet letöltése	18
Összesen 2017. év végéig:	978

6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Területrendezési tervekkel kapcsolatos szakmai megkeresés 2017. évben az országos területrendezési tervvéleményezési szakaszában való közreműködés.

6.4. TáJVédelmi jelentőségű beavatkozások

TáJVédelmi vélemények, szakértői tevékenység,

Igazgatóságunk táJVédelmi szakértői tevékenységét elsősorban a beérkező megkeresések kapcsán fejt ki. A véleményezésre megküldött településrendezési tervek mindegyikét a természetvédelmi megfontolások mellett táJVédelmi szempontból is vizsgáljuk. Ilyen jellegű véleményből 133 db-ot készített igazgatóságunk az elmúlt évben. A településképi arculati kézikönyvek és a településképi rendeletek véleményezése során kimagaslóan táJVédelmi vélemények születtek 298 és 271, összesen 569 alkalommal. Egyéb ügyek esetében, melyekhez adott véleményünkben kifejezetten táJVédelmi véleményt is megfogalmaztunk, 23 esetben adtunk, melyek között építési, útépitési, elektromos szabadvezetékekkel kapcsolatos, vízjogi és bányászati ügyek szerepeltek.

Kifejezetten táJVédelmi szakértő tevékenységre vonatkozó megkeresés 2017. évben igazgatóságunkhoz nem érkezett.

Részt vett az FM Nemzeti Parki és TáJVédelmi Főosztálya által szervezett TáJVédelmi és földtani természetvédelmi továbbképzés - táJVédelmi modul rendezvényen (Szalafő, október 11-12.).

Részt vettünk az FM Nemzeti Parki és TáJVédelmi Főosztálya által szervezett Barlang- és földtani értekezlet rendezvénynek (november 7-9., Lakitelek).

Tájvédelmi célú beavatkozások

Célzottan tájvédelmi jellegű beavatkozások nem történtek, de KEOP programjainkban végrehajtott, felhagyott bányák, földvárak, kunhalmok természeti állapotának helyreállítását célzó beruházásaink kedvező hatással vannak a védett és Natura 2000 területek tájképi megjelenésére. 2017-ben a bükki alapszelvények rehabilitációját célzó KEHOP program keretében megindultak a kivitelezési munkák, melyek keretében 3 helyszínen indultak el a munkák, 1 helyszínen az év során be is fejeződtek. A beavatkozások az alapszelvények állapotának, tanulmányozhatóságának, kiatthatóságának helyreállítását célozzák.

7. Projektek

Projekt címe ¹	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege 2017 (Ft)	Pályázat 2017. évi teljesítése
				megnevezése	kiterjedése (ha)			
Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékel és a magyar Kárpátokban SH / 4 / 13	2012.05.09 - 2017.02.28	Svájci Alap	Denevér-élőhelyek kialakítása urbán környezetben a panelszigetelésekkel kiegészítő élőhelyek pótlására, állományok felmérése, monitorozása.	Bükk Nemzeti Park	42 269	30 836 894	11 378 084	A panelépületekben élő denevérfajok megszűnő szálláshelyeinek ideiglenes pótlására több ezer denevér befogadására alkalmas mesterséges denevértornyot építettünk és a denevérek telelésére is alkalmas denevérodúkat helyeztünk ki. Több épületben a denevérek kolóniák megőrzése érdekében beavatkozásokat végeztünk, valamint 4 épületben javítottuk az ott élő denevérek kolóniák helyzetét. Kisebb épület átalakításokkal tettük kedvezőbbé a jelenlegi élőhelyi adottságokat és az állományok rendszeres felmérését biztosító feltételeket. A denevérfajok és élőhelyeik megfelelő kezelése céljából több szakkönyv beszerzésére került sor. A Dél-, és Nyugat-Bükk erdei élőhelyein számos hangfelvételt készítettünk, ami az ott élő denevérfajokra vonatkozóan új ismeretekkel is szolgált. 2017-ben a projekt lezár.
GINOP 7.1.5-16-2016-00005 A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása	2017.05.01 - 2020.04.30	GINOP	Látogatóközpont építése a Bükk Keleti kapujában	Miskolc, 31329/3 hrsz	2,33	1 399 755 202	7 900 000	2017. évben elkészültek a játszóterekre és a játszóházra vonatkozó tender szintű tervdokumentációk. Szerződést kötöttünk az épület és a kiállítás kiviteli terveinek elkészítésére. Megindultak a PR és marketing feladatok ellátására, valamint az épület kivitelezésére vonatkozó közbeszerzési eljárások.

¹ az egyes projektek esetében a hivatalos kódszámot is kérjük feltüntetni, különösen a LIFE pályázatok esetében.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitása nak növelését célzó természetvéde lmi eszközök LIFE16 NAT/IT/0002 45	2017.07.01 - 2026.12.31	LIFE	<u>A projekt céljai:</u> A közösségi jelentőségű tölgyes élőhelyek biológiai sokfélesége csökkenésének megállítása, a folyamat megfordítása a természetvédel mi oltalom alatt álló Natura 2000 területeken, ökológiai szemléletű természetvédel mi erdőkezelési módszerekkel. Közel 26 hektáron idegenhonos (akácus, fekete fenyves) faállományt alakít át tölgyes élőhellyé. A tevékenység és az eredmények a szakközönség és a nagyközönség részére bemutatásra és publikálásra kerülnek.	SPA területek Borsodi- Mezőség, Bükk hegység és peremterület ei, Hevesi sík, Kesznyéten, Mátra	36 307 66 328 77 049 6 084 37 331	707 180 680	362 025	Felhasznált támogatás: LIFE: 362.025,- Ft FM: 0,- Ft Önerő: 56.061,- Ft A Partnerségi megállapodás aláírásra került 2017 decemberében, megrendezésre került a projektben résztvevő partnerek részére a nyitó Irányító Tanács Ülés. Megkezdődött a projekt koordinációja, ezzel párhuzamosan a projektben vállalt feladatok tervezése, ütemezése.
--	--	-------------	--	---	--	--------------------	----------------	--

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Conservation of Falco vespertinus in the Carpathian basin LIFE11 NAT/HU/000 926	2012.09.01 - 2018.03.31	LIFE	Kékvércse állomány megőrzése a Kárpát medencében az élőhelyek és fészkelőhelyek fenntartásával és fejlesztésével, az állomány és a veszélyeztető tényezők monitorozásával, gyülekező helyek térképezésével.	Dél-Heves (Hamvajárás)	378	354 950 806	80 893 477	Felhasznált támogatás: LIFE:67.742.222,- Ft FM: 8.593.247,- Ft Önerő: 4.558.008,- Ft A kék vércse állomány és a mesterséges telepek folyamatos monitoringja, a fiókák gyűrűzése. A kezelés eredményeként az állomány növekedését tapasztaltuk, így 2017-ben 60 pár kék vércse költését regisztráltuk, ami a projekt kezdetén mértékhez képest közel 100 %-os növekedést jelent. Gyülekező helyek felmérése, újak feltérképezése. 2017-ben a Hevesi-síkon gyülekező madarak maximuma 150 példány körül alakult. A projekt során létrehozott fatelepítések ápolása, gondozása 2 helyszínen, A hagyományos kihajtási rendezvény lebonyolítása 2017. április 28-án közel 100 fő részvételével, valamint októberben az igazgatóság szervezésében szakmai rendezvény megrendezése a felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató és Látogatóközpontban. Projektterület kezelése kisebb részt kaszálással (kb. 20 hektáron), valamint a projekt keretében vásárolt szürke szarvasmarha állománnyal, és annak szaporulatával 360 hektáron. Az állomány növekedése újabb, nem a projektterülethez tartozó értékes gyepterület legeltetéses kezelését tette lehetővé mintegy 140 hektáron. A 2013-ban induló projektet, illetőleg a terület legeltetésre alapozott kezelését 96 egyedszámú szürke szarvasmarha gulyával kezdtük meg. A gulya 2015-ben három tenyészbikával gyarapodott, majd ennek köszönhetően 2016-ban 90 majd 2017-ben 96 szürkemarha borjú született.
--	-------------------------------	------	---	------------------------	-----	-------------	------------	---

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

„A szalakóta védelme a Kárpát-medencében“ LIFE13 NAT/HU/000 081 2014.09.01. - 2020.03.31.	2014.09.01 - 2020.03.31 .	LIFE	Szalakóta megőrzése: felmérés, monitoring, fészekodúk kihelyezése, ellenőrzése, gyűrűzés, élőhely- rekonstrukciós tevékenységek (fatelepitések).	SPA területek Borsodi- Mezőség, Hevesi sík, Kesznyéten,	36 307 77 049 6 084	293 902 800	67 550 082	Felhasznált támogatás: LIFE: 56.175.697,- Ft VM: 8.187.947,- Ft Önerő: 3.186.438,- Ft 2017-ben a Szalakóta védelme a Kárpát-medencében c. Life+ projekt legjelentősebb előrelépése a Borsodi-sík SPA területén a fás-legelő élőhelyrekonstrukció megvalósulása volt. A Hevesi-sík SPA-n az 1000 facsometéből álló fásítás négy helyszínen valósult meg, fasorok kialakításával. A Borsodi Mezőségben az összesen 25 kilométernyi fasor és facsoport jelentős részét elültették. A telepítésekkel párhuzamosan 1500 csemétét osztottunk szét és ültettünk el 30 gazdálkodóval a „Farmers for Roller” akció keretén belül. A nyár folyamán megtörtént a mesterséges odúk ellenőrzése és a fiókák színes gyűrűzése is. A költségvetés végével a régi odúk javítását, karbantartását, valamint új odúk kihelyezését végeztük el.
--	------------------------------------	------	---	--	---------------------------	-------------	------------	--

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

„Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés és a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében” LIFE13 INF/HU/001163	2014.07.01 - 2018.03.31	LIFE	<u>A projekt céljai:</u> - Kiegészítő természetvédelmi képzés a jogosult erdészeti szakszemélyzet számára - Német szaktréner által vezetett gyakorlat során a marteloszkóp nevű fahasználat-jelöléseket oktató módszer megismerése - Természetközeli erdőgazdálkodás és szálaló jelölési gyakorlat - Képzés magánerdő-gazdálkodókna k, akik igénybe vesznek támogatásokat - Tanulmányutak szervezése a jó erdőgazdálkodási gyakorlatok megismerésére	Teljes működési terület	892 000	81 254 100	24 820 428	Felhasznált támogatás: LIFE: 6.584.991,- Ft VM: 18.235.437,- Ft Önerő: 0,- Ft „A mi élő erdők” c. film a legjobb erdőgazdálkodási gyakorlatot folytató hazai magánerdő-gazdálkodókról – a film végleges elkészítése (2017. február 28.) és bemutatása ennek az évnek a feladata volt A film angol nyelvű feliratozásának elkészíttetése (2017. szeptember 15.) A marteloszkóp elnevezésű, fahasználati jelöléseket oktató módszerhez gyakorlópálya létrehozása a Cserépfalu 69 G erdő rész 1 ha-os területén. Fentiekhez kapcsolódó feladatok: pontos területkijelölés; az 1 ha-os területen az összes fa számozása táblák kihelyezésével; fák paramétereinek felvétele (fafaj, magasság, törzsátmérő, stb.) mikroélőhelyek felmérése; „Train the trainer” – 3 napos marteloszkóp gyakorlat Daniel Kraus meghívott bajor szakértő vezetésével (2017. április 4-6.) Kétnapos külföldi tanulmányút Dél-Szlovákiában, a természetközeli erdőgazdálkodás jó példáinak megtekintése (2017. május 18-19.) A „Holtfa – az élő erdőkért” c. WWF-kiadvány átdolgozott változata nyomdai munkáinak megvalósítása és kiadása 5000 pld.-ban (2017. szeptember 11.) D2 akció jogosult erdészeti szakszemélyzet képzése (2017. április 26 és december 12.) D3 akció – 2 napos fahasználati jelöléses gyakorlat 5 alkalommal összesen 225 résztvevőnek (2017. szeptember 12-13.; szeptember 19-20; október 4-5; október 11-12.; október 18-19.) A Mátrai Erdészeti Szakiskola kérésére tartottunk még egy plusz gyakorlati képzést 2017. október 17-én.
--	--	-------------	---	--------------------------------	----------------	-------------------	-------------------	---

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

“A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000 834	2016.07.25 - 2023.12.31 .	LIFE	A globálisan veszélyeztetett tűzok (<i>Otis tarda</i>) védelme a faj nemzetközi fajvédelmi tervében, valamint az azzal összhangban lévő, a Közép-európai Tűzokpopulációk Megőrzéséről szóló Egyetértési Memorandumban (MoU) szereplő kiemelt jelentőségű veszélyeztető tényezők mérséklésén keresztül.	Hevesi-sík, Borsodi- mezőség	113 256	111 740 000	25 696 157	Felhasznált támogatás: LIFE: 14.984.342,- Ft FM: 9.872.409,- Ft Önerő: 839.406,- Ft - A tűzok állomány rendszeres monitoringja, valamint megfigyelési adatok felvétele a telető és fészkelő helyeken. - Feltérképezésre kerültek a mintaterületeken a kotorékok illetve szarka, dolmányos varjú fészkek. - Beszerzésre kerültek a számunkra szükséges csapdák – ezek működésének és megfelelő használatának, terepen való alkalmazásának elsajátítása - , amikkel a tűzokra veszélyt jelenthető szőrmés és szárnyas kártevők befogását szolgálják. - Beszerzésre kerültek továbbá a projektben tervezett eszközök is. (1 db terepjáró, 1 db spektív és 2 db kézitávcső). - A faj védelme érdekében felvettük a kapcsolatot az érintett vadásztársaságokkal, a jövőben együttműködés céljából.
--	--	-------------	---	---	----------------	--------------------	-------------------	---

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029	2016.09.01 - 2019.12.31	KEHOP	500 egyedből álló szürke marha szarvasmarha gulya téli tartásához, a meglévő és beszerzendő gépek, valamint a takarmánykészítet és termények elhelyezésére, valamint az itt dolgozók elhelyezését szolgáló épületegyüttes kialakítása.	Dél-Heves	594	900 000 000	0,-	Pályázat előkészítési szakaszában szükséges engedélyek, tervek, közbeszerzések előkészítése zajlott.
Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031	2016.09.01 - 2018.12.31	KEHOP	21 helyszínen a kaptárkövek természetvédelmi célú bemutatása, a kaptárköveket veszélyeztető növényzet eltávolítása-	Bükkaljai kaptárkövek és környezetük	42	180 000 000	0,-	Pályázat előkészítési szakaszában szükséges engedélyek, tervek, közbeszerzések előkészítése zajlott.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00017	2016.02.01 - 2019.12.31 .	KEHOP	25 fokozottan védett, 11 megkülönböztetett jelentőségű és 2 védett barlangban és azok közvetlen környezetében barlangvédelmi beavatkozások.	Bükk hegységi barlangok	5,795	380 000 000	229 887 393	A barlangokra vonatkozó tervek elkészültek, engedélyezésre kerültek. Az engedélyek jogerősek. A barlangi kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárás lezárult. 2017. 02.10-én szerződést kötöttünk a barlangi kivitelezésre. Szerződést kötöttünk tervezői művezetésre, műszaki ellenőri tevékenységre. A munkák 2017. márciusban elkezdődtek, az év végére a II. részben szereplő barlangok tekintetében 75 % készültségi állapotba kerültek. A Szalajka ház felújítási és kiállítási tervei elkészültek. 2017-ben a felújítás és a kiállítás megvalósult, 2017. augusztus 10-én átadásra került. A Szeleta-barlanghoz vezető turistaösvény egy szakaszán lépcsős út és esőbeálló pavilon építésére vonatkozó terv átdolgozására szerződést kötöttünk. Beszerzésre kerültek a tulajdonosi, vagyonkezelői hozzájárulások, együttműködési megállapodások erdőgazdálkodói hozzájárulások. A megvalósíthatósági tanulmány benyújtásra került, minőségbiztosítása megtörtént. A KEF informatikai eszközök megrendelése, leszállítása megtörtént.
Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032	2016.09.01 - 2018.12.31 .	KEHOP	A mátrafüredi tájegységiroda átépítése, látogató- és oktatóközpont, valamint kezelőközpont funkciók ellátására.	Mátrai Tájegység	564	300 000 000	25 786 763	Látogatóközpont engedélyes és kiviteli tervei elkészültek (2017.09.27.) Az építési engedély 2017.04. 28-án kiadásra kerül. Az engedély jogerős. Az építés közbeszerzési eljárása előkészítés alatt áll. A kiállítás kiviteli tervei elkészültek 2017. 06.30. Kiállítás közbeszerzési eljárás előkészítésre került. Natura 2000 bemutatási terv elkészült. Személygépkocsi beszerzése megvalósult 2017.06.27. A megvalósíthatósági tanulmány benyújtásra és elfogadásra került. Beszerzésre kerültek a tulajdonosi, vagyonkezelői hozzájárulások, együttműködési megállapodások erdőgazdálkodói hozzájárulások. A KEF informatikai eszközök megrendelése, leszállítása megtörtént.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Évmilliók dokumentuma i - Földtani alapszelvénye k és feltárások rehabilitációja a Bükk hegységben KEHOP- 4.1.0-15- 2016-00022	2016.09.01 - 2018.12.31	KEHOP	Földtani alapszelvények és feltárások rehabilitációja 17 egymástól független helyszínen (5 egykori kőbánya, egy kutatóvágat, a többi pedig útbevágás vagy természetes kőzetfeltárás).	Bükk hegység földtani alapszelvény ek és környezete	9285	180 000 000	55 201 503	Elkészült a megvalósíthatósági tanulmány és minőségbiztosításra került. A támogatási szerződés módosításra került. Két változás bejelentést nyújtottunk be, melyek elfogadásra kerültek. Elkészültek a pályázatban tervezett évfordulós mappák. Központosított beszerzés keretében beszerzésre került a projektben tervezett laptop. Földtani bemutatóhely kialakítására és a Létrástetői tábori ház korszerűsítésére megkötöttük a szerződést, a munkálatok 2017 augusztusában elkészültek. A kötelező nyilvánossági feladatok és rendezvényszervezés lebonyolítása tárgyában megkötöttük a vállalkozási szerződést. A vállalkozó az időzírtési tervnek megfelelően elkészítette a B és C típusú táblákat, a honlap és fotódokumentáció erre az időszakra beütemezett részét. Beszerztük a vegyszerhasználati engedélyeket. Közbeszerzési eljárás keretében megkötöttük a szerződést a földtani alapszelvények kivitelezési munkálatainak elvégzésére a Vita Perfetta Kft. és az Alföld Európa Kft., közös ajánlattétővel. 2017 november végére a kivitelezési munkák 25 %-os készültséget értek el. A projektben tervezett közbeszerzési eljárások befejeződtek, a vállalkozó kifizetésre került. A nyomdai munkálatokra megkötöttük a vállalkozói szerződést. A tervezői művezetés, a műszaki ellenőri tevékenység ellátása tárgyában, a közbeszerzési szaktanácsadás és lebonyolítás, a Létrás-tetői tábori ház korszerűsítése és földtani bemutatóhely kialakítása és az alapszelvények kivitelezési munkálatainak elvégzése tárgyában kötött vállalkozási szerződéseinket módosítottunk.
--	-------------------------------	-------	--	--	------	-------------	------------	--

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Földvárak és kunhalmok, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak és kunhalmok természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030	2016.09.01 - 2018.12.31	KEHOP	Földvárak és kunhalmok természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI működési területén.	BNPI Észak-Magyarország hegyvidéki területei és a hegylábát ölelő alföldi területeken található földvárak és vonzáskörzetük.	498	180 000 000	24 773 846	Megkötöttük a vállalkozási szerződést a földvárak lézerszkennelése és kapcsolódó elemzések készítése tárgyában. A felmérés elkészült, a vállalkozó kifizetésre került. Megtörtént a megvalósíthatósági tanulmánynak és mellékleteinek minőségbiztosítása, véleményezése és elfogadása. A támogatási szerződés módosító kérelmünket 2017. október 20-án küldtük be. Beszereztük a természetvédelmi engedélyt, a közjóléti berendezések létesítésére szóló engedélyt és a vegyszerezési engedélyeket is. Központosított beszerzés keretében beszerzésre került a projektben tervezett laptop. Régészeti szolgáltatások nyújtása tárgyban lezajlott a közbeszerzési eljárás, megkötöttük a vállalkozási szerződéseket: a Szilvásvár- Kelemen-széke, Felsőtárkány – Várhegy, Felsőtárkány – Kő-közi vár területekre az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel illetve a Verebce-bérc/Dédesi vár, Cserépfalu - Mésztető, Bükkzsérc - Hódos-tető és a Sajónémeti Vár-hegy területére a Herman Ottó Múzeummal. A kötelező nyilvánossági feladatok és rendezvényszervezés lebonyolítása tárgyában megkötöttünk a szerződést. A vállalkozó az időzírti tervnek megfelelően elkészítette a B és C típusú táblákat, a honlap és fotódokumentáció erre az időszakra beütemezett részét. A nyomdai munkálatokra megkötöttük a vállalkozói szerződést. A földvárak területkezelési és építési feladatainak ellátása tárgyában elkezdődött a közbeszerzés. A közbeszerzési szaktanácsadás és lebonyolítás, megvalósíthatósági tanulmány elkészítése és a lézerszkennelés tárgyában kötött vállalkozási szerződéseinket is módosítottuk.
---	-------------------------------	-------	---	--	-----	-------------	------------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.09.01 - 2018.12.31	KEHOP	Természetvédelmi Őrszolgálat hatékonyságának fokozása, ezen belül Tardon őrszolgálati iroda építése, gépjárművek és monitoring eszközök beszerzése.	Teljes működési terület	892 000	190 000 000	70 727 644	Tardon az új őrszolgálati iroda épület engedélyezési és kiviteli tervei elkészültek, az építési engedély megszerzése megtörtént. A tardi ingatlanon meglévő épületet a kivitelező elbontotta és májusban megkezdte az őrszolgálati iroda építését, mely 2017. év végére 75 % készültségi állapotba került. A műszaki ellenőri tevékenység a 75 % készültségi állapotnak megfelelően lezajlott. A megvalósíthatósági tanulmány benyújtásra és elfogadásra került. A közbeszerzések előkészítése megtörtént, a gépjármű beszerzési eljárás lezajlott, decemberig a gépkocsik 2/3-át leszállították. A KEF informatikai eszközök megrendelése megtörtént. A kötelező kommunikációs feladat keretén belül a B tábla kihelyezésre került.
Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.12.01 - 2019.12.31	KEHOP	A Mátra, a Keleti-Cserhát és az Ipoly-völgy vizes és vízi élőhely-hálózatának fejlesztése, az élőhelyek állapotának javításával, új élőhelyek létrehozásával.	Mátra, a Kelet-Cserhát és Ipoly-völgy vizes és vízi élőhely-hálózata	7608	300 000 000	7 151 000	A belső projekt menedzsment szervezet felállt. Szerződés-kötés történt a Közbeszerzői szakértő megbízására, a Megvalósíthatósági tanulmány elkészítésére, az Előzetes Vizsgálati Dokumentáció elkészítésére, az Engedélyes és Kiviteli tervek elkészítésére valamint a Vízjogi engedély beszerzésére, NATURA 2000 bemutatási terv elkészítésére, Kötelező kommunikációs feladatokra és a Nyomdai feladatok elvégzésére.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Őshonos fajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság területén”	2017. 02. 01.- 2022.01. 31.	KEHOP	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő védett és Natura 2000 erdőterületeken az idegenhonos főfajájú erdőrészek egyes tömbjeiben az őshonos, termőhelynek megfelelő fajokból álló, elegyes, mozaikos szerkezetű állományokra való átalakítás megkezdése.	Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád, Heves és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye védett és Natura 2000 erdőterületei n.	350	350 000 000	7 900 837	A belső projekt menedzsment szervezet felállt. Szerződéskötés történt a Közbeszerzői szakértő megbízására, a Megvalósíthatósági tanulmány elkészítésére, a Szakmai Terv elkészítésére, a Kötelező kommunikációs feladatokra és a Nyomdai feladatok elvégzésére. Szakmai megvalósító munkatársak 2017 júliusától végzik feladataikat a projektmegvalósítás céljából. Megrendezésre került a projektnyitó rendezvény 2017. december 18-án.
---	-----------------------------	-------	--	--	-----	-------------	-----------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

“A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000 834	2016.07.25 - 2023.12.31	KEHOP	A globálisan veszélyeztetett tűzok (<i>Otis tarda</i>) védelme a faj nemzetközi fajvédelmi tervében, valamint a közép-európai tűzokpopulációk Megőrzéséről szóló Egyetértési Memorandumban szereplő kiemelt jelentőségű veszélyeztető tényezők mérséklésével.	Hevesi-sík, Borsodi-mezőség	113 256	111 740 000	0	A Támogatási Szerződést június hónapban írta alá a főkezdvezményezett, Igazgatóságunk szeptemberben írta alá a partnerségi megállapodást.
„ECO KARST – Ecosystem services of karst areas – driving force of local sustainable development” INTERREG DTP1-159-2.2	2017.01.01 - 2019.06.30	Interreg Duna Transznacionális Program	Karszterületek ökoszisztéma-szolgáltatásainak és a helyi közösségek fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulásának felmérése és bemutatása.	Bükki Nemzeti Park törzsterület	43 168	41 290 000	6 120 000	2017-ben az ökoszisztéma térképezés és értékelés feladatai, valamint a BNPI-nél meglévő térinformatikai adatállományok (vegetáció-térkép, egyéb tematikus vektoros állományok) egységes metodika alapján történő értékelése történt meg. A BNPI területén készült el (az EUNIS kategóriarendszer alapján) elsőként az ökoszisztéma alaptérkép. Az egyes mintaterületek térképeinek véglegesítését segítette a Samobor-ban (Horvátország) lezajlott tréning. A tréningen külön munkacsoport foglalkozott az érintettek kiválasztásának, azonosításának módszertanával, illetve az egyes területekre releváns szolgáltatások kiválasztásával. A BNPI a saját érintett listájának összeállítását követően megkezdte a kérdőíves módszertanon nyugvó „hálózat-térképezést”. A projekt keretében a projekt partnerek az osztrák Kalkalpen NP-ban tett látogatásuk során helyben működő üzleti modellekkel is megismerkedtek

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Határon és korokon átívelő kulturális örökség bemutatása a történelmi Nógrád területén LIVING HERITAGE	2017. 09. 1- 2019. 08. 31.	SKHU	A projektben résztvevő partnerek közös célja a kulturális és természeti örökség bemutatása, és egy határon átnyúló, fejlett észak-déli idegenforgalmi tengely kialakítása.	Salgótarján 1380 hrsz., Salgótarján 1374 hrsz	3,2179	88555533,1	0	Partnerségi Megállapodás aláírására Füleken 2017. 09. 05-én került sor. 1.Projektmegbeszélés: Fülek, 2017. 09. 05. Nyitó sajtótájékoztató: Fülek, Bebek panzió, 2017. 09. 29. 2.Projektmegbeszélés: Fülek, 2017. 11. 02. Főszerződés aláírásának dátuma: 2017. 12. 28.
---	----------------------------	------	--	--	--------	------------	---	--

8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	ügyek száma
Szakvéleményadás, adatközlés a hatóságok számára	2366
Jelentési feladatok a Minisztérium számára	556
Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	19.948
Összesen	22.870

Teljes évi ügyiratforgalmunk a 2017. évihez képest hasonló nagyságú.

8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Pest Megyei Kormányhivatal	Másodfokú eljárások, egyéb megkeresések	78
járási hivatal, mint természetvédelmi hatóság	Belföldi jogsegély, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	779
járási hivatal, mint erdészeti hatóság	Belföldi jogsegély védett természeti és Natura 2000 területek esetén, saját erdőkkel kapcsolatos ügyek	124
NFA, MNV Zrt.	Vagyonkezelési jelentés	6
Magyar Államkincstár, Kormányhivatal Agrár és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Szakértői közreműködés	34
Önkormányzatok	Rendezési tervek, TAK	914
	Védetté nyilvánítások, kezelési terv	54

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Rendőrkapitányságok	Megkeresések, szakértői felkérések	113
Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály	Területkezelés	40
Kormányhivatal Társadalombiztosítási Főosztály (foglalkoztatás, nyugdíj)		11
egyéb hatóság		213
Összesen		2366

2017-ben a hatóságok számára történő szakvéleményadás, adatközlés a 2016. évihez képest 68,6 %-os emelkedést mutat.

Ezt a nagymértékű növekedést az önkormányzatok települési arculati kézikönyvének és településképi rendeletének megalkotásával, valamint a BNP kezelési tervével kapcsolatos levelezés adta. Növekedett a területkezeléssel (erdőgazdálkodással, vadgazdálkodással, állattenyésztéssel) kapcsolatos hatósági levelezés is. Csökkent az erdészeti hatóságoktól érkezett megkeresések száma. 2017-ben kissé csökkent a Rendőrkapitányságoktól érkező szakértői közreműködésre felkérések száma is.

Az összes KÖTEFE megkeresések száma csökkenő tendenciát mutatott a korábbi években (2005-ben 525, 2006-ban 495, 2007-ben 379). Ugyancsak csökkenést mutatott az összes kiadott szakvélemény száma (2005-ben 872, 2006-ban 609, 2007-ben 464). A csökkenés a működési területünk változásán kívül elsősorban abból adódott, hogy tájvédelmi ügyekben ritkábban kértek tőlünk szakvéleményt a KÖTEFE-k.

A 2008-ban azonban a csökkenő tendencia megfordult, mivel *a KÖTEFE megkeresések, és a kiadott szakvélemények száma is nőtt*. Előbbieké 23 %-al, utóbbiaké 9 %-al.

A 2009-es adatokat megvizsgálva azt állapíthatjuk meg, hogy ez a növekvő tendencia folytatódott, mivel mind a KÖTEFE megkeresések (501 megkeresés), mind a kiadott szakvélemények száma (541 szakvélemény) nőtt. Előbbieké 7,5 %-al, utóbbiaké 6,9 %-al.

2010-ben a KÖTEFE megkeresések száma és az összes kiadott szakvélemények száma ismét jelentős mértékben nőtt az előző évhez képest. Előbbieké 18 %-al, utóbbiaké 21 %-al.

2011-ben az összes KÖTEFE megkeresések száma (608) kis mértékben nőtt, 2,3 %-al, míg az összes kiadott szakvélemények száma (625) kis mértékben csökkent, 5 %-al.

Ez a növekedési tendencia 2012-ben is folytatódott, mivel az összes – KÖTEFE-nek kiadott – szakvélemény, adat- és tényközlés száma nőtt: 778-at adtunk ki, ami 24%-os növekedést jelent.

2013-ban a KÖTEFE megkeresések száma kismértékű (5,6 %-os) csökkenést mutatott: 734 megkeresés érkezett.

2014-ben a KÖTEFE megkeresések száma ismét (8,1 %-os) növekedést mutatott: 794 megkeresés történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

2015-ben a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma kismértékű (1,5 %-os) csökkenést mutatott: 782 megkeresés érkezett.

2016-ban a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma a tavalyi évhez hasonló, kismértékű (2,1 %-os) csökkenés állapítható meg: 765 megkeresés érkezett.

2017-ben a járási hivataloktól, mint természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 779 volt, ami kismértékű (1,83 %-os) növekedést jelent.

Legnagyobb számban a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, környezetvédelmi engedélyezési, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit, NATURA 2000 területeket érintő ügyben kerestek meg bennünket a természetvédelmi hatósági jogkörben eljáró járási hivatalok vélemény (adat, tény) adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság. Pontos adat arról, hogy az összes hatósági ügy hány százalékában keresett meg a járási hivatal szakvélemény megadása céljából a természetvédelmi hatóság teljes ügyiratforgalmi statisztikáinak hiányában nem adható.

Szakértői véleményeinket a természetvédelmi hatóságok az esetek túlnyomó többségében figyelembe vették döntéseik során.

Korábban a működési területünkön illetékes mindhárom természetvédelmi hatósággal együttműködési megállapodást kötöttünk, melyben részletesen szabályoztuk a feladatok ellátásának módját és a kapcsolattartás részleteit. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak helyismerete nélkülözhetetlen mind a természetvédelmi hatósági határozatok előkészítése, mind azok végrehajtásának ellenőrzése során. A járási hivatalok az esetek nagyobb részében megküldték részünkre a védett természeti területet érintő határozataikat, szakhatósági állásfoglalásaikat. Utóbbi években kizárólag elektronikusan történik mindez. Együttműködésünk a természetvédelmi hatóságokkal megfelelő keretet jelent a további munkához, garantálhatja a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesülését a természetvédelmi hatóságok eljárásaiban.

2017-ben is gondoskodtunk a természetvédelmi hatóság munkájához szükséges adatbázisok aktualizálásáról a TIR-ben.

A Rendelkezési Nyilvántartásba a hivatali kapu elérhetőségünket bejelentettük, ugyanis az a szerv, aki maga is elektronikus ügyintézés biztosítására köteles, csak a hivatali kapuját jelentheti be hivatalos elektronikus elérhetőségként, cégkaput nem (még ha létre is tud hozni) a 451/2016. (XII.19.) Korm. rendelet 85. § (6) és (7) bekezdés alapján. A levelezésünk egyre nagyobb hányada érkezik a hivatali kapunkra, a hatóságokkal és államigazgatási szervekkel szintén egyre nagyobb arányban tartjuk hivatali kapujukon keresztül a kapcsolatot. A perkapu szolgáltatás megszűnése miatt a bírósági beadványainkat is hivatali kapun keresztül fogjuk benyújtani.

Az igazgatóság is az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszer érkeztető rendszerébe (KÉR) bevont szervek közé tartozik. A KÉR bevezetésével az iratok hivatali kapu felületen történő érkeztetése, ügykezelése a napi rutin részévé, és egyre zökkenőmentesebbé vált. A kivételi körbe nem tartozó küldemények hiteles elektronikus irattá történő átalakításuk után igazgatóságunk hivatali kapujára érkeznek, a papír alapú dokumentumokat a KÉR központban történő átmeneti irattározást követően félévente elszállítjuk. A Kormányzati Érkeztető Rendszer Igazgatóság munkatársaival kialakult jó kapcsolat megkönnyíti a napi munkavégzést, gyors és rugalmas ügyintézését tapasztalunk.

Az elfogadott és részére megküldött Információátadási Szabályzatunkra és Archiválási Szabályzatunkra a Belügyminisztérium Elektronikus Ügyintézési Felügyeleti Főosztálya észrevételt nem tett. A szabályzatokban rögzítettük, hogy az igazgatóság nem rendelkezik átadási és archiválási kötelezettség alá eső adatbázisokkal.

A Coriolis Kft. által fejlesztett CORIR v11.0 c. tanúsított, MSSQL alapú programrendszert használjuk elektronikus iktatásra.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Földművelésügyi Minisztérium	Ügyek száma
Földművelésügyi Miniszter	8
Közigazgatási Államtitkár	0
Miniszteri Kabinet, Sajtóiroda, Protokoll Iroda	6
Környezetügyért, Agrárfejlesztésért és Hungarikumokért Felelős Államtitkár (pályázati engedélyek is)	4
Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	35
Ellenőrzési Főosztály	4
Állami Földekért Felelős Államtitkár	8
Projektirányítási és Informatikai Főosztály	18
Jogi és Igazgatási ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	4
Intézményfelügyeleti és Perképviselési Főosztály	4
Költségvetési Főosztály	145
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	16
Környezetügyért Felelős Helyettes Államtitkár	72
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	114
Természetmegőrzési Főosztály	33
Horgászati és Halgazdálkodási Főosztály	2
Agrárszakképzési Főosztály	1
Gazdasági ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	1
Gazdálkodási Főosztály	3
Hungarikum Főosztály	1
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	77
Összesen	556

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A Minisztérium részére teljesített jelentési feladatok az előző évhez képest 10%-os növekedést mutatnak (2016. évben 503 volt). Kiemelhető a Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály felé történő adatszolgáltatások számának csekély mértékű növekedése. A nemzetközi pályázatokkal kapcsolatban megnövekedett a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal történő levelezés. Jelentős mértékű csökkenés az Intézményfelügyeleti és Perképviselési Főosztállyal folytatott levelezésben mutatkozott. Csökkent a Földvagyon-gazdálkodási Főosztálytól érkező, Natura 2000 földterületek értékesítésével kapcsolatos megkeresések száma is. A Költségvetési Főosztály felé teljesített jelentések száma kismértékű növekedést mutat.

8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő általános levelezés, egyeztetések		17.171
Egyéb egyeztetések	nemzeti park igazgatóságokkal	79
	helyben, szervezeti egységek között	250
	személyzeti ügyekben	529
	pályázatokkal kapcsolatosan	1329
	haszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan	210
	földvásárlásokkal kapcsolatosan	185
	közfoglalkoztatással kapcsolatosan	195
Összesen		19.948

Az ügyfelekkel történő levelezés az előző évhez képest kismértékben csökkent (6,5%-kal).

Emelkedett az elővásárlási jogosultságon alapuló föld adásvételi szerződésekkel kapcsolatos levelezés. Ennek 2017-ben az oka az osztatlan közös tulajdon megszűntetések, földkiadások voltak.

Az előző évekhez képest 2017-ben jelentős mértékben csökkent a haszonbérleti szerződésekkel kapcsolatos ügyiratok száma. A csökkenés többek között annak tudható be, hogy az Igazgatóság az előző években igyekezett minden bérbe adható területet haszonbérbe adni. A csökkenés másik oka, hogy 2017. évben is csökkent a haszonbérleti szerződés tartamának meghosszabbítására vonatkozó kérelmek száma (2017-ben 7 db szerződés került meghosszabbításra, ez a szám 2016. évben 38, volt, míg 2015-ben meghaladta a 200-at).

A földtulajdonosok 2017. december 31-ig kérhették az ingatlan-nyilvántartásban zártkertként nyilvántartott ingatlanuk művelési ágának művelés alól kivett területként történő átvezetését, ami rendkívül jelentős ügyirátforgalmat generált.

Évről-évre – így 2017-ben is – jelentős mértékű volt a Natura 2000 és MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) területeken tervezett kaszálási bejelentések száma.

8.2. Szabálysértés

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	4	ismeretlen	ismeretlen

Szabálysértési eljárások esetében az új szabálysértési törvény (2012. évi II. törvény, továbbiakban: Sztv.) hatálybalépésével Igazgatóságunk szabálysértési hatósági hatásköre megszűnt, 2013. január 1-jétől a járási hivatalok járnak el szabálysértési hatóságként a természetvédelmi szabálysértések ügyében.

Mindezen alapvető jelentőségű jogszabályváltozás miatt jelen adatszolgáltatást is át kell értelmezni. A fenti táblázatban szereplő adatok a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által a 2017. év folyamán tett szabálysértési feljelentéseket mutatják. Mind a négy szabálysértés ügyében vagyon elleni cselekmények (Sztv. 177.§) miatt kellett feljelentést tenni. Két esetben a Miskolc Rally idején két természetvédelmi hatósági táblát érintően, két esetben pedig falopás miatt. Az egyik esetben az eljárás alá vont személyt az intézkedő természetvédelmi örök tetten érték.

Természetvédelmi szabálysértés ügyében nem tettünk feljelentést 2017-ben, mivel a szabálysértési bírság – közigazgatási bírság (lentebb részletezett) problematikája eljárásjogi okokból nem teszi lehetővé a szabálysértési eljárás kezdeményezését Igazgatóságunk számára.

8.3. Természetvédelmi bírság

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	3	387,5	0
Helyszíni bírság	0	0	0

A természetvédelmi bírság kiszabása 2017. január 1-jétől a megyei kormányhivatalok megyeszékhely szerinti járási hivatalának hatáskörébe tartozik.

2017-ben Igazgatóságunk számos esetben élt közérdekű bejelentéssel, ebből a természetvédelmi hatóságok három ügyben szabtak ki természetvédelmi bírságot, összesen 387 500 forint értékben.

Egy esetben az Egererdő Zrt-t kötelezte a hatóság 500 000 forint természetvédelmi bírság megfizetésére, mert – a vágásbesorolási jegyzőkönyvekben tudomására hozottakat figyelmen kívül hagyva – útfelújítás során alpesi göte, és más kételtűek élőhelyét pusztították el, ugyanis az útfelújítást engedélyező hatósági határozatból a BNPI és a természetvédelmi hatóság által tett időbeli korlátozás sajnálatos módon kimaradt. A Pest Megyei Kormányhivatal másodfokon 200 000 forint természetvédelmi bírságot állapított meg az ügyben az Egererdő terhére.

Egy esetben mohagyűjtőt kötelezett a salgótarjáni hatóság 62 500 forint természetvédelmi bírság megfizetésére, egy esetben járművel közlekedés miatt szabott ki 125 000 forint pénzbírságot a miskolci szerv. Kiemeljük, hogy ennél jóval nagyobb számban kezdeményeztünk hatósági eljárást a természetvédelmi hatóság előtt (és egyéb hatóságok előtt is), de a hatósági határozatokról csak a fenti számban vannak ismereteink.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A helyszíni bírságot a természetvédelmi örök Igazgatóságunkon az Sztv. 2.§ (4) bekezdése miatt nem szabnak ki. A szabálysértések és a közigazgatási bírságok elhatárolása nem megfelelő, így a természetvédelmi szabálysértés tényállása a gyakorlatban nem alkalmazható. Ezt a problémát megerősítette a Minisztérium az NPTF 276/2/2014. számú levelében is. Ennek folytán Igazgatóságunk nem javasolta a természetvédelmi öröknek a helyszíni bírság alkalmazását, hiszen a fentieknek megfelelően csak közigazgatási (természetvédelmi) bírság szabható ki. A természetvédelmi bírság magasabb bírságösszegei még a 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet módosítását követően is aránytalanok az elkövetett jogsértésekhez képest. További probléma, hogy a természetvédelmi bírság eljárási szabályai (határidők, másodfokú eljárás, bírósági felülvizsgálat) akár több évre is képesek elhúzni azt az időt, amíg jogerős határozat születik.

Ezzel szemben a helyszíni bírság esetében a döntés azonnal, a helyszínen jogerőre emelkedik, ami a jogalkalmazók munkáját jelentősen segíti, az állampolgárokra nézve is kedvezőbb, és jól elősegíti a további szabálysértések elkövetésének megelőzését. Ezek miatt feltétlenül megoldandónak tartjuk az ügyet.

Az utóbbi években ezen jogalkalmazási problémának a híre elterjedt az állampolgárok között visszavetve az évtizednyi következetes hatósági jogalkalmazást („a természetvédelmi ör ügysem büntet, be lehet hajtani”), ezért a területen az utóbbi időben jelentősen megnőtt a gépjárműves forgalom, és a terepmotorok is ismét megjelentek.

8. 4. Büntető ügyek

Megnevezés	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	8	2	6
Egyéb büntető ügyek	13	3	10

Igazgatóságunk 2017-ben összesen 21 büntetőfeljelentést tett, ebből nyolcat természetkárosítás miatt.

Ebből négy esetben a védett, illetve Natura 2000 területeken pusztító tűz következménye miatt kellett feljelentést tenni. Két esetben denevéreket érintő ügyben született feljelentés: egy esetben év elején a miskolci földhivatal épülete előtt, egy alkalommal pedig decemberben egy egri lakóház előtt találtak több elpusztult rőt koraidenevért. 2016 karácsonyán Kerecsenden találtak egy meglőtt egerészölyvet, ami miatt januárban feljelentést tettünk, valamint Prügy külterületén költési időszakban gyurgyalagok költőhelyét érintő pusztulást észleltünk. Ismereteink szerint az egyik tüzeset ügyében, valamint a nyomozás felfüggesztése ellen tett panaszunk miatt az egri denevérpusztulás ügyében jelenleg is folyamatban van a nyomozás. Ezeket az ügyeket tüntettük fel az eredményes ügyek között.

2017-ben 13 esetben tettünk feljelentést egyéb bűncselekmények miatt. Egy esetben Bogács határában egy általunk építettett békaátjáró betonlapjait tulajdonították el, az összes többi feljelentés falopás miatt született. Három esetben ismereteink szerint még folyamatban van az eljárás, ezt tüntettük fel az eredményesek között.

2015-ben sértettként tettünk feljelentést egy személy ellen, akit az ellene rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól másodfokon felmentette a Bíróság 2017-ben.

8.5. Polgári perek

Megnevezés	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	32	4	1	27

Hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértése miatt kártérítés és járulécai megfizetése iránt indított pert egy személy haszonbérleti pályázattal összefüggésben. Az eljárás peres egyezség megkötésével zárult az Egri Törvényszéken.

Tiszaabólmai ingatlan érintő kisajátítási határozat felülvizsgálata iránt indított pert több tulajdonos és egy földhasználó a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon. Keresetükben a kártalanítási összeg jelentős (320.000 Ft/hektárról egymillió Ft/hektárra) felemelését kérték a Bíróságtól. A különösen nagy pertárgyértékű eljárásban pernyertesek lettünk, a tulajdonosok felülvizsgálati kérelemmel fordultak a Kúriához.

Két magánszemély szerzői jogainak megsértése miatt indított ellenünk kártérítés iránti pert. Keresetük szerint szellemi alkotásuk jogellenes felhasználásával jutottunk támogatáshoz egy LIFE pályázatban. A peres eljárás során a felperesek elálltak keresetüktől.

Poroszlói ingatlan érintő, kisajátítási határozat bírósági felülvizsgálata iránti közigazgatási perben az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a jogalap és a többletkártalanítási igény tekintetében is pernyertesek lettünk.

Pervesztésünk ingatlanra vonatkozó elővásárlási jogunk érvényesítése iránti perben következett be.

Egyéb pereink – a teljesség igénye nélkül – elővásárlási jogunk, illetve egyéb polgári jogi követeléseink érvényesítése iránt, valamint földhivatali határozatok bírósági felülvizsgálata, haszonbérleti szerződés felmondás hatályosságának megállapítása tárgyában voltak folyamatban.

9. Természetvédelmi őrszolgálat

9.1. Alapadatok

Megnevezés	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
Létszám	32	2	34

Megnevezés	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	26 979	517	86596
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	4573	143	9 416

9.1.1. Személyi feltételek

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának engedélyezett létszáma 35 fő, 2017-ben egy státuszt kivéve majdnem teljesen feltöltött (34 fő) állománnyal működött. Területi lefedettségünk és jelenlegi feladataink nagyságrendjét tekintve minimum 45 fős létszám lenne szükséges a feladatok ellátásához. A természetvédelmi kezelési, nem hatósági feladatellátás optimális végzése érdekében ugyanakkor további létszám (területi referensek/szakreferensek, területkezelési munkatársak, fizikai állomány) hozzárendelése is szükséges lenne a tájegységekhez.

Tájegység neve	természetvédelmi őr (fő)
Dél-borsodi Tájegység	6
Dél-hevesi Tájegység	4
Kelet-Bükk Tájegység	5
Mátrai Tájegység	3
Nógrád-Ipoly Tájegység	7
Nyugat-bükk Tájegység	5
Tarna – Lázberc Tájegység	3
Őrszolgálatvezető	1

A közhiteles nyilvántartások (ingatlan-, barlang-, régészeti lelőhelyek-, stb.) rendelkezésre állnak.

9.1.2. Technikai felszereltség

Az őrszolgálat tagjai a feladatellátásukhoz szükséges egyenruházati elemekkel az alapellátás szintjéig rendelkeznek. A védőfelszerelések a szabályzatnak megfelelően elhasználódásuk függvényében folyamatosan pótlásra kerülnek.

Technikai eszközök tekintetében elmondható, hogy, hogy eszközeink (gépjárművek, fényképezőgépek, megfigyelő eszközök, stb.) száma és állapota a feladatellátást jórészt kielégíti, ám teljessé tétele és az elhasználódás miatt folyamatos cseréjük és fejlesztésük indokolt.

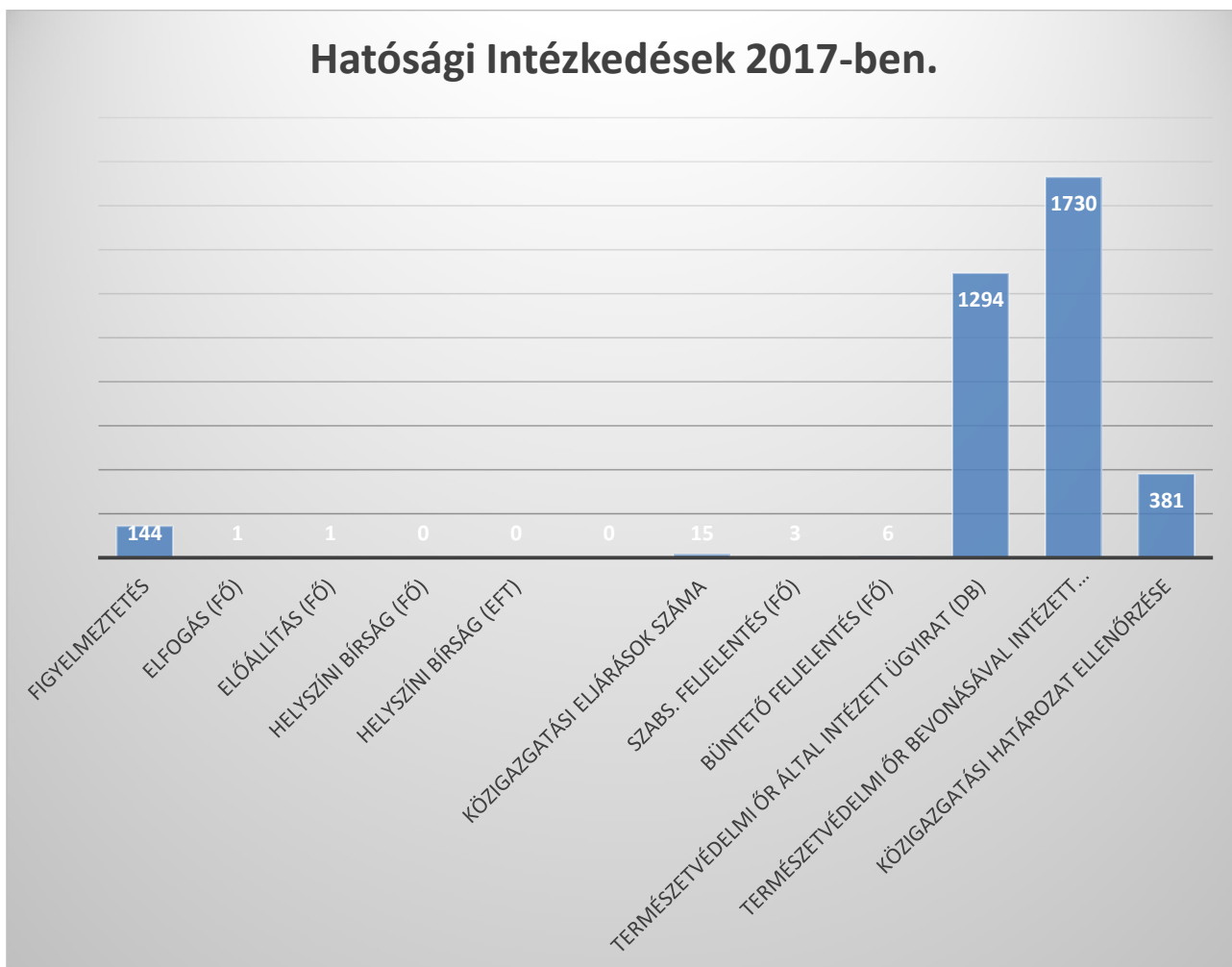
9.1.3. Polgári Természetőrök

A Polgári Természetőr Szolgálat tagjainak aktivitása az előző éveknek megfelelően minimális, némi pozitív elmozdulás mutatkozik. Jelenleg a polgár természetőr létszám az előző évvel megegyezően 178 fő.

9.2. Feladatellátás

9.2.1. Hatósági feladatellátás

A hatósági feladatellátás során a legjelentősebb mértékben az ügyiratkezelés jelentkezik. Számtanilag kisebb mértékű, természetvédelmi jelentősége alapján viszont kitüntetett feladat a közigazgatási határozatok ellenőrzése.

Védett területek általános őrzése

Az általános területi jelenlét és a természetvédelmi őrszolgálat észlelési hatékonyságának fokozására a tájegységek vezetőinek kezdeményezésére jórészt egyéni szolgálat ellátási módon és a tájegység személyzetének fokozott kommunikációjával került sor. Emellett elrendelt szolgáltatásokkal, közös feladatellátással erősítjük a területi jelenlétet.

Az egy fős szolgálat ellátásra a 9/2000 KÖM rend. 7§. 2) bek. biztosít lehetőséget. Ennek következtében jármű, ruházat és csomag átvizsgálása, továbbá előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazása ugyanezen jogszabály 13.§ 5) bek. alapján nem lehetséges.

A hatósági őrzés-védelemi feladatok ellátása az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok végzésével párhuzamosan történik, az utóbbiak dominanciájával.

A technikai sportok, elsősorban terepmotorozás és egyéb közlekedési eszközök-, valamint a sziklamászás továbbra is a legjelentősebb kockázati tényezők. Jelentősen megnövekedett a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

versenyekkel kapcsolatos (túráverseny, autóverseny, kerékpáros verseny) ügyintézési és hatósági ellenőrzési feladatok száma és mértéke.

Szankció rendszerünk legnagyobb hiányossága a helyszíni bírság alkalmazási lehetőségének megszűnte, ennek hiányában a kisebb súlyú szabálysértések nem szankcionálhatóak a társadalomra, ill. a természeti értékekre való veszélyességüknek arányában.

Natura 2000 területek ellenőrzése

A rendszeresen végzett ellenőrzések ellenére a védett területekhez hasonlóan nem minden esetben elegendő a terepi jelenlét a negatív hatások elkerülése érdekében.

Felmerülő feladatok:

- Gyepgazdálkodás ellenőrzése (bejelentések).
- AKG-ÉTT előírások ellenőrzése.
- Természetvédelmi kezelői szakvélemény szolgáltatás a belföldi jogsegélyszolgálat (mára megkeresés) keretében.

Továbbképzések – gyakorlatok

A kötelező lögyakorlat és a hozzá kapcsolt intézkedéstaktikai képzés sikeresen lezajlott.

Az elméleti továbbképzés az Igazgatóság szervezeti egységeinek bevonásával történt.

Határozatok ellenőrzése

- Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Rendezvények ellenőrzése.
- A BNPI működési területén fokozottan védett madárfajok költőhelyén elrendelt hatósági korlátozások ügyintézése, koordinálása, ellenőrzése.

Erdészeti eljárások előkészítése és ellenőrzése

- Körzeti erdőtervezésben való részvétel
- Erdészeti hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Véghasználatra tervezett erdőrészekben természetvédelmi korlátozások előkészítése.
- Hagyásfa csoport jelölés.
- Üzemtervtől eltérő fahasználatok véleményezése.
- Bejelentett fahasználatok hatósági ellenőrzése a jogszabályban meghatározott, és természetvédelmi célokat is szolgáló előírások betartása kapcsán (helyes jelölés, közelítés, stb.)
- 2017-ben kiemelkedő jelentőségű volt az áprilisi haváriával kapcsolatosan jelentkező erdészeti ellenőrzési feladatok.

Egyéb eljárások

- Vízjogi engedélyezéshez szakvélemények összeállításához információszolgáltatás (záportározó, vízfolyások mederrendezése, források).
- Belföldi jogsegély megkeresésekhez szakértői vélemények összeállítás.
- Településrendezési tervekhez szakértői vélemények összeállítása.
- Hatósági táblák és jelzések létesítése, karbantartása.
- Régészeti lelőhelyek ellenőrzése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az erdővagyon védelme érdekében jogszabályban előírt kötelezettségünknek folyamatosan eleget teszünk, bár a tulajdonosok-kezelők részéről együttműködési szándékot csupán változó mértékben tapasztaltunk.

Tagjai vagyunk a megyei rendőrkapitányságok szervezésében működő Közbiztonsági Egyeztető Fórumnak.

A Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal együttműködési megállapodás megkötését követően közös szolgálatellátás az előző évhez hasonlóan történt, ezek súlyponti feladata a vegetációs tüzek megelőzése érdekében az elhanyagolt nem művelt külterületi ingatlanok felderítése és tulajdonosuk beazonosítása. Ennek érdekében térinformatikai adatbázisaink összehangolása megtörtént, valamint a közös működési területeken a gyors személyes elérhetőség biztosítása érdekében örkerület lista és személyes és az őrszolgálat elérhetősége is átadásra került. Részt veszünk a Tűzmegelőzési Bizottság munkájában.

Az MVH által végzett ellenőrzésekben szakértőként közreműködünk.

Ellenőrző tevékenységünknel a védett területekről megvalósuló falopások területén tapasztalható folyamatos növekedés az elkövetések számát illetően. Az őrszolgálat a területileg illetékes rendőrséggel közösen próbálja visszaszorítani ezeket a cselekményeket. A rendőrhatalóság megkeresésére rendszeres közös vízirendészeti szolgálaton veszünk részt.

9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Pályázatok

- Komplex természetvédelmi látogató-tájékoztató rendszer kialakítása a határ menti térségben - HUSK/1101/2.2.1/0344
- Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban - SH/4/13

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- Szalakóta védelme a Kárpát-medencében
- Élet az erdőben - LIFEinFORESTS
- A Parlasi sas védelme Magyarországon - LIFE10 NAT/HU/000019
- A kék vércse védelme a Kárpát-medencében - LIFE11 NAT/HU/000926
- KEHOP 2014-2020

Oktatás-nevelés, közönségszolgálat

- Túravezetések és előadások tartása az erdei iskoláinkban táborozók részére.
- Iskolai rendezvények lebonyolítása.
- A Média terepi szakmai irányítása.
- Információs táblák cseréje, karbantartása.
- Szakdolgozatok készítésénél külső konzulensként szakmai segítségnyújtás.
- Nyári- és szakmai gyakorlaton lévő hallgatók oktatása, képzése.
- Igény szerint főiskolai- és egyetemi terepgyakorlatok vezetése természetvédelmi szempotok alapján.
- Az osmaradvanyok.hu honlap többnyelvű aktualizálása, hírek aktualizálása.
- Téli madáretetéshez etetőanyag és szaktanácsadás nyújtása.
- Marketing tevékenység végzése a természet-megőrzési tudatformálás érdekében.
- Az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület üzemeltetése.
- Ifjú Kócsagőr Program helyi lebonyolítása, jelöltek terepi képzése.
- Az Igazgatóság területét érintően, a minisztérium sajtóosztályának eseti engedélyeivel megjelenés a helyi- és országos médiumokban.

Élőhely-kezelési és monitorozási feladatok

- Védett és fokozottan védett fajok élőhely felmérése.
- Inváziós növényfajok elterjedésének felmérése.
- Kihelyezett vércse költőládák és szalakóta odúk ellenőrzése.
- Egyéb kihelyezett odúk és odútelepek (kis énekesek, pelék, stb.) éves ellenőrzése, karbantartása.
- Gerinctelen zoológiai felmérések, terepi felmérések.
- Madártani felmérések, tűzok fészkelő helyek felügyelete.
- Natura 2000 jelölőfajok állományának felmérése.
- Nagyragadozó monitorozás (hiúz, farkas, barnamedve).
- Telepes fészkelő fajok költő területeinek ellenőrzése, felmérése.
- Natura 2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos terepbejárásokon, fórumokon való közreműködés.
- Erdőlakó denevérek felmérése.
- Szapro-xilofáh rovarok jelenlétének kutatása erdei ökoszisztémákban.
- Békamentés és békaterelők tisztítása, üzemeltetése közmunkások és önkéntesek segítségével.
- Kételtű fajok jelenlét felmérései és monitorozása több területen.
- Madárgyűrűzési feladatok.
- Kételtű szaporodó helyek létesítése, karbantartása.
- Kis területű élőhelykezelési tevékenységek irányítása az Igazgatóságon.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Területkezelési tevékenység saját vagyonkezelésű területeken

- Haszonbérleti szerződések előkészítése (tömbösítés, természetvédelmi előírások meghatározása).
- Haszonbérleti pályázatok bírálata, bíráló bizottságok irányításában és a bizottságban való részvétel.
- Birtokbaadások terepi feladatainak elvégzése.
- Haszonbérletek átfogó évenként többszöri ellenőrzése, rendszeres információ átadás a TKO felé.
- Saját vagyonkezelésben lévő területek tárgyévi kezelésének tervezése, a kezelések elvégztetése, ellenőrzése, kezelt területek felmérése, elszámolások, jelentések leadása.
- Saját vagyonkezelésben lévő területek kezeléséhez állatállománnyal rendelkező bérlők keresése, terület bemutatás, szerződéskötés előkészítésében való részvétel.
- VSZT-s vásárlások elkészítéséhez információszoigáltatás.
- Elővásárlási joggal kapcsolatos szakvélemények adása.
- Inváziós növényfajok elterjedésének visszaszorítása.
- SAPS támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- AKG támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- Saját gépparkkal végzett területkezelési tevékenységek tervezésében és koordinációjában való részvétel.
- Elszámolások elkészítése a kezelésünkben lévő gépparkkal, az állat-állománnyal kapcsolatosan.
- Komplex pénztárkezelés, feladások, havi kimutatások készítése.
- Saját kezelésben végzett területkezelési tevékenység
 - a kezelési munkák koordinációja, irányítása
 - szántóterületeken a természetvédelmi céloknak megfelelő élőhelyszerkezetet biztosító növénykultúrák kialakítása, fenntartása
 - állatállományunk számára szükséges szemes- és szalastakarmány szükséglet biztosítása
 - gyepterületek legeltetésre alapozott természetvédelmi kezelésének kialakítása fenntartása
- magyar szürke szarvasmarha állomány tartásának, elhelyezésének, gondozásának az állomány bővítésének koordinációja, irányítása.
- a parádi élőhely kezelési központ (állattartó telep) üzemeltetési feladatai. A kárpáti borzderes génmegőrzési feladatainak összehangolása a természetvédelmi kezelési célokkal, illetve a legeltetéssel kezelt terület növelése, a telep fejlesztése.
- Kísérleti természetvédelmi erdőkezelés végrehajtása Garábon.

Ingatlanok üzemeltetése:

- Ipolytarnóc (teljes)
- Hollókő (rész feladat)
- Baglyaskő (teljes)
- Garábi természetvédelmi kezelési egység (rész feladat)
- Parád állattartó telep (rész feladat)
- Mátrai TE iroda épülete (teljes)
- Oszla kutatóház (teljes)
- Herman Ottó Emlékpark (teljes)
- Ároktő Tájház (teljes)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Erdészeti szakirányítás

- Erdőművelési munkák szervezésében való részvétel.
- Szaporító anyag beszerzésében való részvétel.
- Ápolási munkák szervezésében és irányításában való részvétel.
- Erdőhasználatok szervezésében és irányításában való részvétel.
- Fatömegfelvétel.
- Munkairányítás.
- Készletek kezelésében, értékesítésében való részvétel.
- Széldőlés és jégtörés felmérése
- Visszahagyandó holt fa és hagyás-facsoportok jelölése
- Szerkezetátalakító munkák megkezdése és irányítása a természetvédelmi célokkal összhangban.

Vadgazdálkodási tevékenység

- Természetvédelmi célú különleges rendeltetésű vadászterület szakmai irányítása
- Vadászati létesítmények engedélyeztetése, létesítése, karbantartása.
- Egyéni és csoportos vadászatok szervezése, irányítása.
- Elejtett vad kezelése és értékesítése.
- Kilövési terv elmaradásának pótlása
- Vadászatok ellenőrzése

Vagyonőrzés

- Saját vagyonkezelésű erdőterületen falopás megakadályozása.
- Eseti jelleggel az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő telephelyek, objektumok kiemelt őrzése.

Nemzetközi kapcsolatok

- Szlovák Természetvédelmi Hivatal (SOPSR) regionális szervével való kapcsolattartás, közös terepi feladatokk, kétoldalú látogatások, szakmai együttműködés.

Közmunkaprogram

- Adatszolgáltatás szervezése a központ felé.
- Eszközök szerszámok anyagok szállítása.
- Ellátmány, eszköz- és üzemanyag beszerzés.
- Foglalkoztatottak szállítása.
- Munkaszervezés.

Védett vagy vadonélő állatok jelenlétének kezelése lakott területeken

- Denevér-fajok: városlakó fajokkal kapcsolatos folyamatos mentés, a lakosság számára szemléletformáló tájékoztatás megadása.
- Bagoly-fajokkal kapcsolatos feladatok (kuvik, erdei fülesbagoly), mentés és szemléletformálás.
- Nyest.
- Sérült védett és fokozottan védett állatok szállítása.
- Gólya fészektartók és más fajok számára fészekodúk kihelyezésében való közreműködés.
- Vetési varjú telepekkel kapcsolatos egyeztetések, szemléletformálás.

10. Költségvetés és vagyon

10.1. Kiadások (területkezelésre, védett természeti területek, nem védett Natura 2000 területek)

Jogcím	Megnevezés	Teljesítés 2017 év (eFt)	Kormányzati Funkció (COFOG)		
			054010	054020	011320
			Igazgatás	Védett természeti területek és természeti értékek bemutatása, megőrzése és fenntartása	egyéb (közmunka)
Működési kiadások	Személyi juttatás	728 919	20 282	542 638	165 999
	Járulék	151 584	4 556	130 749	16 279
	Dologi	595 333	4 374	562 242	28 717
	Egyéb működési célú kiadások	24 182		24 000	
Felhalmozási kiadások	Beruházások	645 302		641 735	3 567
	Felújítások	11 624		11 624	
	Egyéb felhalmozási célú kiadások (kölsönök nyújtása)	2 490		2 490	
Kiadások összesen		2 159 434	29 212	1 915 478	214 562

2017-ben a BNP Igazgatóság személyi juttatásait sikerült növelni, illetve pótolni pályázati forrásokból. A többletforrás többlet feladatokat is keletkeztetett.

Jubileumi jutalmat 3.912,- eFt összegben 4 dolgozónknak fizettünk ki. Dolgozóinkat jogszabály szerint időarányosan, a tárgyévben alkalmazotti idő szerint bankszámla költségterítésben részesítettük 1.829,- eFt értékben.

Év végén ruházati költségterítést adtunk dolgozóinknak. A kormánytisztviselők évi bruttó 120,- eFt, a munkatörvénykönyves dolgozóink évi 96,- eFt, az örök 72,- eFt összegben, arányosan a tárgyévben alkalmazott idejük szerint részesültek

Év közben, a törvényben meghatározott adómentes juttatások közül a „cafetéria” keretén felül, a közlekedési térítés, munkába járás és temetési segélyek kerültek kifizetésre. A közlekedési költségterítéshez azonban, csak a 9 forintos kilométerpénzt tudtuk fizetni a dolgozóknak. Közfoglalkoztatottak esetében a pályázat lehetőséget biztosított a 15 Ft/km munkába járáshoz kapcsolódó költségterítésre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A kedvezményes adózással adható juttatások lehetőségét kihasználva 200 eFt/év/fő bruttó összegben fizettünk, az alábbi jogcímenek „cafetéria” hozzájárulást dolgozóinknak, választásuk alapján, a belső szabályozásunknak megfelelően:

- Szép kártyára történő támogatás (üdülésre, szállásra, étkezésre, szolgáltatásokra) biztosítása
- Béren kívüli juttatásként juttatott pénzösszeg max. 100 eFt, időarányosan, a tárgyévben alkalmazotti idő szerint.

BNP Igazgatóság elemi költségvetésében biztosított dologi kiadások támogatása az alapvető üzemeltetés költségeit fedezte (gépjármű-üzemeltetés, közüzemi díjak, telefonköltség, karbantartási kiadások, központi irányítás költségei).

A különböző szakmai-, és egyéb programok bonyolítása során felmerülő működési kiadásokat pályázati forrásból egészítjük ki.

Dologi kiadásaink teljesítésének csökkenése az elmúlt évekhez viszonyítva 8,65 %. Ennek oka, hogy 2017-ben az előző évekhez képest a működési költségvetésünkön belül a pályázatok megvalósítása elmaradt a tervezettől, a dologi kiadásainknál. A szakmai feladatokhoz kapcsolódó elvégzendő feladatainkat a szűkös eredeti költségvetésünkből kellett megoldani. Több, korábban elnyert pályázatunk zárt, melyek megvalósításához kapcsolódó kiadások elmaradtak az előző évitől.

Problémát jelentett a meglévő épületeink üzemeltetési, fenntartási kiadási többlete, amit a költségvetési támogatás nem biztosít, de az intézményi bevállalt többletbevételekből sem tudjuk finanszírozni. Ezek üzemeltetési kiadásainak fedezetét már pályázati forrásból sem lehet biztosítani. Eredetileg a szakmai kiadásokra tervezett, és pályázatból megvalósított összegek biztosítják a szükséges épületüzemeltetéshez kapcsolódó kiadásokat. Csak a működéshez feltétlenül szükséges kiadásokat tudjuk megoldani. Az újonnan létre hozott épületek fenntartására is szűkös anyagi forrás rendelkezünk. Az elkövetkezendő években, a használat során jelentkező karbantartások, üzemeltetési kiadások biztosítása nem megoldott hosszabb távon. Közüzemi díjaink 19 %-kal emelkedtek az elmúlt évhez képest a több, újonnan belépett ingatlanok fenntartása miatt.

A bérleti díj kiadásaink összege 9.806,- eFt. Ennek az oka, hogy nem rendelkeztünk informatikai eszközök beszerzéséhez engedéllyel, s az informatikai parkunk működését bérelt eszközökkel biztosítottuk, valamint a tájegységi adminisztráció intézéséhez 2 helyen (Pély és Tiszabábolna) is iroda helybérletre kényszerülünk.

Negyedévente kimutatásra kerülnek, elemezzük a gépkocsi állományunk felhasznált fajlagos költségeit gépjárművenként.

2017-ben a Nemzetközi tagdíjra 182,- eFt-ban, valamint az előző évben GINOP pályázati előlegként megkapott támogatást visszafizettünk, mint működési célú támogatás.

2017-ben 2 dolgozónak (a beérkezett igény szerint) támogattuk a kérelmét, 2.490,- eFt kölcsönösszeget utaltunk ki részükre.

Pályázatok terhére történt kiadások értéke

1 029 576eFt.

Ezek a következők:

Svájci alap pályázat keretében történő felhasználás:	813,- eFt,
Kékvércse LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	81 892,- eFt,
Szalakóta LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	67 541,- eFt,
Túzok LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	25 061,- eFt,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Erdőkommunikációs LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	24 914,- eFt,
Tölgyes LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	418,- eFt,
KEOP pályázati kifizetések:	12,- eFt,
Idegenhonos inváziós fajok megelőzéséhez kapcs. kiadások	3 363, eFt,
Országos rákállomány felméréséhez kapcsolódó kiadások	5 065,- eFt,
Közmunka program kifizetései:	213 965,- eFt,
Interreg pályázatok kifizetései:	8 487,- eFt,
GINOP pályázatok kifizetései:	34 033,- eFt,
KEHOP pályázatok kifizetései:	510 992,- eFt,
Természetvédelmi kártalanítási keret kifizetései:	53 013,- eFt,
MVH támogatás Natura 2000 területek fenntartási tervtámogatásra	7,- eFt.

Igazgatóságunknál az alábbi kiadások jelentkeztek feladatonként:

adatok eFt - ban	
Állattartásra	47 298,-
Szálláshelyeink kiadásai	12798,-
Területkezelésre ebből:	
- Erdőkezelésre	44 198,-
- Szántóföldi növénytermesztés	64 722,-
- Gyepgazdálkodás	1 708,-
Erdei iskola működtetésére	5 993,-
Vadgazdálkodásra	2 127,-
Natura 2000 területekre, monitorozásra	36 098,-
Közhiteles nyilvántartásra	20 930
Természetvédelmi programokra	42 135,-
Bemutatóhelyeinkre	105 404,-
Barlangok működtetésére	20 191,-
Kiadványainkra	12 907,-
Őrszolgálat működtetésére	215 189,-
Földterületek vásárlására	184 531,-
Védett értékek megőrzésére	400 849,-
Gépjárművek üzemletetésére	73 887,-

10.2. Bevételek

Jogcím	Megnevezés	Teljesítés 2017. év (eFt)	018030	054020	041236
			Támogatási célú finanszírozás	védett természeti területek és természeti értékek bemutatása, megőrzése és fenntartása	(köz- munka)
Bevételek	Működési bevételek	541 614		541 614	
	Felhalmozási bevételek	1 019		1 019	
	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	661 923		452 501	209 422
	Felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	401 932		400 253	1 679
	Működési célú átvett pénzeszközök	85 590		85 590	
	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (kölcsön nélkül)	12 136		12 136	
	Kölcsönök visszatérülése	2 027		2 027	
Bevétel összesen:		1 706 241		1 495 140	211 101
Maradvány	Előző évi maradvány	1 598 722	1 598 722		
Költségvetési támogatás		519 325	519 325		
Összes bevétel		3 824 288	2 118 047	1 495 140	211 101

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A 2017. évben gazdálkodásunk megalapozott, áttekinthető volt. 2016-ról 1.525.500,- eFt kötelezettségvállalással terhelt maradványunk keletkezett. A Batúz útra jelentett kötelezettségvállalással nem terhelt, de visszahagyásra kért támogatás jóváhagyásra került, így a végleges maradványunk 1.598.722,- eFt. A maradvány felhasználásunk az előírásoknak (a pályázatokra kapott több évi előleg összegek és a Batúz út kivitelezés kivételével) megfelelően június 30-ig megtörtént. A bérkompenzációra, garantált bérminimumra kapott támogatásunkból visszafizetési kötelezettségünk keletkezett, melyet határidőben visszafizettünk.

2017. december 31-ig átvett pénzeszközök összege: 1.161.581 eFt, az alábbi megoszlásban:

Colleen Bell biodiverzitás,környezeti nevelés GINOP pályázat	1.340 e Ft
.....	
.....	
..... 56.785 e Ft	
KEHOP pályázat	402.145 e Ft
Közmunka program	211.101 e Ft
MMTE-től LIFE pályázat	95.257 e Ft
FM országos rákállomány felmérésére	7.300 e Ft
DINP-től Svájci pályázat	16.645 e Ft
Apollo Tyres - Kékes tanösvény támogatása	1.129 e Ft
Nógrád Megyei Kormányhivatal bér+járulék támogatás	580 e Ft
Heves Megyei Kormányhivatal bér+járulék támogatás	134 e Ft
Eger MJV – Nemzeti Parkok Hete	120 e Ft
FM-től - 1621/2017 korm.hat.	220.140 e Ft
Magyar Államkincsár MVH-s támogatások	138.308 e Ft
Nemzetgazdasági Minisztérium Interreg pályázat	10.597 e Ft

KEHOP pályázataink 100 %-ban finanszírozottak. Ebből a nettó finanszírozott pályázatok esetén az ÁFA megelőlegezése (ezek utólag visszaigényelhetők a NAV – tól) 2017-ben nem okoztak likviditási problémát. Azonban a III. negyedévi ÁFA bevallásunk összege, melyre számítottunk 2017-ben, csak 2018. évben érkezett meg.

LIFE és svájci alapos Uniós pályázataink finanszírozása nem 100 %-os, de ezek összegei kiegészítésre kerülnek az FM részéről költségvetési támogatásként. 2017-ben ezen a jogcímen 68.508 eFt plusz támogatás épült be. A projektek megvalósítása így 100 %-ban finanszírozottak.

2017. évben EMGA (Európai Mezőgazdasági Garancia Alap) támogatást is kaptunk pályázataink alapján.

Alaptevékenység szolgáltatási bevételei a védett természeti értékek bemutatását tartalmazza.

A módosított tervtől minimális 0,25 %-os elmaradás tapasztalható. Ennek oka:

- több szálláshely szolgáltatásainkat (Oszla, Ipolytarnóc) 2017. évtől visszavettünk, így a várt bevételeinket teljesítettük.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Bérleti díj bevételek az éves földbérleti díjakból és egyéb bérleti bevételekből tevődnek össze. Ezekből 236.683,- eFt bevételünk keletkezett, mely az előző évhez képest némi növekedést jelentett.

A kiszámlázott vadászati bérleti díjak felét átutaltuk szerződés szerint az NFA részére, a befolyt bevételek után 1.795 eFt értékben. Ez is csökkentette a tervezett bevételeinket.

A földhaszonbérletből származó bevételeinknek tárgyévben történő realizálását befolyásolja a fizetési morál.

Területeink jelentős részét - a természetvédelmi követelmények szem előtt tartva - az erdők kivételével használatba adjuk. Mivel a saját kezelésben maradt védett területek aránya az évek során folyamatosan nőtt, a használat átengedésének csökkenése címén további bevétel kiesés keletkezett.

A meglévő épületeinket is megpróbáljuk hasznosítani (terembérletek biztosítása rendezvényekhez).

Meglévő eszközeinket (kerékpár, rendezvény sátor, stb.) is szabad kapacitásunk kihasználása céljából igény szerint bérbe adjuk.

Saját és védjegyes termékek értékesítéséből származó bevételek a következők:

Megnevezés	Összeg (eFt)
Kiadvány	5 890
Faanyag	22 873
Állat	11 288
Mezőgazdasági termék	37 810
Vadhús, szalámi	1 791
Bizományos (védjegyes)	1 616
Egyéb (selejt eszköz, készletértékesítés)	221
Összesen	81 489

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

10.3. Vagyon

egnevezés		Bruttó érték (eFt)	Értéksök kenés (eFt)	Nettó érték (eFt) 2017 év	Nettó érték (eFt) 2016 év	változás %
Vagyon értékű jogok		33.030	32.110	920	1.442	-36,2
Szellemi termékek		125.993	119.430	6.563	8.224	-20,0
Ingatlanok és kapcsolódó vagyon értékű jogok	<i>Földterület, telkek</i>	2.194.274	-	2.194.274	2.110.587	3,9
	<i>Épület</i>	1.973.949	309.930	1.664.019	1.674.879	-1,0
	<i>Építmény</i>	2.775.140	462.250	2.312.890	2.363.956	-2,16
	<i>Vagyonértékű jog</i>	691	37	654	668	-2,09
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>Ügyviteli, számítástechnikai</i>	84.950	81.405	3.545	2.429	45,9
	<i>Egyéb</i>	752.086	617.747	134.339	165.676	-18,9
Járművek		681.966	508.563	173.403	227.647	-23,8
Tenyészállatok		45.193	18.568	26.625	31.211	-14,6
Folyamatban lévő beruházások, felújítások		619.216	-	619.216	208.791	196,6
Összesen		9.286.488	2.150.040	7.136.448	6.795.510	5,0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

10.3.1. Befektetett eszközök

Aktív pályázati tevékenységeink eredménye, hogy a kezelésünkbe adott vagyonelemek nettó értéke az avulásukat is figyelembe véve folyamatosan gyarapszik. 2017-ben a vagyongyarapodásunk 340.938,- eFt, 1,05 % volt.

Egyedül a folyamatban lévő beruházások értékében történt lényeges emelkedés, amely a pályázati építési beruházásoknak és a föld területek kisajátításának köszönhető. A nettó értékek tekintetében egyéb kimagasló változás nem következett be 2017-ben, továbbra is az avulások mértékét próbáljuk szinten tartani.

Az elmúlt évben ingatlanok tekintetében három helyen történt káresemény. A Hollókői Tájházáunkban csőtörés, a Tamás-kúti házban és a Rejteki kutatóházunkban pedig viharkár miatt. A meglévő vagyonszolgáltatásunk miatt a biztosító ezekre a károkra 1.347,- eFt-ot térített.

2017. évben 11 darab gépjárműben keletkezett kár, melyre a biztosító összesen 7.767,- eFt-ot utalt ki.

2017. évben az ingatlanjaink és gépeink (leginkább épületek) felújítására 11.624 eFt-ot költöttünk.

Összességében elmondható, hogy vagyon elemeink értéke folyamatosan növekszik, erőfeszítéseinkkel a pályázatokból sikerült megteremtenünk a gazdálkodásunkhoz szükséges valamennyi gép beszerzését, ezáltal is növelhetjük saját bevételeinket, megvalósíthatjuk hosszú távú céljainkat. Ezáltal az MNV Zrt. -vel kötött vagyongazdálkodási szerződésben vállalt kötelezettségünket is teljesítjük, hogy az értékcsökkenés mértéke minden esetben visszapótlásra kerül.

Az MNV Zrt. és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság közötti kettő vagyonkezelési szerződés került aláírásra. Ezek alapján megtörtént az illetékes Földhivatalok általi bejegyzése az Igazgatóságunkra vonatkozóan, mint vagyonkezelő.

Minden új vagyonkezelői szerződés megkötéséhez az ingatlanok vonatkozásában beszerezünk a miniszteri egyetértő nyilatkozatokat.

Az állami vagyonnal történő gazdálkodáshoz kapcsolódó kataszteri nyilvántartást a vonatkozó szabályok szerint vezetjük. A beszámolást és az éves jelentést a vonatkozó határidők szerint tervezzük végrehajtani.

A vásárolt 125 hektár terület az alábbi művelési ágak szerint oszlik meg:

–	szántó:	13 ha
–	legelő:	64 ha
–	rét:	4 ha
–	erdő:	43 ha
–	kivett:	1 ha

Az aláírt szerződésekben rögzített vételárak tárgyi évben kifizetésre kerültek, amelynek összege 62.315.672,- Ft.

A vásárlások a Dél-Hevesi tájegység (49 ha), Tarna-Lázbérci tájegység (1 ha), Dél-Borsodi tájegység (29 ha), Mátrai tájegység (43 ha), a Bükki Nemzeti Park (3 ha) területén valósultak meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Az ingatlanügyi hatóság az érintett területekre a Magyar Állam tulajdonjogát 100 ha területre bejegyezte, a vagyonkezelői jogunkat viszont csak 32 ha területre lett bejegyezve. 24 ha területre vonatkozóan még nem született ingatlanhatósági határozat.

A vagyongazdálkodás területén az alábbi egyéb vagyonmozgások történtek:

- 3 db földrészlet értékebecslése történt meg. A föld értéke összesen: 6.771.850,- Ft
- térítésmentes átvétel: A Bélkő Alapítványtól átvett 2.975 eFt ingatlan (Sóshartyán termőföld, valamint egyéb építmények), 1.633 eFt értékű reklámtáblák valamint egy organikus alkotás,
- vagyonkezelésbe vétel: az Északerdő Zrt.-vel kötött ingatlan csere kapcsán a Bükkszentkereszt 0102Hrsz.-ú ingatlan 20.340 eFt,
- hiány, selejt, elhullás: immateriális javakra vonatkozóan 496 eFt, gépek, berendezések esetében 3.578 eFt (totálkárossá vált tehergépkocsi káreseményből adódóan 1.816 eFt értékben, továbbá lámpák, kaszák, mobiltelefonok, nádvágó ollók és sok más apró berendezés) valamint a tényész állatok elhullásának értéke 264 eFt.
- térítésmentes átadás /egy termőföld csere - Garáb 031/1 Hrsz. földterület 55 eFt értékben, gépek, berendezések esetében – kollégáknak átadott mobiltelefonok 185 eFt (több éve az igazgatóságnál dolgozó kollégák, akik elmentek az igazgatóságtól és a használatukban lévő mobiltelefonok átadása részükre)

Nagy értékű eszközök értékesítésére nem került sor.

10.3.2. Forgóeszközök

Forgóeszközeink értéke 175.834 eFt, előző évhez képest 14 %-kal nőtt. Forgóeszközeinket a készletek adják. Forgóeszközök részét képezik az eladási céllal készített, vásárolt kiadványok, termékek, szakmai anyagok, valamint a mezei leltár során felvett befejezetlen termelés értéke 77.143 eFt. A növendék állatok értéke is jelentősen növekedett 44.196 e Ft.

10.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés 2017-ben (db)
Iroda (Eger, Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Mátrafüred, Salgótarján-Baglyaskő, Garáb, Batúz-tanya)	8	
Szolgálati lakás (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Rejtekek, Batúz-tanya, Szalajka-völgy)	5	1
Bemutatóhely, kutatóház (Hollókői Tájház, Ároktői Kutató- és Tájház, Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház, Oszlai Kutató- és Tájház, Nyugati Kapu Látogatóközpont, Mátrai Tájvédelmi Körzet Látogatóközpont, Keleti Kapu Látogatóközpont, Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Látogatóközpont, Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont, Lillafüredi Szent István-barlang, Lillafüredi Anna-barlang, Létrástetői Kutatóház, Millenniumi kilátó, Millenniumi Tanösvény Információs Ház, Szalajka-völgyi Információs Ház, Szili-erdei Kutatóház)	17	0
Tanya (Köles-háti tanya, Tiszavalki gátórház, Holya-tanya, Galkótanya, Kenyérváró – tanya)	5	-
Egyéb (Szilvásvárad kerékpárkölszövő, Nagy-mezői őrház, Barátréti őrház)	3	-
Természetvédelmi Területkezelési Központ (Eger, Garáb, Parád, Batúz-tanya)	4	0
Bérelt ingatlanok (Miskolc, Mezőtárkány-Tepélypuszta, Tiszababolna, Borsodnádásd, Tarnaszentmiklós)	4	1

* A turisztikai létesítmények a 11.1 fejezetben kerülnek részletezésre

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Felújítások, beruházások

2017-ben tervezett és megvalósult felújításaink

adatok eFt-ban

Létesítmény, eszköz megnevezése	Felújítás összege
Szalajka-völgyi bemutatóhely	3.817
Létrás tetői tábori ház korszerűsítése	5.995
5 db gépjármű felújítása	1.812
Előirányzat teljesítése összesen:	11.624

Az időszakra tervezett felújítási feladatokat teljesítettük. Felújítási maradványunk nincs 2017-ben.

Intézményi beruházási kiadások

A BNP Igazgatóság 2017. évi eredeti intézményi beruházási előirányzata 8.000 eFt

Év közben azonban többletforrás keletkezett központi költségvetésből, pályázati forrásból, valamint a 2016. évi maradványból.

A BNP Igazgatóság 2017. évi módosított előirányzata

1.229.251 eFt

Tényleges teljesítés

645.302 eFt

A tervezett kiadás elmaradás 583.949 eFt. Oka, hogy a 2016. évi maradvány, mely a pályázati előlegek jelentős összegéből áll, nem valósultak meg 2017. évben sem. A kivitelezések a közbeszerzések engedélyeztetés lassúsága miatt jelentős csúszás tapasztalható a pályázatoknál vállalt időbeli megvalósulásoknál.

Beruházási kiadásaink értéke 645.302 eFt volt a 2017-es évben, melynek egy része pályázati forrásból valósult meg. Melléklet: „D” jelű tábla

Beruházásaink a következők:

- KEHOP pályázati forrásból: Tardi őrszolgálati iroda kivitelezése, barlang kiépítési munkák, járó platform, kiállító, bemutatótér kialakítása, notebookokat, gépkocsikat szereztünk be 303.965 eFt-ért.

- A közmunkaprogram keretein belül kiségeket és szerszámokat vásároltunk 3.567eFt-ért.

- Life pályázatok terhére: fásítás 39.957 eFt, kerítések, fatelepítések 3.353 eFt, tablet beszerzés 904 eFt, eszközbeszerzések 12.765 eFt, filmkészítés, szoftvervásárlás 4.305 eFt.

- Svájci pályázatból számítógép beszerzése történt 473 eFt-ért.

- GINOP pályázatból Bükk Keleti Kapuja tervének készítésére 7.900 eFt-ot fizettünk.

- Invazív fajok betelepítéséhez kapott fejezeti támogatásból szerszámokra 288 eFt került kiadásra,

- „Országos Rákállomány felmérése” támogatásból halászati eszközök, műszerek, szerszámok beszerzésére 1.079 eFt

- Természetvédelmi kártalanításra kapott támogatásból történt a Mátraszőlősi vadászház denevérbaráttá tétele 453 eFt, védelmi kerítés, sorompóépítés 1.534 eFt, Kamerák, csapdák, villanypásztor, mikroszkóp, vadász les vásárlás 8.713 eFt-ért, utánfutó beszerzés 312 eFt

- Védettségi szint helyreállítása kapcsán földvásárlásra 151.187 eFt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- Költségvetési forrásból nem pályázathoz kapcsolódóan: ügyviteli szoftver 629 eFt, földvásárlás 1.581 eFt, épületvásárlás 15.000 eFt, faház, kapu stb. 1.424 eFt, kis értékű informatikai eszközök 503 eFt, eszközök, berendezések beszerzése 15.710 eFt, tenyészbika, tenyészkos vásárlás 908 eFt

- Pályázatok előkészítésére 2.235 eFt

- Nettó finanszírozású pályázatok áfa önereje: 66.557 eFt

Az FM részéről 2016-ban földvásárlásra, kártalanításra jóváhagyott 117 mFt került finanszírozásra. Ezzel határidőben elszámoltunk. 2017-ben ugyanezen célra 100 mFt került átadásra, mely elszámolására 2018-ban kerül sor. **Bérleti díj** bevételek az éves földbérleti díjakból és egyéb bérleti bevételekből tevődnek össze. Ezekből 236.683,- eFt bevételünk keletkezett, mely az előző évhez képest némi növekedést jelentett.

A kiszámlázott vadászati bérleti díjak felét átutaltuk szerződés szerint az NFA részére, a befolyt bevételek után 1.795 eFt értékben. Ez is csökkentette a tervezett bevételeinket.

A földhaszonbérletből származó bevételeinknek tárgyévben történő realizálását befolyásolja a fizetési morál.

Területeink jelentős részét - a természetvédelmi követelmények szem előtt tartva - az erdők kivételével használatba adjuk. Mivel a saját kezelésben maradt védett területek aránya az évek során folyamatosan nőtt, a használat átengedésének csökkenése címén további bevétel kiesés keletkezett.

A meglévő épületeinket is megpróbáljuk hasznosítani (terembérletek biztosítása rendezvényekhez).

Meglévő eszközeinket (kerékpár, rendezvény sátor, stb.) is szabad kapacitásunk kihasználása céljából igény szerint bérbe adjuk.

10.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági erőgépek (6 db Carraro, 1 db Super Zetor, 1 db Feng-Shou, 3db Aebi rézsűkasza, 1 db Belorusz traktor, 3 db Deutz Fahr Traktor,)	15	0
Gépjárművek (teher, személy)	70	3
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár	45	0
Kamera (videó, autós, vad, kameracsapda)	106	6
Fényképezőgépek (hagyományos, digitális)	112	1
Távcsövek (állványos, kézi)	131	3
Projektor	7	0
Számítógép	78	0
Laptop	55	0
Server	7	0
Telefonok (vezetékes, mobil)	260	40
GPS	92	0
Fegyver	34	0

Gépjárművek, gépek állományának változása

Az igazgatóság gépjármű állományában jelentős változások történtek. Az év során törekedtünk, hogy a természetvédelmi őrállományt teljes mértékben a munkájuk elvégzése céljából ellássuk gépjárművekkel. A 2017-es évben pályázatból 2 db tehergépkocsi és 1 db hibrid személygépkocsi beszerzése történt meg. Tárgy év végén igazgatóságunk 73 db gépjárművel rendelkezett, ebből 28 db személygépkocsi, 45 db pedig tehergépkocsi. A gépjárművek átlagéletkora 9,1 év, így - számolva a terepi használatból járó fokozott amortizációval – az idősebb járművek folyamatos cseréje indokolt lenne.

Rendelkezünk egyéb járművekkel is. Ezek: traktorok /16 db/, segédmotor-kerékpárok /2 db/, lakókocsi /3 db/, utánfutók, pótkocsik /29 db/, valamint teleszkópos rakodógép 1 db.

Az év során jelentősen növekedett a káresemény/11 db/ gépjárműveinkben. A károk pénzügyi rendezése a Casco biztosítás terhére, valamint az Igazgatóság vonatkozó szabályzatának megfelelő munkavállalói befizetésekkel történt meg.

11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

2017-ben a Bükk Nemzeti Park alapításának 40. évfordulóját ünnepelte, látványos programokkal, illetve a bemutatóhelyeinken különféle bemutatókkal. Ennek megfelelően kiemelt figyelem fordult az Igazgatóság oktatási és ökoturisztikai tevékenysége felé.

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság

- 3 megyében van jelen öko- és geoturisztikai szolgáltatásokkal, bemutatóhelyekkel, információs irodákkal, tanösvényekkel és túravezetésekkel.

- az egyedüli olyan turisztikai szereplő, amely hálózatos szolgáltatásokkal az egész Mátra-Bükk-Nógrád desztinációban jelen van, s attrakcióinak működtetésével és fejlesztéseivel segíti a terület turisztikai szolgáltatóit, önkormányzatait és egyéb turisztikai szereplőit egyaránt.

- az egyedüli olyan turisztikai szereplő, aki egyszerre van jelen ökoturisztikai szolgáltatóként és állami szereplőként is a területen.

- területén jelenleg a régió legtöbb szolgáltatást nyújtó turisztikai szereplője.

- attrakcióinak, bemutatóhelyeinek, szállásainak a működtetése, karbantartása és a szolgáltatások biztosítása érdekében jelenleg mintegy 60 munkatársat foglalkoztat (kormánytisztviselők, munka törvénykönyvesek és közfoglalkoztatottak).

- az egyedüli olyan ökoturisztikai szereplő, amely egyszerre dolgozik az élménylánc fejlesztésén, élménycsomagok kialakításán és végez komoly edukációs tevékenységet a turizmus és ökoturizmus környezeti-természeti fenntarthatósága érdekében.

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság a Bükkben, a Mátrában és Nógrádban eltérő szerepkörökben és intenzitással vesz részt az ökoturisztikai fejlesztésekben a helyi adottságoknak megfelelően.

Általános ökoturisztikai fejlesztési céljaink:

- a természet értékeit ismerő és szerető vendégkör bővítése
- környezeti szemléletformálás a turisztikai szolgáltatók, a vendégek és a turizmuskoordináció területén is
- élménycsomagok fejlesztése a természeti értékek élményszerű bemutatásával
- új brandépítési koncepciónk révén a terület tematikus külföldi pozícionálásának erősítése
- komplex minőségfejlesztési program végrehajtása az öko- és geoturisztikai kínálat fejlesztése érdekében

11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

A 2007. év végén átadásra került az új látogatóközpont épület, az „Ősfenyő belépő”, amely évi 30-50 ezer fő látogató számára kínál kulturált szolgáltatást.

A beruházás elemei egy többlépcsős térségi turisztikai fejlesztés I. ütemét képezték, amely ütemek végső eredményeként a salgótarjáni és a szécsényi kistérség, valamint a szomszédos Szlovákiában található losonci és nagykürtösi járás területére kiterjedő *geopark-hálózat* épülhet ki.

A Fogadóépület 4D szimulációs vetítőjében a látogatók örömmel élik át az „a múltba vezető időutazást” és a 20 millió évvel ezelőtti vulkáni katasztrófák élményét. Az épületben egy kiállítótér, egy konferenciaterem, egy ajándékbolt, valamint a turisták által önállóan kezelhető információs

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

portál működik. Az átalakított fogadóépület szimbolikus építészeti megoldásaival, újszerű megjelenésével önmagában is egyedi látványosságot kínál az ideérkező turistáknak.

Az Ősfenyő Belépő fogadóépület mellett a Bükkábrányból átmentett 8 millió éves ősfák fölé védőtető készül. Növekvő számú látogatója van az akadálymentesített geológiai tanösvénynek, végpontjában a Tasnádi Kubacska bemutatócsarnok felújított kiállításával, melyben az ősvilági élőhely bemutatását 3D formában lehetővé tévő vizuáltechnikai rendszer működik.

Az Ipolytarnóci Ősvilági Pompeji turisztikai célú fejlesztés II. ütem, (ÉMOP-2007-2.1.1.B) projektből valósult meg a terület jelentős fejlesztése.

A beruházás 2009 végén indult, melynek eredményeként az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen további turisztikai szolgáltatások és a terület adottságaira épülő bővülő programkínálat valósult meg, amely a szezonáltság csökkentése mellett a vendégek átlagos helyben tartózkodási idejét is megnövelte.

A fejlesztés eredményeként megvalósult:

- étterem 45 fő kapacitással, teljes felszereléssel, geotermikus fűtés alkalmazásával;
- akadálymentesített közlekedő felületek 1 250 m hosszúságban;
- „miocén erdő” (arborétum) 25.000 m² zöldfelülettel a korábban kialakított vizes élőhelyek körül;
- lombsétány, amely 8-10 méter magasan vezet a fák lombjai között. Két végén egy-egy 15 m magas torony épült fel, amelyek kilátóként is funkcionálnak. A gyermekek számára kis függőhíd, drótkötélpálya és állati lakhely-imitációk is kialakításra kerültek;
- játszótér;
- közműépítés: a terület villamos energia ellátását biztosító, leromlott állapotú és tájképet romboló 20 kV-os légkábel 580 méter hosszon földkábel váltotta fel;
- kiállítás installáció: Az I. ütemben felépült fogadóépület kiállítási tereinek hasznosítása

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Látogatóközpont

A főépületben található „Karszt és élővilága” kiállítás diorámákon, terepasztalon és tablókön keresztül mutatja be a karsztterületek védett értékeit. Érdekesség az épület pincéjében felépített Istállós-kői barlangrekonstrukció. A központi épületben a kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas 52 m²-es előadóterem található. A látogatóközpont előterében található recepció-ajándékbolt és a központi kiállítás, valamint a konferenciaterem egy fővel és rögzített nyitva tartással üzemel.

Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

A nógrádi tájegységirodának is helyet adó Természetvédelmi Látogatóközpontot 2011-ben adtuk át, építését a „Novohrad/Nógrád Geopark Infrastruktúrájának fejlesztése / Rozvoj Infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku, Salgótarján - Baglyaskő Természetvédelmi Központ létrehozása” című ETE-HUSK pályázatból finanszíroztuk.

Megvalósult funkciók:

- Látogatóközpont és természetvédelmi kezelői központ bemutatóhellyel Baglyaskőn.
- Iskolák, családok, turisták számára a természetvédelmi, földtani, biológiai ismeretek bővítése.
- A Karancs-Medves Tájvédelmi Körzettel a határon érintkező szlovákiai Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (Cerova vrchovina CHKO) bemutatása.

Rejteki Kutatóház és Oktatóközpont

- A rejteki központ jelenleg 47 fő befogadására alkalmas szálláshely, erdei iskolai, tábori programok színhelye. A miskolci Környezeti Nevelők Egyesülete akkreditált erdei iskolai programja mellett saját erdei iskolai programjainkat is igénybe vehetik a bejelentkező

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

csoportok. Az egész éves kihasználtság biztosítására 2015 augusztusában korszerűsítettük a fűtési rendszert, faelgázosító kazán és radiátorok kerültek beépítésre. A főépületben a vendégek ellátását szolgáló melegítőkonyhát alakítottunk ki.

- A parkban EU-komform fa játszótér kapott helyet.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

11.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Bélapátfalva – Bél-kő tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva, Bél-kő környéke	5 km	7	7 tábla, 1 pihenőbútorzat	A tanösvény a Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növénytakarásait és a sziklagyepek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú tanösvény.	készült
Bélapátfalva – Gilitka-kápolna	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva	-	-	1 tábla, 2 esőház, pihenőbútorzat	Tájtörténeti, kultúrtörténeti bemutatóhely	nem készült
Jávorkúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Jávorkút környéke	3 km	4	4 tábla	A tanösvény Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	második kiadás elkészült
Rejteki Erdei Iskola tanösvénye	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház	800 m	5	5 tábla	Természetismereti.	készült
Rejteki – Répáshuta tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház – Répáshuta	9 km	6	4 tábla	Természeti, kultúrtörténeti, őslénytani, és geológiai ismereteket ad át.	készült
Felsőtárkány – Kő-közi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	800 m	5	3 tábla	A Szikla-forrást és a fölötte magasodó mészkősziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel.	készült
Felsőtárkány – Vár-hegyi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	10 km	7	4 tábla	Földtani formációkkal (dolomittánya, radiarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmeléktelep-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődtettt teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismerteti meg.	készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Felsőtárkány – Barát-réti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	6,5 km	4	2 tábla	A tanösvény a Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túloldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	készült
Felsőtárkány – Tamás-kúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park Lök-völgy	8 km			A tanösvény útvonala a Kis-som forrástól indul, érint két időszakos forrást (Feket-len és Imó) majd továbbhaladva a Lök-völgy irányában a Zsindelybánya-lápán fordulva felhagyott palabányákhoz vezet. Innen rövid átkötéssel a Török-úton vezet vissza a Pázsag-tető felé. A tanösvény a természeti értékek mellett bükki palahasítást és faszénégetést is bemutatja.	nem
Miskolc – Szinva tanösvény	Bükk hegység, Kis-fennsík, Szinva-völgy	4 km	6	4	A tanösvény a Herman Ottó emlékparktól a Szeleta-tetőn át Felsőhámor fölött Lillafüredre vezet, s a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadna-völgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	készült
Szarvaskő külterület, Bába-fa	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőház	Kultúrtörténeti bemutatóhely.	nem
Szarvaskői geológiai tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szarvaskő környéke	8,8 km		3 tábla	Geológiai tanösvény természetvédelmi kiegészítéssel	készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Szomolyai kaptárkövek tanösvény	Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület	4 km	3	3 tábla, pihenőbútorzat	Szomolya központjából nyugati irányba vezet ki a tanösvény, mely az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai Kaptárkövek TT természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A Vén-hegy nyugati lejtőjén, a Kaptár-völgyben helyezkedik el a nyolc nagyobb, fülkés sziklára, kőkúpra tagolódó riolittufa vonulat, mely Magyarország legtöbb fülkével (117 db) rendelkező kaptárkő-csoportja.	készült
Szalajka-völgyi természetvédelmi bemutatóösvény	Bükk Nemzeti Park, Szilvásvár	4,2 km	10	9 tábla	A Szalajka-völgy földtani, víztani, botanikai és tájképi értékeit mutatja be.	készült
Millenniumi természetismereti és erdészeti bemutató sétaút	Bükk Nemzeti Park, Szilvásvár	2,5 km	20	18 tábla, 2 esőház, 1 indítóház, 12 pihenőbútorzat	Geológiai, botanikai, víztani, állattani és erdészeti bemutatóösvény.	nem készült
Nagy-mező – Kis-kőhát-zsomboly tanösvény	Bükk Nemzeti Park, Bükk-fennsík: a Bánya-hegyi volt felső parkolótól indul	3 km	3	3 tábla, 1 pódium paddall, 1 irányjelző oszlop	A tanösvény a Bükk-fennsík felszínalakítási formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	második kiadás elkészült
Olasz-kapu tanösvény	Bükk Nemzeti Park, Bükk-fennsík: az Olasz-kapui parkolótól indul	7,2 km	6	7 tábla, 1 irányjelző oszlop	A tanösvényen megfigyelhetők a fennsík felszínalakítási és botanikai értékei, és a tájképi értékei.	második kiadás elkészült
Ördögtorony tanösvény	Bükk Nemzeti Park, Cserépfalu	10 km	20	6 tábla		
Hamvajárási tanösvény	Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet Pély-Ludas tanösvények	6,5 km	3	3 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Hanyi-éri tanösvény	Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet Pély-Ludas tanösvények	7,7 km	9	9 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Ludas-fertői tanösvény		7,7 km	5	5 tábla		készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Berek-erdő tanösvény		3,5 km	5	5 tábla, 1 esőház, 2 pihenőbútorzat, 20 irányjelző oszlop	Természetismereti és tájtörténi tanösvény	készült
Szélkiáltó tanösvény (Csincse-menti tanösvény)	Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet	17 km	12	12 tábla, 1 esőház, 3 kilátó	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Parádfürdő – Ilona-völgyi Geológiai Tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	6,5 km	8	1 tábla	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be egy 6,5 km hosszú túraútvonalra felfűzve.	készült
Sár-hegyi természetismereti tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	7 km	12	12 tábla	A tanösvény többféle növénytársulást (cseres-tölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafüves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	nem készült
Sámsonházi geológiai tanösvény	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	3 km	5	6 tábla, 1 esőház, 3 pihenőbútorzat	A tanösvény egy szakasza a miocén középső szakaszának földtani formációit (egy sztrатовulkáni sorozatot), a környék élővilágát mutatja be, további szakasza a középső-felső miocén földtani és őslénytani képződményeit tárja fel.	nem készült
Kozárdi andezitbánya	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	2	2 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Sámsonházi Vár-hegyi kőfejtő	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	7	7 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Sámsonházi Buda-hegyi tufabánya és geológiai, botanikai tanösvény	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	3 km	12	12 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Mátraszőlős Fügőgő tanösvény	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	1,5 km	3	3 tábla 3 pihenőbútorzat	Geológiai bemutatóhely-tanösvény.	nem

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Cserhátszentiván régi fürdő melletti kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	2	2 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Cserhátszentiván régi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Felsőtold – Garáb úti tufabánya	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Felsőtold – Kecse-hegyi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Salgótarján – Boszorkány-kő geológiai tanösvény	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	400 m	13	13 tábla	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott) bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkány-kő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	nem készült
Salgótarján – Szilvás-kői geológiai tanösvény	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	3,5 km	13	13 tábla	A tanösvény érinti a Gusztáv-tározó bejáratát a Bagó-kő kőfejtőjét, a hideg mikroklimájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	nem készült
Somoskő – Magyar-bányai Kőpark	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	150 m	14	14 tábla	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekintő térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	nem készült
Eresztvényi Kőbányák sétaút	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	2,5 km	4	4 tábla	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóbanából induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	nem készült
Salgótarján, Eresztvényi Új-bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Salgótarján, Eresztvényi Régi-bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Nagykercegi fás legelő	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	nem
Salgótarján, Magyarbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Baglyas-kő	Baglyaskői Természetvédelmi Terület	-	59	59 tábla, 10 pihenőbútorzat	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Hollókői vártúra ösvény és biológiai tanösvény	Hollókői Tájvédelmi Körzet	5,5 km	22	22 tábla, 2 esőház, 4 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájháztól indul, és a várba visz föl, A Biológiai Tanösvény a Vár-hegyet és az ún. Tűlső-mező hagyásfás legelőjét öleli körül.	Elfogyott
Hollókői andezit-telér kőfejtő (régí fürdő mellett)	Hollókői Tájvédelmi Körzet	-			Geológia bemutatóhely.	nem készült
Ipolytarnóc – „Borókás-árok” geológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	800 m	7	11 tábla, 1 esőház, 7 pihenőbútorzat, 2 irányjelző oszlop	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, őssorrszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kövült ősfenyő mutatja be.	készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Ipolytarnóc – Kőzetpark	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	700 m	11	25 tábla, 2 pihenőbútorzat	20-24 millió éves földtörténeti utazás. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	készült
Ipolytarnóc – biológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	6 km	23	30 tábla, 21 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A hajdani tölgyesek, cseresek maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők élővilágát mutatja be.	készült
Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	4 km	11	19 tábla, 14 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosságok, tanya romok, kőzetkibúváások és felhagyott kőbányák mentén vezeti látogatóit.	készült
Ipolytarnóc – Lombkorona sétány	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	150 m	2	2 tábla, 8 pihenőbútorzat		
Öreg-tó természetvédelmi bemutatóhely	Ipoly-völgye SPA, Ludányhalászi	-	4	4 tábla	Természetismereti tanösvény	
Nyárjas-pusztai homokbánya geológiai bemutatóhely	Márkháza pusztai fás legelő TT, Salgótarján	-	3	3 tábla	Geológiai tanösvény	
Páris-patak völgye helyi jelentőségű TT	Nógrádszakál	-	7	6 tábla	Geológiai tanösvény	
Sóshartyáni Hencse-hegy TT	Sóshartyán	-	1	1 tábla	Természetismereti tanösvény	
Sirok	Siroki Nyírjes-tó Természetvédelmi Terület	-		1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	nem
Bükkszenterzsébeti Nagy-kő	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet				Geológiai bemutatóhely-tanösvény.	nem
Gyepes-völgy, Ivánka	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-		1 tábla	Természetvédelmi bemutatóhely.	nem
Váraszó, Hosszú-völgy	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-		1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	nem
Istenmezeje, Noé szőlője	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-		1 tábla	Geológiai bemutatóhely.	nem
Nagy-kői tanösvény	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	7,1	5	4 tábla, 1 esőházikó	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem

11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

Szalajka-völgyi Információs Ház

A 2015 júliusában megnyitott információs pont, kiállítás és nemzeti parki termékek boltja hiánypótló kezdeményezésünk a Szalajka-völgyben. Az épületben tablós kiállításon mutatjuk be a Szalajka-völgy természeti értékeit és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi tevékenységét. Mellette információs pont és kiadványbolt kapott helyet, ahol térképek, ismertető kiadványok, tanösvény-vezető füzetek és könyvek mellett nemzeti park emblémás ajándékcikkek is kaphatók. A nemzeti parki védjegyes termékek választékában a helyiek mellett megtalálhatók más hazai nemzeti park igazgatóságok termékei is.

Kalapati Info Ház

Szilvásváradon, a Milleniumi tanösvény kezdő pontján található zöld pont, ahol az információs szolgáltatás mellett térképek, ismertető kiadványok, tanösvény-vezető füzetek és könyvek, emblémázott ajándéktárgyak vásárolhatók. Az infoház 2017-ben zárva volt.

Anna-barlang - Lillafüred

A Függekertek lábánál található Anna-barlang különlegessége, hogy mésztufában alakult ki, ami világviszonylatban is ritkaság. A benne lévő üregek vízesések boltozódásával jöttek létre. A termék falán és mennyezetén a travertinóval bevont mohafüggönyök, fenyőlombok, gyökerek szövedéke nyújt csodálatos látványt. A barlang szezonon kívül csak napi egy garantált túra erejéig vagy előzetes bejelentkezés esetén nyit ki, turisztikai főszezonban viszont félóránként indul túravezetés.

Szent István-barlang - Lillafüred

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által működtetett bemutatóhelyek közül a lillafüredi barlangoknak van a legnagyobb vendégforgalma, éves szinten a két barlangban közel 70.000 vendéget fogadnak – nem véletlen, hogy a barlangok szerepelnek Magyarország TOP 150 attrakciójának a listáján is.

Lillafüred a gyógyhellyé nyilvánítását a Szent István-barlangnak köszönheti, mivel a gyógytényező a barlang Fekete-termének a levegője. A barlang egész évben várja a vendégeket. A több mint fél órás program bárkinek ajánlható, hiszen a meglátogatásához nem kell védőfelszerelés, s méretei miatt nagyobb létszámú csoportot is fogadni képes.

Lillafüredi Kisvasút állomás/ Kelet-bükki Tájégségiroda

A Lillafüredi Állami Erdei Vasút ökoturisztikai fejlesztése az Új Magyarország Fejlesztési Terv Észak-Magyarországi Operatív Programból nyert pályázati támogatásból valósult meg. A projektben az Észekerdő Zrt. partnereként a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság „A múlt emlékei a Bükkben” című kiállítást hozta létre és itt kapott helyet a Kelet-bükki Tájégség irodája is.

A kiállítás 2011 tavaszától a Lillafüredi Állami Erdei Vasút történeti kiállítással együtt ingyenesen látogatható. Üzemeltető az Észekerdő Zrt.

Oszlai Tájház

A Cserépváralja Polgármesteri Hivatallal közösen üzemeltetett kiállítás anyagának múzeumi rekonstrukciója esedékes (a miskolci Herman Ottó Múzeum anyaga), az épület külső felújításra szorul. 2017-ben zárva volt.

Hollókő „Táj és a nép” kiállítás

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A kiállítás anyaga továbbra is felújításra szorul, a Világörökség részét képező falumúzeumban a látogatói érdeklődés várható alakulása miatt a kiállított ismertetőket több nyelven kell megjeleníteni. 2017-ben Húsvétkor tartott nyitva, egyébként zárva volt.

Ároktői kutatóház és kiállítás

Az épület rossz műszaki állapotban van, lezárásra került, nem látogatható.

Állandó kiállítások

- Felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont „Karszt és élővilága” kiállítás
- Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület, Bemutatóhely
- Hollókői Tájvédelmi Körzet „Táj és a nép” tájház kiállítása
- Lillafüred, „A múlt emlékei a Bükkben” kiállítás
- Oszlai tájház, kiállítás
- Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont
- Szalajka-völgyi Információs Ház BNPI kiállítás

Mobil kiállítás

A mobil kiállítási táblók anyaga bemutatja a működési területünkön található védett természeti területeket, az Igazgatóság működését, feladatait. A kiállítás során az érdeklődők képet kaphatnak a természetvédelmi területek földtörténetéről, sokszínű élővilágáról, kultúrtörténeti értékeiről, valamint a Natura 2000 területekről.

A 60 táblóra szerkesztett anyagot úgy állítottuk össze, hogy egyidejűleg több tájegységhez helyezhessünk ki Natura2000 tematikus kiállítást.

14 Roll Up mutatja be a BNPI működési területét, a BNPI bemutatóhelyeit, a Bükki Nemzeti Park természeti és kulturális értékeit, valamint a tájvédelmi köreinket és a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területet.

Washingtoni Egyezményről szóló (CITES) táblósorozat

A kiállítás témája a CITES, azaz a veszélyeztetett vadon élő növény- és állatfajok nemzetközi kereskedelmét szabályozó egyezmény. A kiállítás négy táblóból áll. A kiállításához előadást is lehet igényelni. A mobil kiállítások anyagát előjegyzés alapján több közintézményben és iskolában is bemutattuk.

Erőss Zsolt expedíciós fotóinak kiállítása:

2013-ban létrehoztuk a „Magaslataink” című, 30 alkotást tartalmazó fotókiállítást Erőss Zsolt saját készítésű expedíciós fotóiból, melyet nagy sikerrel mutattunk be a hazai nemzeti parkok látogatóközpontjaiban, művelődési házakban, és három szlovákiai városban.

11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek

Felsőtárkány – Bábakalács Erdei Iskola

Az erdei iskola épületének belső falazatát 2015-ben felújítottuk, a fürdőszobákat bővítettük, korszerűsítettük. Jelenleg 38 fő elszállásolására alkalmas a szállásépület, amely közösségi helyiséggel, a parkban sátorozó hellyel és egy 100 m²-es fedett foglalkoztatóval, valamint külön bejáratú oktatóteremmel és kézműves műhelyjel áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére.

A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított kőzetpark (geológiai bemutatóhely) található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvény-hálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.

A „BNPI Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontjában működő erdei iskola élménypedagógiai központú fejlesztése” című KEOP-3.3.0/09-11-2011-0005 projektünk 2014

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

november végén átadása került. A meglévő melléképület /iroda-garázs/ tetőtéri bővítésével foglalkoztató- és raktárhely került kialakításra. Az oktatóközpontban folyó oktatói-nevelői munkát segítő természetvédelmi játékok és eszközök kerültek beszerzésre, mely élményszerűbbé, érdekesebbé teszik az hozzánk látogató gyermekek környezeti nevelését. Az erdei iskola udvarán madár- és lombkorona megfigyelő került kialakításra, ahonnan könnyedén megfigyelhetővé válnak egyes madárfajok, és a lombkorona élővilága.

11.1.5. Szálláshelyek

Ökoturisztikai szálláshelyek

1. Bábakalács Erdei Iskola

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság u. 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 38 fő**

2. Rejteki Kutatóház és Erdei Iskola

Cím: 3559 Répáshuta, Pf. 5., Tel.: (46)-390-174.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 47 fő férőhely**

Nem ökoturisztikai jellegű szálláshelyek, kutatószállások

3. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

4. Ipolytarnóci Kutatóház / /

Cím: 3138 Ipolytarnóc, Pf.1.

Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Ipolytarnóc külterület

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

5. Oszlai Vendégház

Cím: Cserépfalu 023/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **2 szoba 12 fő részére**

Vállalkozó által üzemeltetett szálláshelyek

6. Hollókői Kutatóház

Cím: Hollókő, Kossuth út 99-100.

Férőhelyek száma (fő): **1 szoba 4 fő részére**

7. Létrástetői Kutatóház /Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/

Cím: Miskolc 01061/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

8. Tamáskúti Túristaház

Cím: 3324 Felsőtárkány, 0128 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 14 fő**

9. Borostyán Vendégház

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Cím: 3559 Répáshuta, 0107 HRSZ

Férőhelyek száma: 7 szoba, 21 fő

2017-ben külső üzemeltetőtől visszavett és az átalakítások, renoválások miatt zárva tartó szálláshelyek:

- Hollókői Kutatóház
- Borostyán Vendégház

11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

Az eddig külső üzemeltető által működtetett Millenniumi kilátót 2017. január 1-től saját üzemeltetésben működtetjük.

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület Ősfenyő Belépő látogatóközpontját 2017. július 18-án külső üzemeltetőtől visszavettük és saját működtetésben működtetjük tovább.

11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

11.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák

- A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság rendszeres szakvezetést biztosít vendégei részére az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen, a lillafüredi Szent István- és Anna- barlangokban, ahol a szakvezetés része a bemutatóhely szolgáltatásainak.
- Előre meghirdetett túráinkon, terepi bemutató programjainkon kedvezményes díjért, illetve néhány kiemelt Jeles Napon ingyenesen biztosítunk szakvezetést (*április 22. Föld Napja, május 10. Madarak és fák Napja, május 24. Európai Nemzeti Parkok Napja, május 23-június 9. Geparkok Hete, június 5. Környezetvédelmi Világnap, szeptember 26. Tiszta hegyek Napja, szeptember 20-21. Kulturális Örökség Napjai, október 4. Állatok Világnapja.*
- Téli túráink között kiemelkedő érdeklődés kísérte a Transzbükki átkelést, amelyre már hagyományosan minden évben január végén kerül sor. 2013-tól a program az Eröss Zsolt emléktúra nevet viseli a 2013 májusában a Kancsendzöngán eltűnt hegymászó, örökös védnökünk, Eröss Zsolt tiszteletére. A szakvezetett túra útvonala olyan fokozottan védett területekre is belépést enged, amelyek egyébként a látogatóktól elzárva tart.
- Barlangi túravezetést és overallos barlanglátogatást is lehet igényelni igazgatóságunknál, a túrákat a szerződés alapján barlangi túravezetői engedéllyel rendelkező vállalkozók vezetik. A barlanglátogatási lehetőséget bővítettük, 2014-től a Felsőtárkány közelében található Esztáz-kői barlang könnyen járható felső szakaszára is viszünk vendégeket.

11.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

2017-ben rendezvényeinket a Bükki Nemzeti Park alapításának 40 éves évfordulója köré szerveztük.

Barlangok Hónapja nyitórendezvény, március 1.

A Magyar Nemzeti Parkok a Barlangok Hónapja elnevezésű programsorozat keretében évről évre közös kommunikációval, kedvezményes akciókkal hívják fel a figyelmet felszín alatti védett értékeinkre. 2017-ben az országos sajtótájékoztatót a 40 éves Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

rendezte meg Egerben, az Agria Park bevásárlóközpontban, ahol V. Németh Zsolt államtitkár úr mellett mind a tíz nemzeti park igazgatóság igazgatója jelen volt. A sajtótájékoztatót követően megnyitották a Herman Ottó Múzeum „Inverse Everest” elnevezésű vándorkiállítását, ami a Föld legmélyebb ismert barlangjában megvalósult magyar expedíción készült fotókból és az ott használt felszerelésekből állt össze. Végül a Láthatatlan Magyarország című 3D-s filmet, tekinthették meg a résztvevők az Agria Cinema mozi vetítőtermében, melyet az alkotó, Egri Csaba barlangkutató élményszerű beszámolója kísért.

Jubileumi emlékülés, március 30.

A Bükki Nemzeti Park alapításának 40 éves évfordulója alkalmából rendezett ünnepséget a lillafüredi Palota Szállóban tartottuk. Az esemény díszvendégei **Dr. Áder János köztársasági elnök** és **Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter** voltak. A jubileumi ülésen **Szitta Tamás**, a nemzeti park alapító tagja, valamint az igazgatóság jelenlegi munkatársai tartottak előadást a nemzeti park zoológiai, botanikai és geológiai értékeiről, fajmegőrzési programokról, élőhelykezelési tevékenységekről, összefoglalák az igazgatóság természetvédelmi kezelési, értékmegőrzési feladatait, stratégiai elképzeléseit, jövőképét. A résztvevők megtekinthették a BNPI munkatársainak fotóiból összeállított **40 év 40 kép** című kiállítást, majd terepi program keretében meglátogathatták az Anna-barlangot és a Miskolc ivóvízkészletét biztosító Anna-forrást is. A délután folyamán a nemzeti park 2017-es védnöke, a **Kaláka együttes** jótékonysági koncertet adott a Szent István - barlangban az ide rendszeresen gyógykezelésre járó, légúti betegséggel küzdő gyerekeknek. A napot remek hangulatú családi Kaláka koncert zárta a miskolci Ady Művelődési Központban.

Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, július 30-augusztus 1.

A program nyitásként június 30-án, pénteken az Eszterházy Károly Egyetem Líceumában országos jelentőségű szakmai konferenciára kerül sor „Natura 2000 területek bemutatása, ökoturisztikai jelentősége” témában. Péntektől vasárnapig a Kaláka fesztivál egyik központi helyszínén, az egri Eszterházy-téren hazánk tíz nemzeti parkja várta az érdeklődőket turisztikai bemutatkozó sátorral, védjegyes termelők kirakodó vásárával, természetismereti játszóházzal, kiállításokkal. A 40 éves jubileum jegyében a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság idén társszervezőként vett részt a három napos fesztiválon, ahol közel tízezer résztvevő fordult meg. Felsőtárkányi látogatóközpontunk udvarán helyszínt adtunk a Kaláka együttes verskoncertjének, az egri várban pedig csillagászati bemutatót is tartottunk a fesztivál résztvevői számára.

Tatai Vadlúd Sokadalom, november 25.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság népszerű rendezvényén idén díszvendégként vettünk részt, ahová bemutatkozó előadásokkal, az igazgatóság életét bemutató kisfilmekkel, valamint kiadványainkat és turisztikai kínálatunkat bemutató standdal érkezünk.

Védett Területeink Megismerése nyereményjáték

Jubileumi programajánlatunkban meghirdettünk egy pecsétgyűjtő játékot a működési területünkön található tájakat bemutató ingyenes szakvezetett túráink népszerűsítésére. Kilenc olyan helyszínt jelöltünk ki, ahol a túravezető kollégák aláírásukkal és pecséttel igazolták a részvételt, majd a legaktívabb természetkedvelőket értékes ajándécsomagokkal jutalmaztuk. Az akciót végig nagy érdeklődés követte, a legtöbb pecsétet pedig egy ötfős kazincbarcikai család gyűjtötte, akik mind a kilenc túrán részt vettek.

A jubileumi Programajánló füzetünkön a MOL logóját az előzetesen egyeztetetteknek megfelelően feltüntettük. Ebből a megjelenéskor is küldtünk tiszteletpéldányt, illetve a jelen beszámolóhoz is mellékeljük.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos **“Jeles Napokon”** (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Biodiverzitás nap, Barlangok világnapja, Állatok világnapja, Európai Denevér Éj,) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívjuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára. A programokban egy részében civil szervezetek is közreműködtek.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Az évente megrendezésre kerülő tábor során a résztvevő gyerekek előadások, gyakorlati feladatok során sajátíthatják el azt a tudást, melyet terepi bejárások során tapasztalati, érzékszervi tanulással mélyíthetnek tovább.

Kiállítások, kulturális programok

A kiállításokat természetfotósok, képzőművészek munkáiból állítottuk össze. A látogatóközpontban a jeles napok, nyílt napok rendezvényein kézműves foglalkozásokat szerveztünk.

11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák

- **Bábakalács Erdei Iskola**

A Bábakalács Erdei Iskola szállás szolgáltatásait **2017-ben** összesen **1.168 fő, 2.974** vendégéjszakával vette igénybe.

Az erdei iskola program illetve modulok mellett a látogatóközpont bőséges programválasztékkal várta a látogatókat különböző tematikus napok (növényismereti, terepi ismeretszerzés, orchidea nap, lápok napja, pókász túra, mikroszkopizálás, kézműves foglalkozások, éjszakai túrák, denevérestek, csillagászati megfigyelések) keretén belül, melyeken összesen **3.590 fő** vett részt.

Nyári természetvédelmi napközis táborok, szaktáborok, szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolítása mellett a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozásokat, terepi bemutatókat is tartunk. A BNPI központi épületében szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk.

- **Rejtekek Kutatóház és Oktatóközpont**

A rejteki központ jelenleg több mint negyven fő befogadására alkalmas, erdei iskolai, tábori programok színhelye a Bükki Nemzeti Parkban Répáshuta és Hollóstető között. Felszereltségével, kapcsolódó tanösvényeivel alkalmas iskolai csoportok fogadására, elsősorban terepi környezeti nevelési programok szervezésére. Erdei iskolai szolgáltatást **734 fő 1.605** vendégéjszakával vett igénybe.

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

A nemzeti park a természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a természetvédelmi tevékenységéről tanösvényeken, bemutatóhelyeken, múzeumokban, kiállítóhelyeken ad tájékoztatást.

A természetvédelmi oktatás és a környezeti nevelés céljait szolgáló programok skálája a szakvezetési túráktól az előadásokon át a felnőtt továbbképzésekig terjed.

Kerékpárkölsönző a felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban

A kölsönző felnőtt- és gyermekkerékpárokkal, biztonsági és egyéb felszerelésekkel (sisak) ellátott. Az ideális helyszín biztosítja a látogatók számára a könnyű megközelíthetőséget, és a kirándulások remek kiindulási célpontját is.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A kerékpárkölsönző (Felsőtárkány, Ifjúság út 34/1. tópart) nyitva tartási rendje: a látogatóközpont mindenkor nyitva tartási rendjéhez igazodva, szerdától – vasárnapig, naponta 10.00 – zárás előtt fél órával kell visszaérkeztetni a kerékpárokat.

A kerékpárok bérbeadása és az adminisztráció a látogatóközpont recepcióján történik.

Önkéntes tevékenység elősegítése

Igazgatóságunk természetvédelmi kezelésében védett természeti értékek levő élőhelyek fenntartási feladatai, természeti érték bemutató infrastruktúra karbantartási szükségletei között vannak olyanok, amelyeket csapatépítő jellegű önkéntes munkával is el lehet végeztetni. 2015-ben megkezdődött önkéntes szerződésen alapuló közérdekű önkéntes tevékenységek bonyolítása, mely 2017-ben is folytatódott. A közösségi szolgáltatón és a szakmai gyakorlati képzéseken való részvétel folyamatos.

Bükkaljai Mustra

2017. június 18-án rendeztük meg a III. Bükkaljai Mustra szakmai találkozót és közönségrendezvényt a természetvédelem és a térségfejlesztés jegyében. Programkínálatában az alábbiak jelentek meg: játszóház-foglalkoztató, népi játékok, kézműveskedés, íjászat, a résztvevő települések kézműveseinek és termelőinek bemutatkozása, kóstolók; nemzeti parki védjegyes termékek, kiállítások, szakvezetési kaptárkörtúra, faluséta szafaribusszal. Hálójáték: feladatmegoldó verseny kicsiknek és nagyoknak a települések standjai között. Versenyek: vaddisznóhús főző verseny és pálinkaverseny a Bükkalja Legjobb Pálinkája címért. A rendezvényen az alábbi művészeti csoportok mutakoztak be:

Kerecsendi Fagyöngy Vegyes Kórus, Cserépi Hagyományápolók, Harsányi Kék Nefelejcs népdalkör, Babszem Jankó Gyermekszínház, Felsőtárkányi Hagyományörző Néptáncgyűttes, Kökörcsin táncsoport, Kisgyőri Népdalkör, Kökörcsin táncsoport, Tarsoly együttes, Kökörcsin táncsoport, Bogácsi Pávákör, Tündérrózsa néptáncgyűttes, az egerszalóki Tekergő Zenekar, Pityang Noszvajai Hagyományörző Egyesület, Szihalmi Fúvósok, Tobán Hagyományörző Néptáncsoport, Rece hagyományörző Népdalkör, Szomolyai Borbarátok legényegylete.

Vadonleső program

A Földművelésügyi Minisztérium Természetmegőrzési Főosztály által működtetett Vadonleső Program és a tíz hazai nemzeti park-igazgatóság 2017. AZ ÉV EMLŐSE: a mogyorós pele alkalmából „Pelék, versek, képek” címmel pele-vers illusztrációs pályázatot hirdetett. A pályaműveket a lakóhely szerint érintett nemzeti park-igazgatósághoz kellett benyújtani. A legjobb alkotások beküldői meghívást kaptak a 2017. november 17-én, a Magyar Természettudományi Múzeumban megrendezett „Mogyorós pele gálára”, ahol sor került az eredményhirdetésre és a díjak átadására. A Bükki Nemzeti Park Igazgatósághoz beérkezett pályaművek alkotói közül négy diák vehetett részt a Pele Gálán.

A gála másnapján, november 18-án rendezték meg a hagyományos Zöld Forratagot a múzeum Kupolacsarnokában, családi nap formában. Minden nemzeti park-igazgatóság saját standdal, az Év Emlőseihez kapcsolódó természetismereti játékokkal vett részt a rendezvényen. A természetismereti játékokat a szokásos háló-játék formában bonyolítottuk le, azaz a menetlevéllel rendelkező látogatók minden standon aláírást (pecsétet) kaptak a helyes megoldásokért. A kitöltött menetlevélért egy kisebb, de garantált jutalmat (matrica, hűtő mágnes, kulcstartó stb.) kaptak.

11.2.5. Kiadványok

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által az utóbbi években megjelentetett ismeretterjesztő kiadványok (2001–2016)

I. – Monográfiák, albumok, könyvek

1. **A Bükki Nemzeti Park. Hegyek, erdők, emberek.** Eger, 2002. 621 p. (ISBN 963 204 025 2)
2. **A Karancs – Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet. Nógrád és Gömör határán.** Eger, 2007. 382 p. (ISBN 978-963-87289-2-0)
3. **A Zempléni Tájvédelmi Körzet. Abaúj és Zemplén határán.** Eger, 2007. 400 p. (ISBN 978-963-9817-01-2) (ANPI felé átadásra került)
4. **Heves megye várai az Óskortól a kuruc korig. Magyarország várainak topográfiája 2.** Castrum Bene Egyesület – Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest-Eger 2009. 192 p. (ISBN 978-963-88285-0-7)
5. **A Suba-lyuk barlang. Neandervölgyi ősember a Bükkben.** Eger, 2008. 221 p. (ISBN 978-963-9817-09-8)
6. **Tér és idő határán. A Bükki Nemzeti Park.** Eger, 2010. (ISBN 978-963-9817-20-3)
7. **Mátrai Tájvédelmi Körzet. Heves és Nógrád határán.** Eger, 2010. 432 p. (ISBN 978-963-9817-19-7)
8. **Chránená krajinná oblast' Karancs – Medves a Chránená oblast' Cerová vrchovina. Na hranici Novohradu a Gemera.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 388 p. (ISBN 978-963-9817-12-8)
9. **Szecső Károly: Lénárt János (1896-1971).** Eger, 2013 (ISBN 978-963-9817-28-9)
10. **Kaptárkövek földje. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján.** Eger, 2013. (ISBN 978-963-9817-30-2)
11. **Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok.** Eger, 2014. 192 p. (ISBN 978-963-9817-41-8)
12. **Apoka. A Heves–Borsodi-dombság és az Upponyi-hegység élővilága.** Eger, 2014. 200 p. (ISBN 978-963-9817-42-5)
13. **Zöld Horizont. Természetvédelem Észak-Magyarországon.** Eger, 2014. 268 p. (ISBN 978-963-9817-39-5)

II. – Módszertani kézikönyvek

1. **Rejtektől Tárkányig. Helyismereti kézikönyv a Hór- és a Barát-völgy környékéről.** Eger, 2003. 40 p. (ISBN 963 204 893 8)
2. **Tanösvények építése. Módszertani útmutató.** Eger, 2007. 100 p. (ISBN 978-963-9817-04-3)

III. –Tanösvény-ismertető füzetek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

1. **Felsőtárkányi tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 1. Eger, 2002. 44 p. (ISBN 963 204 894 6)
2. **Rejteki tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 2. Eger, 2002. 40 p. (ISBN 963 204 893 8)
3. **Tanösvény a Bél-kőn.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 3. Eger, 2003. 56. p. (ISBN 963 212 870 2)
4. **Bükk-fennsíki tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 4. Eger, 2004. 40 p. (ISBN 963 216 368 0)

IV. – „Bábalács füzetek”

1. **Varázslatos karsztvidék. A természeti és kulturális örökség védelme a Bükki Nemzeti Parkban.** Bábalács füzetek – 1. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-3-7)
2. **Cseppkövek, denevérek, ősemberek. A bükki barlangok világa.** Bábalács füzetek – 2. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-4-4)
3. **Ipolytarnóctól a Long-erdőig. Észak-Magyarország védett természeti területei 1. Természetvédelmi területek.** Bábalács füzetek – 3. Eger, 40 p. (ISBN 978-963-87289-5-1)
4. **Hollókőtől a Bodrogzugig. Észak-Magyarország védett természeti területei 2. Tájvédelmi Körzetek.** Bábalács füzetek – 4. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-6-8)
5. **Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei. Észak-Magyarország védett természeti területei 3. Tájvédelmi körzetek.** Bábalács Füzetek – 5. Eger, 2007. (ISBN 978-963-87289-7-5)
6. **Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén. Észak-Magyarország védett természeti területei 4.** Bábalács füzetek – 6. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-9817-12-9)
7. **Kaptárkövek völgye. Észak-Magyarország védett természeti területei – 5. A Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület.** Bábalács füzetek – 7. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-8-2)
8. **„Ex lege” védett értékek. Források, lápok, barlangok, víznyelők, kunhalmok, földvárak.** Bábalács füzetek – 8. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-9-9)
9. **Sokszerű élővilág. Növénytársulások, állatközösségek, jelölőfajok Észak-Magyarországon.** Bábalács füzetek – 9. Eger, 2007. 32 p. (ISBN 978-963-87289-3-7)
10. **Az ördögtornyoktól a patkónyomos kövekig. Jeles kövek, regélő helyek a Mátraerdő területén.** Bábalács füzetek – 10. Eger, 2007. 52 p. (ISBN 978-963-9817-00-5)
11. **A Szalajka-völgy.** Bábalács füzetek – 10. Eger, 2007. 52 p. (ISBN 978-963-9817-11-1)
12. **The magic karst. Protection of the natural and cultural heritage in the Bükk National Park.** Carline booklets (Bábalács füzetek) – 12. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-17-3)
13. **From the devil's towers to the rocks with horse-shoe tracks. Marked rocks and places of fable in the Mátra Forest.** Carline booklets (Bábalács füzetek) – 13. Eger, 2010. 52 p. (ISBN 978-963-9817-18-0)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

14. **Kirándulások a bazaltvulkánok földjén. Tanösvények és környezetismereti bemutatóhelyek a Karancs–Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzetben.** Bábakalács füzetek – 14. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-23-4)
15. **Tájban élő eredetmondák. Jeles kövek, regélő helyek a Bolhád területén.** Bábakalács füzetek – 15. Eger, 2010. 48 p. (ISBN 978-963-9817-24-1)
16. **Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont.** Bábakalács füzetek – 16. Eger, 2013 52 p. (ISBN 978-963-9817-26-9)
17. **Hajnáčka a okolie – Ajnácskő és környéke. Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina – Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet.** Bábakalács füzetek – 17. Eger, 2014 – Hajnáčka, 24 p. (ISBN 978-963-9817-33-3)
18. **Dél-Heves természeti és kulturális öröksége.** Bábakalács füzetek – 18. Eger, 2014. 52 p. (ISBN 978-963-9817-38-8)
19. **Zöld mozaik.** A Tarna-Lázbérc természetvédelmi tájegységének élővilága. Bábakalács füzetek – 19. Eger, 2014. 52 p. (ISBN 978-963-9817-43-2)
20. **Natura 2000 erdőterületek kezelése.** Gyakorlati útmutató erdőgazdálkodók és erdészeti szakszemélyzet számára. Bábakalács füzetek – 20. Eger, 2015, 56 p. (ISBN 978-963-9817-67-8)
21. **A Szalajka-völgy.** Bábakalács füzetek – 21. Eger, 2016. 52 p. (ISBN 978-963-9817-71-5)
22. **Tanösvény a Bél-kőn.** A Bél-kő természetvédelmi terület. Eger, 2016. 580 p. (ISBN 978 963-9817-70-8)

V. Egyéb kiadványok

1. **Bükki Nemzeti Park. 25 éve a természet szolgálatában.** Eger, 2002. 24 p. (ISBN-szám nincs)
2. **A Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti értékei.** Eger, 2002. 2. kiadás (ISBN-szám nincs)
3. **Szent István-barlang.** Eger, 2004. (ISBN-szám nincs)
4. **Anna-barlang.** Eger, 2004 (ISBN-szám nincs)
5. **Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztési koncepció a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén.** Eger, 2005 (ISBN 963 218 995 7; *angol és szlovák nyelven is megjelent*)
6. **Védett területek és természetvédelmi fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén.** Eger, 2005. 64 p. (ISBN 963 86854 5 X; *angol és szlovák nyelven is megjelent*)
7. **Az Ipolytarnóci ősmaradványok Természetvédelmi Terület és a Hollókői Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 2 5)
8. **A Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet és a Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 1 7)
9. **A Lázbérci Tájvédelmi Körzet és a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 0 9)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

10. **A Zempléni Tájvédelmi Körzet és a Tokaj–Bodrogszeg Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 4 1)
11. **A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 3 3)
12. **Karszt és élővilága. Kiállításvezető.** Eger, 2006. 16. p. (ISBN 963 86854 8 4)
13. **Karst and its living world. Guide to the exhibition.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 86854 9 2)
14. **Karst und dessen lebensformen. Ausstellungsführer.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 0 6)
15. **Kras a jeho živý svet. Sprievodca výstavou.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 1 4)
16. **Kirándulások a bazaltvulkánok földjén. Tanösvények és környezetismereti bemutatóhelyek a Karancs–Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzetben.** Bábakalács füzetek – 14. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-23-4)
17. **Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina. A Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 48 p. (ISBN 978-963-9817-13-5)
18. **Lipovianske pieskovce. A Romhányi Homokkő.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 24 p. (ISBN 978-963-9817-14-2)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

VI. – Erdei iskolai foglalkoztató-füzetek

1. **Barangolj velünk! Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-07-4)
2. **Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-06-7)
3. **Barangolás Bikk betyárral a Kő-közi tanösvényen.** Eger, 2007 (ISBN 978-963-9817-05-0)
4. **Barangolás a növények birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-46-3)
5. **Barangolás az állatok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-45-6)
6. **Barangolás a kőzetek, ásványok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-47-0)

VII. – Periodika (2006-tól évente háromszor-négyszer jelenik meg)

1. **Zöld Horizont** (ISSN 1788-2567; nyilvántartási szám: 2.9/1221-1/)

VIII. – Térképes leporellók, szórólapok (A/2-es méret)

1. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-21-0)
2. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-22-7)
3. **A Bükkaljai kőkultúra térképe. Kaptárkövek földje.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-31-9)
4. **Dél-Heves természeti és kulturális értékei.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-40-1)
5. **A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:40.000) (ISBN 978-963-9817-34-0)
6. **A Kelet-Cserhádi Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:45.000) (ISBN 978-963-9817-37-0)
7. **A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:90.000) (ISBN 978-963-9817-32-0)
8. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:30.000) (ISBN 978-963-9817-35-0)
9. **A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-36-0)

IX. – Leporellók, szórólapok

1. Bélapátfalva. A Bél-kői tanösvény (2003, 2008)
2. Anna-barlang (2004)
3. Szent István-barlang (2004)
4. Karszt és élővilága. Kiállítás-vezető. Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont. Felsőtárkány (2006, **2013**)

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságáról

5. A Bükki Nemzeti Park. Alapítás, fontosabb adatok (2006, **2013**)
6. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Feladatkör és működési terület (2006, **2013**)
7. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Bemutatóhelyek (2006)
8. A Bükki Nemzeti Park. Bükk-fennsíki tanösvények (2006, **2013**)
9. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ismeretterjesztő kiadványai (2006)
10. Házi rend túrázóknak. A védett természeti területeken való tartózkodás és viselkedés szabályairól (2006, **2013**)
11. A Bükki nemzeti Park igazgatóság. Ismeretterjesztés, oktatás, környezeti nevelés, turizmus (2006)
12. Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

Természetvédelmi területek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

13. Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Sóshartyáni Hencse-hegy TT (2006)
14. Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT (2006)
15. Erdőtelki Arborétum TT, Erdőtelki Égerláp TT, Kerecsendi-erdő TT (2006)
16. Kőlyuk-tető TT, Szöllőskei Erdő TT, Szomolyai Kaptárkövek TT (2006)
17. Megyaszói Tátorjános TT, Tállyai Patócs-hegy TT, Erdőbényei Fás Legelő TT, Sóstó-legelő TT (2006)
18. Bodrogszegi Vár-hegy TT, Füzérradványi Kastélypark TT, Megyer-hegyi Tengerszem TT, Long-erdő TT (2006)
19. A Kerecsendi erdő természetvédelmi terület (2013)
20. A Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület (2013)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Tájvédelmi körzetek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

21. Hollókői Tájvédelmi Körzet, Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet (2006)
22. Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet (2006)
23. Mátrai Tájvédelmi Körzet, Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet (2006)
24. Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet, Lázberci Tájvédelmi Körzet (2006)
25. Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet (2006)
26. Zempléni Tájvédelmi Körzet, Tokaj–Bodrozug Tájvédelmi Körzet (2006)
27. A Bükki Nemzeti Park természeti és kultúrtörténeti értékei (2006)

Természetvédelmi tevékenységek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén

28. Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (2006)
29. Fajmegőrzési programok (2006)
30. Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (2006)
31. Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (2006)
32. Az erdők kezelése (2006)
33. A Natura 2000 hálózat (2006)
34. Nemzeti Ökológiai Hálózat (2006)
35. Ex lege védett természeti értékek (2006)
36. Ex lege védett kultúrtörténeti értékek (kunhalmok és földvárak) (2006)
37. Bükki Nemzeti Park. Karszt és víz (2013)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Térítéses kiadványok

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
1.	Regéci vár füzete	1985.
2.	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.
3.	Képeslapok (Ipolytarnóci ősmaradványok tt)	1976., 2002.
4.	Képeslapok (Bükki Nemzeti Park, 4. sz.)	2012.
5.	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. – 2007.
6.	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2012.
7.	Képeslapok (BNP téli)	2006.
8.	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.
9.	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.
10.	Matricák (Bükki Nemzeti Park)	2002.
11.	Matricák (Szt. István-barlang)	2005.
12.	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.
13.	Bükki Nemzeti Park 25 éves kiadvány, angol)	2003.
14.	Mátrai Tájvédelmi Körzet füzet	2007. újrakiadás
15.	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv)	1999.
16.	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek	2002.
17.	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv	2003.
18.	Térképek (BNP kerékpáros térkép, magyar, angol)	2002.
19.	Térképek (Bükki Nemzeti Park, Paulus)	2003.
20.	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.
21.	Rejteki tanösvények túravezető füzet	2003.
22.	Felsőtárkányi tanösvények túravezető füzet	2003.
23.	Bél-kő tanösvény leporelló (magyar, angol, német)	2003., 2008.
24.	Bél-kő tanösvény füzet	2003.
25.	Bükk-fennsíki tanösvények füzet	2004.
26.	Szt. István-barlang füzet	2004.
27.	Anna-barlang füzet	2004.
28.	Bükki Nemzeti Park DVD film	2006.
29.	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet	2006.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
	(magyar, angol, német, szlovák)	
30.	Ökoturizmus a védett természeti területeken könyv	2006.
31.	Élőhelyek, mohák és gombák I. könyv	2006.
32.	Özönnövények I. könyv	
33.	Özönnövények II. könyv	2006.
34.	Kő kövön marad könyv	2007. (újrakiadás)
35.	BNP emblémás vászontáska (zöld)	2015.
36.	BNP emblémás vászontáska (natúr)	2015.
37.	A Karancs-Medves és a Cseres-hg. TK monográfia	2007.
38.	A Zempléni TK monográfia	2007.
39.	A Bükk hegység földtana	2007.
40.	Cseppkövek, denevérek, ősemberek füzet (Bábakalács 2.)	2007.
41.	Kaptárkövek völgye füzet (Bábakalács 7.)	2007.
42.	Varázslatos karsztvidék füzet (Bábakalács 1.)	2007.
43.	Hollókőtől a Bodrogzugig füzet (Bábakalács 4.)	2007.
44.	Az Ördögtornyoktól a patkónyomos kövekig (Bábakalács 10.)	2007.
45.	Ipolytarnóctól a Long-erdőig (Bábakalács 3.)	2007.
46.	Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei (Bábakalács 5.)	2007.
47.	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén (Bábakalács 6.)	2007.
48.	„Ex lege” védett értékek (Bábakalács 8.)	2007.
49.	Sokszínű élővilág (Bábakalács 9.)	2007.
50.	Tanösvények tervezése kézikönyv	2007.
51.	Lillafüred képeslap	2008.
52.	A Szalajka-völgy füzet (Bábakalács 11.)	2009.
53.	Mátra útikönyv	2009.
54.	Heves megye várai az őskőkortól a Kuruc korig	2009.
55.	Suba-lyuk barlang monográfia	2008.
56.	„Színek szárnyán” DVD film	2009.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
57.	Pál István: „Zöld erdőben lakom” CD lemez	2010.
58.	Kirándulások a bazaltvulkánok földjén füzet (Bábakalács 14.)	2011.
59.	Tájban élő eredetmondák füzet (Bábakalács 15.)	2011.
60.	The magic karst füzet (Bábakalács 12.)	2011.
61.	From the devil's towers to the rocks with horse shoe tracks füzet (Bábakalács 13.)	2011.
62.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe térkép (1:190000)	2011.
63.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Cseres-hegység TK tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei (1:190000)	2011.
64.	Tér és idő határán – A Bükki Nemzeti Park – fotóalbum	2011.
65.	Magyarország földtani atlasza országjáróknak (magyar-angol)	2011.
66.	A Mátrai Tájvédelmi Körzet monográfia, – Heves és Nógrád határán	2011.
67.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet monográfia, – Nógrád és Gömör határán – (szlovák nyelvű)	2010.
68.	Új magyar fűvészkönyv II. kötet	2011.
69.	Magyarország Nemzeti parkjai I.	2013.
70.	Baglyas-kő vár (Bábakalács 16.)	2013.
71.	Gyökerek és lombok VII. kötet	2013.
72.	Geologica Hungarica	2013.
73.	Lénárt János kötet könyv	2013.
74.	Ipolytarnóci Ősmaradványok bemutató füzet	2013.
75.	Mesél a múlt.. könyv	2013.
76.	Kaptárkövek földje. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján.	2013.
77.	Dél-Heves természeti és kulturális öröksége. (Bábakalács 18.)	2014.
78.	Zöld mozaik (Bábakalács 19.)	2015.
79.	Apoka. A Heves-borsodi-dombság és az Upoonyi-hegység élővilága	2015.
80.	Zöld Horizont könyv	2014.
81.	Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok.	2014.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
82.	Dr. Nádain Magda Élővizek mindörökre	
83.	Felfedezések a föld alatt (könyv) (bizományba átvett)	
84.	Mátra turistatérkép (Szarvas)	
85.	Bükk turistatérkép (szarvas)	
86.	Bükk turistatérkép Cartographia	
87.	Bükk turistakalúz (Cartographia)	
88.	Dr. Nádain Magda: Százszorszép I-II.	
89.	Cserhát térkép (Cartographia)	
90.	Dr. Nádain Magda: Madárcseresznyéstől könyv	
91.	Mátra turistatérkép (Cartographia)	
92.	Láthatatlan erdő foglalkoztató füzet	
93.	Bél-kői tanösvények könyv + térkép melléklet	
94.	Szalajka-völgy fürete Bábakalács 21.	
95.	Natura 2000 erdőterületek füzet Bábakalács 20.	
96.	Natura 2000 erdőkben füzet (fekete-fehér)	
97.	Ipolytarnóc kutatása könyv	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

BNP emblémás termékek, ajándékcikkek

	Megnevezés	Kiadás/beszerezés éve
1.	BNP emblémás színes felnőtt póló	2014.
2.	BNP emblémás kétoldalú színes gyermek póló	2014.
3.	Mókusos színes gyermek póló	2014.
4.	BNP emblémás férfi és női galléros póló	2014.
5.	BNP emblémás környakú női póló	2014.
6.	BNP emblémás hosszú ujjú női póló	2014.
7.	BNP emblémás hosszú ujjú férfi póló	2014.
8.	Szt. István-barlang kétoldalú színes póló	2014.
9.	Ipolytarnóci emblémás galléros póló	2012.
10.	BNP állatnyomatos póló (Hiúz)	2015.
11.	BNP állatnyomatos póló (Nőszirm)	2015.
12.	BNP feliratos bambusz golyóstoll	2014.
13.	BNP feliratos Toronto fa golyóstoll	2008.
14.	BNP feliratos fa golyóstoll (íves)	2014.
15.	BNP feliratos fa golyóstoll	2008.
16.	BNP feliratos öko golyóstoll	2014.
17.	BNP feliratos fa golyóstoll fém betéttel	2015.
18.	Állatfigurás ceruza	2014.
19.	Állatos golyóstoll	2015.
20.	Kitűző (Bükk Nemzeti Park, Ipolytarnóc), kisméretű	2014.
21.	Kitűző (Bükk Nemzeti Park), nagyméretű	2007.
22.	BNP fém kitűző	2011.
23.	BNP emblémás, tűzzománcos jelvény	1997.
24.	Címeres kitűző	
25.	BNP emblémás Kariban sapka	2014.
26.	BNP emblémás vászonkalap	2008.
27.	BNP emblémás San Diego sapka	2014.
28.	BNP feliratos nyakba akasztható kulcstartós pánt	2014.
29.	BNP és Szt. István-bg. feliratos kerámiacsupor	2012.
30.	Ipolytarnóci natúr vászontáska	2008.
31.	Ipolytarnóci esernyő	2008.
32.	BNP emblémás esernyő	2011.
33.	BNP üvegnyitós led lámpa	2014.
34.	BNP feliratos led lámpa	2014.
35.	BNP zöld dinamós lámpa	2012.
36.	BNP és ipolytarnóci emblémás nagy hűtőmágnes	2014.
37.	BNP és ipolytarnóci emblémás kicsi hűtőmágnes	2014.
38.	Kőzet (Ipolytarnóc)	1986.
39.	BNP és ipolytarnóci emblémás műanyag iránytű (fehér)	2012.
40.	Zöld, karikával ellátott iránytű	2012.
41.	BNP emblémás esőkabát	2014.
42.	BNP emblémás spirálfüzet	2014.
43.	Nagy pele matrica	2012.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

	Megnevezés	Kiadás/beszerezés éve
44.	Boldogasszony papucs matrica	2012.
45.	Ürge matrica	2012.
46.	Orrszarvúbogár matrica	2012.
47.	Mókus matrica	2012.
48.	Füleskuvik matrica	2012.
49.	Kerecsensólyom matrica	2012.
50.	Északi sárkányfű matrica	2012.
51.	Karcsú sisakvirág matrica	2012.
52.	Hiúz matrica	2012.
53.	Hollókői képeslap-leporelló	
54.	Védett állatos és növényes lap hűtőmágnese	2014.
55.	Barlangos lap hűtőmágnese	2014.
56.	BNP emblémás Polár sapka	2015.
57.	BNP emblémás kerámia bögre kanállal	2015.
58.	BNP emblémás vizespalack	2015.
59.	BNP emblémás műanyag kulacs	2015.
60.	BNP emblémás LED-es fejlámpa	2015.
61.	BNP emblémás jégkaparó	2015.
62.	BNP emblémás kesztyűs jégkaparó	2015.
63.	BNP emblémás dominó társasjáték	2015.
64.	BNP emblémás zsírkrétakészlet 12db-os	2015.
65.	BNP emblémás macis kulcstartó	2015.
66.	BNP emblémás fekete iránytű	2015.
67.	BNP emblémás lámpa karabinerrel piros (macskaszem)	2015.
68.	BNP feliratos lámpa golyóstollal (szürke)	2015.
69.	BNP emblémás cipzáras tolltartó (zöld)	2015.
70.	BNP emblémás lépésszámláló	2015.
71.	BNP emblémás fém kulacs	2015.
72.	BNP emblémás frizbi (zöld)	2015.
73.	BNP emblémás elsősegély-készlet	2015.
74.	BNP emblémás Mikádó társasjáték	2015.
75.	BNP emblémás fa jojó	2015.
76.	BNP emblémás színes ceruzakészlet 12db-os	2015.
77.	BNP feliratos kulcstartó érintővel (zöld)	2015.
78.	BNP emblémás nyakba akasztható irattárca	2015.
79.	BNP emblémás kerámia bögre	2015.
80.	BNP feliratos túlélőkészlet fekete	2015.
81.	BNP emblémás férfi galléros póló	2016.
82.	Ipolytarnóci medál	
83.	Színek szárnyán c. videókazetta	
84.	BNP emblémás himzett galléros póló (dolgozói)	2016.
85.	40 éf. juharfa tollkészlet fadobozban	2017.
86.	40 éf. testmaszírozó, átlátszó kék	2017.
87.	40 éf. műa. dinamós zseblámpa, átlátszó	2017.
88.	40 éf. A/5 jegyzetfüzet puha bor. zöld	2017.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

	Megnevezés	Kiadás/beszerezés éve
89.	40 éf. Balmain A/5 jegyzetfüzet, fekete	2017.
90.	40 éf. A/6 jegyzetfüzet puha bor. v.kék	2017.
91.	40 éf. San Diego sapka, bézs	2017.
92.	40 éf. mentolos cukorka, ezüst	2017.
93.	40 éf. vízenergiás óra zöld/ezüst	2017.
94.	40 éf. piperetükör, fehér	2017.
95.	40 éf. neon pánt, sárga	2017.
96.	40 éf. műanyag kulacs, zöld	2017.
97.	40 éf. mikroszálas sporttörülköző 40*80	2017.
98.	40 éf. Passage piperetáska, fekete	2017.
99.	40 éf. látső	2017.
100.	40 éf. bicska, 7 funkció	2017.
101.	Szegedi társasági ing	
102.	Póló kerékpáros őri	
103.	nadrág (referensi)	
104.	BNP emblémás póló	
105.	Jelzőszalag	
106.	Turista érem (több féle)	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
1.	Bükki Nemzeti Park – Természeti és kultúrtörténeti értékek (leporelló sorozat)	2011.
2.	Természetvédelmi tevékenység – Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (leporelló sorozat)	2006.
3.	Természetvédelmi tevékenység – Fajvédelmi programok (leporelló sorozat)	2006.
4.	Természetvédelmi tevékenység – Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (leporelló sorozat)	2006.
5.	Természetvédelmi tevékenység – Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (leporelló sorozat)	2006.
6.	Természetvédelmi tevékenység – Az erdők kezelése (leporelló sorozat)	2006.
7.	Natura 2000 hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
8.	Nemzeti Ökológiai Hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
9.	Ex lege védett természeti értékek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
10.	Ex lege védett kultúrtörténeti értékek – Kunhalmok és földvárak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
11.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló	2008.
12.	Ilona-völgyi leporelló	2009
13.	A Bükk-fennsíki tanösvények leporelló	2010.
14.	A felsőtárkányi tanösvények leporelló	2010.
15.	Alapítás, fontosabb adatok leporelló (Bükki Nemzeti Park)	2010.
16.	Karszt és víz leporelló	2010.
17.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló	2010.
18.	Házirend túrázóknak leporelló	2010.
19.	Működési terület és természetvédelmi kezelés leporelló (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)	2010.
20.	Bükk National Park angol leporelló (The natural and cultural historical values)	2010.
21.	Operational area and the range of duties angol leporelló (Of the Bükk National Park Directorate)	2010.

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat Igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Hollókő, Lillafüred, Szilvásvárad), valamint az egri igazgatósági központban teszi elérhetővé.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2003. óta a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak, ajándéktárgyainak árusítását.

Összesen 22 bizományossal állunk kapcsolatban Magyarország nagyvárosaiban, turisztikai központjaiban, egyetemeken, társintézményekben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

11.2.6. Látogatóstatisztika

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2017)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1.	„Karszt és élővilága” kiállítás (Felsőtárkány)	2.080	77	2.157	Az ingyenes látogatók száma a konferencián résztvevők számával együtt értendő. A családi jegyből 33 db-ot vásároltak
2.	Anna-barlang (Lillafüred)	27.411	0	27.411	Téli időszakban napi egy túra indul.
3.	Szt. István-barlang (Lillafüred)	42.762	0	42.762	
4.	Múlt emlékei a Bükkben kiállítás (Lillafüred)	0	10.252	10.252	A lillafüredi kisvasút állomásépületének látogatólétszáma; a kiállításon nincs külön mért adat.
5.	Ipolytarnóci ősmaradványok tt „Borókás-árok” geológiai tanösvény	47.795	1.236	49.031	
6.	Hollókő – Táj és a nép c. kiállítás	0	0	0	2017-ben zárva
7.	Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont	0	3.754	3.754	
8.	Ároktői tájház	0	0	0	2017-ben zárva
9.	Oszlai tájház (Cserépfalu)	0	0	0	2017-ben zárva
10.	Szilvásvárad Millenniumi Kilátó	18.314	593	18.907	2017-től saját üzemeltetésben
Regisztrált látogatók összesen:		138.362	15.912	154.277	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelési és turisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2017)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szakvezetési túra, nyílt túra		573	1 424	2 042	40 éves évfordulónk alkalmából túráink ingyenesek voltak
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		0	8.554	8.554	40 éves évfordulónk alkalmából rendezvényeink ingyenesek voltak
Erdei iskolai program		1.715	0	1.715	
Barlangi kalandtúra		480	43	523	könnyű és "extrém", overallos barlangtúrák
Egyéb:	XVI. Bükk-Aggtelek kerékpártúra	50	0	50	vezetett kerékpártúra
Egyéb:	III. Bükkaljai Mustra	0	600	600	Bogács
Egyéb:	Geoparkok hete Ipolytarnócon				

Szálláshelyek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működtetésében (2017)	
Szállóvendégek száma (fő)	2.069
Vendégéjszakák száma (fő)	4.482

Bemutatóhelyek és szolgáltatások összesen (2017)	
Szállóvendégek száma (fő)	2.069
Szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	173.620
Összesen:	175.689

BNPI mobil kiállítási táblóink kihelyezése/bemutatása oktatási intézményekben, rendezvényeken	
„Magaslataink” - Erőss Zsolt hegymászó fotóiból összeállított vándorkiállítás	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az „outdoor” sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként megközelíti az 4.000 főt).

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata.

11.3. Társadalmi kapcsolatok

Az intézmény kommunikációs feladatait a kommunikációs referens végzi az adott szakterület munkatársainak bevonásával. A médiamegjelenések száma ebben az évben is növekedett, hangsúlyosabbá tettük állandó jelenlétünket a sajtóban. Rendezvényeink, túráink, az élőhelykezeléshez vagy egyes fajok védelméhez kapcsolódó programjaink rendszerint nagy sajtóérdeklődéssel járnak, de voltak az év során olyan kampányaink, amelyek nagy média nyilvánosságot váltottak ki (például farkas jelenléte a Bükkben).

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tevékenységének szélesebb körű bemutatására 2012-ben indítottuk útjára védnöki programunkat, melynek keretében évről évre olyan ismert közéleti személyiségeket, művészeket, sportolókat kérünk fel a Bükki Nemzeti Park védnökének, akik személyiségükkel, hivatásuk kapcsán híven képviselik a természetvédelem ügyét. Az első védnök 2012-ben Szabó Attila, a Csík Zenekar primása volt, akitől Erőss Zsolt – minden idők legsikeresebb magyar hegymászója, a Mount Everest első magyar meghódítója – vette át a nemzeti park védnöki tisztségét. A következő évben a nemzeti parki termék védjegy széleskörű megismertetése volt célunk Borbás Mária televíziós műsorvezető, gasztroíró felkérésével, aki több műsorában is foglalkozott a BNPI-vel, gasztroturisztikai kínálatunkkal.

2015 őszén szakembereink több éves munkája eredményeként nagy sikerrel számolhattunk be a bükki farkasok megtelepedéséről, dokumentálhattuk szaporodásukat. 2016-ban Horkai Zoltán, a nemzetközi filmipar elismert állatkoordinátora segítségével hívtuk fel a figyelmet a természet önszabályozó képességét megtestesítő nagyragadozókra. Az év folyamán a téma iránt érdeklődők több programunkon is találkozhattak Horkai Zoltánnal és farkasaival.

Környezetvédelmi, turisztikai és nagyobb sportrendezvényeken kiadványokkal, szórólapokkal és kiállítási anyagokkal jelentünk meg, a helyi és az országos sajtóban, a körzeti televízióban és rádióban rendszeresen szerepeltünk. Igazgatóságunk honlapjához kapcsolódóan új szolgáltatást indítottunk: fel lehet iratkozni hírlevélre. A honlapon szereplő híreket képgalériával és rövid video-anyagokkal színesítve jelenítjük meg. Igazgatóságunk jelen van a Facebookon is, ahol 40%-kal nőtt a látogatottságunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Megnevezés	Megjelenés/részvétel száma
Internetes megjelenés	Saját honlapunk, a www.bnpi.hu látogatottsága : 2013-ban: 154.396 2014-ben: 161.383 2015-ben: 189.345 2016-ban: 181.505 2017-ben: 186.080
Egyéb / periodika hírlevél	Life In Forests/A projekt részeként megjelent Zöld Horizont periodika regionális terjesztéssel
Elektronikus hírlevél	Feliratkozottak száma: 736 fő
Facebook	2013-ban: 2.5e fő 2014-ben: 4e fő, 2015-ben 7e fő, 2016-ban 9e fő, 2017-ben 12 e fő

11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Nemzeti Parki Termék védjegyet a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken működő helyi vállalkozások, gazdálkodók támogatására, eladásra szánt termékeik megbecsültségének növelésére és a piaci lehetőségek bővítésére hozta létre a Vidékfejlesztési Minisztérium 2010-ben. A védjegy a környezettudatosság növelését, a térségi, természetvédelmi, vidékfejlesztési és gazdasági együttműködés erősítését szolgálja. A védjegyrendszer működtetését, megismertetését a magyarországi nemzeti park-igazgatóságok végzik a minisztérium szakmai támogatásával.

Védjegyünkre olyan termékekkel lehet pályázni, amelyek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett természeti területen (Natura 2000 terület, természetvédelmi terület, tájvédelmi körzet, nemzeti park) való gazdálkodásból származnak és előállításuk a természetvédelem céljaival összhangban történik. Fontos kritérium az is, hogy a pályázó helyi munkaerő és helyi erőforrások felhasználásával gazdálkodjék.

A 2017-ben védjegyet kapott termelők és termékek (díjátadás: 2018. március 24.)

Régebbi védjegyhasználók új termékkel

Bihari Lajos – Virágpor

Önellátó családi gazdálkodó, aki 25 éve méhészkedik a Bükki Nemzeti Park területén. 250 méhcsaláddal mézet, virágport, propoliszt állít elő Kisgyőrben. 2013-ban kapta meg az első védjegyeit a vegyes és erdei virág mézeire.

Majnár Józsefné - Meggyszörp, málnaszörp, feketeribizli szörp, eperszörp, bodzavirág szörp, csipkebogyó szörp, szilvalekvár

Birsalmasajtja és lekvárjai már 2013-ban megkapták a nemzeti parki termék védjegyet. A noszvaji termékek készítése a régi hagyományokon alapul, a folyamatban a család minden tagja részt vesz. A gyümölcsök a Bükkalja településeiről származnak, jellemzően Noszvajról, Cserépfaluból és Mezőkövesd térségéből. Törekednek arra, hogy a lehető legkevesebb cukrot

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

használják, ami egyes termékeknel teljesen el is hagyható, így tisztán csak gyümölcsből állnak. A termékek tartósítószerrel mentesek.

Mészáros György - Kétszintes fonott madáretető

harsányi kézműves 2015-ben kapta meg az első védjegyet fonott madáretetőire. Fő profilja a fonott madáretetők, fából készült madárodúk, rovarházak készítése, de palettáján megtalálhatók a mókus és denevérodúk is éppúgy, mint a mesterséges fecskefészkek, vagy a hagyományos kosár fonott portékák népies változatai. Tagja a miskolci Fügedi Márta Népművészeti Egyesületnek, a madarak szeretetéből fakadóan pedig a Magyar Madártani Egyesület miskolci helyi csoportjának.

Tóth Lóránt – Kecsiformázó, nyújtófa

Nagyvisnyón élő népi Iparművész, a Népművészet Ifjú Mestere. Munkái zsúrizett népi iparművészeti tárgyak, minőségi gyümölcsfából készülnek. Alkotásai játékok, használati tárgyak, dísz tárgyak, emlékoszlopok, emléktáblák, vallási tárgyak. 2015-től védjegyes, akkor a hármas fiókos tárolója, asztali fedeles fűszertartója, fatálja, ivócsanakja, valamint babaház fajtékai kapták meg a védjegyet.

Új védjegyhasználok:

Kriván Nikolett - Citromfű szirup, csipkebogyó szirup, galagonya szirup, hársfa szirup, kakukkfű szirup, lándzsás útifű szirup, levendula szirup, menta szirup, pitypang szirup, szurokfű szirup

Bükkszentkeresztről és környékéről származnak azok az alapanyagok, amelyekből a különleges Bükxirupok készülnek. Kriván Nikolett 2014 óta foglalkozik gyógynövények termesztésével 1200 m²-es területen, ahonnan az általa feldolgozott növényeket, gyógynövényeket begyűjti. A Bükxirup termékcsalád egyre több miskolci étteremben és szálláshelyen is megtalálható.

ColorFruit Kft. - CRUXX Kökény pálinka, CRUXX Vadalma pálinka, Mátrai Vadkörte pálinka

Gyümölcházuk Nógrádban, a Cserhát lankáinak északi lábánál fekvő Nagykeresztúron található. Minden egyes technológiai lépésnél törekednek arra, hogy a természet adta értékeket, ízeket és zamatokat, a kedvező életani hatásokat tökéletesen megőrizték. Csak válogatott, megfelelően érett gyümölcsöket használnak fel, olyan ültetvényekről, ahol a környezeti feltételek ideálisak a jó minőségű alapanyag termesztéséhez.

Czeplédiné Vitárus Ágnes – Postakocsi Fogadó

Magánszemélyként 10 éve foglalkozik falusi szálláshely szolgáltatással a Miskolc melletti Kisgyőrben, a Bükki Nemzeti Park peremén. Három napraforgós minősítéssel rendelkezik.

Ferencz József - Szilvalekvár, csipkelekvár, somlekvár

Noszvaj a Bükk hegység és az Alföld találkozásánál található kis település, mely többek között szilvalekvárjáról híres. A lekvárfőzés története évszázadokra nyúlik itt vissza. Az 1930-as évekből fennmaradt feljegyzések szerint Noszvaj – mely akkor még Borsod megyéhez tartozott – a megye 3. legnagyobb gyümölcstermesztő települése volt. A szintén védjegyet kapott csipke- és somlekvár alapanyaga a Noszvaj környéki erdőkből származik.

Horváth László és Horváth Gyöngyi - Gomolya kecsketejből, félkemény sajt tehéntejből, parenyica sajt

Sajtműhelyük és boltjuk Hollókő Ófalujában található a templom mögött 40 méterre. A Cserhát lankás, füves dombjain legeltetett tehenek és kecskék tejéből készült ízletes és különleges

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

házi készítésű sajtok sokféle fűszerrel és füstölve is kaphatók. Előzetes megbeszélés és időpont egyeztetés esetén egyedi programként meg lehet tekinteni a sajtkészítés egyes részleteit is a Hollókőre látogatóknak.

Ilyés József - Bodza szörp, sárgabarack lekvár, narancsos-gyömbéres sütitők lekvár, erdei orvosság lekvár

"Szeretnénk minél több emberrel megismertetni a termékeinket és szeretnénk ha különbséget tudnának tenni a bolti és a valódi 80-90%-os gyümölcstartalmú lekvárjaink között." – vallja az andornaktályai termelő, akinek termékei nagyrészt a saját kertjében termesztett gyümölcsökből készülnek.

Katona Ferenc – Turistapark

A szentléleki turistapark Magyarország legmagasabban fekvő kempingje. Az 1990-ig katonai objektumként működő terület 2001-től elsősorban a természetbarát turistáknak nyújt szolgáltatásokat. Különböző kategóriájú szálláshelyek, kempingezési lehetőség, játszótér, sportpálya, mászótorony, szabadtéri konyha, kulturált kocsma, és outdoor programlehetőség várja.

Kovács Tibor - Gyékényből fonott ovális szakajtó kosár, székülőke sással bevonva, kenyértartó kosár, fedeles terménytároló

Mezőtárkányban él, egy Heves megyei kis faluban. Az 1970-es évek elején kezdett el népművészettel foglalkozni, körülbelül 20 évig különböző halászhálókat készített (pl.: varsák, dobóháló, tükörháló kece, pák, tapogató) és kutatta a halászat múltját. Minden idejét a vízparton töltötte, innen ered a gyékény iránti vonzalom. Később megismerkedett a kosárfonással, majd a csipkekészítéssel, a szalmadíszek készítésével és a csuhéfonással. Előadásokat tart és tanít, kutatja a szlovák és magyar csipkekészítés közös vonásait.

Mátrai János - Levendula szörp, levendula álompárna, levendula illatszák, falusi szálláshely (Erdei Kemping)

Tősgyökeres répáshutai lakos. Családjuk 2013 óta foglalkozik gyógynövények termesztésével. Első lépésként levendula termesztésbe kezdtek, 600 m tengerszint feletti magasságban, 2500m² területen 3000 fő levendulát telepítettek, ami teljesen bio környezetben nevelkedik. Teljesen vegyszermentes, kézi műveléssel termesztik és dolgozzák fel a levendulát, a talajt kizárólag érett istállótrágyával kezelik. A Bükki Nemzeti Park szívében, Répáshután kempinget is üzemeltetnek, ami közvetlenül a levendulaföld mellett található.

Montvainé Haskó Kinga - Bükkfán füstölt, hidegen sajtolt napraforgó olajban érlelt fűrjtojás, tárkonyos pácban érlelt fűrjtojás, marinált pácban érlelt fűrjtojás, céklás pácban érlelt fűrjtojás

2015 januárja óta foglalkozik fűrjek tartásával Egerszalókon, 2016 eleje óta főállású ős- és kistermelő. A készítményeket különböző ételekhez, sütikhez, köretnek, savanyúságnak ajánljuk, de tésztákhoz, salátákhoz is kiváló. Készítéskor a termelő fontosnak tartja, hogy sem tartósító, sem allergént ne tartalmazzon. A pácok elkészítése után hőkezelés következik, így csírámentesítve vannak a készítmények, így az eltarthatósága felbontás nélkül minimum 6 hónap. A fűrjtojás ingyencsúszónak számító tojásfajta. Minél természetesebb körülmények közt él a madár, annál táplálódóbb. Gyerekeknek, felnőtteknek, időseknek és betegeknek is ajánlott fogyasztásra.

Orbánné Bernáth Mónika - Merlot szőlőzselé, Irsai Olivér szőlőzselé, Fekete Leányka szőlőzselé, Cabernet Sauvignon szőlőzselé, Kékfrankos szőlőzselé. Cabernet Franc szőlőzselé

Egyedi borbonbonjai a csokoládé alapanyaga miatt nem kaphatták meg a nemzeti parki termék védjegyet, azonban egyedi borzseléi igen, amelyek minden cseppje a Mónika által megálmodott tüzettséggel és szenvedéllyel kerül az üvegekbe. Az alapanyag a család által

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

termesztett szőlőültetvényekről származik, a zselék hozzáadott mesterséges adalékot nem tartalmaznak.

Sári Andrásné - Füstölt lilahagymás sajt, parenyica, fonottka, snidlinges érlelt sajt, érlelt köményes sajt, bocskorszj, krémes érlelt natúr sajt

2007 óta foglalkozik mezőgazdasággal, tejhasznú szarvasmarha tartással. Eleinte csak tejértékesítéssel foglalkozott a noszvaji lakosság részére. 2010 óta, ahogy bővült az állomány, elkezdte bővíteni a kínálatát, ma túrót, joghurtot, különféle sajtokat, sajtkrémet is előállít.

Szomolya Község Önkormányzata - Feketecseresznye lekvár, feketecseresznyés rétes

Az 1980-as években szinte eltűnt a rövidszárú fekete cseresznye Szomolya környékéről, de az utóbbi évek telepítéseinek köszönhetően megmenekült Szomolya nevezetessége. A környéken jellemző vulkáni kőzet, a riolittufával kevert enyhén lúgos kémhatású talaj, a levegő és a napsütéses órák száma együtt teremt olyan egyedülálló feltételeket, melyeknek köszönhetően ez a cseresznye csak itt terem meg. A gyümölcs teljesen bio, hiszen a fa semmilyen vegyszeres kezelést nem igényel. A helyiek mindenféle módon felhasználják: aszálják, rétest sütnek, lekvárt főznek (magas szárazanyag-tartalma miatt cukor sem kell bele), pálinka és bor is készül belőle.

Török Hunor Attila - Tavaszi virágméz, Mézontófű méz, Pusztai virágméz

Főállása mellett méhészkedéssel hobbiból foglalkozik. „Szerencsésnek mondhatom magam, mert nem a méhészetből élek, - írta magáról Török Hunor -, így nem vagyok a gazdaságosság és a termelés növelésre kényszerítve. Méheimet nem termelőeszköznek tekintem, hanem társaimnak, akinek megpróbálok megfelelő életfeltételeket teremteni, megadni mindent, amitől jobban érzik magukat és ők azzal hálálják meg, hogy a saját szükségleteiken felül mennyiséget a mézből, a propoliszból és a többi fantasztikus méhtermékből nekem, nekünk adományozzák. A velük való bánásmódot is ez határozza meg nálam.”

11.4. Tervezett fejlesztések (2017)

Szeleta Park Látogatóközpont

Szeleta Park Látogatóközpont, „A Bükk Keleti Kapuja” - a Bükki Nemzeti Park Keleti Kapujában látogató- és turisztikai központ kialakítása és a hozzá kapcsolódó tanösvény és terepi bemutatóhely fejlesztése.

A fejlesztés attraktív és ismeretterjesztésre is alkalmas modern infrastruktúrát, turisztikai termékeket és programkínálatot tartalmaz. A **Szeleta Park Látogatóközpont („A Bükk Keleti Kapuja”)** épületében kialakítandó **„A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete”** című kiállítása és a hozzá kapcsolódó attrakció-együttes a Bükk hegység természeti és kulturális örökségének sűrítményét (gyűjteményét) nyújtja, ugyanakkor a hegység sajátos és egyedi arculatát adó ősemberbarlangoknak (kialakulásuknak, természeti környezetüknek és régészeti leleteiknek) élményszerű bemutatását szolgálja – a látogatóközpontokra jellemző komplex szolgáltatásokkal. Az „Élmény, természetesen” szlogen ismeretterjesztő szórakozás és szórakoztató ismeretterjesztés hagyományos és interaktív bemutatási elemekkel valósul meg.

Ugyanakkor a Bükki Nemzeti Parkról, mint védett természeti területről, a hegység egészéről, annak egyedi természeti és kulturális látnivalóiról, a gyakorlati természetvédelmi tevékenységekről is tájékoztatást kapnak a látogatók. „A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete” c. attrakció öt természeti jelenség köré épített kiállítást, kreatív eszköz-együttest, ötféle garantált programcsoport-kínálatot, valamint egy meglévő közetpark terepi bemutatóhellyé fejlesztését, egy periszkópként szolgáló építményt és egy játszóteret foglal magába – a látogatók élményszerzését szolgálva.

Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása

A KEHOP-4.1.0 - Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése c. felhívásra „*Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása*” címmel adtunk be és nyertünk pályázatot, amely a természeti értékek megóvása mellett a bemutatási feladatokat is segít megoldani. A projekt alábbi feladatait terveztük meg:

- Fülkés sziklák tanulmányozását lehetővé tevő biztonsági, bemutató és oktató-kiszolgáló létesítmények kialakítása.
- A kaptárkövek területén lévő élőhelynek nem megfelelő, nem őshonos vagy agresszíven terjeszkedő fajok egyedeinek eltávolítása.
- A bemutatási infrastruktúra fejlesztéséhez, valamint a bemutatandó NATURA 2000 területekhez és természeti értékekhez kapcsolódó szemléletformálási tevékenységek.
- Adott beruházási elem eredményességének méréséhez közvetlenül kapcsolódó természetvédelmi célú monitorozás eszközeinek beszerzése.
- NATURA 2000 területek bemutatási tervének elkészítése.
- A fejlesztés kidolgozása és megvalósítása a helyi közösségek képviselőinek részvételével történik.

Bükki Csillagda

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság hiánypótló asztroturisztikai attrakciófejlesztést tervez a Bükk szívében, az Egert és Miskolcot összekötő út mellé, amely az egész Bükk turisztikai kínálatát átstrukturálja. A jelentős látogatószám bővülést eredményező, a helyi gazdaságot jelentősen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

élénkítő fejlesztés újszerűsége egy olyan környezettudatos szemlélettel kialakított látogatómenedzsment rendszer, amely lehetővé teszi, hogy a forgalomműködés mellett is biztosítható legyen a táj ökológiai, természeti, táji fenntarthatósága.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kiemelt figyelmet fordít a fényszennyezés csökkentésére bolygónk környezeti, természeti fenntarthatósága érdekében. Az Igazgatóság a témában végzett eddigi munkájáért elnyerte a nemzetközi Csillagoségbolt-park címet. Szakmai munkájának folytatása a komplex élményt nyújtó csillagászati tematikájú attrakció létrehozása, amelynek technológiai felszereltségi szintje európai léptékű, maga a kínálat pedig Közép-Európában egyedülálló.

A tervezett fejlesztések eredménye, hogy a Bükk-hegység és az egyes fejlesztések is önálló utazási motivációt kínáló élményigérettel fognak bírni a mind a belföldi mind a különleges természeti élményeket kereső külföldi turisták számára.

A koncepció alapja a kozmosz és az ember viszonyának a meghatározása – éppen ezért az első fejlesztési ütemben a Bükki Csillagda megvalósítása a cél.

A létesítmény alapkonceptiója: egy olyan Közép-Európában is egyedülálló fejlesztés megvalósítása, melynek eredményeképp mérhetően javulnak az égbolt, mint kulturális és természeti örökségünk bemutathatóságának feltételei, és a terület látogatottságának és vonzerejének szignifikáns növekedése is tapasztalható lesz.

A Csillagda tervezett elemei

- Fizikai és csillagászati témájú állandó kiállítás – „látni a láthatatlant” - az emberi szem számára látható - nem látható fénykísérletekkel, a láthatatlan fény és elektromágneses sugárzás bemutatásával, várja a vendégeket. A cél játékosan bevezetni a látogatókat egy olyan világba, amely a „láthatatlant láttatja”. A kiállítás elkülönített része lesz a meteorit kiállítás: ahol a látogatók a világűrből érkező ritka kőzeteket láthatnak, azokat megérinthetik, a falakon pedig videók mutatják be a hatalmas meteorithullásokat.
- Űrszimulátor planetárium: Magyarországon és Közép-Európában egyedülálló 10 MPx felbontású digitális planetárium, ahol 50. fő számára 8 m átmérőjű félgömb kupola felületen korszerű vetítők segítségével, Dolby hangminőséggel mutatjuk be az univerzum csodáit, a csillagos égbolt rejtelseit.
- Csillagvizsgáló kupola, távcsövekkel, kamerákkal: Nap-megfigyelő távcsövek segítségével megfigyelhetjük központi csillagunkat, éjszakai pedig a látogató kiváló minőségben, a sötét, fényszennyezéstől mentes, minőségi bükki csillagos égbolt alatt láthatja a világűr égitesteit, a Holdat, bolygókat, galaxisokat és egyéb más, érdekes objektumokat. A csillagvizsgáló több távcsövet tartalmaz, köztük hazai gyártásút is, és egy Magyarországon még nem található, Dall-Kirham optikai rendszerű hatalmas, 50 cm átmérőjű f/6.8 fényerejű tükrös távcsövet, egy 14 cm átmérőjű APO lencsés távcsövet, valamint egy 10 cm átmérőjű (Lunt Hidrogén alfa) Nap-távcsövet. A távcsövek képe kivetíthető, ezért egyszerre többen is láthatják a képet.
- 5D+ virtuális Univerzum: VR szemüveges alkalmazás, egyedi tervezésű tartalommal: az egyedi gyártású filmek animációk virtuális lehetőséget biztosítanak a látogatóknak, hogy megéljék a kozmosz végtelenségét, kiléphessenek a világűrbe, érezzék a világűr „fémese illatát”.

A kiállítótéri látványosságokon túl a Csillagda területén a projektgazda kialakít egy kerékpárosbarát pihenőt, piknikező helyet, illetve egy egyedi gyártású, a kiállítási tematikához

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

illeszkedő játszóteret. Mindemellett elektromos kisbusz segítségével a környező attrakciók, szállások is könnyen megközelíthetők. A környék természeti kínálatát tanösvény-hálózattal kívánjuk attraktívabbá tenni.

Az épület lapostető, így amellet, hogy itt kerülnek elhelyezésre a napelemek, kialakításra kerül egy kilátóterasz, ahol a különböző kozmikus események szervezett programok keretében szabad szemmel is megtekinthetők, ez jól kiegészíti a távcsöves megfigyeléseket.

A létesítményben a recepcióval egy térben ajándékbolt, valamint egy kisebb büfé is helyet kap, amely egy panorámás terrasszal is rendelkezik majd.

A projekt összértéke: nettó 990 millió Ft.

Baglyaskő látogatóközpont fejlesztése

A fejlesztés a „Határon és korokon átívelő kulturális örökség bemutatása a történelmi Nógrád területén” című nyertes projekt keretében. A projektben résztvevő partnerek közös célja a kulturális és természeti örökség bemutatása és egy határon átnyúló, fejlett észak-déli idegenforgalmi tengely kialakítása. A történelmi Nógrád területén található települések felemelkedésének egyik kitörési pontja a még meglévő és részben élő kulturális örökség, mint adottság megőrzése és méltó bemutatása a jelen és jövő generációjának.

A projekt vezető partnere Fülek Város Önkormányzata, a projektpartnerek pedig Bátorterenye Város Önkormányzata, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és Szlovákiában Sátorosbánya Község Önkormányzata. A partnerek együtt több mint 2,1 millió eurót költhetnek el a projekt megvalósítására.

Füleken csaknem 928 ezer euróból a középkori vár, mint kulturális, élő természeti és földtani örökségi helyszín fejlesztése valósul meg. A régészeti ásatást követően kiépülnek a várhoz vezető utak, a hiányzó parkoló és vizesblokk a vár alatti szabad területen, ahol egyúttal információs pont is szolgálja majd a látogatókat.

Bátorterenye Város Önkormányzata a műemléki Gyürky-Solymossy kastély gondos gazdjaként évtizedek óta őrzi Nógrád egyik fontos történelmi és természeti örökségét, ahol jelen projekt eredményeként a kastélyt hajdan kiszolgáló épületek (tishti- és cselédlakások) rehabilitációjával és új funkcióba állításával a látogatóinfrastruktúra bővítése – Palóc Porta kialakítása - valósul meg.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság fő célja Salgótarjánban a Baglyas-kő vár területén a régészeti örökség feltárása, az előkerült leletek helyszíni megóvása és bemutatása, valamint látogatóbarát infrastruktúra kialakítása (gyermekjátszótér, vizesblokk, ismertető táblák) a vonzerő növelése érdekében.

Sátorosbányán a határon fekvő Somoskő várához vezetőnem megfelelő műszaki állapotú út teljeskörű felújítása a nagyszámú látogatói igényt szolgálja majd.

Közös megvalósításban kerül sor többek között workshopok és konferenciák szervezésére.

A projekt megvalósítási ideje 2017. szeptember 1-jétől 2019. augusztus 31-ig tart.

11.5. Együttműködési megállapodások

Belföldi oktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodások révén részt veszünk a **szakképzések, szakmai gyakorlatok, terepgyakorlatok** szervezésében, irányításában, **szakdolgozatok és diplomamunkák** témavezetésében. Igazgatóságunk az egyetemek, főiskolák természetvédelmi képzéseihez a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben megfogalmazott – a hallgató munkavégzésre vonatkozó – szabályok szerint kapcsolódik, a **2011. évi CCIV. törvény 44 § (3a) bekezdése** szerint munkaszerződés és díjazás nélkül fogad hallgatókat szakmai gyakorlatra. **2016-ben 54** egyetemi, főiskolai hallgató és középiskolás diák vett részt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

egyéni és csoportos szakmai gyakorlaton, közérdekű önkéntes tevékenységen vagy közösségi szolgálaton a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon, illetve keresett meg bennünket szakdolgozat, diplomamunka elkészítése okán.

A 2017-ben is élő, a szakmai gyakorlatokat érintő együttműködések, megállapodások	
Három tanulmányi hónapot érintő vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növényteni és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron; Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar – Gödöllő
+	Eszterházi Károly Egyetem – Eger
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet – Budapest
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természetudományi Intézet – Budapest
+	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar
+	Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
+	Debreceni Egyetem, Természetudományi és Technológiai Kar
+	Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest
+	Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar – Kaposvár
+	Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
+	Károly Róbert Főiskola, Agrár- és Vidékfejlesztési Kar, Környezetgazdálkodási és Agronómiai Tanszék
+	Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő

Természetjáró szervezetek

Rendszeresen egyeztetünk a Nógrád Megyei Természetjáró Szövetség, a Heves megyei Természetbarát Szövetség és a B-A-Z Megyei Természetjáró Szövetség mellett a Magyarországi Kárpát Egyesület Egri Csoportjával is az éves programokról. Sok szervezett természetjáró egyúttal vizsgázott polgári természetörként aktív segítője az őrszolgálatunknak.

A Magyar Természetjáró Szövetség és az FM között megkötött stratégiai partnerségi megállapodás alapján a szövetség tagsági kártyájára kedvezményt nyújtunk kiállító helyeinken.

Egri Spartacus Tájékoztató Futó Sportegyesülettel aláírt együttműködés keretében működik a Nyugati Kapu Látogatóközpontnál közösen létrehozott állandó tájékoztatói pálya nyereményjátéka, az egyesület gyűjti a teljesítés igazoló lapokat, a pálya eszközeit felügyeli, havonta ellenőrzi a pontok meglétét.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Természetvédelmi szervezetek, kutatóintézetek

Igazgatóságunk stratégiai együttműködési megállapodást kötött a Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai Kutatóközponttal, melynek célja közös természettudományos kutatási, képzési és oktatási programok elindítása és megvalósítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén. A felek szükségesnek tartják, hogy az egyedi projektek megvalósítására irányuló tervezést felváltsa egy összehangolt, koordinált – programalapú – cselekvés, amely prioritásként kezeli az együttműködési megállapodásban rögzített célfeladatokat. A stratégiai együttműködési megállapodás szándéka, hogy megerősítse a felek közötti kapcsolatokat, és megalapozza a közös cselekvést.

Igazgatóságunk, alapító tagszervezetként résztvett az EUROPARC Szövetség Közép-és Kelet-Európai Szekciójának éves közgyűlésén a csehországi Sluňákov-ban (2017. március 29-31. között). A hároméves cseh elnökségi ciklus 2017-ben zárult, 2018-tól – szintén három évig – a magyar elnökség fogja az operatív teendőket összefogni. A rendezvényen a magyar elnökség tervezett programjait, céljait is megtárgyaltuk (pl. tematikus workshop-ok, webinar-ok tervezése, az ifjú kócsagőr program fejlesztése stb.).

A Kaptárkő Egyesülettel több közös természetismereti programot szerveztünk a jels napokhoz, illetve környezetvédelmi kampányokhoz kapcsolódóan. A Hungarikum Bizottság 2016. június 17-én Egyesület felterjesztését elfogadva Hungarikummá nyilvánította a kaptárköveket és a bükkaljai kőkultúrát.

A Bükki Nemzeti Parkban létrehozandó Csillagoségbolt Park az egyesület kezdeményezése, a felterjesztéshez szükséges adatgyűjtést, fényméréseket és a fényszennyezéssel kapcsolatos ismeretterjesztő munkát a BNPI támogatja. Együttműködünk a Bükkaljai Tájegységi Értéktár Bizottsággal, illetve annak munkaszerveztével a Kaptárkő Egyesülettel a Hungarikumok gondozása terén is.

Az Magyar Madártani Egyesülettel rendszeresen szervezünk közös túra- és madarász programokat. Egymás kommunikációs csatornáinak használata elősegíti a közönség hatékonyabb tájékoztatását. Együttműködünk LIFE projektekben, madároduk kihelyezésében, monitoring feladatokban.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

11.6. Fontosabb események

2017. január 20. ; február 17.	IX.. Transzbükki átkelés és V. Eröss Zsolt Emléktúra	Nagyvisnyó – Felsőtárkány
2018. február 10.	Túra a Tarjánka-szurdokban (Mátrai Tájjvédelmi Körzet)	Markaz, Domoszló
2017. március 1-30.	Barlangok hónapja – kedvezményes belépés a Szent István- és az Anna- barlangba, Esztáz-kői barlangtúra, extrém, overálos és ősrégészeti barlangtúrák	Felsőtárkány - Lillafüred
2017. március 17.	Víz Világnapi rendezvény	Felsőtárkány
2017. április 3.	Csillagászati Világnap	Felsőtárkány
2017. április 22.	Föld Napja – Kézenfogva a természettel	Eger
2017. május 5.	Madarak és Fák Napja	Felsőtárkány
2017. április	Kihajtási ünnep (A Kék vércse védelme a Kárpát-medencében LIFE+ program keretében)	Tarnaszentmiklós
2017. május 20.	Orchidea-nap	Felsőtárkány
2017. május 27.	Bükk-Aggtelek kerékpártúra	Szilvásvár-Ággtelek
2017. május 26- június 11.	Európai Geoparkok Hete	Ipolytarnóc
2017. június 8.	Természetismereti vetélkedő-sorozat eredményhirdetés, díjazási nap	Felsőtárkány
2017. június 24.	Bükkaljai Mostra szakmai találkozó és közönségrendezvény a természetvédelem és a térségfejlesztés jegyében	Cserépfalu
2017. június 24.	Barlangok Világnapja: Esztáz-kői barlangtúra	Felsőtárkány
2017. június 30 - július 2.	Magyar Nemzeti Parkok bemutatkozása a Kaláka Fesztiválon	Eger
2017. július 17-21.	Túramanó Tábor	Felsőtárkány
2017. augusztus 12.	Hullócsillagok éjszakája – csillagász est és meteormegfigyelés	Felsőtárkány
2017. augusztus 26.	Denevérek Éjszakája	Felsőtárkány
2017. szeptember 9.	Pókász túra	Felsőtárkány
2017. október 7.	Geotóp Napok- Bél-kő	Bélapátfalva
2017. október 4.	Állatok Világnapja	Felsőtárkány
2017. november 2-5.	XI. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia	Eger, EKE

XI. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia (MTBK) „Sikerek és tanulságok a természetvédelemben” 2017. november 2-5., Eger

Igazgatóságunk társszervezésében immár a tizenegyedik ízben került megrendezésre a Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia (MTBK), ez alkalommal az Egri Eszterházy Károly Egyetemen, 2017. november 2-5. között (www.mtbk.hu). A konferencia-sorozat 2002-ben,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

a szakterület egyik első európai nemzeti konferenciájaként indult; háromévente megrendezett országos konferenciákból (2002 Sopron, 2005 Eger, 2008 Nyíregyháza, 2011 Debrecen, 2014 Szeged) és a másfél évente megrendezett tematikus műhelytalálkozókból áll.

Az MTBK hagyományos seregszemléje a természeti értékeink védelmével foglalkozó, változatos tudományos, államigazgatási és civil tevékenységi területeken dolgozó szakembereknek, alkalmanként 3-400 résztvevővel. A résztvevők közül egyre nagyobb teret biztosítunk az egyetemi hallgatóknak, akik vállán a jövőbeli jelentős környezeti és természeti problémák megoldása nyugszik. A legújabb tudományos eredmények áttekintésén kívül a konferencia kimondott célja a kutatók és gyakorlati szakemberek megfelelő kommunikációjának és együttműködésének elősegítése Magyarország jelentős biológiai sokféleségének megőrzése érdekében.

A Konferenciát a Magyar Biológiai Társaság Környezet- és Természetvédelmi Szakosztálya az Eszterházy Károly Egyetemmel, a Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal és az MTA Ökológiai Kutatóközponttal együttműködésben szervezte. A konferencia helyszínválasztása egyben tisztelgés volt a BNPI négy évtizedes sikeres működésének is. A konferencia szakmai támogatói az MTA Ökológiai Tudományos Bizottsága, a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete, valamint a Society for Conservation Biology európai szervezete (SCB Europe Section). A konferencia ezúttal a hazai természetvédelmi kutatások és gyakorlat sikereit és tanulságait, a hosszú távú biodiverzitás változásokat és tendenciákat, valamint a természetvédelem hazai és nemzetközi szakpolitikai és társadalmi kapcsolódásait mutatta be több mint 300 regisztrált résztvevőjének.

Igazgatóságunk a CEEWEB Egyesülettel közösen egy nemzetközi EU-s konferenciát rendezett Egerben, 2017. október 3-4 között, melynek témája a közös agrárpolitika (CAP) természetvédelmi vonatkozásai voltak („*Impact of Common Agriculture Policy on grassland habitats in Continental, Pannonian and Steppic region*”). A konferencia a Natura 2000 hálózathoz kapcsolódó biogeográfiai rendezvénysorozat részét képezte (<http://www.ceeweb.org/event/impact-of-common-agriculture-policy-on-grassland-habitats-in-continental-pannonian-and-steppic-region/>). Az első nap a szakmai tanácskozással telt, míg a második napon gyepkezelési tapasztalatokat szerezhettek a résztvevők az igazgatóság által kezelt tardi és tarnaszenmiklósi mintaterületen. Az itt folyó munkák részletesebb ismeretetését segítve egy terepi útmutató (Field Guide is készült). A rendezvényen 10 ország, 38 résztvevője vett részt).

Munkatársunk részt vett, a EUROSITE által szervezett „Monitorozás Natura 2000 területeken” szakmai workshop-on (2017. április 4-6 között, Litoměřice, Csehország). A rendezvény jó lehetőséget biztosított a szakmai tapasztalatcserén túl, az igazgatóságnál folyó kisléptékű élőhelykezelési akciók („KÉRA”) bemutatására is.

Igazgatóságunk társ szervezőként vett részt a fáslegelők védelmét és kezelését célzó konferencián („*Wooded rural landscapes in Central and Eastern Europe: biodiversity, cultural legacy and conservation*”), melyet a lengyelországi Rzeszów-ban került megrendezésre 2017. szeptember 20-25 között. A konferencia egyik terepi bemutatóhelye az igazgatóságunk által kezelt cserépfalui fás-legelő, illetve a gyöngyössolymosi Tarna-oldal volt.

12. Közfoglalkoztatás

12. 1. Alapfeladatok, személyi feltételek

Igazgatóságunknál a 2017-ben 2 ütemben történt közfoglalkoztatás. 2017. január-február hónapokban 158 fő volt az átlaglétszám. Ezt követően 2017. március 1-től 2018. február 28-ig

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

kötöttünk hatósági szerződést a Heves Megyei Kormányhivatallal. 2017. március 1-től december 31-ig terjedő időszakban 133 fő volt a közfoglalkoztatotti átlaglétszám.

2017-ben átlagosan 138 fő/hó közfoglalkoztatott bevonása segített a védett természeti területek és természeti értékek megőrzésében, fenntartásában és bemutatásában.

12. 2. Elvégzett feladatok, eredmények

Kelet-bükki tájegység

Tard:

Általános biotikai adatgyűjtés és Natura 2000-es gyepterületek folyamatos monitorozása. Archiv és recens adatok számítógépes rögzítése, adminisztratív feladatok ellátása. Cserjeirtás. Úthálózat rekonstrukciója a Tardi Legelő Természetvédelmi Területen és a BNPI vagyonkezelésében lévő sályi (Sály 0274 hrsz.) területeken. Inváziós növényfajok visszaszorítása. Gyümölcsösök rekonstrukciója, ápolása.

Rejteki kutatóbázis:

A rejteki vendégház körüli feladatok megvalósításában igen fontos szerepe van a közfoglalkoztatásnak. Gondnoki feladatok ellátása: közreműködés a vendégfogadásban, adminisztrációban, a vendégház takarítása és a hozzátartozó udvar rendben tartása, gyepegondozás, télen hóeltakarítás, karbantartási és állagmegóvási feladatok. Téli tüzelő előkészítése, fűtés.

Varbó:

Saját vagyonkezelésű területek karbantartása (kaszálás, fakitermelés), műodúk gyártása, mesterséges odúk, műfészkek kihelyezése, karbantartása, biotikai adatfelvétel, védett- és fokozottan védett élőlények előfordulási helyeinek feltérképezése, mesterséges kételtűszaporodó helyek karbantartása, biotikai adatfeldolgozás, vándorsólyom fészekörzés.

Miskolc:

Saját vagyonkezelésű területekkel (épületek, emlékpark, gyepek, erdők) kapcsolatos feladatok, természetvédelmi kezelési feladatok (kisgyőri gyepek), természetvédelmi értékek adatainak gyűjtése, dokumentálása (Natura 2000), természetvédelmi őrzési feladatok a nemzeti park frekventált turisztikai csomópontjain, utak mentén szemétszedés, tanösvényen túravezetés, sorompók hétvégi zárása.

Barlangok üzemeltetése: A lillafüredi Szent István és Anna barlangok a tavaszi és nyári, turisztikai szezonban a közfoglalkoztatás nélkül nem tud eleget tenni a látogatói elvárásoknak. Szükséges megoldandó feladat a folyamatos túravezetés, valamint a barlangok és környezetük tisztán tartása a program kezdetétől a végéig. Kapcsolattartás a vendégekkel, információszolgáltatás, bejelentkezések koordinálása, előjegyzések vezetése. A vendégek és a dolgozók részére kialakított szociális helységek tisztántartása.

Mátrai Tájegység:

Sajnos a Mátrában a közmunkaprogramban foglalkoztatottak számának csökkenése miatt (év közben kettőről egyre csökkent a létszám) számos feladat végrehajtása nehézségekbe ütközött. A közmunkaprogram jelentős részét a Parádi állattartó telephez kapcsolódó

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

feladatok tették ki. A korábban kiépített kerítések és villanypásztorok folyamatos karbantartása mellett, illetve a telephelyen végzett munkákon (takarmányozás, itatás, stb.) kívül egyéb természetvédelmi értékekben gazdag területeken élőhely-rekonstrukció, cserjeirtás és kaszálás valósult meg.

Nógrádi Természetvédelmi Tájegység területe:

A Nógrádi Tájegység területén lévő turistautak, pihenő- és bemutatóhelyek gyalogos bejárása havi rendszerességgel és a hulladék kézi összegyűjtése. Az itt elhelyezett táblák, lépcsők, korlátok javítása, a felferődött cserjék kézi erővel történő visszaszorítása, valamint a hatósági táblák karbantartása, pótlása.

Salgótarjáni Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont kertjének gondozása, honos fák és cserjék ültetése, közjóléti létesítmények elhelyezése, járófelületek kialakítása gondozása. A látogatóközpont területére érkező látogatók, óvodai és iskolai csoportok fogadása, szakvezetése, előadások, foglalkozások megtartása, audiovizuális eszközök kezelése. A látogatóközpont területén a sérült és beteg állatok gondozására létesült repatriáló telep működtetése. A tájegység területén gondot okozó idegenhonos növények irtása (parlagfű, selyemkóró, akác bálványfa). Az igazgatóság saját vagyongazdálkodásában lévő gyepterületeken az önerdősülési folyamatok megakadályozása érdekében a felferődő cserjefajok kézi eszközökkel történő levágása. Az erdőterületeken az erdőfelújítások ápolási munkáinak elvégzése.

A garábi gépszín és telephely fenntartási, karbantartási munkáinak elvégzése. A tájegység vizes élőhelyeinek környezetében a szaporodó helyre és szaporodó helyről vándorló - közúti gázolásnak kitett - kételtűek kézi összegyűjtése, átjutásuk segítése. A tájegység területén védett növény- és állatfajok monitorozása, biotikai adatok felvétele és rögzítése.

Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület:

A nagy látogatói létszámmal felkeresett tanösvények és bemutató létesítmények karbantartása, erdőápolás, vizes élőhelyek karbantartása, gyepkezelés és gyümölcsösök fenntartása mellett a különleges rendeltetésű vadászterület kezelése emelkedett ki a helyi közhasznú tevékenységek közül. Ezek mellett a hortobágyi racka juh állomány és törzskönyvezett puli génmegőrző, gondozó fenntartása, a kivett területek és géppark kezelése, védett geológiai értékek és feltárások, kőületek speciális, konzerváló kezelése, közösségi rendezvények lebonyolításában részvétel. A Hollókői Tájvédelmi Körzetben természetvédelmi állagmegóvások járultak hozzá a térség geoturisztikai vonzereje és védett természeti értékei megőrzéséhez. Fontos megjegyezni, hogy az Ősmaradványok üzemeltetése a közfoglalkoztatás nélkül ellehetetlenült volna, erre továbbra is nagy szükség van, köszönet az ennek érdekében munkálkodóknak.

Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet:

Szárnyékerdők ápolása, inváziós gyomok irtása, nyiladékok tisztítása. Botanikai és zoológiai értékek felmérése, fészektérképezés, csapdák ellenőrzése, adatok gyűjtése feldolgozása. Költőládák műfészkek készítése, kihelyezése, karbantartása. Madár- és vadetető építése üzemeltetése, megfigyelőhelyek (magaslesek), karbantartása, nyiladékok kialakítása. Vízkormányzó műtárgyak karbantartása környezetük ápolása, tisztítása, sorompók kihelyezése karbantartása, aktuális javítások. Egyéb infrastruktúra karbantartása. A Szili-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

erdőben az erdészház körül kialakított hagyományos gyümölcsfajtaiból álló fajtagyűjtemény és faiskola ápolási, fenntartási munkái. A Batúz-tanya területkezelési központ területén végzett állattartási létesítmények berendezéseinek (karámok, szélfogó falak, etetők, itatók, kutyakennel) építése és karbantartása, állatgondozási feladatok végzése, teleprend fenntartása, tüzelő előkészítés készletezés. Részvétel a BMTK területén folyó természetvédelmi célú vadgazdálkodási tevékenység keretében végzett munkákban.

Kesznyéti Tájvédelmi Körzet:

A Tájvédelmi Körzetben a közmunka végzés elsősorban a saját vagyonkezelésünkben levő 114 tiszadobi erdőrészletben zajlik, illetve 1 tiszalúci és 4 kesznyéti erdőrészletben. Ezek az erdők elsősorban telepített erdők és ártéri erdők. A kezelés célja olyan erdei élőhelyek kialakítása, amelyek a termőhelyi körülményeknek megfelelőek, és a későbbiekben elsősorban természetvédelmi érdekeket legyenek képesek szolgálni és így megfelelő élőhelyekként tudjanak funkcionálni, s mellette a természetvédelmi szempontoknak megfelelő erdőgazdálkodásra is alkalmasak legyenek. Így a vízhatás által jobban érintett területeken elsősorban a puhafás ligeterdőkre jellemző fafajokat (szürke nyár, mézgás éger), míg a vízhatás által kevésbé érintett területeken keményfás ligeterdőkre jellemző fafajokat (kocsányos tölgy, magas kőris, mezei szil) ültettünk. A korábban természetvédelmi szempontoknak nem megfelelő állapotú, illetve a véghasznált erdőkben fafajcserét is végrehajtottunk a fent meghatározott kritériumoknak megfelelően. Az erdők kezelését, ápolását egy húsz fős közfoglalkoztatottakból álló brigád végzi. Elsősorban az erdőterületek ápolása, invazív fajoktól mentesítése (gyalogakác, zöld juhar, amerikai kőris), csemeteültetés és –pótlás, utak, csatorna partok karbantartása, és egyéb erdészeti munkák végzése történik. Szezonálisan az erdőterületeken kívül a gyepterületek invazív fajoktól történő mentesítése és egyéb élőhelykezelési munkák is zajlanak.

Nyugat-bükki Tájegység (Felsőtárkány, Szilvásvár, Bükk-fennsík)

Felsőtárkányi Oktató- és Látogatóközpont:

2017. évben az erdészeti munkákra vonatkozó bejelentésekben felsorolt erdőrészletekben a holt, az odvas és elegyfák visszajelölése. Nagyragadozó monitoring keretein belül egy szőrscsapda hálózat működtetése Felsőtárkány-Bükkzsérc települések területén.

Botanikai és faunisztikai adatgyűjtés, a Felsőtárkány és Bogács határában lévő béka-terelő és átjáró rendszerek üzemeltetése és karbantartása. Alpesi götte élőhelyek mesterséges kialakítása, karbantartása, vízpótlása. Mesterséges fészkelő alkalmatosságok (műfészkek, költőládák, fészekodúk) gyártása, karbantartása, kihelyezése és ellenőrzése, valamint terület őrzési feladatok (papucskosbor őrzése virágzás idején).

Turizmussal, tájékoztatással kapcsolatos feladatok: Közreműködés a látogatóközpont információadási, recepciós és takarítási feladataiban. Az újratermelő szemét eltávolítása a kiránduló helyekről, turistautakról, tanösvényekről. A rongálásnak kitett információs- és hatósági táblák folyamatos karbantartása, pótlása.

Szilvásvár, Bükk-fennsík:

A Nyugat-Bükki Tájegység, 6/1. sz. természetvédelmi örkerületében, a szilvásvárad Kalapati Tanösvényen és a Bükk-fennsíkon 2017-ben három fő közfoglalkoztatott

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

dolgozott, segítve a védett természeti területek és természeti értékek megőrzését, fenntartását, és bemutatását.

A közfoglalkoztatottak a szilvásváradai Kalapati Tanösvényen, valamint a Bükk-fennsíkon található tanösvényeken és bemutató helyeken végezték azok fenntartását biztosító munkálatokat, illetve vettek részt természeti értékek felmérésében és őrzésében. A Kalapati Kilátóban és a Szalajka-völgyi Információs Házban üzemeltetett Információs Pontban a turisták tájékoztatásának ellátásában illetve a BNP Ig. kiadványainak, termékeinek értékesítésében működtek közre.

Dél-Hevesi Tájegység:

Kerecsend Berek-erdő és Lógó-part védett, Natura 2000 erdő és gyepterülethez kötődő munkák: A természetvédelmi erdőkezelés részeként az erdősítési kötelezettség alá eső erdőrészekben, száraló lékekben ültetési, pótlási, ápolási munkákkal járult hozzá a közfoglalkoztatás az erdőkép kialakításához, a csemeték vitalitásának megőrzéséhez. Az erdőrészek között húzódó nyiladékokon, valamint tisztásokon az érzékeny lágyszárú állományok fenntartása miatt cserjeirtások végezése. Inváziós jellegű valamint tájidegen fásszárúak terjedésének megakadályozása miatt ezen fajok egyedeinek kéreghántolása, vegyszeres törzsinjektálása. A tájegység egyéb saját vagyonkezelésű erdőterületein, fásításokban hasonló erdőművelési, erdőápolási feladatok ellátása.

A tájegység egész területére vonatkozóan a természeti értékek felmérése, ezen adatok digitalizálása. Középfeszültségű vezetékek hálózat felmérése, műfeszkek ellenőrzése, karbantartása. Oktatási intézményekkel, gazdálkodókkal, önkormányzatokkal való kapcsolattartás, környezeti nevelés fejlesztésében közreműködés. Ezen munkálatokat magasabb iskolai végzettséggel és kellő szakmai hozzáértéssel rendelkező közfoglalkoztatott munkatársak végezték a természetvédelmi őrszolgálat irányítása mellett.

A tarnaszentmiklósi állattartó telepen és környezetében az állattartás mindennapjai során felmerülő munkákban részvétel: karámrendszer kialakítása, fenntartása, etetések, beallítások. A villanypásztor rendszer működtetése, a téli és nyári szálláshelyek karbantartása, takarítása. Vizes élőhely-fejlesztések során kialakított műtárgyak fenntartása. Fásítások ápolási, pótlási munkálatai, szükség esetén locsolása.

Természetvédelmi őri munka kiegészítéseként a védett területek, kifejezett hangsúllyal a saját vagyonkezelésű területek őrzése.

Tarna vidék Tájvédelmi körzet:

Saját vagyonkezelésű területeken vagyonvédelmi figyelőszolgálat, illegális tevékenységgel kapcsolatos információgyűjtés, a természetvédelmi őrszolgálat munkájának segítése. Biotikai értékek felkutatása, védett növények és állatok élőhelyeinek számbavétele. Az archív és gyűjtött adatok feldolgozása, adatbázisba vitele. Hatósági táblák felújítása, pótlása. Hagyásfa csoportok határainak festékekkel történő időtálló véglegesítése. Gyümölcsösök védelme, csemeték kapálása, ápolása, szelektív cserjeirtás. Fészekodúk karbantartása. Állatmentés, sérült madarak ápolása. Özönnövények elleni védekezés, kaszálás, sarlózás, parlagfű irtás. Tanösvény, turistautak, pihenőhelyek ismétlődő hulladékmentesítése. Közösségszolgálati tevékenység segítése.

BNPI központ:

Az Igazgatóság központi épületében történik a közfoglalkoztatási programmal kapcsolatos koordinációs és adminisztrációs munka. Ide futnak be az információk a munkahelyszínekről, itt készítik a különböző jelentéseket és elszámolásokat is. A központi irodában történik az adatok feldolgozása, azok továbbítása az illetékesek felé. 1 fő programvezetőre és 3 fő program adminisztrátorra van szükség a közmunkaprogramhoz kapcsolódó feladatok

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

ellátásához, akik a Humánerőforrás-gazdálkodási csoportban tevékenykednek. Továbbá az alábbi osztályok munkáját segítik a közfoglalkoztatási programban résztvevő kollégák:

Jogi és Igazgatási Osztály, Pénzügyi és Számviteli Osztály, Humánerőforrás-gazdálkodási Csoport, Vagyongazdálkodási Osztály, Természetmegőrzési Osztály, Földtani és Tájvédelmi Osztály, Kommunikációs és Ökoturisztikai Osztály, Területkezelési Osztály.

12. 3. Tapasztalatok

A több éves tapasztalat azt mutatja, hogy a közmunkaprogram szerves részévé vált a nemzeti-park-igazgatóság feladatellátásának, nélküle bizonyos típusú feladatok elvégzése nem valósulhatna meg. Ez egyben kockázati tényezőt is jelent.

12. 4. Javaslatok

Saját állományba kerülés közfoglalkoztatásból: Az 1139/2017. (III. 20.) Kormányhatározat 6. pontja felhívja a belügyminisztert, vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a jelenleg állami intézményeknél közfoglalkoztatásban lévő személyek miként tudnak saját állományba kerülni és ennek mennyi a többletforrás igénye. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – a foglalkoztatáshoz kapcsolódó többletforrás megléte esetében – nyitott az igazgatóságnál már munkatapasztalattal rendelkező, szervezetbe szocializálódott, eredményesen tevékenykedő közfoglalkoztatottak állományba vételére. Erre vonatkozóan 2017. április 11-én igazgatóságunk adatot is szolgáltatott 58 főre vonatkozóan. Véleményünk szerint a saját állományba kerülés javítaná a munkamorált, ezáltal a teljesítményt is, valamint csökkentené a 12. 3. pontban említett közfoglalkoztatásban rejlő kockázati tényezőket.

2017. május 10-én a Kormány tárgyalta „*a jelenleg állami intézményeknél közfoglalkoztatásban lévő személyek saját állományba kerülésének lehetőségeiről*” szóló kormány-előterjesztést. A Kormány döntése alapján a fent nevezett feladat végrehajtása nem időszerű, 2018. év második felében ismételt felmérést szükséges végezni, amelyek alapján megállapítható, hogy az állami és önkormányzati szféra milyen intézményeknél, milyen feltételekkel, milyen céllal alkalmaz közfoglalkoztatottakat.

13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

2017-ban folytattuk együttműködésünket a hazai partnerszervezetekkel, kutatóintézetekkel, amelyet a megrendezett fórumok is erősítettek.

Partnereink a természetvédelmi kezelési és kutatási feladatok területén:

- *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki -, Nógrádi-, Zempléni-, Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport, MME szakosztályok (például ragadozómadár-fajok aktív védelme az Igazgatóság működési területén, kétéltű hulló felmérések kiemelten alpesi gőte felmérés és védelem, szalakótavédelmi program, gyöngybagoly és uhu állományfelmérés és védelem, gyurgyalag monitorozás, bemutatóhelyek létesítése, fenntartása. közös szakmai programok, jeles napok közös szervezése)*
- *Eszterházy Károly Egyetem*
- *Magyarhoni Földtani Társulat*
- *Magyar Földtani és Geofizikai Intézet*
- *Herman Ottó Múzeum*
- *Dobó István Vármúzeum*
- *Gyöngyösi Mátra Múzeum*
- *Castrum Bene Egyesület*
- *Életfa Környezetvédő Szövetség*
- *ELTE BTK Régészettudományi Intézet, Ős- és Koratörténeti Tanszékének*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Karancs-Medves Alapítvány*
- *Kék Bolygó Egyesület*
- *Magyar Kuvasz Fajtagondozó Egyesület*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Tanszék*
- *Miskolci Egyetem Természetföldrajz-Környezettan Tanszék*
- *Kosbor Természetvédelmi Egyesület*
- *WWF Magyarország*
- *TETT Alapítvány – Ipolytarnóc*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Szeleta Kultúráért Alapítvány*
- *Üröm Természetvédelmi Egyesület*
- *Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány*
- *Nimfea Természetvédelmi Szövetség*
- *Macskahere Természetvédelmi Egyesület*
- *Alapítvány a vidrákért*
- *Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület*
- *Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ*
- *Országos Természetőr Egyesület*
- *TETT Alapítvány*
- *NAIK*
- *BEKE*
- *Kaposvári Egyetem*

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Külföldi együttműködéseink

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Státna ochrany prirody (SOP SR)	Szlovákia (Besztercebánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében.
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje.
EURÓPA TANÁCS	Franciaország (Strasbourg)	Az Európa Diplomás Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület éves jelentéseinek elküldése, szakértői együttműködés. 50 éves jubileumi megemlékezés előkészítése.
UNESCO – World Heritage	Franciaország (Párizs)	Az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ősélőhely” néven történt 2004 évi nevezésének elbírálását az UNESCO szakmai testülete további vizsgálatokig elnapolta, a Hollókői Ófalu és tájképi környezete a Hollókői Tájvédelmi Körzet 1977 évi határával megegyezően listán szerepel, jelentési, fenntartási kötelezettségeiben, világörökségi kezelési terv elkészítésében a BNPI aktív szereplő.
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez. Bekapcsolódtunk a Junior Ranger (Ifjú Kócsagőr) programba
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési, valamint a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kérdésekben.
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Kapcsolattartás, hírlevelek, a tagsági csatlakozást az Aggteleki és Bükki NPI természetvédelmi őrei dolgozták ki 2006-ban.
Novohrad-Nógrád Geopark nonprofit Kft.	Szlovákia - Magyarország	Határon átnyúló együttműködés a geológiai értékek bemutatásán alapuló ökoturisztikai hálózat működtetésére, részben védett területeken. Európai Geopark Hét tartása Ipolytarnócon.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A belföldi együttműködő partnerek a térség turizmusban érintett szervezetei és a turisztikai szakmai szervezetek

- *Magyar Természetjáró Szövetség*
- *MATUR Ökoturisztikai Tagozat*
- *B. A. Z. Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Heves Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Holocén Természetvédelmi Egyesület*
- *Noszvajért Idegenforgalmi Egyesület*
- *Szilvásvárad Túrakerékpáros Egyesület*
- *KEROSZ (Kerékpárosok Országos Szövetsége)*
- *IPLY UNIO Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Országos Erdészeti Egyesület*
- *Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Cserhát Natúrpark Közhasznú Alapítvány*
- *MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. (mint Miskolc helyi TDM szervezete)*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Észak-Magyarországi Regionális Marketing Igazgatóság*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

15. Ellenőrzés

Belső ellenőrzés

A belső kontrollrendszerrel és a belső ellenőrzésről szóló 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet 15. § (1) bekezdése, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 70.§ (1) bekezdése értelmében, a belső ellenőrzés kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: BNPI) igazgatója gondoskodott, illetve a belső ellenőrzés működéséhez szükséges feltételeket biztosította.

Az igazgatóságon a belső ellenőrzési feladatokat, valamint a belső ellenőrzési vezető feladatait 2017 - ban a belső ellenőrzést vállalkozási szerződéssel külső ellenőr végzi. Tevékenységét a BNPI igazgatójának közvetlenül alárendelve végezte.

A belső ellenőr az ellenőrzési tevékenységen kívül tanácsadói feladatokat látott el. Jogállását, feladatait a 2016. 05. 25 - én jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a 2015. 02. 12 - én jóváhagyott Belső Ellenőrzési Kézikönyv tartalmazza.

Külső ellenőrzések

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Magyar Államkincstár Heves Megyei Kormányhivatal 6-10/18/2017	Anyajuh támogatás ellenőrzése 2017.06.14.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály 274/1/2017	A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program betartásának ellenőrzése 2017.01.27.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Borsod-Abaúj- Zemplén	Cserépváralja külterület "Török- rét" állattartó építmény	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Megyei Kormányhivatal 533/7/2017	kivizsgálása 2017. 09. 28			
Közbeszerzésért felelős Államtitkárság 337/16/2017	Közbeszerzési Ellenőrzés 2017.09.11.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 1247/2213213/2017	Baglyaskővár Látogatóközpont ellenőrzés 2016.06.21.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal 1264/1/2017	Élelmiszerlánc-biztonsági ellenőrzés 2017.09.14.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 554/3/2017	KEOP-3.1.2/2F/09-11-2013-0011. projekt fenntartási ellenőrzése 2017.04.20.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság 40-13/9/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-000179. projekt ellenőrzése 2017.11.15.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság 42-8/8/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-000022. projekt ellenőrzése	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
	2017.11.15.			
Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság 41-9/8/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-00030. projekt ellenőrzése 2017.11.15.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság 56-11/9/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-00032. projekt ellenőrzése 2017.11.15.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 1297/1/2017	URH-rádióhálózat berendezései üzemben tartásának ellenőrzése 2017.09.27.	Hiányzó rádióengedély.	Intézkedés megtörtént.	
Magyar Államkinestár Nógrád Megyei Igazgatósága 70-1/3/2017	ÉMOP-2.1.1/B-2f-2009-0002 projekt zéró utánkövetéses helyszíni ellenőrzése	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 556/1/2017	Tűzvédelmi ellenőrzés. Borsodbóta 076 hsz. 2017. 04. 03.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési	KEOP-3.1.2/2F/09-11-2013-0041.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Minisztérium 635/4/2017	projekt fenntartási ellenőrzése 2017.05.11			
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 281/4/2017	KEOP-3.1.2/2F/09-11-2010-0012. projekt fenntartási ellenőrzése 2017.06.13.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Magyar Államkincstár Heves Megyei Kormányhivatal 6-10/8/2017	Területalapú támogatás ellenőrzése 2017.06.06.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 59-3/13/2017	KEHOP-4.2.0-15-2016-00005 projekt közbeszerzési utóellenőrzése 2017.12.13	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Magyar Államkincstár Heves Megyei Kormányhivatal 6-10/24/2017	Területalapú támogatás ellenőrzése 2017.11.08.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 40-3/6/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-00017 projekt közbeszerzési utóellenőrzése 2017.10.3.10	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési	KEHOP-4.1.0-15-2016-00030	Megállapítás, javaslat nem	Intézkedési terv készítésére	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Minisztérium 41-3/7/2017	projekt közbeszerzési utóellenőrzése 2017.04.06	történt.	nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 41-3/16/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-00030 projekt közbeszerzési utóellenőrzése 2017.11..09	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 43-3/13/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-00030 projekt közbeszerzési utóellenőrzése 2017.11.09	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 59-3/13/2017	KEHOP-4.1.0-15-2016-00031 projekt közbeszerzési utóellenőrzése 2017.11.22	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 20-4/11/2017	Számítógéprendszerek szállítása és kapcsolódó szolgáltatások teljesítése – 2015. keret- megállapodás közbeszerzési utóellenőrzése 2017.12.20	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 337/16/2017	Batúz tanya útépités közbeszerzési utóellenőrzése 2017.09.21	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Belső ellenőrzések

Vizsgálat címe	Megállapítás	Következtetés	javaslat
A költségvetés tervezésének vizsgálata	Megállapítható volt, hogy a saját bevételek tervszámai megalapozottak, tervdokumentumokkal alátámasztottak, a támogatások tervezésénél figyelembe veszik a pénzügyi nehézségekből fakadó támogatáscsökkentés lehetőségét és a kiadások tervezésénél figyelembe vették a feladat végrehajtásához szükséges erőforrásokat.	A költségvetés elkészítése megfelelt az előírásoknak	Az előirányzat-gazdálkodás ellenőrzési nyomvonalát át kell alakítani az SZMSZ változásának megfelelően.
A költségvetési beszámoló megalapozottságának vizsgálata	Az éves költségvetési beszámolót a vonatkozó jogszabályok szerint állították össze, a beszámoló megalapozását szolgáló leltárak, analitikák, főkönyv egyezősége fennállt, a teljeskörűség fennállt, de aláírások hiányoztak.	Beszámoló tábláinak egyeztetése a főkönyvi kivonattal, leltárakkal, analitikákkal megtörténik, a dokumentumok hitelesítése, aláírása teljes körű.	Nagyobb figyelmet kell fordítani a leltárak és az analitikák összehasonlíthatóságára a leltározási ívek, felvételi dokumentumok kitöltésére.
A reprezentáció vizsgálata	A szabályozottság megfelelő. A felhasználás, az elszámolások a szabályzatnak megfelelően történtek. Az adózási kötelezettségek ellenőrzése során megállapítható, hogy az előírások szerint bevallásra és befizetésre kerültek 2016. évben.	Áttekintendő a nyilvántartás, az analitikák határidőre történő leadását meg kell valósítani.	Áttekintendő a nyilvántartás, az analitikák határidőre történő leadását meg kell valósítani.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Vizsgálat címe	Megállapítás	Következtetés	javaslat
A készletgazdálkodás ellenőrzése	A készletgazdálkodási rendszer szabályozása megtörtént. A működése megfelel a szabályozásnak. A beszerzések, a tárolás, a kezelés, a felhasználás vizsgálata során megállapítható, hogy a szabályozást részletesebben kell elkészíteni, a területi, a készletek sokfélesége miatt. A nyilvántartások ellenőrzése, könyvelése 2016. évben egyezőséget mutat.	A beszerzések, a tárolás, a kezelés, a felhasználás vizsgálata során megállapítható, hogy a szabályozást részletesebben kell.	Áttekintendő a nyilvántartás, az analitikák határidőre történő leadását meg kell valósítani. Részletesebben kell a tárolás, a kezelés és a felhasználás folyamatait szabályozni. A helyettesítések dokumentálása, vezetése nagyobb odafigyelést igényel.

16. Éves munka legfontosabb összefoglalása

Biodiverzitás-megőrzési feladataink közül elsőként említendő a szintén szabályozás jellegű Natura 2000-es területek fenntartási terveinek elkészítése, A természetvédelmi kártalanítási keretösszezből 6 darab Natura 2000 fenntartási tervet készítettünk el 2017-ben. Öt terv esetében a területi és szakági egyeztetéseket is lefolytattuk. Az erdei mintaterületeken xilofág rovar és madártani felmérések során számos jelölő faj és élőhely feltérképezése történt meg. Ugyancsak kiemelt tervezési feladatként teljesült a Bükki Nemzeti Park kezelési tervének előkészítése amely társadalmi egyeztetése lezajlott.

Számos közösségi jelentőségű növény- és állatfaj, valamint élőhely esetében láttunk el monitorozási feladatokat. Fajmegőrzési programjaink közül növények esetében megemlíthető a **mocsári kardvirág** (*Gladiolus palustris*) élőhelykezelése, valamint számos fokozottan védett madárfaj védelmi programja.

Kiemelt jelentőségű az újonnan faji rangra emelkedett, kizárólag hazánkban, a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben élő **magyar szöcskeegér** (*Sicista trizona*) megőrzése. A faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel. A 2017. évi terepi vizsgálatok során kollégáink a magyar szöcskeegér több új előfordulását is felfedezték. Tovább lépésként a megfelelő élőhely-kezelések mellett a faj szaporítási protokolljának kidolgozását tervezzük.

Nagy figyelmet kap az hazánkban újra megtelepedett, fokozottan védett **farkas** (*Canis lupus*) védelmi programja, melynek része az egyedek folyamatos kameracsapdás megfigyelése is. A faj által esetlegesen okozott problémák megelőzésére a potenciális érintettek széles körének bevonásával több rendezvény is szerveztünk.

Igazgatóságunk nagyragadozóvédelmi tevékenységének keretében kiemelten foglalkozik az állattartó gazdálkodók kármegelőzési tevékenységével, melynek keretében több helyi gazdálkodónak biztosítottunk az állatállományok védelmét segítő villanypásztorokat. A gazdálkodók védekezési képességet növelése érdekében kiemelkedő szerepet szánunk a nagytestű pásztorkutyák alkalmazásának, így a Hungarikumok Gyűjteményébe felvett kuvasznak. A fajta több egyede került kihelyezésre a helyi gazdálkodókhoz a „Kuvasz-Őr” Nagyragadozóvédelmi Program keretében.

A program sikeres beavatkozási helyszíneit V. Németh Zsolt államtitkár személyesen is felkereste.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerszervezetekkel, hanem külföldi természetvédelmi szervezetekkel is együttműködünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, közös pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az EUROPARC szövetségnek és alapító tagjai annak Kelet-Közép Európai Szekciójának, részt vettünk annak 2017. évi munkájában.

Élettelen, földtani értékeink megőrzése terén kiemelhető, hogy elkészítettük és jóváhagyásra a minisztérium felé megküldtük 8 darab földtani alapszelvény és 2 db jelentős értéket képviselő földtani feltárás természetvédelmi kezelési tervét.

A 2016-ban kötött együttműködési megállapodásban rögzítetteknek megfelelően igazgatóságunk 2017-ben ellátta a világ első határon átnyúló geoparkja, a **Novohrád-Nógrád UNESCO Globális Geopark** nemzetközi képviselőletét.

Négy bükk-vidéki település (Borsodnádásd, Felsőtárkány, Répáshuta, Szomolya) kezdeményezésének élére állva 2017. július 20-án elkezdtük a Bükk-vidék Geopark létrehozását, szervezését. Célunk az Európai Geoparkok Hálózatába és az UNESCO Globális Geoparkok közé kerülés.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

2017-ben folytatódott a *források* védetté nyilvánításának előkészítése. Igazgatóságunk működési területén nyilvántartott 2.923 forrásból 10 területre bontva 17 db forrás védetté nyilvánítását előkészítő dokumentáció készült el.

Az átalakuló társadalmi elvárásokat, változásokat figyelembe vevő új Szervezeti és Működési Szabályzatunk alapján az egykori Közönségszolgálati Osztályból megalakult a Természetismereti Oktatási Osztály valamint a Kommunikációs és Ökoturisztikai Osztály. Ezek megalakulása mindkét esetben létszámbővüléssel is járt a jelentősen bővülő feladatok ellátására tekintettel.

Természetismereti Oktatási tevékenységünkben új programelemeket jelenítettünk meg, erdei iskolai programszolgáltatásunkat bővítettük. Nagy sikernek örvendenek a csillagászati bemutató programok, a barlang-túrák, valamint a madárgyűrűző, denevér-ismerető foglalkozások és bioindikációs vízminőség-vizsgálatok.

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos "Jeles Napokon" (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Biológiai Sokféleség Napja, Barlangok Világnapja, Állatok Világnapja, Európai Denevér Éj) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívtuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára.

2017-ben már második alkalommal rendeztük meg a Biológia Sokféleség Napját. A foglalkozások során betekintést nyertek a természetvédelemben dolgozó szakemberek munkájába és az élővilág sokszínűsége is: növényfajokat, rovarokat, pókokat határoztak, ismerkedtek a madárgyűrűzéssel és a hegyvidéki patakok élővilágával.

A tanév során a tavaszi időszakban folyamatosanszervezzük és vezetjük a felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpont erdei iskolai programjait. Az együttműködési megállapodások alapján bekapcsolódunk több iskola természetismereti oktatásába. (Pl. csoportbontásban a felsőtárkányi általános iskola minden tanulóját levisszük az esztáz-kői-barlangba.)

Minden évben meghirdetjük a nyolcfordulós természetismereti vetélkedősorozatunkat (2017-2018. tanévben 14 iskola és ötven tanuló vett részt), amely végén egy terepi-ismeretterjesztő program keretében történik a díjátadás. Nyaranta a Túra Manó természetvédelmi tábor résztvevői kapnak ízelítőt a természet sokszínűségéről.

Természeti értékeinket, természetvédelmi programjainkat és tevékenységünket honlapunkon és Facebook-oldalunkon túl rendszeresen megjelenő hírlevelünkben, valamint nyomtatott formában a rendszeresen megjelenő Zöld Horizont c. periodikánkban ismertetjük.

Terepi bemutató infrastruktúránk (például tanösvények, információs pontok) felmérése alapján elvégeztük azok karbantartását, folyamatosan nyomon követjük állapotukat, fejlesztésüket elsősorban pályázati forrásokból tervezzük. Részt veszünk szemléletformáló, környezetismereti, ökoturisztikai projektek előkészítésében és lebonyolításában is.

A Kommunikációs és Ökoturisztikai Osztály két kiemelt feladata 2017-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság negyven éves évfordulójának az előkészítése és lebonyolítása volt, valamint a turisztikai létesítményei működésének átvilágítása után a létesítmények működésének az újragondolása, hatékonyabbá tétele volt.

A 40 éves évforduló jegyében pecsétgyűjtő játékot indítottunk a működési területünkön található tájakat bemutató ingyenes szakvezetett túráink népszerűsítésére. Kilenc olyan helyszín került kijelölésre, ahol a túravezető kollégák aláírásukkal és pecséttel igazolták a részvételt. A legaktívabb természetkedvelők értékes ajándécsomagokat kaptak. Az akciót végig nagy érdeklődés követte, a legtöbb pecsétet pedig egy ötfős kazincbarcikai család gyűjtötte, akik mind a kilenc túrán részt vettek.

A 40 éves évfordulóhoz kapcsolódott a Nemzeti Parki termék Védjegy pályázati kiírásunk is, amelyre számos helyi termelő nyújtotta be termékeit.

Az évforduló kapcsán egész évben zajlottak kisebb-nagyobb programok. A rendezvénysorozat kiemelt eseményei a következők voltak:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- **Barlangok Hónapja nyitórendezvény, március 1. – A 40 éves évforduló alkalmából** a rendezvénysorozat országos sajtótájékoztatóját a 40 éves Bükki Nemzeti Park Igazgatóság rendezte meg Egerben, az Agria Park bevásárlóközpontban, ahol V. Németh Zsolt államtitkár úr mellett mind a tíz nemzeti park igazgatóság igazgatója jelen volt. A sajtótájékoztatót követően megnyitották a Herman Ottó Múzeum „Inverse Everest” elnevezésű vándorkiállítását. Végül a Láthatatlan Magyarország című 3D-s filmet tekinthették meg a résztvevők az Agria Cinema mozi vetítőtermében.
- **Jubileumi emlékülés, március 30.** - A Bükki Nemzeti Park alapításának 40 éves évfordulója alkalmából rendezett ünnepséget a lillafüredi Palota Szállóban tartottuk. Az esemény díszvendégei Dr. Áder János köztársasági elnök és Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter voltak. A délután folyamán a nemzeti park 2017-es védnöke, a Kaláka együttes jótékonyági koncertet adott a Szent István - barlangban az ide rendszeresen gyógykezelésre járó, légúti betegséggel küzdő gyerekeknek. A napot Kaláka koncert zárta a miskolci Ady Művelődési Központban.
- **Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, július 30-augusztus 1.** - A program nyitásaként június 30-án, pénteken az Eszterházy Károly Egyetem Líceumában országos jelentőségű szakmai konferenciára kerül sor „Natura 2000 területek bemutatása, ökoturisztikai jelentősége” témában. A nyitónapon rendeztük meg „A Bükk csavargó útjain” című versíró pályázatra érkezett 254 alkotás ünnepélyes értékelését valamint az évfordulóhoz kapcsolódó „40 év 40 kép” című fotókiállítás képeihez választott versekkel kiegészített kiállítás megnyitóját.
- Péntektől vasárnapig a Kaláka fesztivál egyik központi helyszínén, az egi Eszterházy-téren hazánk tíz nemzeti parkja várta az érdeklődőket turisztikai bemutatkozó sátorral, védjegyes termelők kirakodó vásárával, természetismereti játszóházzal, kiállításokkal. A 40 éves jubileum jegyében a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság idén társszervezőként vett részt a három napos fesztiválon, ahol közel tízezer résztvevő fordult meg. Felsőtárkányi látogatóközpontunk udvarán helyszínt adtunk a Kaláka együttes verskoncertjének, az egi várban pedig csillagászati bemutatót is tartottunk a fesztivál résztvevői számára. Az egi Templom galériában Nemzeti Parki Termék Védjegyes kézműves termékekből kiállítást rendeztünk "Az én szívenben boldogok a tárgyak" címmel, amely egy hónapon át volt látható.
- **Tatai Vadlúd Sokadalom, november 25.** - A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság népszerű rendezvényén idén díszvendégként vettünk részt, ahová bemutatkozó előadásokkal, az igazgatóság életét bemutató kisfilmekkel, valamint kiadványainkat és turisztikai kínálatunkat bemutató standdal érkeztünk.

Ugyancsak fontos feladatunk volt az ökoturisztikai létesítmények működésének az optimalizálása. A cél egy ökoturisztikai hálózat kialakítása a működési területünkön, ahol a bemutatóhelyek egymást ajánlva kínálnak komplex élményláncot a hozzánk látogatóknak. A nyár elején kezdődő munka első állomásaként visszavettük külső üzemeltetőtől az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület látogatóközpontját, kialakítottuk a saját működtetés feltételeit és újragondoltuk a turisztikai kínálat elemeit. Az év második felében az összes további bemutatóhelyünkön megtörtént a működtetés, valamint a kapcsolódó kommunikációs és marketingtevékenység újragondolása a vendégforgalom növelése érdekében.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Természetvédelmi fejlesztési programjaink **pályázati** forrásainak felhasználása terén 2017-ben egyik legjelentősebb feladatunk a 2014-2020 programozási ciklus új, támogatási szerződéssel rendelkező pályázatainak ütemezésnek megfelelő megvalósítása. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017-ben összesen 18 darab pályázat keretében közel 6,2 milliárd támogatás felhasználásáért felel.

Természetvédelmi Őrszolgálatunk feladataiban a hatósági feladatellátás mellett egyre nagyobb szerepet kap az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok elvégzése, a terepi túravezetéstől, iskolai előadásoktól a területkezelési tevékenységig gyakorlatilag minden, az igazgatóság feladatkörében megjelenő tevékenység.

Természetvédelmi **területkezelési** tevékenységünkben kiemelt szerepe van az **őshonos magyar állatfajtáknak**, részt veszünk azok országos génmegőrzési programjaiban. Kiemelhető ezek közül a *Furioso North-Star* ló állami ménese, valamint a *kárpáti borzderes szarvasmarha* parádi állománya. Ezek mellett *magyar szürke szarvasmarha*, *magyar tarka szarvasmarha*, *magyar merinó juh*, *hortobágyi fekete racka*, *komondor*, *puli*, illetve *mudi* van az igazgatóság állatállományában, melyek közül a *puli* esetében az országos génmegőrzési program koordinátori szerepét is ellátjuk a nemzetipark-igazgatóságok között.

Saját vagyongazdálkodásban lévő területeken az **erdőkezelési** tevékenységünk során elsődleges célunk a természetes erdei élőhelyek és az élőhelyi elemek, illetve a kompozicionális összetétel fenntartása, állapotának javítása és/vagy rekonstrukciója. Erdei élőhely-rekonstrukcióként említhető a tájidegen, illetve termőhelynek nem megfelelő faállományok szerkezetátalakításos felújítása (beleértve a fahasználatot, a sikeres első kivitelt, a pótlást és az erdősítések ápolását is). Elsősorban elegyetlen nemes nyarasokat és akácokat kezelünk ezzel a viszonylag drasztikus módszerrel, mivel ezekben az állományokban az őshonos erdőállomány megjelenését csak nagyon hosszú időtávlatban tudnák a természetes folyamatok biztosítani.

Élőhely-fenntartást az erdőszerkezet-átalakítások második fázisában, a természeteshez közelítő fafajösszetétel megőrzésével végzünk, amit az ápolási tevékenységekkel érünk el.

Nem saját vagyongazdálkodási területeinken az erdőtervezésben való részvétellel próbáljuk a természetvédelmi célokat érvényesíteni. 2017-ben lezárultak a Lillafüredi, valamint a Felsőtárkányi körzet üzemtervezési eljárásai.

A **vagyongazdálkodási** igazgatóhelyettes irányítása alá tartozik a területkezelési és a vagyongazdálkodási osztály, ami ellátja a birtokügyi, informatikai, területkezelési és a vagyongazdálkodási feladatokat.

Szükségességét a pályázatok során megvalósított beruházások, vagyonelemek hatékony és ellenőrzött üzemeltetése, (pl: Batúz-tanya állattartó telep, parádi állattartó telep, frekvenciált turisztikai helyeink) valamint a területkezelés (gyep, szántó, erdő) megnövekedett, saját és haszonbérbe adott feladatai indokolták.

A megnövekedett állatlétszám, mind emberi, mind gépi erőforrás fokozott igénybevételét jelentette.

Tekintettel arra, hogy a 2017. év során a teljes üzemelés egy irányítás alá került, így az erőforrások optimalizálása, felhasználásuk költséghatékonysága igazolta, hogy a speciális szakmai felügyelet, az átgondolt, tervszerű, előretekinthető üzemvitel biztosítja a megnövekedett feladatok naprakész ellátását, a szükséges erőforrások rendelkezésre állását.

A költségek folyamatos elemzésével bevezetett erős kontrolltevékenység garantálta, hogy a beavatkozások a természetvédelmi szempontokat figyelembe véve, de takarékosan és optimalizáltan a szükséges időben és módon történjenek meg.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A **pénzügyi szakterületen** az előírt és vállalt feladatokat teljesítettük. Likviditásunk biztosított volt az év folyamán.

Az irányító szerv által engedélyezett létszámunk 2017-ben 1 fővel megemelésre került, így 123 fő, mellyel a vállalt feladataink nem láthatóak el. Ezért évközben is több esetben átléptük ezt a keretet. Erre a nemzetközi pályázatok megvalósítása, azok forrásainak felhasználása, illetve azok lezárásával, azokban létrehozott anyagi javak használatba vételével fenntartási kötelezettségeink teljesítése miatt került sor. Átlagos statisztikai létszámunk: 294 fő. 2017. évi átlagléttségünk a közfoglalkoztatottakat nem számítva 173 fő. Minden esetben a rehabilitációs járulék fizetésének kiváltására csökkent munkaképességű dolgozókat foglalkoztatunk.

A KEHOP pályázatokra megérkezett előlegek miatt előző évről áthozott pénzmaradványunk jelentős volt, mely évvégére az is maradt. Nem sikerült a közbeszerzések elhúzódnása miatt a tervezett megvalósítási ütemeket tartani.

Jelentős többletfeladat volt Európai Unió pályázataink pénzügyi feladatainak ellátása, ezek nyilvántartása, elszámolása. Több esetben sor került a korábbi években zárt pályázatok utóellenőrzésére is.

A pályázatokhoz kapcsolódó ÁFA megelőlegezések a kifizetések ütemezésével nem okoztak Igazgatóságunknál likviditási problémát. Folyamatosan figyeltük a likviditási helyzetünket, s ennek megfelelően intézkedéseket vezettünk be.

Az év folyamán több esetben történt külső ellenőrzés (az Országos Egészségbiztosítási Pénztár átfogó ellenőrzés keretében a biztosított bejelentéseket, a NAV részéről az ÁFA visszaigénylések miatt, valamint a záró pályázatokhoz kapcsolódóan az irányító hatóság részéről, valamint a közmunka zárásával kapcsolatban a Munkaügyi Központ részéről).

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)

Alábbiakban Igazgatóságunk általánosságban megfogalmazható kötelező feladatait (például őrszolgálat ellátása, hatósági, szakértői feladatok végzése, zoológiai-botanikai alapadatgyűjtés, fészekkataszter, vagyonkezelői jog megszerzése) nem ismertetjük, csupán a konkrét, a tárgyévre meghatározóan jellemző nagyobb feladatkörökre koncentrálnak. 2017-ben kiemelt feladatunk a 2014-2020-as programozási ciklus pályázataira való felkészülés, a pályázatok előkészítése és benyújtása.

A 2017 évben a már jelentősen megnövekedett feladatokból adódó vagyongazdálkodási és természetvédelmi területkezelési feladatokat folyamatosan a feladatokhoz igazítva, újra értékelve végezzük. Ennek keretében a saját vagyonkezelésben lévő területek tárgyévi kezelésének tervezése, a kezelések elvégzése és elvégeztetése, ellenőrzése, a kezelt területek felmérése, dokumentálása az elkövetkező feladat.

A megnövekedett ingatlan-tömeg üzemeltetése, a saját vagyonkezelésben lévő területek kezeléséhez szükséges állatállomány gondozása, létszámának fejlesztése, a természetvédelmi célú erdészeti szakirányítás és a vadgazdálkodási tevékenység folyamatos elvégzése meghatározza az egész éves munkánkat.

Pénzügyi-költségvetési szempontból az Igazgatóság feladatainak bővülése, különös tekintettel a génmentési, génmegőrzési és a génhasznosítási tevékenységekre, jelentős többletfeladatot generál. 2017. év lesz az az időszak, amikor a korábbi években pályázati forrásokból létrehozott kezelési infrastruktúrát (például gépek, állattartó telepek) teljes egészében működtetni, fenntartani kell. A csökkenő, átalakított MVH támogatási rendszer a befejezett pályázat beadásakor a megvalósított beruházások fedezetét biztosította. A jelenlegi pályáztatás során már most érzékelhető, hogy Igazgatóságunknál nem áll rendelkezésre a fenntartáshoz szükséges forrás. A belső takarékoskodás és költségoptimalizálás folyamatos, de már 2017. év elején több esetben volt fizetési probléma, folyamatos a likviditási nehézségünk, rendszerezés a fizetési átutemezések. Ennek állandósulása, begyűrűzése szeptember végével komoly problémát fog jelenteni minden törekvésünk ellenére.

További probléma a vállalt közfoglalkoztatott létszám feltöltése is, mert az eddigi dolgozók a munkaerő piacon helyezkednek el. Ami érthető, de az ő foglalkoztatásuk kiváltásukra nem rendelkezünk többletforrásokkal. Az általuk eddig ellátott feladatok elhagyásra kerülnek.

17.1. Kezelési tervek, fenntartási tervek, védetté nyilvánítás, Natura 2000 területek

2018-ban az alábbi tevékenységek elvégzését tervezzük:

- A Bükki Nemzeti Park kezelési tervének jogszabályi kihirdetése.

Natura 2000 fenntartási tervek készítése (275/2004. (X.8.) korm. rendelet) több forrásból történik. Jelenleg 30 terület rendelkezik fenntartási tervvel.

1. 9 területre tervezzük az elkészült Natura 2000 fenntartási tervek véglegesítését: Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy - Cseh-völgy (HUBN20007), Egerbakta - Bátor környéki erdők (HUBN20012), Satai Tökés-völgy (HUBN20020), Girincsi Nagy-erdő (HUBN20029), Tiszakeszi-morotva (HUBN20032), Borsodi Szentkúti Meszes-tető (HUBN20055), Tepke (HUBN20056), Bézma (HUBN20057), Szandai Várhegy (HUBN20059), Kesznyéten. Két terület esetében a megalapozó felméréseket folytatjuk (például élőhelytérképezés): -Mezőség (HUBN20034), Sajó-öböl (HUBN20069).

2. 2018-ban a kártalanítási keretösszegeből újabb 6 területre készítettünk Natura 2000 fenntartási terveket.

17.2. Kutatás, alapállapot-felmérés, monitorozás

Kutatás, alapállapot-felmérések:

- A Hejő-főcsatorna tervezett mederrekonstruktív munkálatainak megkezdését megelőzően 2016 őszén, továbbá 2017 tavaszán és nyarán több mintavételi szelvényben is előzetes alapállapot felmérést végeztünk. A beruházás hatásait az elkövetkező három évben is monitorozni tervezzük.
- Az Igazgatóság működési területén található dombvidéki kisvízfolyások halfaunájának megkezdett vizsgálatát 2017-ben is tovább folytattuk. Célunk a sebes pisztráng (*Salmo trutta*) jelenléte hatásának vizsálgata az őshonos halállományra.
- Recens előfordulási adatok hiánya miatt halfauna felmérést végeztünk több kisvízfolyáson is (Ágói-patak, Bér-patak, Bujáki-patak, Csitári-patak, Darázsdói-patak, Gyepes-patak, Külső-Mérge-patak, Strázsa-patak, Szarv-ágy-patak)
- A tízlábú rákok (Decapoda) országos felmérésének keretében 2017 októberében befejeződött a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által vállalt 90 vízfolyás elektromos halászgépes vizsgálata, 2018-ban pedig tovább folytatódik a kutatás valószínűsíthető előfordulási helyek feltárásával. A felmérés a Földművelésügyi Minisztérium Természetmegőrzési Főosztályával és a felmérésben részt vevő nemzeti parkok, valamint a NAIK HAKI szakembereivel együttműködve történt.
- A működési területen költő fokozottan védett madárfajok, kiemelten a parlagi és békászó sas, kígyászölvy, kerecsen és vándorsólyom, kékvércse, fekete gólya és szalakóta állományfelmérése, költések figyelemmel kísérése. A költési adatok ismeretében gazdálkodói korlátozások elrendelésének kezdeményezése az illetékes Kormányhivatal Környezet- és Természetvédelmi Főosztálynál.
- A BNPI működési területén sas és tűzokszinkron elvégzése.
- Erdei, illetve bokros élőhelyekhez kötődő NATURA 2000 jelölő madárfajok folyamatos állományfelmérése (közép, balkáni és fehérhátú fakopáncs, fekete harkály, szürke küllő, töviszúró gébics, örvös légykapó).
- NATURA 2000 jelölő madárfajok mintaterületen felmérése a BNPI működési területén.
- Telepesen fészkelő madárfajok felmérése.
- Fehérgólya védelmi program folytatása az áramszolgáltatókkal együttműködve.
- Denevérfajok állományainak felmérése.
- Védett lepkefajok állományainak felmérése, a fajok elterjedésének pontosítása.
- Körzeti erdőtervezésekhez védett gerinctelen állatfajok adatainak gyűjtése.
- Fokozottan védett bagolyfajok állományfelmérése, és védelme a BNPI működési területén. Ezek következők: uhu (*Bubo bubo*), urali bagoly (*Strix uralensis*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), kuvik (*Athene noctua*).
- Natura 2000 élőhelyek és fajok monitorozása.
 1. Natura 2000-es jelölő fajok állományfelmérése kapcsolódva a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez (összesen 11 terület)
 2. A mátrai erdei mintaterületeken (Svájci alapos pályázat) a madártani felmérést 2016-ban is folytatjuk.
- Extenzív művelésű gyümölcsösök feltérképezésének folytatása, a természeti, genetikai, tájökölógiai, gazdálkodás- és kultúrtörténeti értékek felmérésének folytatása, egyes

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

gyümölcsösökre hasznosítási programok kidolgozása.

- Erdőrezervátumok kutatása:
- 2017-ben két erdőrezervátumban tervezünk faállományszerkezet-felmérést (ER-55 Csörgő-völgy, ER-57 Hór-völgy).

Földtani és táji értékeink felmérése érdekében az alábbi tevékenységeket tervezzük:

- Közhiteles nyilvántartások készítésének folytatása, az adatbázisok karbantartása.
- A barlangok közhiteles nyilvántartásának keretében a barlangok térképezésének és természeti állapotfelmérésének folytatása, kezelési terveiknek elkészítése.
- Tovább folytatjuk a források közhiteles nyilvántartásának készítését, a források felmérését.
- 10 db forrás természetvédelmi kezelési tervének elkészítése.
- A legújabb kutatási eredményeket is felhasználva el kell végezni a kunhalom- és földvárkataszter felülvizsgálatát: az újonnan felfedezett vagy látókörbe került objektumokkal ki kell egészíteni a nyilvántartást, az indokolatlanul nyilvántartott objektumokat ki kell venni a nyilvántartásból. A felülvizsgálat eredménye alapján javaslatot kell tenni a feltételeknek megfelelő objektumok MePAR rendszerben történő szerepeltetésére.
- 12 db földvár/kunhalom monitorozásának elvégzése.
- 10 db, védett természeti területen lévő és az azokon kívül eső földtani alapszelvény, kiemelkedő jelentőségű földtani érték természetvédelmi kezelési tervének elkészítése.
- Gyakorlati beavatkozások szervezése és lebonyolítása az élettelen természeti értékek megóvása, állapot helyreállítása érdekében (kaptárkövek, geológiai alapszelvények, barlangok stb.)
- A TÉKA program tapasztalatainak felhasználásával folytatni kell az egyedi tájértékek kataszterezését.
- Településképi arculati kézikönyvek készítéséhez és települési rendeletekhez adatszolgáltatás adása, a településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek véleményezése az igazgatóság működési területén található 377 település mindegyike esetében, a 2016. évi LXXIV. törvényben megállapítottakra tekintettel.
- Bükk-vidék Geopark megalakításával, működtetésével kapcsolatos tevékenységek végzése.
- Hatósági, elsősorban környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi megkeresés alapján természetvédelmi és tájvédelmi adatok szolgáltatása, szakvélemények készítése.
- Minisztériumi, megyei és települési önkormányzatok megkeresése alapján az országos, regionális, megyei és települési rendezési tervek, fejlesztési koncepciók véleményezése.
- A jogszabályban rögzített barlangok esetén a vagyonkezelői nyilatkozatok kiadása, a túrák szakmai felügyelete.
- Hasznosítási engedéllyel rendelkező, vagyonkezelésünkben lévő barlangokban túrák szervezési lehetőségét biztosító szerződések elkészítése, e keretben zajló tevékenységek szakmai felügyelete.
- Vagyonkezelésünkben lévő barlangok, barlanglezárások karbantartásának megszervezése.
- Az igazgatóság élettelen természeti értékeinek megőrzésére irányuló és tájvédelmi tevékenységének szakmai találkozók, konferenciák, előadások tartása.
- Termelési gyakorlatra jelentkező főiskolai és egyetemi hallgatók programjának szervezése, munkájuk szakmai irányítása.
- Együttműködés a kulturális örökségvédelmi szervezetekkel a földvárak és kunhalmok helyszíni kutatásában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Monitorozás:

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
zöld koboldmoha <i>Buxbaumia viridis</i>	Bükk hegység, Tarna-vidék	Külső szakértő
széleslevelű harangvirág <i>Campanula latifolia</i>	Cserépfalu: Hór-völgy, Bükkzsérc: Hosszú-völgy, Répáshuta: Tebe-rét, Balla-völgy	Pozsonyi András (BNPI)
kisfészű aszat <i>Cirsium brachycephalum</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András (BNPI)
korai szegfű <i>Dianthus plumarius ssp. praecox</i>	Bélkő, Jegető-völgy	Pozsonyi András (BNPI)
kereklevelű harmatfű <i>Drosera rotundifolia</i>	Sírok: Nyírjes-tó	Magos Gábor, Pozsonyi András (BNPI)
piros kígyószisz <i>Echium maculatum</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József (BNPI)
hüvelyes gyapjúsás <i>Eriophorum vaginatum</i>	Sírok: Nyírjes-tó	Magos Gábor, Pozsonyi András (BNPI)
kikeleti hóvirág <i>Galanthus nivalis</i>	BNPI működési területe 1%	BNPI őrszolgálat, Kalmár Zsuzsa, Pozsonyi András, Sulyok József (BNPI)
kornistárnics <i>Gentiana pneumonanthe</i>	Miskolc: Nagymező, Gyöngyöspata: Király-rét	Magos Gábor, Pozsonyi András (BNPI)
szibériai nőszirm <i>Iris sibirica</i>	Bükk: Kismező	Pozsonyi András (BNPI)
heverő iszapfű <i>Lindernia procumbens</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András (BNPI)
európai struccpáfrány <i>Matteuccia struthiopteris</i>	Somoskőújfalu	Pozsonyi András (BNPI)
légybangó <i>Ophrys insectifera</i>	Miskolc-Ómassa: Jávor-hegy	Pozsonyi András (BNPI)
leánykőöröcsin <i>Pulsatilla grandis</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József (BNPI)
Janka tarsóka <i>Thlaspi jankae</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József (BNPI)
gömböskosbor <i>Traunsteinera globosa</i>	Szilvásvár: Fekete-sár-rétek, Keskeny-rét, Zsidó-rét, Mohos-töbör, Miskolc: Hosszú-rét, Kecskeláb-rét, Kurta-bérc, Menyecske-töbör, Nagymező, Sugaró, Nagyvisnyó: Bálvány-rét, Csalánosi-parkoló, Faktor-rét, Fodor-rét, Huta-rét, Kis-Huta-rét, Szuha: Sípálya, Bátonytereny: Lengyendi-Galya, Mátraszentimre: Sípályák, Piskés-legelő, Kút-hegy, Mlaki	Magos Gábor, Pozsonyi András, Sulyok József (BNPI)
tőzegáfonya <i>Vaccinium oxycoccus</i>	Sírok: Nyírjes-tó	Magos Gábor, Pozsonyi András (BNPI)
Erdőtervezéshez kapcsolódó, természetvédelmi szakmai véleményt megalapozó botanikai felmérések	Kelet-bükki Tájegység	Külső szakértő
Erdőtervezéshez kapcsolódó nagygomba-közösség felmérések	Kelet-bükki Tájegység	Külső szakértő
Nagygomba közösségek felmérése	Bükk Őserdő ER	Külső szakértő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
erdőrezervátumokban		
mészkösziklagyep <i>Campanulo-Festucetum pallentis</i>	Nagyvisnyó: Háromkő	Külső szakértő
lőszpusztarét <i>Salvio-Festucetum rupicolae</i>	Tard: Szekrényes-völgy	Külső szakértő
Gyertános-kocsánytalan tölgyes <i>Carici pilosae-Carpinetum</i>	Vár-hegy erdőrezervátum	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű gyeses élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	6230-2002 E4, 6230-2004 E4, 6230-2005 E4, 6230-2008 E4, 6230-2009 E4, 6430-2007 D5, 6430-2008 D5, 6430-2012 D5, 6430-2013 D5, 6430-2014 D5, 6430-2015 D5, 6430-2016 D5, 6430-2017 D5, 6430-2019 D5, 6430-2022 D5, 6520-2004 E1, 6520-2006 E1, 6520-2007 E1, 6520-2008 E2, 6520-2010 E2, 6520-2011 E2, 6520-2015 E34, 6520-2017 E34, 6520-2018 E34, 6520-2019 E34	Külső szakértő
Hevesvezekény kvadrát O5x5 040 élőhelyterképezése	Hevesvezekény	Külső szakértő
Inváziós növényfajok (bálványfa <i>Ailanthus altissima</i> , gyalogakác <i>Amorpha fruticosa</i> , selyemkóró <i>Asclepias syriaca</i> , aranyvessző fajok <i>Solidago spp.</i>) monitorozása Hór-völgy kvadrátban	Hevesvezekény	Külső szakértő
Erdőrezervátum monitorozás	ER-61 Leány-völgy, ER-63 Csókás-völgy	Külső szakértő
Vízi makroszkópikus gerinctelen fauna kutatása	Bükk és Mátra hegység kisvízfolyásai	BNPI őrszolgálat
Védett és közösségi jelentőségű szitakötőfajok felmérése	Bükki NP, Borsodi Mezőség TK, Kesznyéteni TK	Külső szakértő
Egyenesszárnú közösségek felmérése	Három-kő, Szekrényes-völgy, Hór-völgy kvadrát (Ódorvár, Törökrét, Derda)	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű egyenesszárnúak felmérése	Tard: <i>Isophya costata</i> , Bél-kő: <i>Stenobothrus eurasius</i> , Derda: <i>Paracaloptenos caloptenoides</i>	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű és védett egyenesszárnú fajok felmérése	Mátrai Tájegység, Déli-Bükk, Kisgyőri Ásottfátető - Csókás-völgy	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása	országos	Korompai Tamás (koordinátor)
szürkés hangyaboglárka <i>Maculinea alcon</i>	Gyöngyös: Gyilkos-rét	Külső szakértő
nagy tűzlepke <i>Lycaena dispar</i>	Domaháza: Körte-völgy, Nógrádszakál: Ipoly-völgy	Külső szakértő
díszes tarkalepke <i>Euphydryas maturna</i>	Kerecsend: Kerecsendi-erdő	Külső szakértő
gólyaorr-boglárka <i>Aricia eumedon</i>	Járdánháza: Babos-völgy	Külső szakértő
Éjjeli lepke felmérés	Bükk-fennsíki rétek, Felsőtárkány: Hereg-rét	Külső szakértő
Nappali lepke felmérés	Bükk-fennsíki rétek	Külső szakértő
Vérű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) jelölés visszafogás	Sírok: Alsó-rétek	Külső szakértő
Védett lepkefajok felmérése	Bükk hegység	Külső szakértő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
Fontos lepkeélőhelyek természetvédelmi kezelését megalapozó szakanyagok elkészítése	BNPI	Külső szakértő
Nappali lepke közösségek vizsgálata	Sóshartyáni Hencse-hegy, Bujáki Csirke-hegy és Nagylóci Kő-hegy Natura 2000 területek	Külső szakértő
Myrmica közösségek vizsgálata	Bükk-fennsíki rétek	Külső szakértő
Gebhardt-vakfutrinka	Bükk hegység	Külső szakértő
Xilofág és szaproxilofág rovarok adatgyűjtése	BNPI	BNPI őrszolgálat
Futóbogarak (Carabidae) felmérése	Mátrai Tájegység, Kelet-bükki Tájegység	Külső szakértő
Erdőkhöz kötődő védett bogárfajok felmérése	Borsodi Mezőség	Külső szakértő
Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogárfajok felmérése	Bükk hegység	Külső szakértő
Egyes gerinces és gerinctelen fajok felmérése (lepkék, xilofág bogarak, kétélűek)	Dél-hevesi TE adathiányos területei	Külső szakértő
pannon gyík <i>Ablepharus kitaibelii</i>	Kozárd	Harmos Krisztián (BNPI)
A fokozottan védett pannongyík élőhelyválasztásának vizsgálata 20x20 méteres minta és kontrollterületeken	Mátrai Tájegység (Domoszló, Kisdána)	Külső szakértő
Fokozottan védett és védett emlősfajok felmérése (magyar szöcskegér, molnárgörény, vidra, hód)	Borsodi Mezőség	BNPI őrszolgálat
ürge <i>Spermophilus citellus</i>	Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér	Pozsonyi András (BNPI)
pelék <i>Gliridae</i>	Tard: Kutya-hegy, Gelej: Kapocsi-rét, Mezőkövesd: Szilos-tető	Külső szakértő
farkas <i>Canis lupus</i> , barnamedve <i>Ursus arctos</i> , hiúz <i>Lynx lynx</i>	Nógrád, Tarnavidék, Mátra, Kelet-Bükk, NY-Bükk	BNPI őrszolgálat, Gombkötő Péter (BNPI)
Védett és fokozottan védett madarak (hamvas réti héja, kék és vörös vércse, bagolyfélék) felmérése	Borsodi Mezőség	BNPI őrszolgálat
Ragadozómadarak felmérése	országos	Külső szakértő
Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	BNPI őrszolgálat
Madáratlasz térképezés	Bükki Nemzeti Park működési terület	BNPI őrszolgálat
Erdei madárközösségek felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Kisemlősvizsgálat bagolyköpet alapján (gyűjtés, határozás)	Borsodi Mezőség	Külső szakértő
Épületlakó/barlangban telelő/erdőlakó denevérfajok közösségei	Bánhorváti: kastély, református templom, Bélapátfalva: apátsági templom, Berkenye: katolikus templom, Borsodnádásd: katolikus templom, református templom, Borsodszentgyörgy: katolikus templom, Cserépfalu: tájház, Eger: pince, Szarvaskő:	Külső szakértő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
	katolikus templom, Felsőtárkány: lakóház, Hevesaranyos: katolikus templom, Miskolc: raktár, Nekézseny: református templom, Diósjenő: evangélikus templom, katolikus templom, Sajómercsse: katolikus templom, Sály: lakóház, pince, Sirok: katolikus templom, Átány: templom, Emőd: református templom, katolikus templom, Harsány: református templom, katolikus templom, Bükkaranyos: református templom, katolikus templom, Cserépfalu: katolikus templom, Tard: katolikus templom, Eger: könyvtár, főiskola, katolikus templom, Mezőcsát: református templom, katolikus templom, Négyes: templom, Ároktő: templom, Bükk hegység: Kis-kőhát-zsomboly, Szent István-barlang, Kőlyuk, Gyurkó-lápai-barlang, Tatárárok, Hillebrand Jenő-barlang, Csörgő-lyuk, Lök-völgyi-barlang, Istállós-kői-barlang, Jáspis-barlang, Antal-táró, István-lápai-barlang, Hajnóczy-barlang, Fekete-barlang	
Magas Természeti Értékű Területek Monitorozása	Dél-Heves	Külső szakértő
Ex lege védett barlangok és egyes természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Ex lege védett földvárak és kunhalmok felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Egyedi tájérték katasztrozése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Védelemre érdemes földtani alapszelvények, valamint ásvány- és ősmaradvány lelőhelyek felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
Ex lege védett források és víznyelők felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő

Fajmegőrzési programokat támogató monitorozás az alábbi fajok esetében tervezett:

Gerinctelenek: hangyaboglárka-fajok (*Maculinea* spp.), főtí (zefír) boglárka (*Plebejus sephirus*), golyaorrboglárka (*Arícia eumedon*), bükki szerecsenboglárka (*Arícia artaxerxes issekutzi*), sztyeplepke (*Catopta thrips*), nagy szikibagoly (*Gortina borelii lunata*), Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*), magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), bükki hegyiaraszoló (*Entephria cyanata gerennae*).

Fajmegőrzési terv előkészítése: magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*).

17.3. Élőhely-kezelés, fenntartás

2018-ban saját kezelésben lévő területek nagyságrendjében jelentős változást nem tervezünk, a kezelt területek szerkezetét tervezzük változtatni. Ennek keretében növelni kívánjuk a legeltetett területek arányát, mely a természetvédelmi értékek fokozott megőrzésének záloga. A legeltetés tervezése során figyelemmel kívánunk lenni a gyepterületek adottságaira, és a legeltetési szerkezetben a kiskérődzők szerepének növelésére mind a haszonbérbeadott, mind a saját kezelésű területek vonatkozásában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

A szántóföldi gazdálkodásunk során a vetésszerkezet módosítását tervezzük. ennek során a természetvédelmi szempontok még hangsúlyosabb megjelenése érdekében a táblaméretetek csökkenése, élő növénykultúrák telepítése, zöldugar és méhlegelő területek létrehozása a fő feladatunk. Mindemellett az abraktakarmány termelése során lépést tartunk a tervezett állatállomány fejlesztésekkel.

Nádgazdálkodási tevékenységben változást nem tervezünk, a jelenlegi, vállalkozóra alapozott kezelés fenntartása indokolt.

Vadgazdálkodási tevékenységünk 2018-ban is, mindkét vadászterületünk esetében elsősorban természetvédelmi célok megvalósulását szolgálja.

17.4. Területi védettségtől független fajmegőrzési beavatkozások

A fokozottan védett madárfajok védelme kiemelt feladat a BNPI működési területén. Ezeknek az élőhelyein 118 revírben kezdeményeztünk korlátozást a fészkelőhelyek megőrzésére és a költségek sikerességének biztosítására. Ezt kiemelten a következő fajokra tervezzük: fekete gólya (*Ciconia nigra*), fehérgólya (*Ciconia ciconia*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), békászó sas (*Aquila pomarina*), réti sas (*Haliaeetus albicilla*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), kék vércse (*Falco vespertinus*), túzok (*Otis tarda*) uhu (*Bubo bubo*) fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*). A NATURA 200 jelölő madárfajok közül kiemelten foglalkozunk az alábbiakkal: fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), szürke küllő (*Picus canus*), töviszúró gébics (*Lanius collurio*), uhu (*Bubo bubo*), uráli bagoly (*Strix uralensis*), kuvik (*Athene noctua*), gyöngybagoly (*Tyto alba*). denevér-fajok (*Chiroptera*). Ezeket a munkáinkat LIFE+ projektek is támogatják.

A parlagi sas megőrzését célzó After LIFE+ projekt keretében ebben az évben tovább folytatódik a fészkelőpárok monitorozása.

Madármonitoring keretében az igazgatóság működési területén 37 db 2,5 UTM négyzetben kerülnek felmérésre az adathiányos, fokozottan védett és NATURA 2000 jelölőfajok. Ebben a BNPI őrszolgálat is vesz részt.

Folytatjuk a madárvédelmi eszközök (golyafészek tartó, műfészek telep, szalakóta odú, kékvércse költőláda, vízirigó odú, kuvik odú, kerecen tálca, gyöngybagoly költőláda) kihelyezését, és gyártását ebben az évben is.

Fokozottan védett ragadozómadarak felmérésének bővítését is tervezzük a még adathiányos területeken: Heves-Borsodi dombság, Észak-Mátra, Tarnavidék.

Számos esetben nem tekinthetünk el az élőhelyek aktuális állapotát befolyásoló tevékenységektől. A BNPI nemzeti parki törzsterületén és a hegyvidéki tájvédelmi körzetek területén folyó erdőgazdálkodás jelenlegi módja jelentős nehézségeket okoz a Natura 2000 jelölőfajok állományainak megóvásában. Hasonló nagyságrendű problémát jelent a vizes élőhelyekhez kötődő fajok megőrzésében a természetvédelmi érdekeket rendszeresen figyelmen kívül hagyó vízrendezési gyakorlat.

Kiemelt programok a madárvédelmi beavatkozásokon túl:

- Növényfajok: boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*) őrzése, mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) élőhelyének állapotjavító kezelése
- A veszélyeztetett nappali lepke fajok védelme elsősorban az élőhely-kezelési programokon keresztül valósul meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

- Hagyományos gyümölcsösök megmentésére irányuló program folytatása: arlói, kácsi és sályi gyümölcsösök rekonstrukciójának folytatása, gyümölcsös adatbázis létrehozása, fajtaazonosítások szervezése, a szaporítás, oltványok készítésének szervezése, kiültetések előkészítése, a Pannonhalmi Nyilatkozat alapján vállalt, FM által koordinált programban való részvétel, a jelentkezők szakmai segítése, tervezések, ültetések koordinációja.
- Egyes vetési varjú (*Corvus frugilegus*) fészkelőtelepek közelében érezhető feszültség alakult ki a varjak különböző károkat okozó tevékenysége (ürülék, zaj, gazdasági növényültetvények károsítása) miatt. A faj állományainak megőrzése érdekében a fészkelését, költését nem veszélyeztető módszereket javasoltunk az eljárások során.

17.5. Élettelen természeti értékek védelme

Saját forrásból kaptárkövek és földtani alapszelvények természeti állapotának helyreállításának végzése vállalkozók, egyesületek bevonásával.

KEHOP pályázatok szakmai koordinációja földtani, élettelen természeti értékeink megőrzése céljából. Egy barlangokat, egy földtani alapszelvényeket és egy földvárkat érintő projektünkkel a földtani értékek megóvását és a földvárak természeti állapotának helyreállítását célzzuk. Az objektumok, beavatozási területek száma barlangok esetében 38 db, földtani alapszelvények, feltárások esetében 17 db, földvárak esetében 7 db.

A kaptárkövek megóvását szolgáló tervezett projektünk célja a földtani, kultúrtörténeti értékek pusztulásának, jelentős károsodásának megelőzése, a jelenleg nem kielégítő állapotok konszolidálása, a helyenkénti életveszélyes állapot megszüntetése. A beavatkozások egyaránt szolgálják a földtani, kultúrtörténeti és élővilágvédelmi értékek megőrzését, az infrastruktúra-elemek kiépítése elősegíti a természeti értékek bemutatását 41 kaptárkőnél. A projekt megvalósítását KEHOP pályázat keretében tervezzük.

17.6. Oktatás, bemutatás, társadalmi kapcsolatok

Felsőtárkány - Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont erdei iskola fejlesztés KEOP-pályázathoz kapcsolódó feladataink

A megvalósult projekt részeként az oktatást segítő eszközök beszerzése után következő feladat a bővült lehetőségekhez új foglalkoztatási tervek (modul) készítése. A korosztályos foglalkoztató füzetek elkészítése. Az erdei iskolai foglalkozások kínálatát az óvodás foglalkoztatási programmal tervezzük bővíteni.

Zöld Horizont periodika

Folytatjuk a természeti értékeket, az igazgatóság természetvédelmi tevékenységét és a természetvédelem aktuális programjait bemutató, társadalmi támogatottságát erősítő periodika kiadását az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal együttműködésben.

A honlap fejlesztése

Folytatjuk a www.bnpi.hu honlap szolgáltatásainak bővítését, idegen nyelvű tartalomfejlesztését, arculat frissítését. A honlap szerepét erősíteni kívánjuk a nemzeti park igazgatóság oktatási-, szemléletformálási szolgáltatásainak, illetve a kiadványainak terjesztésében. Folyamatos feladatként látjuk el az elektronikus kommunikáció részeként elindított havi Hírlevél összeállítását, illetve képgalériák és rövid video híryanagok elkészítése.

Nemzeti Parki Termék védjegy

Bővíteni kívánjuk a védjegyjogosultak körét, tavasszal újabb pályázati felhívást teszünk közzé. A bírálat és a jogosultak közzététele után folyamatos feladatunk a kapcsolattartás a termelőkkel, a rendezvényeken való részvétel bonyolítása, a védjegyhasználat ellenőrzése,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

nyilvántartása. Ellátjuk a nemzetiparkitermek.hu honlap gondozását, a nemzetipark-igazgatóságok kapcsolódó anyagainak feltöltését.

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

Folytatjuk a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos *“Jeles Napok”* rendezvénysorozatát. Kapcsolódunk az FM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály által koordinált országos akciókhoz (Barlangok hónapja, Magyar Nemzeti Parkok Hete, Vidékjáró programsorozat, Herman Ottó Emlékév).

A Bükki Nemzeti Park 40 éves évfordulója alkalmából jubileumi ülés kerül megrendezésre Lillafüreden. A jubileum alkalmából ingyenes programsorozat várja az érdeklődőket, látogatókat.

Középiskolás diákok önkéntes munkalehetőségének szervezése

Csoportos felkészítő képzéseket szervezünk, amelyen a természetvédelmi fenntartást segítő tevékenységekre és egyéb környezetvédelmi akciókra tudjuk mozgósítani a fiatalokat.

Nyári természetvédelmi táborok

Napközis és bentlakásos táborok rendezését tervezzük az általános iskola felső tagozatos tanulói részére a nyári szünetben.

Kiállítások, kulturális programok

A Jeles Napokhoz kapcsolódóan, évfordulós eseményekhez, vagy a helyi hagyományok, helyi termékek, nemzeti parki termékek népszerűsítése érdekében (Szent György Napi kihajtás és a Magyar Nemzeti Parkok Hetében sorra kerülő Bükkaljai mustra rendezvény) szervezünk programokat.

Az igazgatóság mobil kiállításai anyagait igény szerint térségi rendezvényekre kölcsönadjuk.

Ipolytarnócon folytatni kívánjuk a hagyományőrző- és kulturális programokat (Palóc piac, Birkagulyás főző verseny) és természetesen a GEOPARK Hét rendezvényeit.

Helyi, regionális és megyei értéktár

Közreműködünk a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értéktár Bizottság munkájában, valamint a Heves Megyei a Megyei Értéktár Bizottságban, utóbbiban javaslattevői és tanácskozási joggal. Továbbá részt veszünk a Bükkalja Tájegységi Értéktár Bizottság munkájában.

Csillagoségbolt Park

A Nemzetközi Sötétégbolt Szövetség (IDA) Csillagoségbolt-parkká nyilvánította a Bükki Nemzeti Parkot. A cím kapcsán a jövőben még több csillagászati megfigyeléssel egybekötött szemléletformáló éjszakai szakvezetés, programok lesznek. Logópályázat meghirdetését is tervezzük.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetismereti és Oktatási Osztálya a konferenciához kapcsolódó természetfotó kiállítások, valamint a konferencia szakmai terepi programjainak megszervezésében vesz részt.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

17.7. Pályázatok tervezett végrehajtása

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2018. évi tervezett ütemezése
GINOP 7.1.5-16-2016-00005 A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása	2017.05.01. - 2020.04.30	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó összes közbeszerzési eljárást, kiegészítő forrást keresünk az építőiparban megfigyelhető drágulások miatt, elkezdjük a kivitelezést.
A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245	2017.07.01. - 2026.12.31.	Felállítjuk BNPI-n belül a projekttel foglalkozó szakértői menedzsment csapatot, előkészítjük az első 30% -os támogatást lefedő hozzávetőleg 2,5 éves periódushoz tartozó eszközök beszerzését és a pályázatban vállalt földterületek megvásárlását. Elkezdjük a kivitelező brigádok kialakítását és a projektben vállalt célkitűzések folyamatos megvalósítását.
CONSERVATION OF FALCO VESPERTINUS IN THE CARPATHIAN BASIN LIFE11 NAT/HU/000926	2012.09.01. - 2018.03.31.	Sikerrel lezárjuk a pályázatot.
„A szalakóta védelme a Kárpát-medencében“ LIFE13 NAT/HU/000081	2014.09.01. - 2020.03.31.	A 2017-ben a Borsodi-sík SPA és a Hevesi-sík SPA-n történt fatelepítések ápolása. Mesterséges odúk ellenőrzése és a fiókák színes gyűrűzését, a költési szezon végével a régi odúk javítását, karbantartását, valamint új odúk kihelyezését tervezzük.
„Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében“ LIFE13 INF/HU/001163	2014.07.01. - 2018.03.31.	Sikerrel lezárjuk a pályázatot.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2018. évi tervezett ütemezése
“A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000834	2016.07.25. - 2023.12.31.	- A tűzok állomány rendszeres monitoringja, valamint megfigyelési adatok felvétele a telelő és fészkelő helyeken. - A korábban beszerzett csapdák kihelyezése, amikkel a tűzokra veszélyt jelenthető szörmés és szárnyas kártevők befogását tervezzük. - A faj védelme érdekében az érintett vadásztársaságokkal, szoros együttműködés.
A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029	2016.09.01. - 2019.12.31.	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó összes közbeszerzési eljárást, kiegészítő forrást keresünk az építőiparban megfigyelhető drágulások miatt, elkezdjük a kivitelezést.
Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031	2016.09.01. - 2018.12.31.	A pályázatban vállalt ütemezésnek megfelelő előrehaladást tervezünk, a kaptárkövek bemutatási céllal történő rendbetételével, a bemutatást segítő infrastruktúra fejlesztésével.
Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00017	2016.02.01. - 2019.12.31.	A 25 fokozottan védett, 11 megkülönböztetett jelentőségű és 2 védett barlangban és azok közvetlen környezetében barlangvédelmi beavatkozások pályázatban vállalt ütemezés szerinti megvalósítása. A Szeleta-barlanghoz vezető turistaösvény egy szakaszán lépcsős út és esőbeálló pavilon építése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2018. évi tervezett ütemezése
Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032	2016.09.01. - 2018.12.31.	Lebonyolítjuk a projekthez kapcsolódó összes közbeszerzési eljárást, kiegészítő forrást keresünk az építőiparban megfigyelhető drágulások miatt, elkezdjük a kivitelezést.
Évmilliók dokumentumai - Földtani alapszelvények és feltárások rehabilitációja a Bükk hegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00022	2016.09.01. - 2018.12.31.	A pályázatban vállalt ütemezésnek megfelelő előrehaladást tervezünk, a földtani alapszelvények és feltárások rehabilitációját 17 egymástól független helyszínen tervezzük megvalósítani, a tájékoztató infrastruktúra közbeszerzési eljárásának lebonyolítása és a táblák kihelyezése.
Földvárak és kunhalmok, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak és kunhalmok természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030	2016.09.01. - 2018.12.31.	A pályázatban vállalt ütemezésnek megfelelő előrehaladást tervezünk, a földvárak természetvédelmi célú régészeti kutatását majd rehabilitációját tervezzük, továbbá a tájékoztató infrastruktúra közbeszerzési eljárásának lebonyolítása és a táblák kihelyezése..
A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.09.01. - 2018.12.31.	Az ütemezésnek megfelelő előrehaladást tervezünk, a hátralévő őrszolgálati eszközbeszerzések lebonyolításával.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Pályázat 2018. évi tervezett ütemezése
Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.12.01. - 2019.12.31.	A pályázat előkészítési szakaszának lezárása és a legtöbb közbeszerzési eljárás előkészítése és a projekt megvalósítási szakaszba történő átfordítása a tervünk.
Őshonos fafajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén”	2017.02.01. - 2022.01.31.	A pályázat előkészítési szakaszának lezárása és a legtöbb közbeszerzési eljárás előkészítése és a projekt megvalósítási szakaszba történő átfordítása a tervünk.
„ECO KARST – Ecosystem services of karst areas – driving force of local sustainable development” INTERREG DTP1-159-2.2	2017.01.01. - 2019.06.30	Karszterületek ökoszisztéma-szolgáltatásainak és a helyi közösségek fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulásának felmérése és bemutatása. Konferenciák rendezvények szervezése, jó gyakorlatok gyűjtése, kapcsolatépítés.
Határon és korokon átívelő kulturális örökség bemutatása a történelmi Nógrád területén LIVING HERITAGE	2017.09.01 - 2019.08.31.	A projektben vállalt összes tevékenységhez kapcsolódó (köz)beszerzés lebonyolítása és a bemutatást segítő infrastruktúra fejlesztése.

